٨/٥/٨٧

הארץ

1.50 ש"ח יום ו' ט' אייר תשמ"ז, 8 במאי VOL. 68/20678 MAY 8 1987

פוגרומיסטים לדין

המהומה הפוגרומיסטים המשתוללות באזור קלקיליה מכירות לנו את אנשי "הכאוס השחור" האמריקני: כוחות הבטחון, הבקבוקים ביקום להחל מן ההתפרעות, מהגיב ברכות יותר כאין לה מקום. כך אין אנו יכולים להמשיך. את החוק המדד יש לאכוף בתקיפות וללא כחות גם כלפי "הקוזאקים" המשתוללים בקלקיליה וגם אם קרובה להשתוללותם מגיעה, בכוונה לכפי עצמה, בחברה ישראלית. זוהי המשי תוללים יהודה, כתב קול ישראל ידע לנקוב בשם האירגונים המצוות בראשם. אם לא נעמדים עתה לדין. פעולה כהיא ביסודות הבסטר הדמוקרטי השלטון החוק בארץ. לא יהיה לנו בארץ לא שלטון חוק ולא משטר דמוקרטי.

שינוי מפלגת המרכז

שמיר לצ'אושסקו: תן לעולי בריה"מ לעבור דרך בוקרשט

מאת עקיבא אלדר

מזכיר האו"ם פרז דה קואר הציע לישראל להעביר באמצעותו למנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב בקשות מיהודית ליציאת יהודים. המזכ"ל יוצא בימים הקרובים למוסקווה והוא ידון שם גם בתהליך השלום במזרח התיכון. בשיחות שניהל באחרונה עם הסובייטים, שמע פרז דה קואר כי מוסקווה אינה מסתפקת בוועידה בינ"ל שתתכנס בטכס פתיחה.

ראש הממשלה יצחק שמיר שיגר בימים אלה איגרת לנשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו. מלשכת רוה"מ נמסר כי מדובר במסר שגרתי. אולם סופר "הארץ" מעריך כי באיגרת מבקש שמיר לקדם את ההצעה להטיס יהודים היוצאים מבריה"מ לישראל דרך בוקרשט על מנת למנוע את נשירתם.

2 בקבוקי תבערה הושלכו אמש; עוצר בקלקיליה ובמרכז שכם

צה"ל פתח בירי לעבר משליכי שני בקבוקים ריקים בשכם ותושב מקומי נפגע בירידות • מתנחלים מהישובים הסמוכים בקלקיליה התארגנו לביצוע פעילות מחאה אך אלוף מצנע הרגיע אותם

סמוך לחצות באיזור קלקיליה: אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע משוחח עם נציגי המתנחלים (מימין לשמאל) רון נחמן ראש מועצת אריאל, שלמה קטן ראש מועצת אלפי מנשה, ובני קצובר יו"ר מועצת ישובי יו"ש. (צילום: מיכאל קרצמן, "חדשות")

מאת אורי ניר
סופר "הארץ" ובת עתי"ם

אמש נזרקו שני בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב ישראליים, אחד ליד קלקיליה ושני בסמוך לכפר אזון שליד קלקיליה. לא נגרם נזק ולא היו נפגעים. כמחצית השעה לאחר מכן נזרקו שני בקבוקים ריקים לעבר אמבולנס צבאי בביכר בית החולים בשכם. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. כוח של צה"ל פתח בירי לעבר משליכי הבקבוקים בשכם ותושב מקומי נפגע באש. בקסבה של שכם ובאזור קלקיליה הוטל עוצר.

אחד הבקבוקים באזור קלקיליה הושלך אמש על מכונית של תושב הישוב אלון מורה. נוסעי המכונית לא נפגעו, ולא נגרם כל נזק. מקורות משטרתיים מסרו כי ממקום האירוע נראה נמלט ילד כבן 12. כוחות הביטחון פתחו בחיפושים ובסריקות.

מתנחלים מהישובים הסמוכים התארגנו עקב האירוע לשם ביצוע פעילות מחאה, ואולי אף לתגובות של נקמה. צה"ל נערך באיזור בכוחות גדולים כדי למנוע השתוללות כמו זו שהתחוללה שלשום בלילה, שבראשה עמדה מזכ"ל גוש אמונים, דניאלה וייס.

העיר קלקיליה והעיירה הסמוכה לה אזון היו שרויות בעוצר משך הלילה לאחר שתי תקריות של ידוי בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב ישראליים. אלוף פיקוד המרכז החדש שנכנס אך אתמול לתפקידו, עמרם מצנע, נפגש אמש עם ראשי

(המשך בעמוד 2 טור 4)

דניאלה וייס הגיעה לחקירה במשטרת השומרון אך סירבה לומר דבר

דניאלה וייס: אני רוצה להמשיך; בגוש אמונים מתכננים את פרישתה

בלחץ חנן פורת הוחלט כי רק בשבוע הבא תחליט המזכירות לסיים כהונתה, כדי לשוות למהלך אופי ענייני ולא הדחה • אורי אליצור, המוזכר כיורש: מסתייג מ"ליל הבקבוקים"

מאת אורי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

בהנהגת גוש אמונים מסתמנת מגמה לדחות לפי שעה את הרחקתה של דניאלה וייס מתפקידה כמזכ"ל התנועה. בשבוע הבא תכונס המזכירות המורחבת של התנועה, שם יידון המשך דרכה הפוליטית של תנועת גוש אמונים, ובהתאם להחלטות יתגבשו גם סיכומים לגבי שינויים פרסונאליים בהנהגת "הגוש".

ההכרעה בסיום פגישה של חברי המזכירות המצומצמת של גוש

(המשך בעמוד 2 טור 3)

500 מיליון ברחבי תבל יצפו מחר באירוויזיון מבריסל

"הבטלנים" העדיפו לישון — ולא באו לראש ממשלת בלגיה

"שיר פשוט" של הלהקה הדנית — המועדף בהימורים • הדעה על השיר הישראלי: "משעשע, אבל..."

צמד "הבטלנים" נתן דטנר ואברהם קושניר אתמול בבריסל (צילום: אורי אלוני "חדשות")

שמונה מיליון דולר, שהושקעו על-ידי הבלגים באירגון האירוויזיון, יומצו מחר בערב במופע מזהיב, שיועבר בשידור ישיר מבריסל ל-25 מדינות בעולם ולמסכי הטלוויזיה של יותר מ-500 מיליון צופים.

שליח העיתון "חדשות" מדווח היום, כי "שיר פשוט" של אן קתרין ולהקת בנג'ו מדנמרק לפי ההימור הרווח, הוא השיר שיזכה מחר. לגבי השיר הישראלי, הדיעה הרווחת בבריסל: "שיר משעשע, אבל לא מהחומר שזוכה באירוויזיון". הכל בבריסל מתייחסים בזהירות להימורים אודות השיר שיזכה. ניסיון השנים הקודמות הראה, שלא תמיד אפשר לסמוך על המהמרים ועל השיר החביב עליהם.

בינתיים כבר האשימו את מלחין השיר הדני בפלגיאט, וטענו כי השיר נשמע דומה מדי ל"משל אהבה" של ניקול הגרמניה, זוכת האירוויזיון לפני ארבע שנים. מלחין השיר של ניקול, ראלף זיגל, שהלחין את כל השירים שייצגו את גרמניה בעשר השנים האחרונות (כולל ג'ינגס חאן שהושמע באירוויזיון בירושלים) אמר אמש: "טרם שמעתי את השיר הדני ואינני יודע אם הוא דומה לשירה של ניקול".

על השיר הישראלי אומר זיגל: "ראיתי אותו בוידאו בגרמניה. משעשע, אבל לא יזכה". זאת דעת רבים על "הבטלנים", ביניהם אן ודר זנדר, מנהלת יחסי הציבור הוותיקה של חלקת השידור של הבי-בי-סי ג'ון פיל, עיתונאי הפופ הבריטי הוותיק.

הבימוי הבלגי ממשיך לנצל את התכנסות הגדולה של נציגי התקשורת מכל אירופה, והחום פעילויות רבות — החל ממסיבות בסגנון שנות ה-60 וכלה בפגישה של המשלחות עם ראש ממשלת בלגיה. המשלחת הישראלית, למשל, לא הופיעה לפגישה עם ראש הממשלה, והעדיפה לישון.

ערך את העמוד: בועז שפירא

הארץ חדשות
מתפרסם היום בעמודים
חלק א' 9 — 11
חלק ג' 1 — 12

שוק ההון

הירידות החריפו

מאת אריה לביא

ירידות השערים בשוק הבניות החריפו אתמול בעקבות ההערכות שלא יהיה מנוס מבחירות חדשות בזמן הקרוב. המוכרים היו בעיקר פעילי השוק ומנהלי תיקים, כאשר בלט חוסר נכונות לקלוט הצעים לעתים גם תוך ירידות תלולות.

בגליון זה 32 עמודים
בצירוף 40 עמודי מוסף
העיתון מופיע
ב-3 חלקים

מנכ"ל משרד רה"מ לפיקרינג: שמיר שולל מעיקרו את המהלך עם ירדן

שמיר יפעל למנוע הקדמת הבחירות לאחר תיקו בקבינט

פרס: אם יהיה תיקו יהיו בחירות; נראה שמאז 1948 לא נוצרה הזדמנות טובה יותר לפתוח במו"מ ליישוב הבעייה הפלשתינאית • רה"מ השמיע "קריאה אישית" לחוסיין לפתוח מיד במו"מ ישיר ולוותר על רעיון הוועידה

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה יפעל נגד הקדמת הבחירות גם לאחר התיקו הצפוי בשבוע הבא בקבינט בעניין הוועידה הבינ"ל. מלשכת רוה"מ נמסר אתמול כי יצחק שמיר יפעל להמשך קיומה של הממשלה בראשותו גם בלי המערך, אם שמעון פרס יחליט לפעול להפלתה. זאת בעזרת "בלוק חוסם" של הליכוד ומפלגות קטנות כדוגמת מפד"ל, התחיה, תמי", ח"כ יגאל הורביץ ואולי גם ש"ס, אשר יחד איתן הוא מקווה להשיג רוב נגד יוזמה של המערך להקדמת הבחירות. גם ח"כ מאיר כהנא בא בחשבון כתומך הליכוד בעניין זה. בכך רואה שמיר את פנייתו של פרס "ללכת אל העם", אם יתברר כי הממשלה אינה יכולה להגיע להכרעה בוועידה המדינית.

שמיר סגר אתמול למעשה גם את האופציה של חיפוש נוסחת פשרה שתאפשר לאמץ את מיסמך פרס-חוסיין. על פי הב' הייתו נועד אתמול מנכ"ל משרד רוה"מ יוסי בן אהרן עם השגריר האמריקאי תומס פיקרינג והשגריר המיוחד ואט קלבריוס והודיע להם כי שמיר שולל מעיקרו את המהלך המדיני עם ירדן. בן אהרן אמר אתמול כי התשובות האמריקאיות לשאלות שהציג שמיר לשר החוץ ג'ורג' שולץ אינן בחוקות משא ומתן עם ארה"ב על המיסמך, אלא התייחסות מנומסת למדינה ידידותית. בליכוד הביעו בימים האחרונים תרעומת נגד שני הדיפלומטים האמריקאים המנסים לדרבן לשוול אישים פוליטיים לתמוך במהלך המדיני עם ירדן. כמו כן הובעה מורת רוח מכך שפיקרינג העביר לשמעון פרס פרטים מלאים על השאלות שהעביר שמיר באמצעות לשולץ ה' התשובות שהגיעו מוושינגטון, פרטים שהודלפו מיד לעיתונות.

לא מסמך אמריקאי

בן אהרן שב וטען אתמול כי המיסמך שבו מדובר משקף את ההבנות בין פרס לחוסיין ואינו מסמך אמריקאי. הוא ציין כי ההבנות מלמדות אך ורק על תוזה ירדנית במישור האופרטיבי, שכן במקום לדרוש ערובות לגבי מהות ההסדר, דורש עתה חוסיין ערובות לגבי נוהל המו"מ ומשאיר את הפתרון לוועידה הבינ"ל. בכך אישר למעשה בן

(המשך בעמוד 2 טור 6)

קריאות בש"ס להדיח את פרץ על נכונותו לדבר עם אש"ף

טענות בש"ס: רוב הבוחרים שלנו נוטים לליכוד, ודעות יגרמו נזק אלקטורלי • "פרץ נישבה בקסמו של פרס לאחר סידרת פגישות ביניהם באחרונה" • "חכמי התורה" טרם גיבשו עמדה • פרץ: לא מצאתי שום מורת-רוח אצל הרב עובדיה יוסף

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

בצמרת תנועת ש"ס הובעה אתמול הערכה כי יש להדיח את ח"כ הרב יצחק פרץ מתפקידו כיו"ר התנועה לאור העמדות היוניות שהשמיע ובכוונתו להתדיין עם אש"ף ולתמוך בפשרה טריטוריאלית. "דבר המשחק לידיו של שמעון פרס".

בהתייעצות שהתקיימה אמש על ידי אחרים מראשי ש"ס חברים במועצת חכמי התורה של התנועה הובעה הערכה כי אם לא תינקט פעולת ענישה כלפי הרב פרץ אזי תנועת ש"ס תינזק אלקטורלית באורח משמעותי אם יוקדמו הבחירות. בתנועת ש"ס טענו אמש כי רוב ציבור הבוחרים של תנועת ש"ס מצדד בעמדות הקרובות להשקפת הליכוד. ההצהרות היוניות מסוג זה שהשמיע הרב פרץ, תרחיק ציבור בוחרים זה לעבר הליכוד והתחיה, הודגש אמש בצמרת ש"ס.

גורמים בכירים בש"ס ציינו אתמול כי ככל הנראה נישבה הרב פרץ בקסמו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, ולאחר סידרת פגישות שהיו ביניהם בחודשים האחרונים, שינה פרץ את דעותיו המדיניות והוא תומך נילהב בתוכניתו המדינית של פרס. בש"ס הודגש כי הדברים שהשמיע הרב פרץ בנושא הועידה הבינלאומית הם דעתו הפרטית בלבד ועמדת התנועה תיקבע רק לאחר החלטת מועצת חכמי התנועה שעדיין לא גיבשה דעה בעניין. הודגש כי מועצת חכמי התורה יתכנסו לדון בעניין רק לאחר החלטת הקבינט ואם תוגש לכנסת הצעת חוק לפיזור המליאה.

הרב פרץ נועד אתמול עם ראשי החוגים היוניים במפלגת העבודה. בפגישה חזר ח"כ פרץ על עמדותיו היוניות ועל נכונותו לפשרה טריטוריאלית. הוא סירב להתחייב איזה עמדה תנקוט ש"ס בסופו של דבר בשאלת פיזור הכנסת.

הרב פרץ מבהיר

(ע.) ח"כ הרב יצחק פרץ הבהיר אתמול: "אמרתי שאם אש"ף מתפרק והול להיות אש"ף הופך להיות פלשתינאים — אשר

(סוף בעמוד 2, טור 7)

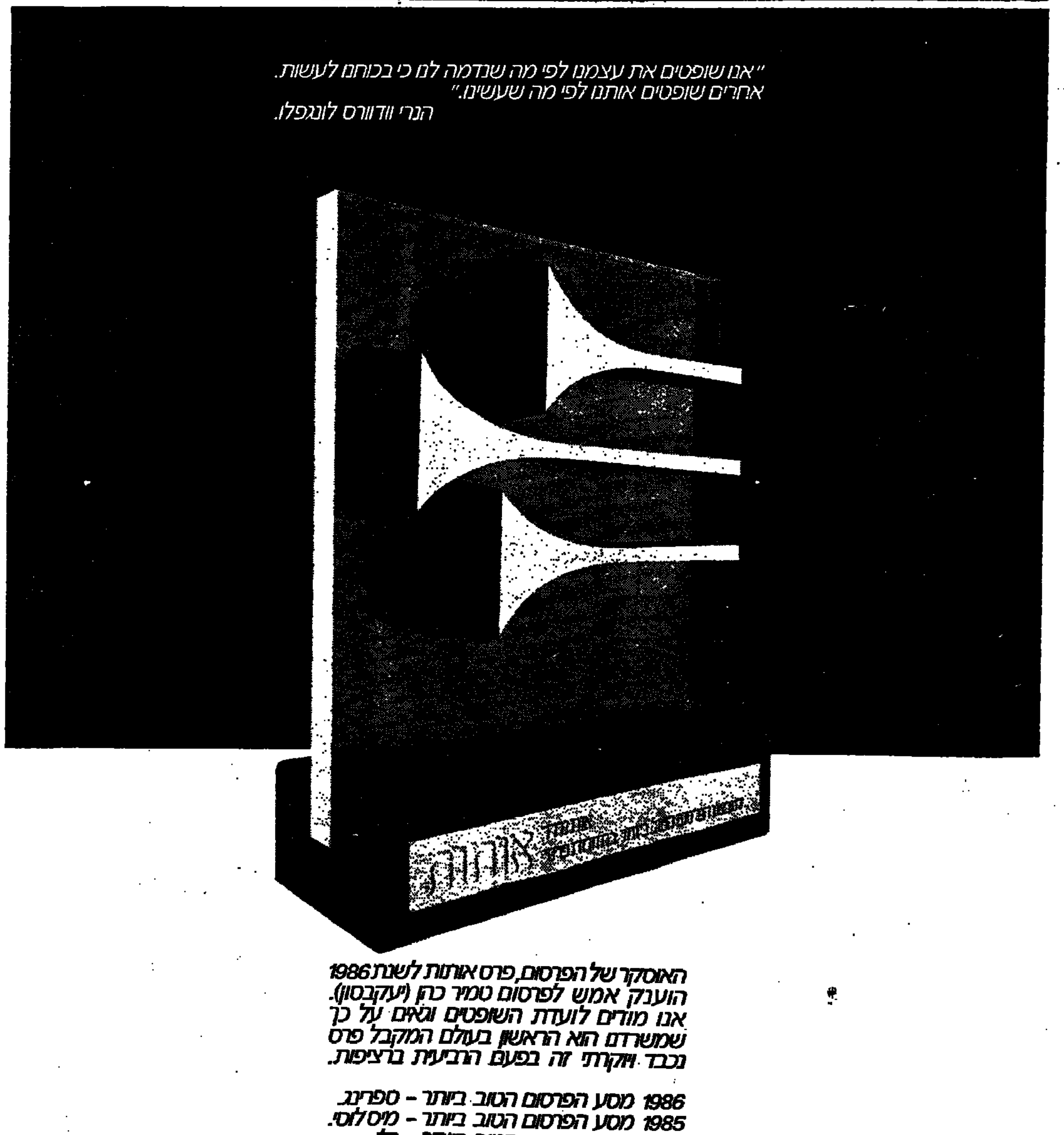

סוף שבוע עם הארץ

עמ' ב' 1:
העימות יכול לחכות — יואל מרקוס
השב"כ בפרשת דרכים — זאב שיף
כוחה של ועדה — א. שווייצר
דניאלה הולמת שוב — דן מרגלית

יומנו של אבו-חצירא — מתי גולן
עמ' ב' 2
מקורות מדיניים: האס האמריקאי — עקיבא אלדר
מסדרונות מפלגתיים: המירוץ אחרי הקטנות — אילן שחורי
55 מיליון עדים — יואב טוקר
עמ' ב' 3:
החור השחור — רומן פריסטר
המיפגש בהרי יהודה — רן כסלו
יאללה ביתר, יאללה — מרדכי ארציאלי
מי ומי בערוץ השני — לילי גליל
עמ' ב' 4:

אהובתו של אלברט איינשטיין — ניו-יורק טיימס
סימנים מסוכנים בפיליפינים — ניוזוויק
הקנאות האיסלאמית — שפיגל
עמ' ב' 5:
שריקה באפילה — גדעון סאמט
כספת — נחמיה שטרסלר, יונתן שרמן ויהודה שרוני
עמ' ב' 6—7:
תרבות וספרות
עמ' ב' 8:
הטלוויזיה של השבוע — הדה בושס

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: בהיר, ירידה בטמפרטורות.
הטמפרטורות:
- ירושלים: 16—26.
- תל-אביב: 16—26.
- חיפה: 14—27.
- באר-שבע: 17—34.

הגולן 15—26. צפת 15—26, טבריה 15—32, הר שומרון 16—29, נתב"ג 17—29. עזה 16—26. אילת 20—37.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5826	−0.0030
נוסעים	1.8810	−0.0036
שחור	1.5800	—

שער הסל

יציג	1.6787	−0.0059

הארץ 20.5.87

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

החיים הפוליטיים כקרב אוויר

כתמיד, היו הדימויים שאו־לים משפת הטיס. "החיים הפו־ליטיים בישראל", הודה השר עזר וייצמן, "מזכירים קרב אוויר. אתה טס נמוך, נוסק ל־40 אלף רגל. נכנס לערפל, חייב לסמוך על מכשירים ומעל לכל — אתה צריך תמיד לשמור על הזנב."

משתתפי הארוחה השנתית של אגודת ידידי הוועד למען החייל שהיתה במלון סנצ'ורי פלאזה בלוס אנג'לס, הגיבו בתשואות רמות. בין האורחים והתורמים הרבים היו סגן מושל קליפורניה, לאו מקרתי, אלמ־נתו של הגנרל המהולל עזמר בראדלי, כמה כוכבי קולנוע וטייסי מח"ל ותיקים.

ארוחת הערב היתה לכבוד שמעון אגים, מפעילי לשכת שלום של בני ברית. עזר וייצמן — לאחר שהעניק לו שי תודה — הודה למארחיו על תרומתם בשם שר הביטחון יצחק רבין והרמטכ"ל הרשי דן שומרון. "ועכשיו", סיים השר, "אני חוזר לקרב האוויר בארץ."

בני לנדאו

לוס אנג'לס

כששני כוכבי טלוויזיה נפגשים

נל קארטר, כוכבת טלוויזיה אמריקאית פופולרית, שוהה בימים אלה בארץ ומעוררת את התלהבותם של תיירים אמרי־קאיים בכל אשר תפנה. קארטר, שחקנית שחורה ועבת בשר, מככבת בלהיט טלוויזיוני ושמו "תן לי הזדמנות", המוקרן גם בירדן.

מסתבר שגם לכוכבים יש הכוכבים שלהם. כאשר הגיעה השחקנית אמש למלון דן תל אביב ראתה לפתע את ח"כ אבא אבן יושב ומשוחח עם יו"ר הכנסת, שלמה הלל. קארטר לא היססה והציגה את עצמה לפניו באומרה: "הוא יותר פופולארי ממני בטלוויזיה האמ־ריקאית. כשהוא היה על המר־קע עם 'מורשת', לא צפו בסדרה שלי". להפתעתה יכול היה אבן להשיב לה מחמאה. הוא מכיר את הסדרה שלה.

רייגן למעלה ויינברגר למטה

נשיא ארה"ב, רונלד רייגן, נהנה בישראל מיוקרה הנחשבת לאחת הגבוהות ביותר שנרשמו לנשיאי ארה"ב בשנים האח־רונות. לעומת זה יוקרתו של שר ההגנה שלו, קספר ויי־נברגר, היא מהנמוכות ביותר. ממשאל שעשה מכון פורי' עולה ש־69.8 אחוזים מתושבי ישראל מרוצים מיחסו של רייגן לישראל, ואילו שיעור המרוצים מיחסו של הנשיא ג'ימי קאר־טר הגיע לשיא של 84.6 אחוז באפריל 1979. רק הנשיא ריצ'רד ניקסון היה פופולארי יותר בישראל מהנשיא רייגן. הוא הגיע לשיא של 88.4 אחוז בארץ באפריל 1973.

לעומת זאת, שיעור המרוצים מיחסו של שר ההגנה ויינברגר לישראל הוא 21.3% בלבד.

ראשי בנק רוטשילד — בלי רוטשילד — לביקור בישראל

רשות החברות הממשלתיות, ואגב רפואה בראשה, מוצפת בימים אלה בשורה של אורחים. נציגי חברות פיננסיות ידועות בחו"ל. נציגי החברות הוזמנו לארץ להקמת חברה שתעסוק במכירת חברות ממשלתיות. בארץ כבר היו במסגרת זו נציגי "פירסט בוסטון בנק" מארה"ב ובימים אלה מבקרים בארץ — ובכלל, זה בבורסה התל־אביבית — שני נציגים בכירים של חברת "שירסון להמן". שניים מהם, ג'יימס ג'ונסון ו־אורהארדו אל חלוה, עשו אתמול סיור היכרות בבורסה.

בשבוע הבא תגיע לארץ משלחת מטעם בנק רוטשילד בראשות כמה מבכירי הבנק. בלי הברון רוטשילד.

אריה לביא

איגוד הטייסים דורש ערבויות מסוריה

איגוד הטייסים של ישראל פנה אמש לארגון התעופה הבינלאומי של הטייסים (איפל־פ"א). האיגוד דורש שלא להס־תפק בהצהרת כוונות מצד סוריה, כי אין היא נמנית על המדינות הנותנות יד ומסייעות לטרור אווירי. יש לדרוש ממנה, טוען האיגוד, ערבויות מוצקות יותר בדבר אי מעורבותה בעי־תיד במעשי טרור, דוגמת ניסיון הפיצוץ במטוס אל על בלונדון.

יו"ר איגוד הטייסים של ישראל, הקברניט יצחק גרנג, יזם את הפנייה לאחר שהארגון החליט לראות בסוריה מדינה "עוינת לתעופה האזרחית". הכ־רזת גינוי זו הוטלה על סוריה לאחר שהוכחה חלקה בניסיון לפוצץ את מטוס אל על שהמריא מלונדון. ההחלטה להסיר את הסנקציה התקבלה בכנס הבינלאומי של הארגון שהתקיים בשבוע האחרון בטור־נטו, קנדה. לישראל שבה מהכנס משלחת ישראל בר־אשותו של הקברניט אשר נאמן.

הארגון הבינלאומי של הטיי־סים לא מימש בזמנו המלצה של ישראל להחרים את תנועת האוויר לסוריה למשך זמנה אחת בלבד, כעונש על מעורבותה בניסיון לפוצץ את מטוס חברת התעופה הלאומית שלה.

זוהר בלומנקרנץ

בתום ההצגה "יתומים" השבוע, הפתיעו השחקנים דליק ווליניץ (מימין) ובן לוין את מכרם חורי (במרכז) וברכו אותו על זכייתו בפרס ישראל ועל צאתו למסע הופעות עם תיאטרון חיפה. הקהל הריע ממושכות והצטרף לברכות.

בעריכת עידית רוזנבלום

עשרות מנהיגים ועסקנים יהודיים מ־29 ארצות המשתתפים בכנס הקונגרס היהודי העולמי בבודפשט, השתתפו אמש בטקס הסרת הלוט מעל אנדרטת ראול וולנברג שהוקמה במרכז רובע המגורים בבודפשט. בטקס לא נאמרה תפילת אזכרה ולא הונחו זרי פרחים, כדי להדגיש כי האנדרטה הוקמה כאות כבוד והערכה לפועלו של הדיפלומט השוודי, אך אין בכך כדי לקבל את הגירסה הסובייטית כי וולנברג מת בכלא. אחותו של וולנברג, ניגה לגרגן לא באה לטקס והעדרה הוסבר על ידי נציג הקהילה היהודית בכך שהיא חוששת שטקס הסרת הלוט עשוי להתפרש כקבלת ההנחה שוולנברג איננו בחיים. במקום השתתף שגריר שוודיה בבודפשט. החזן יוסף מלובני מניו יורק, קרא פרק תהלים. כתב שלמה שמיר שליח "הארץ" לבודפשט. צילום: א.פ.

שמיר לסטודנטים: דיון ביום ראשון; הסטודנטים: רוצים החלטה בסוף הדיון

מאת איתן רבין
וירת של סופרי "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול, כי הממשלה תדון ביום ראשון בסוגיית שכר הלימוד של הסטודנטים. הסטודנטים רואים ב־החלטת הממשלה לדון בעניינם הישג ראשון של שביתתם, אך מב־הירים כי ימשיכו לשבות עד להכרעת הממשלה.

בממשלה צפוי דיון בנושא, שבמהלכו יתבטאו כמה מן השרים, חלקם בזכות עמדת הסטודנטים, אך הדיון עשוי שלא להבשיל בהכרח להכרעה, לה מצפים הסטודנטים, בשל העדרו מן הישיבה של שר האוצר, משה נסים, אשר ישוב באותו היום מדרום אמריקה, אך רק לאחר ישיבת הממשלה. יתכן עם זאת כי יגובש בממשלה נוסח סיכום לדיון — אשר אליו יצרפו פניות בעל־פה של שרים — אשר יחייב את ראשי הסטודנטים לפתוח לדון באפשרות שיבתם ללימודים.

הפגנה בבאר שבע

"שכר לימוד סביר בגובה של שמיר", "אנחנו לא פריירים". כשתם ־עיים שלטים בנוסח זה התהלכו אתמול כ־600 סטודנטים מאוניבר־סיטת בן־גוריון שבנגב בתהלוכה הפגנתית מהאוניברסיטה לכיוון מר־כז העיר באר־שבע.

לפניית הנהלת הטכניון נמנעה מלפנות סטודנטים מפגינים אשר חסמו בשעות הבוקר את שער הכניסה לטכניון ומנעו ממאות עוב־דים להכנס לשטח הקמפוס עם רכביהם, לטענת המשטרה כבישי הטכניון הינם כבישים פרטיים והסכסוך הוא פנימי.

המשנה לנשיא הטכניון, ומנהל הפיננסים, מיכאל שוסהיים, מוחה על תגובת המשטרה בטענו כי כבישי הטכניון הינם כבישים ציבוריים וכי לא יתכן כי המשטרה תמנע מלפנות מפרי חוק אשר חוסמים את הכבישים. הוא הודיע כי יפנו ליועץ המש־פטי לממשלה ולפקוד את המשטרה בדרישה לבדוק את התנהגותה של משטרת חיפה.

עשרות השוטרים שהגיעו לטכ־ניון הפנו את כלי הרכב הרבים שהג־יעו לטכניון להניה מחוץ לקמפוס, ורכבים שלא נמצאו להם מקומות חניה נאלצו לחזור כלאומת שבאו.

הסטודנטים המפגינים, אשר מנו כמה מאות, התפזרו בתום שבת של שעתיים.

תביעה להדיח את נאור מחברותו בתנועת החרות

נתן את הסכמתו להיות חבר בצוות ההסברה של פרס בנושא הוועידה

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

תביעה להדיח את אריה נאור, מי שהיה מזכיר הממשלה, מחברותו בתנועת חרות התעוררה, הגישה אתמול לבית הדין של התנועה לי־מור ליבנת. תביעה זו הוגשה לאחר שהתברר כי נאור נתן את הסכמתו להיות חבר בצוות ההסברה של ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בנושא הוועידה הבינלאומית.

בצוות חברים מלבד נאור, ראש עי־ריית אשקלון אלי דיין, שלומית הר־אבן, אלוף הר־אבן, וראש לשכת פרס אורי סביר.

בתביעה מאשימה ליבנת את נאור כי הפר את הקמים והסכים לשרת של מפלגה יריבה, היא מסתמכת על סעיפים בתקנון תנועת החרות הקובעים כי "חבר תנועה לא ישתתף בגוף ציבורי בעל צביון מדיני מחוץ למסגרת התנועה ללא אישור המוסדות, וכי חבר תנועה חייב לשאת את דבר התנועה ואת עול משמעתה הפוליטית והמדינית. כן טענה כי נאור אינו חדל מלהש־מיץ בעתונות את ראש הממשלה יצחק שמיר ואת השר אריאל שרון.

אריה נאור טען אתמול כי הסכים להכנס לצוות ההסברה מתוך הבנה כי שמיר טועה, מתוך מאמין של תנועת החרות, וחורג מכל מה שהתנועה האמינה בו.

שמיר יפעל למנוע

(סוף מעמוד 1)

אהרן כי אין שחר לטענות שהש־מיעו אישים בליכוד שפרס חוזר מן הגיעו כדי להסדיר בעניין פתרון הקבע.

בסוף השבוע הבא יגיש המנכ"ל דו"ח למועצת הבטחון ובו המלצות בעניין הוועידה.

קריאה אישית לחוסיין

יריב מל. סופר "הארץ" בחיפה, מוסר כי ראש הממשלה יצחק שמיר, פנה אתמול בקריאה אישית למלך חוסיין לפתוח מייד במו"מ ישיר עם ישראל לשם השגת הסדר שלום ולחזור על רעיון הוועידה הבינלאומית.

בדברו בכנס השנתי של בוגרי בית הספר הריאלי בחיפה אמר ראש הממשלה "אלה שנפגשו עם המלך חוסיין טוענים שהוא באמת רוצה בשלום עם ישראל ואני אומר מכאן למלך חוסיין — הגעת לפני ימים אחדים למלאת 34 שנים למלכותך בירדן. אם אכן רצונך בשלום קבל את הצעתנו, אבל אל נא תגדיש את השנה הזו למו"מ ישיר לשלום עם שכנתך ישראל.

"בוא לכל מקום שבו תבחר, ללא תנאי מוקדם לא מצידנו ולא מצידך, ונשב ביחד ליד שולחן המו"מ ונדון עד שנמצא הסכם מקובל עליך ועלינו".

"נגיע להסדר שיהיה מקובל על כל ממשלת ישראל ולא רק על חלקים ממנה, ואז יש תקווה לשלום. למה צריך את הליווי של מדינות מרוחקות עם אמביציות מגוונות?"

לשון אולטימטום

בהתייחסו לישיבת הקבינט ביום ב' הקרוב שבה יעלה שר החוץ שמעון פרס להצבעה את הצעת הוועידה הבינלאומית אמר ראש הממשלה: "בדיון לא צריך לנקוט לשון אולטימטום. יש לעשות הכל על מנת לשכנע. בדרך ונוליכו או נראה איך יפול דבר. אני מקווה שהאחדות תשמר וגם האינטרס הישראלי לא יופקר לחסדי מדינות שונות ומשונות הרחוקות הגדולות".

ראש הממשלה ציטט מובאות מתוך נאומים של השר שמעון פרס בכנסת 1984־85 ואשר בהם דיבר נגד ועידה בינלאומית, כמו למשל: "הוועידה הבינלאומית היא תוכנית אשר באה לתקוף את ישראל ולא להביא למו"מ לשלום".

ביזוי החיים הפוליטיים

אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר כי מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס האשים אתמול את הליכוד בביזוי החיים הפוליטיים, בהפצת שמועות ושקרים כדי לחבל במו"מ לשלום ולהציג את מפלגת העבודה כמי שמבקש למכור את שטחי יהודה ושומרון. הוא הכריז כי אם יהיה תיקו בישיבת הקבינט יהיו בחירות.

בהופיעו בלשכת מפלגת העבודה, שאישרה את דרכו המדינית התייחס פרס לפרסומים שהיו אתמול כאילו תוכניתו המדינית כוללת סעיף הדן בשיתוף עם השלטון הירדני בירושלים המזרחית, ואילו סיכם עם חוסיין על מסירת שטחים מיהודה ושומרון. "איש מבני שיחי לא ביקש ולא קיבל הבטחה בעלת אופי טריטוריאלי. לא בעניין יהודה ושומרון ולא בעניין ירושלים. אין שום הסכמה שהוע־ידה הבינלאומית תחליט במקום מו"מ. ואין שום הסכמה לשתתפות אש"פ. אני קורא לחברי הליכוד להתעכב ביושר, ברצינות ואחרי־ות ולא לבזות את החיים הפולי־טיים, על ידי הפצת שמועות שאין להם שום יסוד, מבית הספר של אנשים הידועים לפרסם סיבובי שקרים", אמר פרס.

פרס קרא "לראשי הליכוד בקריאה של הרגע האחרון להצטרף למהלך המדיני".

"האיתותים שאני מקבל מהלי־כוד הם סרבנות מוחלטת. אני מרגיש שאם יהיה תיקו בקבינט ואי אפשר יהיה להגיע להחלטה, אני אלך למר שמיר ואגיד לו שהיינו שותפים עד היום, ועתה באנו בשותפות נלך לעם. אם אי אפשר בשותפות להכריע בממשלה, יש להכריע בבחירות. וזאת בלי תימרונים, בלי קונצים", ציין פרס.

בפני חברי לשכת מפלגת העבודה אמר פרס כי מאז מלחמת ששת הימים ואולי מאז מלחמת השחרור, לא נוצרה הזדמנות יותר טובה לפתוח במו"מ, כדי ליישב את הסכסוך בין ישראל לבין ירדן וליישב את הבעייה הפלס־טינאית. פרס שחזר ותקף בנאומו את ראשי הליכוד טען: "קודם היתה סיסמא של ביצה שלא נולדה. עכשיו יש ביצה, היא נולדה והם מנסים לנפץ אותה", הדגיש שר החוץ.

סערה בש"ס

(סוף מעמוד 1)

לדבר אתנו". "מעולם לא עלה על ליבי", הוסיף, "לשבת עם אש"ף — אנשים שידיהם מגואלות בדם תינוקות נשים והדם יהודי של חפים מפשע".

לדבריו, התקשר עם הרב עוב־דיה יוסף, ראש מועצת חכמי התורה, ולאחר השיחה נראה לו, שאין שום מחלוקת רוח אצל הרב עובדיה יוסף ובש"ס.

ח"כ יעקב יוסף, בנו של הרב עובדיה יוסף, אמר באותו שיחה, כי אם אש"ף יכריז שהוא מתפרק וילבש תחפושת, אי אפשר יהיה להאמין בו. שום ראש כנופיה ערבי לא יכול להיות בר שיח עמנו, ואין לנו שום שיח ושיג עם אש"ף.

לדבריו, נגרר הרב פרץ אחרי אנשים מסויימים בחוגי השמאל, אך לטרוח פליטת הפה המצולה שלו הוא לא חדל להיות חבר כנסת.

כן אמר, שלש"ס אין מצע מדיני, אלא מועצת החכמים מוליכה בכל נושא על פי התורה. לא חל שום שינוי בהשקפותיה של מועצת החכמים.

"בנושא הוועידה הבינלאומית אין החלטה של מועצת החכמים, ואין לדחוק את הקץ ולקבל החלטות מיד", אמר.

דניאלה וייס

(סוף מעמוד 1)

אמונים ושל פעילים אחרים בתנועה אמש היתה כי בפגישת המזכירות המורחבת בשבוע הבא תתקבל החלטה לסיים את תקופת כהונתה של וייס כמזכ"ל ה"גוש" כדי לשוות למהלך אופי של החלטה עניינית ולא של הודחה כצעד של ענישה. מי שהפעיל את עיקר הלחץ להסיק סי־כום בכיוון כזה היה איש גוש אמונים חנן פורת, שהקפיא זה מכבר את פעילותו בתנועה עקב המחלוקות בנוגע לארגון המחתרת היהודי. פורת ילחץ כנראה למנות את חבר המזכירות המצומצמת, אורי אליצור במקומה של דניאלה וייס.

אליצור אמר אתמול כי הוא מסתייג מאוד מהפעולות בקלקיליה ומפעולות דומות לה, ולדעתו מעשים כאלה מביאים יותר נזק מתועלת. הוא אמר כי דניאלה וייס מסיימת בימים אלה קדנציה של שלוש שנים בהנהגת התנועה, ולדעתו יש לבחור עתה במזכ"ל אחר.

דברי גינוי למעשיה של וייס נשמעו אתמול גם מפיהם של אחרים בתנועה, ביניהם מזכ"ל מועצת יש"ע עתניאל שילה, ח"כ הרב אליעזר ולדמן מהתחייה, ואחרים.

דובר גוש אמונים, נועם ארנון, מסר אמש כי דניאלה וייס הודיעה שבכוונתה להמשיך בתפקידה. לדבריו, ייתכן שהמהומה שנעשתה בקלקיליה באישון לילה לא היתה שקולה, אך מה שעשתה הגב' וייס היתה פעולה שנבעה מהתפרצות להט של רגשות, ומטרתה היתה להסיט את תשומת הלב הציבורית לעובדה שבעצם המצב בו רוצחיה של עפרה מוזס מסתובבים חופשי, אמר ארנון. אותם שלושים בקבוקים ריקים שבהם מתמצה הנזק של קלקיליה, היו בבחינת נזק כדאי לשם הפניית תשומת לב לשורשי הבעייה.

קולות התנגדות לדרך פעולתה של מזכ"ל גוש אמונים ושל חברים בתנועתה שהתפרעו בקלקיליה, נשמעו אמש גם מפיהם של כמה עשרות חניכים מתנועת "בני עקיבא", שהפגינו מול משרדי גוש אמונים בירושלים.

וייס נחקרה במשטרה

דניאלה וייס התייצבה אתמול בבוקר במשטרת נפת השומרון, לשם חקירה בדבר מעשיה בקלקי־ליה שלשום בלילה. היא סירבה לחתום על הוראה או על הצהרה, לתת טביעות אצבעות, ולמסור את גירסתה. נגד וייס, המואשמת בפ־גיעה ברכוש, בהפרת הסדר במקום ציבורי ובכניסה לשטח צבאי סגור, יוגש בהקדם כתב אישום. במקביל בודקים במשטרת השומרון את חומר הראיות נגד אחרים החשודים בהתפרעות בקלקיליה, ושוקלים אפשרות לזמנם לחקירה.

"ליל הבקבוקים"

שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, ביקר אתמול במעונו של ראש עי־רית קלקיליה, עבד אל־רחמאן אבו סניה, והביע הסתייגות מלאה מהתנהגותם של אנשי גוש אמונים ב"ליל הבקבוקים" שלשום.

תבערה

(סוף מעמוד 1)

הישובים בשומרון ועם רכזי הביט־חון שלהם והפציר בהם שידאגו לכך שתושבי הישובים ישמרו על איפוק ויאפשרו לצה"ל למלא את תפקידו בשמירת הביטחון. בעקבות הפגישה אמר האלוף מצנע לעיתונאים כי הבטיח למתיישבים לשמור עמם על צנורות תקשורת פתוחים ואמר כי הצבא עושה כל שביכולתו כדי לאתר את מבצעי הפיגועים. "צה"ל בלבד הוא הגוף המופקד על הביטחון ועל שמירת החוק והסדר", אמר האלוף מצנע.

לשיחה בין אלוף פיקוד המרכז לבין ראשי המתיישבים קדמה תקרית של נסיון התפרעות של כמה מתושבי היישוב גנות שומרון בכפר הערבי הסמוך אזון. כמה עשרות מתגוללים הגיעו למקום והחלו ליי־דות אבנים לעבר בתיהם של התושבים. כוחות צה"ל הגיעו למקום בתוך דקות פיזרו את המתפרעים והשליטו סדר. בתקרית בקבוק התבערה בקלקיליה ניזו מידי הבקבוק לפגוע במכונית של הישוב קרני שומרון ובבקבוק שנשלח ליד הכפר אזון הוסיא מכונית אוחזת של מתיישבים באזור השומרון.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: אל"מ (מיל) דליה רז, לשעבר קצינת ח"ן ראשית
על: סילוק "נעלי גולדה" מצה"ל

זה לא התאים לרוח הזמן

בצה"ל הוחלט לבטל את השימוש ב"נעלי גולדה" ול־אפשר לחיילות לרכוש לעצמן את נעליהן. מה דעתך על כך?

למעשה בהחלטה זו נותנים לגיטימציה למציאות שכבר קיי־מת בצה"ל מזה כמה שנים. גם עד כה העלימו עין מכך שהחיי־לות נעלו נעליים אזרחיות, שר־כשו בחנויות הנעליים מכספן.

האם לא עדיף היה להזמין אצל היצרנים נעליים אופנתיות עבור כל החיילות כדי לשמור על אחידות התלבושת?

אני בעצמי, בעת שכיהנתי כקצינת ח"ן ראשית, שיניתי את דגם הנעליים התיקני לחיילות. אבל מאז הנעל עברה הרבה מאד שינויים ונוצר מצב שחיילות לא כל־כך אהבו את הדגמים התק־ניים, כיון שזה פשוט לא תואם לרוח הזמן. הנעליים הצבאיות היו כבדות, מרי ולכן החיילות איפסנו אותן בארון וקנו מכספן נעליים שעל פי הפקודה היו חייבות להיות בצבע שחור, פש־וטות וללא קישוטים.

אבל באמת בזה אדם של צה"ל חששים שעם המעלת החסוד־ החיש, לא יוכלו המפקדים או המפקדות לדרוש מהחיילות להופיע גם לטקסים רשמיים עם הנעליים התקניות?

זה נכון. באמת עד כה הנע־ליים התקניות שימשו בעיקר לאירועים רשמיים. אבל במ־חשבה שניה בעצם בכמה אירוע־ים רשמיים משתתפת חיילת ממוצעת? זה יכול להיות בטקס סיום הטירונות, במסדרי יום העצמאות ובסיום קורס מכ"ים או קצינים. בסך הכל מדובר רק באחוז קטן מכלל החיילות. עם זאת ניתן לדעתי לקבוע דגם מקובל של נעליים שחורות, לא מקושטות כדי שזה יענה על הדרישות.

האם אין משום הפרת משמעת בכך שגם עד כה חלק ניכר מהחיילות לא נעלו את הנעליים התקניות?

אני חושבת שכיום רוב רובן אם לא כל החיילות, אינן נועלות את הנעליים הצבאיות. גם המפ־קדות הבכירות הבינו שהנעל המקובלת איננה עולה על דרי־שות האופנה וכנראה גם על הנו־חיות המירבית. הן פשוט התע־למו מכך.

אגב, את נהגת בעת שכיהנת כקצינת ח"ן ראשית ללכת עם "נעלי גולדה"?

כן. אני הלכתי עם הנעליים הצבאיות, כי בתקופתי חידשתי אותן והן היו מאד נוחות.

אין בהחלטה לאפשר לכל חיילת לקנות לעצמה את נעליה משום תקדים מסוכן? מחר תועלה הדרישה שגם בחלקי לבוש אחרים לא תהיה אחידות?

אינני רואה בכך תקדים. הצבא הוא מסגרת היראכית מאד ברו־רה. אפשר לקבל החלטה לגבי נעליים ולא לשנות את הפקודות לגבי חלקי לבוש אחרים. אינני חושבת שההחלטה הזו תביא להידרדרות בלבושן של החיי־לות. אני גם מברכת על כך שהחליטו לתת לנעליים מענה תקציבי, כלומר שהחיילות יקבלו הקצבה חד־פעמית לרכישת ה נעליים ולא יצטרכו לממן את הרכישה מכיסן.

היום התבשרנו שהרמטכ"ל הרשי דן שומרון מתכוון לש־נות את הוראתו של רפול ול־הורות על הורדת הכומתה מהראש לכתפות. את סבורה שהחיילות יברכו על שינוי זה?

אהבתי את התקופה בה הכומ־תה היתה בכתפות. לנו כנשים יותר מאשר לגברים, קצת הפריע לחבוש את הכומתה על הראש. גם היום חיילות רבות לא חבשו את הכומתה על ראשן ההחלטה הזו תתן מענה למתרחש ברחוב הישראלי, חוץ מזה שזה ישפר את נחזות החיילים והחיילות.

רפול הביע הערכה חשש שהחזרת הכומתה מהראש, תג־רום ליותר רישול בהופעתם של החיילים והחיילות?

בצבא הלכו חיילים וחיילות כמה שנים עם הכומתה בכתפות ואינני חושבת שהצבא נראה אז יותר מרושל. לדעתי ההוראה ללכת עם הכומתה על הראש הכבידה על החיילים והחיילות. נראה לי שחיילים רבים בישראל לא כל־כך אמונים על הכובע.

לענת ואלי גלעדי
ולמשפחת דרנגר
ברכות חמות להולדת
דפנה
הארץ

אמש בקונצרט / נתן מישורי

היי גאה, קטלוניה!

זמרת הסופרן מונסירה קאבאייה בריסיטל בלוית הפסנתרן מיגל זאנטי. בהיכל התרבות בתל אביב. בתכנית: שש אריות מאת ויואלדי, קרוביני ודוניצטי; שלוש נעימות עבריות מאת ראוול, ועשרה שירים מאת המלחינים הקטלוניים מאוזיכה, גראנדוס, טורינה, מומפו ומולדרה.

כאשר מונסירה קאבייה שרה, וכך היה לאורך כל תכניתה הגדולה והמלאה, כולל ההדרנים המרובים, אין אתה יודע מיהו הגדול, המוסיקה המוזמרת או הזמרת. בתום החלק הראשון תופסים ששפע מדובר כאן בחכורות גדולים — ויואלדי קרוביני, רוסיני, ראוול — שקאבייה שיבת אליהם. להם נהגים לקרוא גאוני המוסיקה ותואר כזה ראוי גם לזמרת קאבייה.

בכל אשר זימרה קאבייה, היתה תזכבת עשייה גדולה, המשולבת באותו לב רגיש המסוגל לפעום ולהפעים לבבה, בביטוי המצוקות האנושיות. תמיד תמיד. יאמינו אוזניך לכל צליל ולכל מילה שמהן עשויה זימרתה הגדולה; ולא יקשה כלל על עיניך לדמוע בארייה כזו של ויואלדי "אישה זנוחה אני" מתוך האופרה "באייזט" בשירי ראוול הנפלאים — "קדיש", "החידה הנצחית" ו"מאירקה מיין עו"... ובאלו הדרנסיים כל כך של סלוהארדו פאויו (נולד 1935), לשכוח אסור גם את הזכות העצומה, התמימה שבשירי מומפו (נולד 1893) האחרים. את ריגעי המעט רממות נמשכות ואת היופי שאינו נעלם אצלה לא כבשאי עוצמה וגובה קוליים לא בקולר טורות ולא במעברי גונים מפתיעים המתרחשים לעיתים על צליל אחד בלבד.

קטלוניה, הרואה עצמה כדברי נשיאה ג'ורדי פוזל כידידת ישראל (היא גם מספקת כ־50% מכלל היצוא הספרדי לישראל), שהיא מולדתם של אומנים גדולים כסלוואדור דאלי ופאבלו קזלס, רשאית להיות גאה מאוד גם בזמרת, אם האומן במונסירה קאבייה, שבאה הנה עם מלווה הנאמן הפסנתרן מיגל זאנטי, מאהבת ישראל ולתפארת מולדתה.

זכו בפיס

בהגרלת רבפיס מצטבר של מפעל הפיס מס. 19/87 שהתקיימה ביום 7/05/87 זכו הכרטיסים הב־אים:

בהגרלה הרגילה ובהגרלת כדור המזל זכה כרטיס מס. 445276 בסך כולל של 380,000.00 ש"ח

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 280,000.00 ש"חים.

בסך ־.12,000.00 ש"ח זכה המס־פר: 175020.

בסך 6,000.00 ש"ח זכו המספרים: 241815 713189.

בסך ־.300.00 ש"ח זכו המספרים: 014471; 026050; 029642; 042192; 045385; 115036; 128450; 140840; 158785; 162785; 178528; 209737; 267073; 268920; 269875; 282438; 296193; 301502; 328951; 372740; 386110; 393303; 408209; 423963; 434046; 597054; 628513; 706590; 797582; 823990; 830613; 862810.

בסך ־.150.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 2864; 4221.

בסך ־.25.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 305; 588.

בסך ־.16.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 168; 270; 352.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 1 זכו בסך של ־.2.50 ש"ח.

בסך ־.5.00 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 005; 028; 076; 077; 197; 263; 273; 287; 457; 503; 523; 536; 628; 654; 659; 676; 738; 781; 786; 818; 854; 866; 887; 945; 956; 973.

בסך ־.2.50 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 01; 07; 11; 19; 20; 22; 23; 24; 27; 30; 38; 45; 48; 49; 52; 58; 64; 65; 72; 76; 83; 87; 96; 97; 99.

יקירנו
רשקובסקי יעקב
איננו

ההלויה תתקיים היום יום שישי ט' באייר תשמ"ז 8/5/87 בשעה 11.30 לפנה"צ בבית העלמין החדש בכפר סמיר, חיפה

נפגשים ע"י השער הראשי

אוטובוס יצא מבית המנוח רח' א.ה. סילבר 107, יורעאליה חיפה בשעה 10.45 יושבים שבעה בבית המנוח

המשפחה האבלה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
מנשה (מריאן) כהן
ממייסדי המפעל ומנהליו

פלדה קדרות בע"מ
ההנהלה והעובדים

ההלויה תתקיים היום יום שישי ט' באייר תשמ"ז 8.5.87 בשעה 12.30 בבית העלמין הדרום בגבול חולון בתיים אוטובוס יצא בשעה 11.30 מבית המנוח רח' בן יהודה 74 ת"א. השבעה בבית המנוח.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
יעקב קרני (קרוניץ)

ההלויה תצא היום יום שישי ט' באייר תשמ"ז 8.5.87 בשעה 11.30 לפנה"צ מבית המנוח רח' ארלוזורוב 36 חולון לבית העלמין הדרום בגבול חולון בתיים (שער הראשי)

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

יושבים שבעה בבית המנוח

האבלים: אשתו: רות
בתו וחתנה: טובה ומיכה גזית
נכדיה: גדי ואופיר

למשפחת אריה קצף

אנו משתתפים בצערכם הגדול בהלקח מכם הרעיה,
האם והסבתא האהובה
לאה קצף ז"ל

משפחת משה גרוס
קרלו גרוס
משפחת מוטי כהנא
הנהלת מלון קרלטון, נהריה

למכירה
בהזדמנות
נדירה
אוטוביאנקי
FIRE Y-10
ישירות מהמוכן לרישום
ביד ראשונה
ובמצב מיוחד
טל: 03-838300 לנקיבא

המעלות של
אל על

	מכס' מינימום	מכס' מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	7	13	מ"ח	3	8
אתונה	15	19	מ"ח	18	20
בוקרשט	10	17	מ"ח	–	–
בריסל	10	14	מ"ח	14	18
וינה	8	13	גשום	7	12
ז'נבה	7	13	ב"ח	7	11
לונדון	10	15	מ"ח	7	12
ליסבון	14	23	ב"ח	13	25
מדריד	10	22	מ"ח	14	22
ניו־יורק	9	17	נאה	8	18
פאריס	7	13	מ"ח	14	15
פרנקפורט	9	13	ב"ח	8	12
ציריך	8	10	מ"ח	7	12
קהיר	20	30	בהיר	18	37
קופנהאגן	7	13	ב"ח	9	15
רומא	10	17	גשום	11	16
שטוקהולם	7	10	ב"ח	16	6

ELAL אל על

שמיר סירב להיפגש עם "שלום עכשיו" לפני ישיבת הקבינט

מייסדי התנועה דורשים פעילות לתמיכה בתהליך השלום

מאת לילי גליל
כתבת "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר הודיע אתמול לנציגי "שלום עכשיו", כי לא יוכל לפגוש את נציגי התנועה לפני ישיבת הקבינט ביום ב'. תנועת שלום עכשיו עמדה לבקש מראש הממשלה לקבל בישיבת הקבינט את עקרונות יוזמת השלום ולא לגרום לעיכובים שיסכלו את סיכויי התהליך. התנועה קוראת גם למפלגת העבודה, שמעון פרס, לא להיכנע לתרגילי ההשהיה והדחייה במפד"ל.

על רקע התמיכה של התנועה בתהליך השלום הנוכחי, החליט בישיבה שקיימה שלושת המזכירות הארצית של "שלום עכשיו". המטה מבחן לקרוא להפגנת המונים, שתביא להערכתם יותר מ־100 אלף איש לכיכר מלכי ישראל באחד השבועות הקרובים. תאריך היעד ייקבע על ידי ההתפתחויות בתהליך המדיני.

"אל תעצרו את שלום"

ביום א' הקרוב תצעד התנועה עם לפידים בקריאות "אל תעצרו את שלום" ו"תנו סיכוי לשלום־עכשיו", מבור הכנסת הישנה במרכז ירושלים לבתיהם של שמיר ופרס. במצעד ישתתפו רבים מחותמי מכתב הקצינים של שלום עכשיו למנחם בגין, בעת הקמתה של התנועה ב־1978. דוברי התנועה סיפרו, כי בימים האחרונים פנו להנועה מאות מפעיליה בעבר, בדרישה לחדש את הפעילות בצורה תקיפה.

בשבוע הבא תלווה משמרת מחאה את פרס לשדה התעופה לקראת יציאתו לארה"ב בקריאה "צאתך לשלום, ושובך עם שלום". עם זאת מזהירים חברי התנועה, כי אם יתברר שאין פרס מתכוון למשא ומתן רציני להסכם שלום והחזרת השטחים, תפתח שלום עכשיו בצעדי מחאה גם נגד ממלא מקום ראש הממשלה.

מהלכי "שלום עכשיו", שישתתפו גם את תומכי התנועה בארה"ב, נועדו להפגין גם בפני האמריקאים את התמיכה הקיימת בארץ במהלכי השלום האחרונים.

קריאת הקונגרס העולמי של יהודי פולין:

"על ממשלת פולין להעמיד לרשות ישראל הארכיון של יהדות פולין"

(עו). ההחלטה הקוראת לממשלת פולין להעמיד לרשות ישראל ומוסדות יהודיים בעולם את הארכיון ההיסטורי של יהדות פולין, הנמצא בוורשה ובערי שדה ברחבי פולין — התקבלה בקונגרס העולמי של יהודי פולין שהסתיים אמש בתל־אביב.

החלטה אחרת, קוראת לממשלת פולין למסור למוסדות ההנצחה בישראל פריטים שונים בעלי ערך היסטורי, לרבות תשמישי קדושה ותמונות, הנמצאים בכמויות גדולות במקומות שונים בפולין.

החלטה נוספת מביעה שביעות רצון מדרך ניהולו של משפט דמיאניוק, המעודד כבוד למוסדות המשפט הישראלי. כן הביע הקונגרס שביעות רצון מנכונותה של ממשלת פולין לשמור, ולו באורח חלקי, אתרי הנצחה. הקונגרס החליט לפעול להנצחת פועלם של בני פולין, שחרפו נפשם להצלת השרידים המעטים שנותרו מיהדות פולין.

מזכיר דור ההמשך לשואה והגבורה, רפי כהן אלמגור, הודיע כי בשנה הבאה יתקיים בישראל כנס בין־לאומי של דור ההמשך במדינות השונות.

במסגרת הקונגרס, נערך אתמול בבוקר סימפוזיון על הנושא: תרומת יהודי פולין לתרבות ולספרות העם היהודי, ובו לקחו חלק פרופ' ח. שמרוק, פרופ' ש. ורסס ורפאל שרף.

משפט דמיאניוק

עדות מומחה ממחלקת ההגירה האמריקאית גדעון אפשטיין:

"מסמך טרווניקי הוא מקורי"

הערות מהסניגוריה זכו לביקורת קשה של אב בית הדין

גדעון אפשטיין, מומחה מחלקת ההגירה בארה"ב, בעדותו אתמול (צילום, אליהו הראתי)

מאת דור פרידמן
כתב שת"ים

גדעון אפשטיין, מומחה לזיהוי מסמכים ממחלקת ההגירה האמריקאית, שהעיד אתמול במשפטו של ג'ון דמיאניוק בירושלים, קבע אתמול כי מסמך טרווניקי הינו מסמך אמיתי ואין בו כל סימני זיוף. "לאור כל הבדיקות ולאור ההסקנה לגבי שתי החתימות, מסקנתי היא שלא הוכח כלל שהמסמך מזוייף, איני רואה סימן לשינוי ולא לזיוף ולפיכך אני קובע כי המסמך הוא מקורי".

עדותו של אפשטיין, שהצהיר כי הוא בעל 20 שנות נסיון בזיהוי תמונות בארצות הברית, לוותה בהערות והתנגדויות מצד הסניגוריה, שאחדות מהן אף זכו לביקורת קשה של אב בית הדין.

כאשר התייחס העד לחתימת דמיאניוק על מסמך טרווניקי, החל התובע עו"ד שקד לשאול אותו שאלות על אמיתות החתימה על המסמך. הסניגור עו"ד יורם שפטל, התנגד לשאלות אלו וטען כי חוות דעתו של העד גדעון אפשטיין שהוגשה כחומר ראיות לסניגוריה, מכילה רק התייחסות לשתי חתימות של האפסנאי ושל מפקד המחנה, ואין בה כל התייחסות לחתימתו של דמיאניוק. לדבריו, על פי החוק, מאחר וחומר הראיות לא היה בידי הסניגוריה, לא ייתכן לשאול שאלות בנוגע לחתימתו של דמיאניוק.

התובע שקד אמר, כי הוא מסכים לכך שאין הוא יכול לשאול שאלות בנושא חתימת דמיאניוק, אך עם זאת הוא שומר לעצמו את הזכות לחקור את העד בחקירה חוזרת על חתימה זו, אם יישאל שאלה אפילו קלה, בחקירה הנגדית של הסניגוריה על חתימת דמיאניוק. אב בית הדין השופט דב לוין, קיבל את הערת התובע ומנע חקירת העד בנושא החתימה.

בדיקת מסמך בשגרירות הסובייטית

אפשטיין מסר, כי לראשונה ראה את "מסמך טרווניקי" בסוף פברואר 1981, בשגרירות הסובייטית בוואשינגטון. המסמך הועמד אז לבחינתו לצורך הגשתו לבית המשפט שדן בבקשת שלילת אזרחותו האמריקאית של דמיאניוק. לדבריו, באותו מעמד ביצע צילומים אחדים מהמסמך. כאשר התובע עו"ד שקד ביקש להגיש צילומים אלו לבית המשפט, טען מרק אוקונור כי אין הוא מסכים שהצילומים יוגשו כראייה, מאחר ולטענתו המסמך שבחן העד בשגרירות הסובייטית בוואשינגטון, אינו המסמך המקורי.

בעקבות זאת התבקש העד על ידי התביעה, להשוות את הצילומים שצילם ב־1981 למסמך המצוי בידי בית המשפט. בתום שעה ארוכה של בדיקות השוואות אמר: "בדקתי רק ב־15 מאפיינים מתוך מאות אחרים. אני קובע, שהמסמך אותו אני מחזיק בידי, זהו המסמך המקורי שבדקתי בשגרירות הסובייטית בוואשינגטון והמסמך שצילמתי באותו הזמן".

בזבוז זמן יקר

אב בית הדין השופט דב לוין נזף בסניגוריה: "כל עניין ההשוואה החוזרת היה מיותר לחלוטין. רגע חסד אחד לא מרכבה הסניגוריה לתת לבית המשפט בדבר כל־כך מובן מאליו, כל זאת כדי שבית המשפט יבזבז עוד דקות יקרות".

העד התייחס בהמשך לשתי חתימות על המסמך. האחת של אפסנאי במחנה האימונים טרווניקי בשם טייפל, שהנפיק את הציוד וחתם על התעודה ולידה חתימתו של קארול שטרייבל, מי שהיה מפקד המחנה בטרווניקי. הוא קבע, כאמור, כי על סמך בדיקות השוואות שערך ממסמכים אחרים ודוגמאות חתימה של השניים, אין החתימות מזוייפות.

"באתי למחות נגד מעשי הבריונים והיחס הסלחני שמגלים כלפי אלה המתפרעים בראשות 'גברת כהנא'"

שר התקשורת אמנון רובינשטיין מתחבק בחום עם ראש עיריית קלקיליה עבד אבו סניה בעת ביקורו אתמול בעיר. צילום יעל השכל "סקופ 80"

(עו). "החלטתי לבוא היום לקלקיליה, כמחאה על שקבוצת בריונים מתנכלת לעיר ולעצמה." כך הסביר אתמול שר התקשורת אמנון רובינשטיין את פגישתו עם ראש עיריית קלקיליה עבד אבו סניה. "באתי למחות נגד מעשיהם של הבריונים והיחס הסלחני שמגלים כלפי אלה שביצעו את ההתפרעות בקלקיליה, בראשות "גב' כהנא" אמר השר, בהתכוונו למזכירת גוש אמונים דניאלה וייס.

ראש העיריה עבדול רחמן אבו סניינה, קיבל את השר בחמימות בביתו. הוא חזר והדגיש, כי קלקיליה היא עיר שקטה שמטרתה לחיות בשלום עם שכנותיה והמעשים, שנעשים על ידי "משוגעים בודדים", מוציאים את דיבתה וגורמים נזק רב לתושביה.

במהלך הביקור בקלקיליה נודע לראש העיר כי השר ואנשי צוותו אמורים לבקר את אברהם מוס, שנפצע בפיגוע ליד אלפי־מנשה ומאושפז עדיין בבית החולים שיבא בתל השומר. אבו סניינה הביע את משאלתו להצטרף לביקור, אך לאחר בירור שנערך בבית החולים, הוחלט בהתאם לבקשתו של אברהם מוס, כי ביקורו של השר יהיה אישי, ללא מלווים.

"השחתת שמורת הטבע בהר מירון — מעשה ברברי ופלילי כאחד"

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

"המעשה של השחתת הצמחיה בשמורת הטבע של הר מירון הוא מעשה ברברי ופלילי כאחד, ואני מתפלא שהמדינה עוברת על כך בשקט לסדר היום. זוהי עבירה פלילית המחייבת העמדת האחראים והמבצעים לדין ללא פשרות. יש חוק במדינת ישראל ועל הרשות לאוכפו". כך הגיב אתמול יו"ר החברה להגנת הטבע, עוזיה אלון, בעקבות הארועים האחרונים שהיו בשמורת הר מירון, הגובלת בכפר הדרוזי בית ג'אן.

עוזיה אלון, המזוהה כמעט מאז קום המדינה עם המאבקים וההצלחות לשמירת הפרחים, הטבע והנוף בארץ, הוסיף: "כל אחד שהיה שומע שיהודי רומס את האירוסים של הגלבוע מכיוון שלא נתנו לו אישור בניה, היה מזעיק מיד שמים וארץ, בעוד בהר מירון השתרר שקט תמוה.

כמו השחתת גן עירוני בת"א

מה ההבדל בין זה לבין שריפת בנין הבימה או השחתת גן עירוני בת"א, מכיוון שלא נותנים לי רשיון לקיוסק. גם אם הדרוזים צודקים במאת האחוזים, אני לא מקבל את השיטה הזו מיסודה, אפילו שכולם בכפר בית ג'אן הם מלאכי השרת.

עוזיה אלון הוסיף כי הוא משוכנע שאנשי בית ג'אן לא מיצו את ההליכים החוקיים לשחרור השטחים לצרכי הכפר. כיוון שכל הגורמים — לרבות רשות שמורות הטבע — מכירים שיש לעשות כן.

"מעודדים כאן אינטרסים כלכליים ופוליטיים, שהעדיפו לנקוט בצעדים בעונה זו — שהיא עונת הטיולים — וידעו שתהיה נהירה רבה אל פרחי ההר.

נבון לשמיר: מסתמנת הפיכת החינוך למצרך של עשירים

מזהיר: ביצוע הקיצוץ הנוסף פירושו שתלמידים יישלחו לבתיהם ב־11 בבוקר

מאת נילי מנדלר

במערכת החינוך מסתמנת מגמה של הפיכת החינוך למצרך לעשירים והפערים ביניהם ובין חסרי היכולת הכלכלית, הולכים וגדלים, אמר אתמול שר החינוך יצחק נבון, לראש הממשלה, יצחק שמיר.

בשיחה על הקיצוצים שדורש האוצר ממשרד החינוך אמר נבון לשמיר, כי הוא אינו נכון לתת יד להעמקת הפערים באוכלוסיה וציין כי מערכת החינוך לא תוכל לעמוד בקיצוץ הנדרש בשיעור 44 מיליון שקל. הודעה בעניין זה, מסר נבון גם לפורום שרי מפלגת העבודה, בראשות שמעון פרס.

שר החינוך מסר לראש הממשלה, כי ביצוע הקיצוץ הנוסף, פירושו הפחתה נוספת בשעות הלימודים, עד כדי כך, שרבים מהתלמידים יישלחו לבתיהם ב־11 בבוקר. כן יבוטלו תוכניות העשרה, תיפגע האינטגרציה, ויפוטרו אלפי מורים.

בעקבות על כך, ששנת הכספים הנוכחית, התחילה באוצר, ביתרה גדולה, במקום הגרעון שהיה צפוי, ציין שר החינוך, כי אפשר לכסות את הגרעון בתקציב משרדו, מעודף זה. לדבריו, מכן משרד החינוך, לקיצוץ 14 מיליון שקל.

נבון תבע דיון מחודש בקיצוץ בתקציבו ושמיר הבטיחו לזמן פגישה בנושא זה, עם שובו של שר האוצר, מחו"ל.

שמיר: איננו מעוניינים בפירורים—שהסובייטים יפתחו השערים לכולם

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול, כי בזמן האחרון יש סימנים המעידים על יותר היענות מצד שלטונות ברית המועצות, לאפשר יציאה למספר מוגבל של יהודים. אולם לדבריו זה עדיין לא מספק אותנו. "אין אנו מעוניינים במחוות או בפירורים". אמר שמיר. "אנו דורשים מהסובייטים שיפתחו את השערים לכולם".

בקבלת פנים שערך לכבוד אסיר ציון ולדימיר צוקרמן, שהגיע שלשום ארצה, ציין שמיר כי אם ברה"מ רוצה שהעולם יראה שיש לה תדמית חדשה, עליה להיענות קודם כל לדרישת היהודים לצאת. שמיר הדגיש כי "אני עושה ואעשה כל שאפשר למען מטרה זו של פתיחת שערי היציאה, וכבר יש תוצאות למאבק ולכן יש להמשיך בו".

מש' החינוך מבקש לתדרך תלמידי תיכון למניעת האיידס

(עש"ת). מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני ביקש לתדרך את תלמידי בתי הספר העל יסודיים הכלליים, עוד לפני חופשת הקיץ, כיצד למנוע את התפשטות מחלת האיידס.

הנחיות המנכ"ל פורסמו בחוזר החודשי שנשלח למוסדות החינוך. לחוזר צורפו דפי מידע מיוחדים שנועדו למסור עובדות, להפחית חרדות, ללמד דרכי מניעה יעילים ולמסור מקורות לאינפורמציה נוספת.

ד"ר שושני קבע כי הדרכת התלמידים בנושא זה תיעשה רק ע"י מדריכי החינוך המיני, היועצים, המחנכים, המורים למדעי הטבע, האחיות והרופאים.

בדפי המידע ששלח משרד החינוך נאמר, כי התלמידים חייבים לדעת את העובדות הנכונות על האיידס, כדי להפריך את הבדיות שנפוצו סביב המחלה, להפחית חרדות ולהבטיח את הזהירות הדרושה למניעתה.

"יש בארץ עשרות חולי איידס"

בארץ, נאמר בדפי המידע, יש כיום כמה עשרות חולים באיידס.

משרד החינוך מסר לבתי הספר רשימה של שבעה מרכזים רפואיים ברחבי הארץ, מטעם משרד הבריאות, שבהם ניתן לקבל ייעוץ ומידע נוספים.

ערך את העמוד: חיים טל

בקו הבריאות

לשכת דובר קופת חולים הכללית והמחי' לחנוך לבריאות עורכים:

קו פתוח לבריאות הציבור

סכנות השיזוף ומניעתן

כתמי שמש

צוות רופאים מומחים ישיבו טלפונית לשאלות הציבור במבצע מיוחד שייערך ביום שלישי 12/5/87 בשעות 16:00 - 19:00 אחה"צ

דר' **דוד מיכאל** - בי"ח בילינסון
דר' **אברהם דוד** - בי"ח מאיר
דר' **ורדה כצנלסון** - בי"ח בילינסון
דר' **אריה אינגבר** - בי"ח בילינסון
דר' **רוזנמן דגנית** - בי"ח העמק
דר' **ישראלוביץ שרון** - בי"ח העמק

טלפונים: 03-433500 - שלוחות

בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק" ביום ג' שעה 6:05 בערב, רשת ב' - קול ישראל.

עוז יוקר בריאות!

קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

אל תעצרו את השלום!

תאמץ ממשלת ישראל את ההצעה לפתיחת מו"מ ישיר באמצעות וועידה בינלאומית לשלום

תנו סיכוי לשלום... עכשיו

ערב ההכרעה הגורלית

מצעד לפידים ביום א'

10 מאי בשעה 19:00 מגן מנורה אל עבר בית ראש הממשלה ובית שר החוץ

שלום עכשיו

ת"ד 24288 ירושלים; 21420 ת"א; 329 חיפה; 3174 ב"ש
חשבון בנק 105-925950, הבנק הבינלאומי הראשון סניף ראשי י"ם

Melia

חברת התיירות השלישית בגודלה בעולם

מציעה לך

טיולים מאורגנים במחירים ובתנאים שגם אתה יכול להרשות לעצמך.

אירופה הקלאסית
22 יום (21 לילות)
איטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת, בלגיה, הולנד ואנגליה
המחיר: $1975
תאריכי יציאה:
15/6, 6/7, 13/7, 20/7, 3/8, 17/8, 21/9, 12/10

פניני מרכז אירופה
17 יום (16 לילות)
היער השחור, בוואריה וטירול
המחיר: $1648
תאריכי יציאה:
26/6, 10/7, 24/7, 7/8, 14/8, 11/9.

קסמי מזרח אירופה
15 יום (14 לילות)
רומניה, יוגוסלביה, הונגריה
המחיר: $1143
תאריכי יציאה:
24/6, 8/7, 15/7, 29/7, 12/8, 19/8, 23/9, 30/9.

מסביב לבלקנים
22 יום (21 לילות)
רומניה, הונגריה, יוגוסלביה, בולגריה
המחיר: $1593
תאריכי יציאה:
30/6, 7/7, 14/7, 21/7, 4/8, 11/8, 7/9.

ארה"ב וקנדה
29 יום (28 לילות)
ניו יורק, וושינגטון, מונטריאול, לוס אנג'לס, סאן פרנציסקו, לאס־וגאס, גרנד קניון
המחיר: $2980
תאריכי יציאה:
18/6, 2/7, 9/7, 23/7, 6/8, 3/9, 24/9

קלאסי וקל
15 יום (14 לילות)
איטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת
המחיר: $1442
תאריכי יציאה:
15/6, 6/7, 13/7, 20/7, 3/8, 17/8, 21/9, 5/10.

איטליה, איטליה
12 יום (11 לילות)
רומא, פירנצה, ונציה, מרנו
המחיר: $1246
תאריכי יציאה:
15/6, 6/7, 13/7, 20/7, 3/8, 17/8, 12/10.

קסמי המזרח הרחוק
23 יום (22 לילות)
אתונה, הלסינקי, סינגפור, בנגקוק, הונג קונג, מנילה, אוסקה, קיוטו, טוקיו, הקונה
המחיר: $3155
תאריכי יציאה:
12/7, 9/8, 20/9, 11/10, 18/10, 15/11, 6/12.

אפשרות לתשלומים סחים.

לנרשמים 60 יום מראש
5% הנחה על סידורי קרקע.
לנרשמים 45 יום מראש
3% הנחה על סידורי קרקע.

לכל הנרשמים עד ה־1 ביוני לטיולי הקיץ של מליה שי - ערכת נסיעה מהודרת

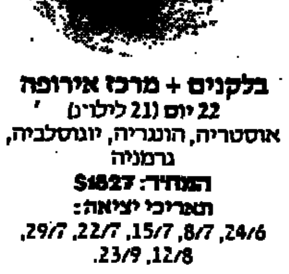

בלקנים + מרכז אירופה
22 יום (21 לילות)
אוסטריה, הונגריה, יוגוסלביה, גרמניה
המחיר: $1827
תאריכי יציאה:
24/6, 8/7, 15/7, 22/7, 29/7, 12/8, 23/9.

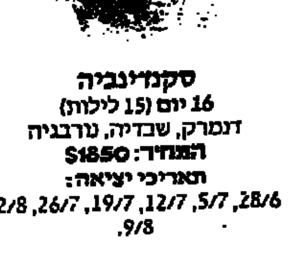

סקנדינביה
16 יום (15 לילות)
דנמרק, שבדיה, נורבגיה
המחיר: $1850
תאריכי יציאה:
28/6, 5/7, 12/7, 19/7, 26/7, 2/8, 9/8.

M pt **Melia**

צוות מליה ג.פ.ט. ישמח לעמוד לרשותך טל. 03-243321

המחירים אינם כוללים מיסים והיטלים.

דרוש את חוברת הנסיעות של מליה אצל סוכן הנסיעות שלך.

هكذا منه الأصل

גלגל הבורסה / אריה לביא

הירידות החריפו

שבוע המסחר במניות הסתיים אתמול באווירה פסימית. בניגוד להערכות האופטימיות שהיו שלשום בעקבות הקטנת ההיצעים בשוק המניות והתמתנות הירידות. אתמול התברר שהאופטימיות היתה מופרזת.

ההיצעים לא היו גדולים אתמול ואולי אף קטנים מאשר בימים הקודמים. אך פעילי השוק שהורימו את ההיצעים ביקשו למכור בכל מחיר. ורבים נמנעו מלתת הגבלות שער. במצב זה לא היתה בררה כלל נכונות לקלוט את ההיצעים.

במהלך המסחר במשתנים נרשם מחזור של כשני מיליוני שקלים. אפשר היה להבחין בו באווירה קשה, שהושפעה בין היתר מהדיווחים בדבר דרשות הבוקר על התרופה המשבר הפוליטי. מנהלי קרנות הנאמנות של בל"ל ודיסקונט קלטו חלק מההיצעים תוך ירידות שער חדות. לקוחותם נמנעו קרנות בנק הפועלים מקליטת ניירות המוצעים עמן, כמו כלל תעשיות אלקטרוניקה, פועלים השקעות, ציקלון 5 ותאת 1. לכל הירידות האלה נרשמו מוכרים בלבד. המחזור בשוק המניות היה קטן מהרגיל והגיע ל־18 מיליוני שקלים ועוד כ־10 מיליוני שקלים במניות הבנקים שבהסדר.

ירידות תלולות במניות החופשיות

בכמה מניות החשובות לסולידיות נרשמו ירידות משמעותיות. ירידה של 5.4 אחוזים בלטה במניות דיסקונט השקעות, פיתוח משכנתאות ירדה ב־5.2 אחוזים, הסנה הלך ירד ב־2.2 אחוזים.

ירידות תלולות נרשמו במניות חופשיות. שלטון, משכן, אינטרגמא, אי. פי. ואפיק ירדו ב־10 אחוזים.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	125.93	-2.09
כללי ללא בנקים	151.44	-4.27
מדד אג"ח כללי	108.35	0.04
אג"ח צמוד מדד	107.85	0.09
אג"ח צמוד מט"ח	110.44	0.30

מניות דרוקר ממשיכות לעלות

מניות חברת הבניה דרוקר זכויה ממשיכות להפתיע. למרות מצבה הקשה של החברה, הסובלת מהון שלילי, נמשכים הביקושים למניות. כנראה על רקע המשא ומתן למכירת החברה למשקיע מארה"ב. אתמול עלו מניות דרוקר 1 ב־17.9 אחוז ולמניה בת 5 שקלים נרשמו קונים בלבד. קונים בלבד נרשמו גם למניית יעסור על רקע פרסום הידיעה ב"הארץ" אתמול על ההסכם שהושג למכירת הבנק (ראה ידיעה נפרדת).

אישור הנפקות תבל ופז הון

מועצת המנהלים של הבורסה אישרה אתמול שתי הנפקות של חברות חדשות: תבל, העוסקת בעמילות מכס, ופז הון מענף התכשיטים. החברות ייסחרו במסגרת רשימה ב' של החברות שמניותיהן בעלות סיכון גבוה.

בד בבד אושרה הנפקה של חברה של התקים לגיוס 40 מיליוני שקלים באמצעות אגרות חוב ואושרו שתי הקצאות פרטיות של חברת הביטוח הדר (למיזוג עם חברת הביטוח לה נסיגל) ושל חברת גל תעשיות.

	תשואה שנתית דולרית ב־%
בל"ל 0.1	15.81
הפועלים ש	16.45
אי.די.בי. רג	16.43
דיסקונט א	16.48
המזרחי ש	16.52

הפסקת המסחר בכור תימשך

מועצת המנהלים של הבורסה דנה אתמול בהפסקת המסחר במניות של חברת כור. הרקע להפסקת המסחר הוא הפיגור של מניות אלה, שערך כל אחת מהן מגיע ליותר מ־7000 דולר ושערן הוא בן שש ספרות. משום כך אין אפשרות לכלול את המניה הזו במחשב הבורסה או במחשבי חברי הבורסה. חברי הדירקטוריון לא הצליחו להגיע להחלטה בעניין המשך המסחר במניה. החלטה לדון בכך בישיבה נוספת. בינתיים תימשך הפסקת המסחר במניה זו.

הנפקה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
527	5	99.69	25.45
537	12	99.26	25.20
547	19	98.85	24.90
617	27	98.37	24.95
627	33	98.00	25.00
637	40	97.54	25.50
647	47	97.12	25.85
717	54	96.68	25.60

אלביט האריכה המועד להצעות

הצעות לרכישת יחידות

הנהלת אלביט החליטה, באישור הבורסה, להאריך את המועד לקבלת הצעות לרכוש חזרה מהציבור את יחידות המו"פ שהונפקו עד ל־22 במאי.

ייצוג משפטי בארה"ב

עו"ד בוגר הרווזה, שותף במשרד משפטנים בוואשינגטון ומתגורר בירושלים; 30 שנות נסיון; טען ב־18 תביעות בבית המשפט העליון של ארה"ב

★ חוזי מדינה
★ חוזי שיווק
★ התדיינות
★ יעוץ משפטי כללי

שכר הטירחה – כמקובל בישראל ברוס טוריס.
(02) 417764

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5811.35	5787.55	-210.51	-3.51
אבוקה	595.91	584.70	-18.61	-3.08
אגוז	241.06	236.45	-0.79	-0.33
אייר	1580.20	1549.20	-8.29	-0.53
אדם	3074.83	3015.47	-77.68	-2.51
אופיר	1816.40	1802.59	-1.54	-0.09
אור	415.45	406.66	-0.89	-0.22
אורין	151.86	148.82	-1.43	-0.95
אורלי	264.59	262.67	-1.15	-0.44
אורן	768.35	764.86	-5.05	-0.66
איל	3717.01	3644.06	-65.22	-1.76
אירים	5311.65	5196.85	-78.68	-1.49
איתן	706.67	692.51	-1.01	-0.15
אלון	573.71	561.94	-0.55	-0.10
אלמוג	650.56	637.91	0.28	0.04
ארז	395.42	387.85	-13.73	-3.42
אש	200.15	199.21	-12.03	-5.69
אשל	175.13	171.74	0.01	0.01
אתרוג	233.46	231.25	-1.29	-0.55
בדולח	2954.12	2898.80	-65.15	-2.20
ברוש	555.29	544.72	-7.97	-1.44
ברק	564.79	562.09	-13.33	-2.32
ברקת	286.08	280.52	-0.07	-0.02
גביש	1494.92	1484.88	-8.96	-0.60
גבע	1044.20	1029.07	-4.46	-0.43
גורן	406.23	404.58	-1.78	-0.44
גיא	9599.90	9457.69	-58.13	-0.61
גיל	3300.26	3238.47	-45.27	-1.38
גלית	599.09	591.88	-5.83	-0.98
דובדבן	435.00	430.87	-8.54	-1.94
דוכיפת	502.55	496.77	-6.20	-1.23
דולב	222.43	220.99	-0.77	-0.35
דורון	1457.19	1428.61	-7.66	-0.53
דותן	254.16	249.23	-2.20	-0.87
דליה	567.66	557.70	-7.38	-1.31
דרור	455.84	447.34	-16.50	-3.56
דקל	476.76	474.66	-16.24	-3.31
הדס	454.59	452.83	-14.65	-3.13
הוד	515.84	506.62	-4.86	-0.95
הבית	2790.89	2733.25	-11.76	-0.43
זוהר	19917.59	19626.03	-132.22	-0.67
זיו	18421.68	18153.18	-119.50	-0.65
זמיר	596.60	585.21	-20.59	-3.40
זהורית	152.13	148.80	-1.16	-0.77
חליפין	127.81	127.25	-0.06	-0.05
חלמיש	206.06	202.05	0.35	0.17
חן	135.25	134.98	-0.16	-0.12
טופז	1355.35	1324.50	-6.14	-0.46
טל	5908.18	5843.51	-11.94	-0.20
יבול	409.06	404.32	-0.76	-0.19
יהלום	2782.94	2731.51	-53.24	-1.91
יסמית	450.79	446.40	-5.08	-1.13
יערה	417.61	408.59	-0.27	-0.07
כוכב	393.25	385.75	-13.09	-3.28
כחל	130.81	128.27	-0.35	-0.27
כלנית	623.56	612.33	-8.23	-1.33
כספית	240.80	238.40	-1.19	-0.50
כרמל	148.30	145.28	-1.31	-0.89
כתר	1146.82	1124.10	-6.38	-0.56
להב	4719.26	4630.05	-47.35	-1.01
למשקיע	118585.59	116504.52	-566.14	-0.48
לפיד	488.34	478.93	-15.27	-3.09
לקט	1712.97	1678.46	-1.34	-0.08
לשם	324.04	317.75	0.28	0.09
מבחר	1244.74	1220.92	-5.48	-0.45
מבטח	3602.16	3569.98	-15.16	-0.42
מגד	238.31	234.86	-1.57	-0.66
מגוון	3649.77	3615.77	-40.75	-1.11
מגל	385.11	382.77	-2.66	-0.69
מור	2201.94	2171.05	-80.43	-3.57
מורן	979.89	971.00	-26.22	-2.63
מטה	27459.77	26972.93	-244.47	-0.90
מימד	945.35	926.73	-4.46	-0.48
מנוף	4828.82	4737.09	-97.54	-2.02
מעיין	756.76	742.39	-3.93	-0.53
מקשה	334.52	328.04	0.40	0.12
מבנית	1602.85	1571.79	-28.87	-1.80
מרווח	117.04	116.69	-0.57	-0.49
מפתח	1230.50	1206.94	-6.63	-0.55
נגה	28068.45	27660.71	-386.74	-1.38
נופך	369.32	362.37	-10.61	-2.84
נטע	529.88	519.16	-10.39	-1.96
נילי	7452.08	7346.10	-309.20	-4.04
סביון	664.76	652.50	-16.46	-2.46
סגולה	130.55	127.95	-0.30	-0.23
סלע	329.41	323.06	-1.01	-0.31
סנונית	475.70	470.03	-0.59	-0.13
סער	400.70	396.33	-6.30	-1.56
ספיר	175.85	174.98	-0.47	-0.27
עדיף	392.85	388.53	-7.62	-1.92
עידית	921.47	904.12	-27.57	-2.96
עידן	475.55	469.10	-3.12	-0.66
ענבר	1193.32	1167.97	-4.01	-0.34
ענת	2770.20	2748.28	-88.44	-3.12
עפרוני	445.48	435.81	-0.41	-0.09
ערמון	136.19	133.88	-0.35	-0.26
פאר	1720.49	1708.55	-15.03	-0.87
צבר	552.10	541.17	-2.15	-0.40
צופית	498.11	492.05	-10.45	-2.08
צוק	116.82	116.36	-0.07	-0.06
צמיד	1010.03	989.30	-3.81	-0.38
צמיחה	560.35	552.64	-10.44	-1.85
צמרת	1758.69	1724.28	-11.99	-0.69
קלע	2394.25	2382.31	-18.54	-0.77
רותם	19892.49	19732.56	-642.21	-3.15
רימון	120.26	120.02	-0.15	-0.12
רקפת	796.86	783.55	-10.44	-1.31
רשף	384.03	375.71	-1.49	-0.40
שבלים	399.94	395.21	-0.40	-0.10
שחם	318.13	310.29	-0.94	-0.30
שירה	458.64	455.47	-5.74	-1.24
שמיר	361.29	358.62	-0.63	-0.18
שנהב	1041.29	1026.48	-41.24	-3.86
שסק	1026.71	1001.85	-52.71	-5.00
שקד	175.65	172.21	-0.01	-0.01
תאנה	261.65	260.59	-5.97	-2.24
תדהר	615.40	612.34	-13.77	-2.20
תירוש	500.19	494.25	-3.37	-0.68
תמר	213.25	212.36	0.25	0.12
תמוז	181.30	180.09	-0.67	-0.37
תרשיש	1379.83	1369.66	0.52	0.04
תשרי	486.52	484.60	-5.82	-1.19

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	37724	-509
3602	34733	-285
3603	32269	-273
3604	28783	-435
3605	26244	-407
3606	24698	-393
3607	23250	+129
3608	21858	-205
3609	21101	+17
3610	19302	-256
3611	18790	+15
3612	18591	-9
3613	17918	+14
3614	17205	+14
3615	15763	+13
3616	14418	+12
3617	13541	-74
3618	12848	-73
3619	11817	-68
3620	11123	-100
3621	10565	-97
3622	9526	-89
3623	8949	+57
3624	8427	+54
3625	7792	+6
3626	7206	+6
3627	6682	+6
3628	6156	+42
3629	5767	+40
3630	5451	+38
3631	4992	+4
3632	4702	+4
3633	4441	+4
3634	3892	+49
3635	3679	+47
3636	3543	+46
3637	3380	+3
3638	3146	+3
3639	2879	+3
3640	2373	+19
3641	2056	+16
3642	1820	-14
3643	1579	-12
3644	1413	-1
3645	1274	— —
3701	1056	-28
3702	817.3	-4.8
3703	720.9	-11.1
3704	617.2	-9.7
3751	326.3	+0.3
3752	130.6	+0.1
3753	125.4	+0.1
3901	121.8	-0.8
3902	116	-0.7
3903	115.1	-0.7
3904	113.2	-0.7
3754	114.4	+0.2
3755	110	+0.1
3756	106.2	+0.2
3757	104	+0.1
3758	103.8	+0.2
3759	103.4	+0.2
3760	101.9	+0.2
3761	99.7	+0.3
3762	97	+0.3
3763	93.9	+0.2
3764	93.3	+0.1
3765	91	+0.1
3766	89.9	+0.1
3791	96	+0.2
3792	94.2	+0.2
3826	114.9	+0.2
3827	112.6	+0.1
3828	108.7	+0.2
3829	106.4	— —
3830	107.4	+0.3
3831	107	+0.4
3832	105.5	+0.4
3833	103.2	+0.4
3834	100.4	+0.4

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי
4101	355.9	+0.3
4102	141.9	+0.1
4103	136.3	+0.1
4104	131.9	+0.1
4301	131.9	+0.1
4302	124.8	+0.1
4303	123.9	+0.1
4304	121.9	+0.1
4105	107.6	+0.6
4106	104.7	+0.5
4107	101.5	+0.6
4108	99.6	+0.6
4109	96.7	+0.1
4110	95.5	+0.1
4201	120.2	+0.4
4204	111.6	+0.4
4205	109.3	+0.5
4206	110.5	+0.6
4207	110.1	+0.6
4208	108.6	+0.6
4209	106.2	+0.6
4210	103.3	+0.6
4211	100.1	+0.6
4212	98.1	+0.2
4213	95.7	+0.2
3211	205500	— —
3212	201900	+2200
3213	193200	+2000
3214	187300	+1300
3501	183100	+200
3502	181800	— —
3503	162274	— —
3504	158200	+1700
3505	153351	+1500
3521	153500	+1000
3522	144700	-1000
3523	158368	-100
3524	141000	+800
3525	135100	— —
3526	135500	-100
3527	130665	+600
3528	136000	— —
3529	135600	— —
3530	131200	+1400
3531	131500	+100
3532	126600	+200
3533	126750	-40
3534	119700	— —
3535	118600	-1000
3536	119300	— —
3537	119200	— —
3538	111865	-1100
3539	111800	— —
3540	111600	— —
3541	107700	— —
3542	107240	-400
3543	102000	-300
3544	102400	— —
3545	100437	-66
3549	94874	-88
3552	87077	-88
3554	86926	-95
3555	86926	-95
3546	101290	-111
3547	100976	-111
3548	100819	-111
3550	95696	-112
3551	95177	-115
3553	86460	+68
3556	82780	-91
3558	82702	-104
3559	79741	-101
3560	78849	-93
3557	83792	+44
3572	79508	+47
3561	78852	+218
3571	78546	+219
3573	78552	+46
3574	72417	+43
3577	72400	+43
3578	66823	+39
3575	72210	-77
3576	71927	-78
3579	66377	-76
3580	61816	-60
3581	56228	-58
3582	51838	-57
3583	48410	+276
3584	46056	+270
3585	43651	+263
3586	39181	-42
3588	39137	-44
3589	35725	-41
3587	39235	-34
3591	35744	-35
3592	35687	-35
3593	35602	-35
3590	35568	-14
3595	35367	-11
3594	34140	+55

5% מלווה פיתוח (בריות כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	150250	-1000
2002	149100	— —
2003	143900	— —
2004	145100	— —
2005	136200	— —
2006	136700	+1500
2007	132944	— —
2008	131541	— —
2009	133100	+315
2010	132385	— —
2011	128800	+381
2012	134300	— —
2013	133600	+300
2014	131100	— —
2015	130550	— —
2016	130900	+200
2017	127400	— —
2018	130200	+2000
2019	126300	+300
2020	122500	+500
2021	124000	— —
2022	116000	-1200
2023	116610	— —
2024	108700	— —
2025	108800	+350
2026	108400	+400
2027	104500	— —
2028	106000	— —
2029	100400	— —
2030	101500	— —
2031	98300	+1000
2032	101140	+77
2034	95630	+72
2033	95740	+2734
2035	88013	+2628
2036	86836	+2465
2038	82725	+2455
2040	82221	+2459
2037	85588	+61
2039	82653	+59
2041	75316	+61
2052	69285	+56
2051	77721	+1936
2053	70881	+56
2055	65471	+51
2054	64201	-1499
2056	59382	-1440
2057	65512	+46
2059	57836	+43
2058	54878	+552
2060	50615	+526
2061	38654	+430
2062	35295	+409
2063	34712	+396

רשון

סדרה	שער	שינוי
7001	246.7	-0.7
7002	239	-0.7
7003	228.7	+2.4
7004	210.6	+2.3
7005	196.8	+2
7006	184.8	+1.4
7007	171.8	+0.8
7008	163.2	+0.7
7009	160.6	+4.4
7010	148.8	-0.9
7011	139.6	-0.2
7012	134.6	-0.2
7013	131.3	-2.3
7014	114.8	+0.1
7015	94.8	-1.2
7016	93.9	-1.2
7017	96	-1.3
7018	95.8	-1.3
7019	96.2	-1.3
7020	96	-1.5
7021	95.1	-1.5
7201	92.9	+0.1

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13173	-9
6102	7828	-22
6103	6969	-6
6104	6358	-135
6105	6021	-154
6106	5897	+35
6107	5680	+54
6108	4063	-11
6109	3863	-11
6110	3796	-11
6111	3124	+4
6112	3028	+3
6113	2026	+6
6151	775.6	-2.2
6152	742.7	-2.1
6153	652.8	+5.1
6154	640.9	+5.1
6155	413.1	-13.5
6156	335.8	-5.5
6157	251.5	-8.1
6158	238.5	-7.7
6159	210.8	-4.4
6160	189.7	-6.1
6161	183.3	-5.9
6162	172.6	+4.4
6163	154.6	-0.4
6164	148.6	-0.4
6165	136.1	-3.4
6166	131.1	-4.1
6167	128.3	-4
6168	126.5	-3.9
6169	118.6	-3.8
6170	111.4	-1.9
6171	79.5	-0.3
6172	78.6	-0.3
6801	87.6	-0.2

ארמון

סדרה	שער	שינוי
2501	173	— —
2502	170.9	— —
2503	164.2	— —
2504	164.5	— —
2505	157.2	-0.5
2506	151.5	-0.5
2507	147	— —
2508	105.1	-3.3

צמודות זהב

	שער	שינוי
5 יזר	134.1	+3.9

100% מט"ח

	שער	שינוי
אל אפ	1193	+8
אלבים	216	— —
אלתא	1201	— —
אלסינט	1927	+38
כאיטקס	834	-25
תרד 84	97.3	-0.9
תרד 85	366	+10
הכ הים	220	-2
רים הש	163.9	+0.1
כור	144.2	— —
כלל	433	— —
מצמ ד	207.7	— —
מצמ ם	287.2	— —
מצמ י	335	— —
רז	111.2	+2
מל בת	155.2	— —
תיעים	207.5	— —

מדד/מט"ח

	שער	שינוי
בל.ת.	133.5	+0.7
ריס השם	141.3	— —
כור	139.1	-1.8
כלל	172.5	-0.1
לאומי	125.7	+0.8
בב ריס	136.8	— —
משא מ	134.6	— —
משא מ	138.3	— —
משא מ	120.8	+1

שערי מטבע חוץ

7.5.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.54	1.61	1.5742	1.5938	1.54	1.61	1.5742	1.5938	1.54	1.61	1.5747	1.5945	1.5826	-0.0030
1 ליש"ט	2.58	2.70	2.6447	2.6776	2.60	2.72	2.6438	2.6768	2.60	2.72	2.6446	2.6779	2.6604	-0.0153
1 מארק גרמני	0.87	0.91	0.8879	0.8989	0.87	0.91	0.8886	0.8997	0.87	0.91	0.8886	0.8998	0.8924	-0.0006
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2653	0.2686	0.25	0.27	0.2657	0.2690	0.26	0.27	0.2653	0.2686	0.2669	-0.0003
1 גולדן הולנדי	0.77	0.81	0.7873	0.7971	0.77	0.81	0.7881	0.7979	0.77	0.81	0.7870	0.7969	0.7913	-0.0007
1 פרנק שווייצרי	1.06	1.11	1.0823	1.0958	1.06	1.11	1.0815	1.0950	1.06	1.11	1.0813	1.0949	1.0867	-0.0001
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.2536	0.2567	0.25	0.26	0.2531	0.2563	0.24	0.26	0.2536	0.2568	0.2548	-0.0003
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2382	0.2412	0.23	0.25	0.2382	0.2411	0.23	0.24	0.2380	0.2410	0.2394	0.0001
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2360	0.2390	0.23	0.24	0.2361	0.2390	0.23	0.24	0.2359	0.2389	0.2373	-0.0001
1 מרק פיני	0.36	0.37	0.3642	0.3687	0.35	0.37	0.3641	0.3687	0.35	0.37	0.3641	0.3687	0.3661	-0.0003
1 דולר קנדי	1.15	1.20	1.1770	1.1916	1.16	1.21	1.1765	1.1912	1.15	1.21	1.1768	1.1916	1.1830	-0.0025
1 דולר אוסטרלי	1.02	1.12	1.1200	1.1340	1.08	1.16	1.1177	1.1316	1.09	1.16	1.1208	1.1349	1.1261	-0.0007
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7863	0.7961	0.53	0.80	0.7865	0.7964	0.50	0.70	0.7871	0.7970	0.7907	-0.0020
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4278	0.4331	–	–	0.4292	0.4336	–	–	0.4281	0.4335	0.4301	-0.0004
10 שילינג אוסטריים	1.24	1.29	1.2624	1.2781	1.24	1.30	1.2644	1.2802	1.24	1.30	1.2637	1.2796	1.2699	-0.0016
1000 לירות איטלקיות	1.21	1.27	1.2386	1.2540	1.21	1.29	1.2395	1.2549	1.21	1.29	1.2403	1.2559	1.2437	-0.0022
100 ינים יפאניים	1.11	1.16	1.1309	1.1450	1.11	1.16	1.1297	1.1457	1.11	1.17	1.1329	1.1471	1.1368	-0.0041

שערי המניות

7.5.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אגוד ש	23280	תב	391	-2000	-7.9	-391
המפות 0.1	2150		5988	-100	-4.4	-4917
המפות א 0.5	1217		3643	-25	-2	-4620
המפות אש 2	1725	תב	2610	-225	-11.5	-3681
כללי לא בהסדר	29300		189	-800	-2.7	-414
בנק צפאמי 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאמי 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
פ.ב.נ 0.5	7910		6094	-270	-3.3	-4195
בנק בינלאומי 05	6900	תב	1300	-408	-5.6	-1320

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אידיבי רג 100.0	91370		1787	-120	-0.1	-1566
אידיבי ב 100.0	91268		2	-120	-0.1	-2
אידיבי בב א	561200					-1
אמר 0.1	68773		664	-90	-0.1	-473
דיסקונט ב	116610		67	-200	-0.2	-67
דיסקונט א	116550		1039	-150	-0.1	-338
דיסקונט שה ב	13835	בז				
המזרחי ש	37560		3801	-40	-0.1	-2541
המזרחי ב	38000		840	+400	+1.1	+935
המזרחי שה 9	17055	בז				
הפועלים בבב	92000		2.1	-2549	-2.7	-4.8
הפועלים ש	62060		2834	-180	-0.3	-2271
הפועלים ב	62040		707	-180	-0.2	-570
כללי א 1.0	158550		168	-200	-0.1	-99
כללי שה 7	7730			-25	-0.3	-51
בלל 0.1	39750		5356	+250	+0.6	+2753
בלל שה 11	14730		798	-120	-0.8	-798
בינמן הסר 1.0	52471		2			+98
מינמן הסר 5.0	26650					-1

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
ארנים 0.1	28950		42			+58
לאומישכן ש	9480		339	-270	-2.8	-324
לאומישכן ב	9710	בז				
כרמל ש	5380		117			+14
כרמל שה 1	3859		1	-30	-0.8	-1
בנין ב 5.0	14500		118	-100	-0.7	-37.7
פת מבב ש	3670		1192	-200	-5.2	-3778
משכן ב ש	3330	תב	816	-370	-10	-2410
עצמאות 0.1	20050		15			-15
טפחות בבב ש	22700	תב	30	-2000	-8.1	-45
טפחות רג ש	22499		150	-900	-3.9	-271
טפחות שה 1	10350	בז				
טפחות שה 2	4509	תב		-501	-10	-20
יעשר 1.0	2079	תב	400	+189	+10	+966
יעשר 5.0	1103	קב		+53	+5.1	+2474
ביתר 1.0	7990		145	-200	-2.4	-112

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
שלמן אש	706	בז	3095	-79	-10.1	-18707
הקלאות מבב א	150000	לב				+3
הקלאות מבב ג	198850	לב				
לאומי תעש א ש	15000		354	-400	-2.6	-571
פתוח תעש מבב	224085	לב				
פת תעש בב ג	327000	לב				
פת תעש בב גג	198000	לב				
פת תעש בב גגג	198000	לב				+9
פת תעש בב ד	230000	לב				
פת תעש בב דד	68529	לב				
מרכז קבלנים 5.0	1397	בז		-73	-5	-16647
תיירות בב	202050	לב				
כלל ליסינג 0.1א	23500	בז	35	-2000	-7.8	-57
כלל ליסינג 0.5ב	18000	תב	275	-2000	-10	-362
כלל ליסינג אגח	17718	בז		-932	-5	-93

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
איתן	260		6026	-1	-0.4	-3969
ארדם 0.1	1567		700			+347
ארדם א 0.5	880		995	-20	-2.2	-1318
בטחת כשנה 0.1	768	בז		-40	-5	-2204
בטחת מכשה 0.5	324		18898	-15	-6.4	-17523
הדר 1.0	435		6088	-10	-2.3	-10852
הדר 5.0	302	תב	19685	-17	-5.3	-35769
הדר אש סר 2	276		9539	-17	-5.8	-13827
הפניקס 0.1	805		12489	+5	+0.6	+14455
הפניקס 0.5	770		2483			-117
המסנה-הראל 1.0	6780		174			+42
המסנה-הראל 5.0	4620		567	-70	-1.5	-512
מנורה 1.0	3120		47	-150	-4.6	-167
מנורה 5.0	1699		860			+193
סהר 1.0 ג	7400		1401	-325	-4.2	-1211
סקורינס 0.1	1350		1357	-50	-2.2	-1257
צור ש	410		6712			
ציון החוקות 1.0	11600	בז				
ציון החוקות 5.0	3300	תב	200	-200	-5.7	-200
הסנה ש	408		28675	-9	-2.2	-32550

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אינטר גאמא 1 ש	8800		150			+81
אינטר גאמא 5 ש	5202	תב	2766	-578	-10	-2525
כאור עזרא 1.0	1049		3020	-16	-1.5	-2357
כאור עזרא אש	668	בז	850	-25	-3.6	-600
כלל סחר	458	תב	28269	-36	-7.3	-47603
אש 4	370	תב	69237	-34	-8.4	-96546
אגח 2	156.5	תב	88985	-17.5	-10.1	-137717
קריסטל 1.0	1030		10650	+20	+2	+6855
רפק 0.1	32670	תב	25.5	+2970	+10	+13.4
רפק 0.5	14000		38	+140	+1	+44
שופרסל א 2.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
שופרסל ב 10.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
הראל 1.0	2402		39	+1		+136
הראל 5.0	2252	בז	200	-23	-1	-84
סכנות הספקה 0.1	25380	תב	227	-2820	-10	-188
סכנות הספקה 0.5	11340	תב	1322	-1260	-10	-1168
קרור 0.1	1496	בז		-79	-5	-5086
קרור 1.0	363		33173	-14	-3.7	-47481
כוכב עיתונה 0.1	3150		277			+197
כוכב עיתונה 0.5	1515		1869			+706
קינמו-דיום 0.1	4669		294	-91	-1.9	-362
קינמו-דיום 0.5	2677	תב	323	-298	-10	-818

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
קופל 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
דלק ג ש	6067		796	-138	-2.2	-888
גלי זהר 1.0	6900		190.6	-135	-1.9	-57.3
גלי זהר 5.0	4900		11.1	-150	-3	-7.1
מלונות דן 1.0	2110		628	-40	-1.9	-274
מלונות דן 5.0	1735		934			-620
חוף האלמוג 1.0	7029		398			+159
כנס מר 1 ש	2250	תב	60	-250	-10	-167
מלונות הירדן	—		—	הפסקת	מסחר	—

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
איכות מחשבים	1600		2473	-20	-1.2	-2187
דנה מיכון 1.0	13199		161			
ה.ל.ב. 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
יעגא 1.0	8400		75	-215	-2.5	-75
כלל מחשבים 1.0	14725	בז		-775	-5	-338
מ.ל.ל. 1.0	18897		83	+10	+0.1	+78
מ.ל.ל. 5.0	6560		125	-120	-1.8	-467
משוב מחשבים 1.0	630	תב	1979	-53	-7.8	-2027
משוב אש	519		1437			+192
ניקוב מחשבים 1	2500		459	-44	-1.7	-426
ניקוב מחש 5	1200		1580	-48	-3.9	-1750
ניקוב אש סר 2	5651	בז	205	-749	-11.7	-533
תים מחשבים 1.0	985		4497			

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אבגים בינוי 1ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אבגים בינוי 5ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אזרן 1.0	689		503	-22	-3.1	-1033
אזרן 5.0	326	תב	7950	-24	-6.9	-10017
אזורים 1.0	1323	תב	19458	-100	-7	-29594
אזורים אש	995	תב	4539	-100	-9.1	-3956
אזורים אגח	164		48216	-7	-4.1	-30862
אילון 1.0	479	בז	7726	-11	-2.2	-8101
אל-רוב 1.0	2080		637	-81	-3.8	-445
אמנונים 1.0	4455		155			+109
אפריקה 0.1	53000		502	-1000	-1.9	-366
אפריקה 1.0	47300		722	-1000	-2.1	-788
אפריקה אש	34000	תב	95	-3000	-8.1	-167
אורים	2719		6			-6
אילדן 0.1	5020		1650	-184	-3.5	-1396
אילדן 0.5	3345		2087			+438
בן-יקר בת 1.0	8420		108	-85	-1	-396
ברנוביץ 1.0	3770		525			+357
ברנוביץ 5.0	2569	תב	727	-180	-6.6	-506
דנקנר 1.0	6720	תב	408	-400	-5.6	-647
דרוקר 1.0	1625	בז	1525	+212	+15	+3279
דרוקר 5.0	1298	תב	1607	+196	+17.9	+4530
דרוקר 0.1	448	תב	2417	-27	-5.7	-4572
דרוקר 0.5	377	תב	3416	-30	-7.4	-4252
המסלול 1.0	1818		218			+19
המסלול 5.0	1250		100			-49
ת.ל.ב 0.1	—		—	הפסקת	מסחר	—
ת.ל.ב 0.5	—		—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	—		—	הפסקת	מסחר	—
ירושלים אש	—		—	הפסקת	מסחר	—
גבים 0.1	5400	תב	3232	-295	-5.2	-5339
גבים 0.5	4820	תב	3107	-288	-5.6	-5202
ישראלום 1.0	1650	תב	4950	-90	-5.2	-4708
ישרם 10.0	21015		192	-700	-3.2	-294
בנק מיזוח 1.0	9312	בז	56	-1079	-10	-50
לומיר 1.0	5040	תב	55	-560	-10	-272
לומיר 5.0	2637		573			-81
כ.ת.ם 1.0	548	תב	19523	-61	-10	-43592
כ.ת.ם אש 2	360	תב	9834	-40	-10	-7593
כ.ת.ב. אגח	130.5		13796	-1.5	-1.1	-6224
כאורי בניה 1.0	915	בז		-48	-5	-31497
מישכאל 5.0	493		9364	-1	-0.2	-7150
מבנ 5.0	2790		248			
מילב 1.0	1025		1614	-20	-1.9	-1026
לרנשטין 1.0	537	בז	1786	+6	+1.1	+1876
לרנשטין 5.0	220	תב	49856	-25	-10.2	-59523
ליפשיץ 1.0	2580		3626			+1036
ליפשיץ 5.0	1810		6559	-90	-4.7	-5966
מאות אביב 0.5	13009	תב	179	-900	-6.5	-114
נכסי אורים	315	תב	5086	-30	-8.7	-33711
סהר החוקות 1.0	28260		5			+25
סהר החוקות 5.0	27300		55	-900	-3.2	-171
סוף 1.0	7900					
סוף 5.0	4700		122	+50	+1.1	+122
עמי ופלע מר 1 ש	735		2347			
עוד 3.0	2660		3518			+1769
קיסריה 0.1	4770		258	-150	-3.1	-288
קיסריה 0.5	1836	תב	683	-204	-10	-2944
רוגובין 1.0	432		4750	-10	-2.3	-8835
רוגובין 5.0	257	בז	8400	-26	-9.9	-30857
רוגובין אש	1397		889	-100	-6.7	-1998
רוגובין אגח	115.5	תב	99073	-15	-10.1	-180609
רסקו מבטל	4648	בז	196	-517	-10	-410
רסקו רג	4700		921			-55
נכסים ובנין	3917		1214	-204	-5	-1614
הבשרת הישוב ש	96500		78	-3545	-3.5	-100
ישפרו 0.1	5129		525	-140	-2.7	-1354
כלל נדל ן	773		4768	-28	-3.5	-5299

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
מטעי הדר 0.1	3420	תב	202	-380	-10	-811
מטעי הדר 0.5	3590		246	-160	-4.3	-372
מהדרין 0.1	6400		1950	-211	-3.2	-1442
מהדרין אפ	4600		230			-55
פרי אור 0.5	2480		571	-80	-3.1	-504
שגור 5.0	3465	בז		-182	-5	-3676
שגור אפ	2066	תב	1752	-365	-15	-1712
נכסי הדרים 1.0	1833		145	-64	-3.4	-121

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אסאם	1377	תב	561	-153	-10	-1142
בלדפרוסט 1.0	3070	בז	250	+163	+5.6	+965
בלדפרוסט 5.0	2290	בז	429	-235	-9.3	-971
בלדפרוסט אפ 1	1700	בז	184	+230	+15.7	+1431
דובק מב ש	6400		1115	-80	-1.2	-1532
דובק מב ם	6470		122			+91
צלכל 1.0	1000			-30	-2.9	-48
צלכל 5.0	798	בז				
פרי-הה 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
פרי-הה 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
סמס ביזה 1.0	33930	תב	224	-3770	-10	-218
סמס ביזה 5.0	27000	בז	241	-2000	-6.9	-231
יצור 1.0	1600	תב	884	-92	-5.4	-684
יצור א 5.0	878		1678	+14	+1.6	+2005
יצור אש 2	632		2772	-18	-2.8	-1758
מן 1.0	808	תב	2827	-43	-5.1	-2189
מן 5.0	524		1380	-1	-0.2	-1120
מפעפרוסט 1.0	15930	תב	168	-1770	-10	-500
עסים ב 0.5	515	בז	6166	-36	-6.5	-21636
אגבל שקל 1	3000	בז	271	-333	-10	-627
שמן מבב א	5650	תב	495	-496	-8.1	-847
עלית	20300		234			-65

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אתא מר 1 ש	704	תב	7611	-78	-10	-9238
אופים 1.0	1575		1145			+173
אפנת ברוך 1.0	630	תב	9968	-70	-10	-12188
אפנת ברוך 5.0	538		3780			-59
אש א	460	תב	7000	-40	-8	-8923
אינמליוז ש	17900		173	-99	-0.6	-153
דלתא-גליל א 3.0	3900	תב	1284	-240	-5.8	-1606
מטויות מאור 1	3100		99	-49	-1.6	-10
מטויות מאור 5	1300		334.9	-57	-4.2	-248.4
וישלבי 1.0	1899	תב	500	-211	-10	-700
וישלבי 5.0	1485	תב	100	-165	-10	-241
הדינון 1.0	8580		61			-102
דיקת 1.0	2364		1743			+848
דיקת 5.0	1800	תב	1205	-100	-5.3	-935
לחויה 0.1	3350	תב	219	-258	-7.2	-1082
לחויה 0.4	2484	תב	3220	-276	-10	-3702
ליגות 1.0	1000		1269	-35	-3.4	-2146
מיס גליקו	840	תב	100	-48	-5.4	-100
מקס 0.1	4815	תב	848	-535	-10	-761
מקס 0.5	3300	תב	830	-210	-6	-660
עיס 1.0	635		4132			+5589
עיס 5.0	310	תב	7230	-28	-8.5	-9831
עמק מרינה 1 ש	349		13636	-11	-3.1	-10914
עמק אש	222		13495	-15	-6.3	-14847
פולגת א 1	6300		1452	-240	-3.7	-1482
פולגת ב 4	3800		5012	-145	-3.7	-6487
פולגן א 0.5	10200	תב	259	-800	-7.3	-409
פרגוד	5121	תב	105	-481	-8.6	-85
גיבור סבריה	18951	בז		-997	-5	-524
תעש רוגוזין 1.0	2730		154			
דלתא-גליל 1.0	5003		592	-255	-4.8	-667

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אוקטגון 5.0	2752		763	+4	+0.2	+735

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אלומת 1.0	7440	בז	100	-240	-3.1	-216
אלומת 5.0	5800		50			
כבלים ש	65700		18			-2
התבוף 1.0	8500		189	+105	+1.3	+166
התבוף 5.0	5400	בז	281	-100	-1.8	-441
התבוף אש	5400	תב	183	-346	-6	-272
זיקה 1.0	4611		73.8	+11	+0.2	+46.7
זיקה 5.0	2300		189	-2	-0.1	-639.7
קמפאות פז 1.0	5155	תב	3297	-400	-7.2	-6922
קמפאות פז 5.0	5252		465			+80
מתכת מרום 1.0	3890		873	-31	-0.8	-588
כבלי ציון 1.0	3200	תב	530	-214	-6.5	-1327
כבלי ציון 5.0	1990		1912	-100	-4.8	-3990
כבלי ציון אש	850	תב	2871	-88	-9.4	-7057
מודט 1.0	1101	בז	510	+11	+1	+722
קיטמי 1.0	362	בז		-19	-5	-17342
קיטמי 5.0	210	תב	13683	-15	-6.7	-27940
נחשתן 0.1	43850	תב	116	-4870	-10	-158
נחשתן 0.5	17469		467			+450
סקר פלדה 1.0	22000		281			-99
קיבוץ 1.0	1261		212	+1	+0.1	+27
קיבוץ 5.0	790	תב	3131	-51	-6.1	-4601
קליל 1.0	2614	תב	1703	-291	-10	-1588
קליל 5.0	2420	תב	646	-250	-9.4	-586
קליל אפ	1382		649	-2	-0.1	-344
קליל אגח	122		12801			+6485
שלודות 5.0	12150	בז	550	-400	-3.2	-692
תעשיות לביש 1.0	1240		527	-60	-4.6	-1647
תעשיות לביש 5.0	940	תב	1255	-53	-5.3	-1554
אודרן 0.1	10511	בז	284	-693	-6.2	-1240
אודרן 0.5	10497	בז		-553	-5	-285

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אלביט 3.0	565000	תב	94	-55000	-8.9	-195
אלקו 0.1	13509	בז		-711	-5	-595
אלקו 0.25 ש	6911	בז		-364	-5	-1736
אלקו 0.25 ם	6547	בז	40	-728	-10	-60
אלקטרה 0.1	2466		1270	-10	-0.4	-1614
אלקטרה א 0.5	1560		6247			-432
אש 5	1310		2722	-110	-7.8	-4297
אגח 3	146	תב	57000	-9	-5.8	-39295
אלרון 3.0	425000		63	-20000	-4.5	-66
אריה 1.0	29350		126	-300	-1	-115
כלל תעש אלק	3168	בז		-177	-5.3	-12076
סמקונדקס 1.0	1560		1407			-212
סמקונדקס 5.0	1248		4259	-50	-3.9	-6985
פיכמגנג 1.0	845		910	-20	-2.3	-2707
פיכמגנג 5.0	762	תב	3438	-45	-5.6	-6895
ציקלון 1.0	2690		202			-15
ציקלון 5.0	1504	בז		-79	-5	-2348
קמבסמן אלק 1.	9690		32	-100	-1	-74
קמבסמן אלק 5.	7799		332	-350	-4.3	-457
ת.א.ת 1.0	1995	בז		-105	-5	-6436
ת.א.ת 5.0	839	בז	21519	-92	-9.9	-41106
ת.א.ת אש 1	22840	בז	59	-2860	-11.1	-54
תרואה	850	תב	2899	-45	-5	-4559

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
א.פ. תעשיות 1	205	תב	26132	-23	-10.1	-69045
א.פ. אש	768		5641	-60	-7.3	-14784
א.פ. אגח	152		62090	-0.5	-0.4	-37899
אלקל 5.0	7427	תב	159	-825	-10	-147
אקרשטיין 1.0	1150	תב	2220	-90	-7.3	-5791
אקרשטיין 5.0	849	בז		-45	-5	-9815
אקרשטיין אש	505	תב	12745	-90	-15.1	-19237
אקרשטיין אגח	126	תב	106540	-9	-6.7	-508719
בר-כון 1.0	1310		840	+60	+4	+3341
בר-כון 5.0	570		8096	-25	-4.2	-9257
פרומגבט 1.0	10500		12.5	+500	+5	+24
פרומגבט 5.0	4510		200	-110	-2.4	-224
כ.ל.ב 1.0	1060		95	+4	+0.4	+24
כ.ל.ב 5.0	902	תב	231	+82	+10	+231
מחזל הסק בתעש	765		2611	-40	-5	-2113
מהאיקה ולפמן 1	22000	לב				
מהאיקה ולפמן 5	18680		5.2	-750	-3.9	-5.2
אליאנס ב	3490		617			-443
גל תעשיות 1.0	27900	תב	103	-3100	-10	-117
גל תעשיות 5.0	22401	תב	272	-2489	-10	-506
דקסטר 1.0	3260		100			
רשנים 0.1	5000		156	-50	-1	-70
רשנים 0.5	1996		4967	-70	-3.4	-3881
חיפה כמי 10.0	996	תב	18785	-100	-9.1	-18764
ליפסקי 1.0	3060	תב	1115	-340	-10	-1530
ים המלח	2860		7215	-20	-0.7	-2799
פטרוכימים 10.0	747	תב	41996	-70	-8.6	-60301
מקטימה 1.0	8800	בז				
מקטימה 5.0	6650		50	-50	-0.8	-268
סקה כמיקל 1.0	8444		157	-100	-1.2	-874
סו 1.0	23553	תב	1160	-2617	-10	-1618
סו 5.0	20070	תב	1034	-2230	-10	-1258
פריקלאס	640		5154	-22	-3.3	-4890
פריקלאס אפ	234		12205	-26	-10	-17220
קים כימיקל 1.0	7495		184	-160	-2.1	-147
ת.ג.ל. 1.0	3950	בז	97	+40	+1	+60
ת.ג.ל. 5.0	3213	תב	60	+243	+8.2	+66
תיא 5.0	15830	תב	221	-900	-5.4	-253
פרוטרום 10.0	38400		121			-36
חרז א 5.0	11800		6	+170	+1.5	+4

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אגן 5.0	20523	בז	40	-1577	-7.1	-237
מכע ש	13269		324	-375	-2.8	-284

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
כתר	245	תב	16208	-15	-5.8	-13970
דפרון 1.0	9200		21	-450	-4.7	-71
דפרון 5.0	6300		85			
תמג 1.0	12586		207	-50	-0.4	-149
יאה 1.0	5850		200	-300	-4.9	-195
לבדי אשקלון 1	654	תב	6925	-73	-10	-6594
מלש ב 0.5	46350	בז	40	-5150	-10	-133
מפעלי נייר 10.0	455000		151	-8640	-1.9	-62
סקאנריה 1.0	3539	תב	394	-360	-9.2	-444
רים 0.1	2622	תב	846	-291	-10	-946
רים 0.4	1949		301			+149
תעל ב 0.2	20785	תב	316	-2310	-10	-370
אברון 1.0	13841		19			+17
אברון 5.0	7980	בז		-420	-5	-656
חמישה יור	4000	תב	374	-271	-6.4	-629
הגפלק 1.0	2340		371	+50	+2.2	+303
הגפלק 5.0	2060		530	-42	-2	-538
מד בב ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
כלל תעש 1.0	261		122656	-10	-3.7	-241495
מאורי טכנולוגיה	510		2429	-10	-1.9	-1464

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
מרכזית ב 0.1	13088	תב	145	-793	-5.7	-297

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
אתיקו ש	9100	תב	198	-900	-9	-198
אידיבי פתוח 2.0	10300	תב	4141	-850	-7.6	-4280
אינוקה 0.1	100		36601	-3.5	-3.4	-44108
אלגר ש	19158		571			+258
אלגר ם	19945		191			+255
אלרן ם	6875	בז		-367	-5.1	-408
אמיסר בכ	1925	תב	241	-102	-5	-123.9
אפיק 1.0	382	תב	8821	-43	-10.1	-11732
אפיק 5.0	292	תב	4880	-32	-9.9	-10925
גולית 1.0	2050	תב	1500	+150	+7.9	+1061
דנבאר 1.0	867		2078			-1253
דנבאר 5.0	510		3088	-25	-4.7	-2488
חברה לישראל 1.0	24200	תב	1068	-2200	-8.3	-1348
חברה לישראל 5.0	22950	בז	787	-2550	-10	-905
הלפמן 0.1	145000	בז				
הלפמן 1.0 ש	30900		87	-400	-1.3	-87
אמפא א 0.5	30800		43			
פועלים השק ש	12315	בז		-648	-5	-2695
דיסקונט השק ש	6700	תב	6556	-380	-5.4	-8490
מזרחי השק ש	35820	תב	43	-3980	-10	-87
מור השקעות 124	13800	בז				
חירון 1.0	3445		61	-200	-5.5	-157
חירון 5.0	1700	תב	2575	-110	-6.1	-3462
ישום החוקות	270		19526	-7	-2.5	-10092
ירדן א 0.1	2400	בז	297	-200	-7.7	-178
כלל 50.0	1400	תב	2487	-100	-6.7	-3145
לנדקו 0.1	2455	תב	374	-205	-7.7	-770
לנדקו 0.1	1220		324	-25	-2	-267
מגור 0.1	740		4140	-15	-2	-5149
מגור א 0.5	485		196	-10	-2	-2856
מגור אפ	359		2300	-10	-2.2	-2300
אגח 1	126		4780			+3780
עד השק ב 0.1	4836		159			-72
עד השק ב 0.5	3523		220	+160	+4.8	+191
פמה א 0.1	11430		54	-69	-0.6	-13
פמה 0.5	7885	בז		-415	-5	-1175
פרוך ב 2.5	14440	בז		-760	-5	-1202
קרדן 1.0	200		16327	-3	-1.5	-11918
קרדן 5.0	169		13946	-2	-1.2	-3644
אלרן ש	6419	בז	891	-458	-6.7	-1126
יגמא ש	17011	תב	95	-1401	-7.6	-155
כלל 10.0	1467		4210	-79	-5.1	-4423
פז השק ש	—		—	הפסקת	מסחר	—

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
דלק נפט 1	5035		602			+271
דלק נפט 5	2910	תב	1046	-290	-9.1	-1365
דלק חיפ אש 2	2101	תב	1994	-189	-8.3	-1152
יואל 5.0	876		23474			
מ.ג.נ. 1.0	7750		264	-250	-3.1	-156
מ.ג.נ. 5.0	3700	תב	1294	-200	-5.1	-1001
מיאיל ב 0.5	7806	בז		-411	-5	-164
נפטא ש	2835000		2	-50000	-1.7	-5
מ חיפושי נפט	40000		69	-2494	-5.9	-69

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח על	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח על
בית ם	210		200	-9	-4.1	-1821.8

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 7.5.1987 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

ל־1 שטרלינג	$ ארצות הברית	1.6795/1.6805
ל־1 $ ארה"ב	מרקים גרמניים	1.7720/1.7730
"	פלורינים הולנדיים	1.9998/2.0008
"	פרנקים שוויצריים	1.4552/1.4562
"	פרנקים בלגיים	36.78/36.81
"	פרנקים צרפתיים	5.9315/5.9345
"	לירטות איטלקיות	1269.50/1270.50
"	יינים יפאניים	139.00/139.10
ליס.ד.ר.	$ ארצות הברית	1.2881/1.2886

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לזמן פיקסינג 457.40

מסירה במועד (פורוורד)

	מרק/$	פרנק שוויצרי/$	ליש"ט/$
1 ח'	1.7671/1.7683	1.4503/1.4516	1.6763/1.6775
3 ח'	1.7564/1.7577	1.4421/1.4434	1.6724/1.6737
6 ח'	1.7397/1.7412	1.4282/1.4302	1.6688/1.6703

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנו גיטר פורש מדיסקונט; הרקע: יחסים מתוחים עם משפחת רקנאטי

סבר כי רפאל רקנאטי היה צריך לפרוש מייד מתפקידו עקב מסקנות ועדת בייסקי • בקבוצת דיסקונט ממעיטים מחשיבות צעדו; טוענים: אולי הוא פורש מחמת גילו, 68

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בנו גיטר, מראשי קבוצת דיסקונט, מתכנן לפרוש מפעילות בקבוצה.

הרקע לכוונה זו הוא היחסים המתוחים עם בני משפחת רקנאטי בעניין ויסות המניות הבנקאיות, ועמדתו של גיטר כי רפאל רקנאטי היה צריך לפרוש מייד מתפקידו עקב מסקנות ועדת בייסקי.

גיטר משמש חבר במועצת המנהלים של בנק דיסקונט ושל חברת האם אי. די. בי.

בנוסף על כך הוא משמש יו"ר הבנק לפיתוח ולמשכנתאות, מקבוצת דיסקונט, ונמנה עם השותפים הבכירים בבנק זה. באחרונה הוא פעיל בעיקר בייצוג קבוצת דיסקונט בכמה חברות שבהן קבוצת דיסקונט שותפה, כגון קבוצת כלל.

בנו גיטר

בקבוצת דיסקונט מנסים להמעיט מחשיבות הפרישה של גיטר, ומציינים את גילו, 68, כרקע אפשרי לפרישה.

מנכ"ל בנק דיסקונט, גדעון להב, לא היה מוכן להתייחס לתכניותיו של גיטר, ורק ציין שעד כה טרם התקבלה בבנק כל הודעה על פרישתו.

גיטר הוא נתין של הולנד, ושם יש לו עסקים נרחבים. עד היום אין הוא אזרח ישראל, אף שהוא נושא בכמה תפקידי מפתח במשק, ובכלל זה — יו"ר הוועד המנהל של אוניברסיטת תל־אביב.

הוא אמור לצאת בימים הקרובים לחו"ל בעניין הקמת חברת השקעות חדשה שתעסוק בגיוס הון מיהודי דרום אמריקה.

משטרת תיירות בנתב"ג

מאת זהר בלומנקרנץ

משרדי המשטרה והתיירות יבדקו אם ניתן להקים משטרת תיירות בנתב"ג, בדומה ליחידה הנפרדת לנושא זה במשטרת ירושלים.

שר התיירות, אברהם שריר, הציע לשר המשטרה, חיים ברלב, להקים צוות שיגבש המלצות לשרים בנושא זה. לפי ההצעה, תוקם היחידה כדי להשרות ביטחון על תיירים בבואם ובצאתם, ולסייע להם בפתרון בעיות שבהן ייתקלו בנמל.

דקל בשערי תקווה ועמנואל

סגן שר הביטחון, מיכאל דקל, היה אתמול אורח היישובים שערי תקווה ועמנואל, ונפגש עם תושבים בעמנואל. (צילם: ראובן יהודאי)

הסכם רשמי ראשון לשיתוף פעולה ישראל—אירלנד

מדובר במזכר הבנה לשיתוף פעולה תעשייתי־טכנולוגי • האירים ביקשו ממשרד התעשייה להימנע מלחשוף ההסכם משום שהציבור באירלנד אינו אוהד את ישראל על רקע מות החייל

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

המנהל הראשי של משרד התעשייה, יגאל ארליך, חתם לפני כמה ימים על מזכר הבנה לשיתוף פעולה תעשייתי־טכנולוגי עם הרשות להשקעות באירלנד — הסכם ראשון מסוגו בין שתי הממשלות. ההסכם כולל התחייבות של האירים להגיע להסכם מפורט בתוך שנה.

ממשלת דבלין ביקשה שההסכם לא ייחשף, כדי למנוע לחץ של דעת הקהל האירית, שבאחרונה אינה אוהדת את ישראל, בין השאר — בגלל הריגת חיל אירי בידי כוחות צה"ל לפני חודשים אחדים.

לפני כעשרה ימים נערך בארץ כינוס מיוחד לשיתוף פעולה תעשייתי־טכנולוגי עם אירלנד, בשיתוף התאחדות התעשיינים ולשכת המסחר ישראל־אירלנד. השתתף בו השגריר האירי באתונה, שהגיע לארץ במיוחד לכך.

תחזית: הפרסום יגדל השנה ב־30% — ל־400 מיליון ד'

זהו היקף שיא של פרסום • ראשי איגוד המפרסמים: ההוצאות לפרסום בעתונות היומית יגדלו השנה בכשליש לעומת אשתקד

מאת אברם צדר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הפרסומת למשקאות "ספרינג" של משרד הפירסום טמיר, כהן־צ'קונסון, זכתה השנה בפרס "אותות" של איגוד המפרסמים על מבצע הפירסום הטוב ביותר. פרסי אותות חולקו אמש בטקס שנערך במלון דן בתל־אביב.

בפרס מדליית הזהב בגין המודעה הטובה ביותר בשחור לבן, זכה השנה משרד הפירסום בינגליניאל. בפרס עבור המודעה הטובה ביותר בצבע לא זכה שום משרד פרסום.

יו"ר איגוד המפרסמים, בני גאון, אמר בהעניקו את הפרסים כי היקף הפירסום בארץ יגיע השנה לשיא של כ־400 מיליון דולר, עליה של כ־30% בהשוואה לאשתקד. לדבריו, כבר ברביע הראשון של שנה זו הוציאה קהיליית העסקים בישראל כ־95 מיליון דולר לפרסום בכלי התקשורת.

מנכ"ל איגוד המפרסמים, ב. טאו, אמר כי היקף ההוצאות לפרסום בעיתונות היומית יגדל השנה בשליש בערך בהשוואה לאשתקד.

מועצת מנהלי בנק הספנות תדון במכירת בנק יעסור לקבוצתו של הקבלן תשובה

תשובה: אנסה לשכנע את בנק ישראל לחזור בו מהכוונה לבטל את רשיון הבנקאות של בנק המשכנתאות יעסור

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מועצת המנהלים של בנק הספנות תתכנס ביום א' לדון במכירת בנק יעסור למשכנתאות לקבוצה בראשות הקבלן יצחק תשובה מנתניה.

כך נקבע בהחלטת בית המשפט המחוזי שדן אתמול בתביעה שהוגשה בעניין המכירה.

את התביעה הגישה קבוצתו של איש העסקים יצחק (איזו) שני, באמצעות עו"ד רפי דיניר.

שני טוען שעל בנק הספנות לבצע הסכם למכירת הבנק. בנק הספנות, באמצעות עו"ד רם כספי, התנגד לעסקה. בית המשפט קיבל את עמדת הבנק לספנות, וביטל את צו המניעה שניתן נגד הבנק, לבקשת שני, במעמד צד אחד. במקביל נדחתה התביעה שהגיש שני נגד הבנק.

עם זאת, נקבע שמועצת המנהלים של הבנק לספנות, תדון במכירת בנק יעסור לקבוצת הקבלן תשובה.

קודם לכן הושג הסכם בין תשובה לבין שני ולפיו יירכש הבנק במשותף. עם זאת, אין הסכם זה מחייב את בנק הספנות. הקבלן תשובה יוכל לצרף לקבוצתו את מי שירצה, אך הוא שיהיה אחראי כלפי בנק הספנות בקשר להסכם.

תשובה הודיע שינסה לשכנע את בנק ישראל לחזור בו מכוונתו לבטל את רשיון הבנקאות של בנק יעסור.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

22% גידול ביצוא התעשייתי דרך ממ"ן

מאת זהר בלומנקרנץ

עליה של 22 אחוז ביצוא התעשייתי בדרך האוויר באמצעות ממ"ן, נרשמה בשנת 86'.

כמות המטענים הגיעה ל־162 אלף טון, כמות שיא העולה על קיבולת המסוף, המסתכמת בכ־160 אלף טון בשנה.

היצוא התעשייתי בדרך האוויר הסתכם אותה שנה בכ־24 אלף טון. החברה עומדת להרחיב את המסוף המרכזי בהשקעה של 6 מיליון דולר. בקרוב יתפרסם מכרז בינלאומי לביצוע הפרוייקט.

"בריטיש איירווייס" ו"הרץ" ישתפו פעולה

מאת זהר בלומנקרנץ

חברת התעופה בריטיש איירווייס והחברה להשכרת רכב הרץ, חתמו על הסכם לשיתוף פעולה למשך תקופה של שלוש שנים רצופות.

שיתוף הפעולה יבוא לידי ביטוי בתוכנית "טוס וסע" שתכלול 46 מדינות ותקנה לנוסעי חברת התעופה של בריטניה תעריפים מיוחדים. אלה יתבססו בעיקר על נסיעה ללא הגבלת קילומטרים ומחירים המובטחים ברוב הארצות עד 31 במרס 88'.

משרד הקליטה ביטל יריד תעסוקה שיזם בארה"ב — ליורדים

לאחר שהתברר שמפעלים מתוחכמים לא ישלחו נציגיהם • משרד הקליטה: לא ביטלנו, רק דחינו; גם בגלל ההוצאה

מאת גדעון אלון

משרד הקליטה ביטל את יריד התעסוקה שתוכנן להתקיים החודש בכמה מקומות בארצות הברית, לעודד יורדים בעלי מקצועות מבוקשים לחזור ארצה.

במשרד הקליטה החליטו על צעד זה, לאחר שנוכחו לדעת כי ראשי מפעלים לטכנולוגיה מתקדמת ולאלקטרוניקה חזרו בהם מכוונתם לשלוח את נציגיהם ליריד בארצות הברית.

נציגי מפעלים אלה ביקשו כי נציגי משרד הקליטה יראיינו את בעלי המקצועות המבוקשים, מהנדסים, הנדסאים, טכנאים ומומחי מחשבים, על פי רשימות שיגישו להם המפעלים.

יוסי קוצ'יק, הממונה על הטיפול בהחזרת יורדים במשרד הקליטה, אמר כי משרד הקליטה החליט לדחות את קיומו של יריד התעסוקה, ולא לבטלו.

הוא אישר כי הסיבה העיקרית לכך היא שחלק גדול מהמפעלים ביקשו ממשרד הקליטה כי ייצג אותם ביריד במקום לשלוח את נציגיהם. לדברי נציג משרד הקליטה, סיבה אחרת לדחיית היריד היא ההוצאה הכספית הכרוכה בקיומו, כ־20 אלף דולר.

סופר "הארץ" מציין כי ביריד התעסוקה הקודם, שנערך בארצות הברית וקנדה באוקטובר 85', השתתפו 17 מפעלי תעשייה לטכנולוגיה מתקדמת, ולאחר מכן חזרו ארצה 70 משפחות של יורדים.

עו"ד רובין לפרופ' רייכמן: את הציון מיהו עו"ד "גדול" השאר־נא לאלה המוסמכים לכך

— עוד סיבוב ב"קרב" בין ראש לשכת עורכי הדין לדיקאן הפקולטה למשפטים על דמי כניסה לספריית הפקולטה

מאת נחמיה שטרסלר
סופר "הארץ"

"אודה ולא אבוש כי התפלאתי לקרוא ב"הארץ" מאתמול את תגובתך חסרת הטעם למכתבי בנושא התשלום עבור השימוש בספריית הפקולטה למשפטים". כך פותח עו"ד יעקב רובין, ראש לשכת עורכי הדין, את המכתב ששלח אתמול לפרופסור אוריאל רייכמן דיקאן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב.

מכתבו החריף של רובין בא על רקע החלטתו של רייכמן לגבות מכל עורך דין 15 שקלים, כדמי שימוש בספריית הפקולטה. ב־15 באפריל, שלח רובין מכתב זועם לרייכמן בנושא זה. והדיקאן הגיב עליו אתמול ב"הארץ" במילים: ראש לשכת עורכי הדין נקט לשון המתאימה להתראה של עורך דין קטן כלפי לקוח המסרב לשלם".

יעקב רובין

על כך הגיב אתמול רובין: "הרשה נא לי, כמי שהורה בפקולטה למשפטים שנים רבות, אף יותר מאלו שלך, לייעץ לך להגביל את מתן הציונים לתלמידיך ואת הציון מיהו עו"ד "גדול" ומיהו עו"ד "קטן" ולהשאירם לאלה המוסמכים לכך, ואתה אינך נמנה עימם."

"סבור הייתי כי פרופסורים גדולים, בהבדיל מעו"ד קטנים, מן הראוי שישיגו את פרסומם בכתיבה רצינית ולא על דרך של הדלפה לכלי התקשורת, אך במחשבה נוספת הפסקתי לעשות כן, כי כנראה שזו הדרך המתאימה אותה יבכר לו אדם כאשר אין תשובה ענינית בפיו."

רובין מוסיף שלשכת עורכי הדין פטרה את כל הפקולטאות למשפטים מתשלום דמי מינוי עבור פרסומים שונים, שעלותם מסתכמת בכמה אלפי שקלים בשנה. טענתו היא שהדרך המתאימה מצד רייכמן היתה ליזום דיון בנושא המצוקה הכספית של הספריה.

טענה: בזק רוצה לייקר שיחות כדי להציג שיפור ברווחיות לצורך הנפקה

מאת עדנה ארידור

ניסיון למנוע העלאה של 10% בתעריפי הטלפון ייערך בועדת הכלכלה של הכנסת. ח"כ אוריאל לין (ליכוד) שיזם כינוס של הוועדה טוען כי מהלך כזה של חב' בזק להעלאת מחיר, במטרה לשפר רווחיות לקראת יציאה להנפקה בחו"ל, סותר מדיניות של יציבות מחירים. לא ייתכן — לדבריו — כי גוף ממשלתי ינצל את היותו מונופול ויציג שיפור ברווחיותו באמצעות העלאת תעריפים, בשעה שיש דרכים אחרות לשיפור רווחיות חברת הבזק.

ח"כ לין טוען כי הנהלת הבזק הציגה לא מכבר בועדת הכלכלה כוונות לשיפור השירות והתייעלות, הדבר מכוונות אלו לא בוצע עדיין.

בין השאר, דובר על התקנה מהירה יותר של טלפון לזכאים שרמי השרות שלו גבוהים יותר, הרחבת איזורים בהם השיחות המקומיות מוגבלות ליחידת זמן, ושיפור תפוקת העובד בהתקנה ובמתן שרותים. אם הדיון בוועדה לא ישכנע את חברת הבזק, אמר ח"כ לין, חייב מבקר המדינה לבדוק את צידוק כוונותיה.

סוכני הנסיעות תמהים: דווקא "אל־על" מתנגדת לשוב למחירים בשקלים

טוענים: חברות התעופה הזרות הפועלות בישראל מסכימות לביטול הדולריזציה

מאת זהר בלומנקרנץ

ביקורת על התנגדותה של חברת "אל על" לנקוב מחירי טיסות בשקלים, במקום שיטת הדולריזציה הקיימת, למרות היציבות בשער השקל ובמשק, כלולה בדין וחשבון שיגיש יו"ר התאחדות סוכני הנסיעות בישראל, גרשון מגן, לקראת הוועידה השנתית של ההתאחדות.

לדבריו, דווקא "אל על" היא חברת התעופה היחידה המתנגדת לחזור לשקל כמטבע היחיד להתחשבנות בנושא כרטיסי טיסה, בעוד חברות התעופה הזרות הפועלות בישראל, מסכימות לביטול הדולריזציה.

בדין וחשבון נאמר שההתאחדות תמשיך להיאבק לביטול מוחלט של הדולריזציה תוך הצהרה מפורשת שאם יחול פיחות בשער השקל, סוכני הנסיעות לא ישאו בנזקי הפיחות. דובר חברת התעופה "אל על", סירב להתייחס לביקורת.

נקיון של חול לארץ

החודש מבצע בשקם ובכל־בו שלום

גלנצר — ברק יציב ומיידי למשך כ־6 חודשים, מגן על הריצפה. למרות בעזרת סמרטוט לח טבול במעט גלנצר.

טופקס — הפתרון האמיתי והיעיל לניקוי קערות ואמבטיות

טרקס — חומר מיוחד לניקוי אסלת השרותים ללא מגע יד

טובה — קצף יבש – תכשיר־פלא לניקוי, חידוש ורענון שטיחים, וריפוד – כולל ריפוד במכוניות.

פרסום רם

להשיג:
• רשתות שופר־סל • רשתות היפרכל • כל־בו שלום •
• שקם • המשביר לצרכן • המשביר המרכזי • רב־מכר •
• סופרמרקט הרצליה • צרכן חיפה • ובחנויות המובחרות •

הפצה: נשר מברשות בע"מ
טלפונים: 03-831094, 03-824057, 03-825286.

משאל עם-לא בחירות!

לא יגררו אותנו לבחירות בזבזניות. את שאלת ההליכה לועידה בינלאומית
אפשר להכריע במשאל-עם: יעיל, קצר ודמוקרטי. מה שטוב לשויצריה טוב לישראל!
בואו ונלחץ ביחד על הפוליטיקאים, חברי הכנסת וחברי הממשלה, למען חוק משאל-עם מיד.
התנדבו לפעילות ההסברה שלנו. העם למען משאל-עם, אלברט אלמולי טל. 03-863845

מודעה זו מומנה ע"י אלברט אלמולי, ת.ד. 41154 תל-אביב 61411 תרומות להמשך הפעילות יתקבלו לחשבון 81770/88 בל"ל סניף מרכזי ת"א

מסלול הזהב של ארה"ב

בעריכת יחיאל ארדי

אחרי 90–110 נגד פולין: ניצחון על קנדה מחר יעלה את ישראל לגמר

היריבה המיועדת גרמניה, שגברה אמש על קנדה 105–88

בדורסל

מאת אברהם ציבין, סופר "ספורט הארץ" בחיפה

למרות שלא הלהיבה זכתה אמש נבחרת ישראל בכדורסל בניצחון ראשון בטורניר הבינלאומי של משחקי הפועל, כשגברה על נבחרת פולין 90–110 לאחר 42–52 במחצית.

למרות ניצחונה הציגה הנבחרת בזקות רבות מישחק חלש. אפילו מול נבחרת בינונית ללא עריפות בגובה, לא ראינו את הישראלים מצליחים לנצל זאת. בעיקר אמורים הדברים לגבי השחקנים הגבוהים לאורך מרבו השני לאסוף. מאידך היו לנבחרת הרבה רקות טובות בהן ראינו את דורון ג'מצ'י ומוטי דניאל, במחצית השניה, בכושר טוב אחרי שורדון שמע ועדי גורדון בלטו במחצית הראשונה.

ישראל פתחה מצוין 7–0, 12–5, והוליכה בדקה ה־6 16–10. גם בהמשך היה לנבחרתנו יתרון כששפע וגורדון קלעו היטב. היתרון גדל ל־21–31 ו־37–52 שצומק עד להפסקה ל־42–52. עם פתיחת המחצית השניה ראינו את מוטי דניאל וג'מצ'י בסדרת קליעות מוצלחות. הנבחרת הישראלית קלעה 12 נק' רצופות לעומת 2 של הפולנים וישראל עלתה ליתרון 44–64, 48–75, 75–91 ו־90–110 בסיום. ניצחון ראשון לישראל והפסד שני לפולנים.

● לישראל קלעו: ג'מצ'י 29, דניאל 19, שפע 14, גורדון 13, שטייגהאואר 10, לאסוף 9, מרמר 6, ברנע 4, כהן 2, ליפין 2 ויכליס 2.

● לפולין קלעו: זליג 14, יחורק 13, קולודרייצאק 12, בינקובסקי 12, זובצ'ינסקי 10, גרוסטאג 8, שוביאל 7, פיקייל 6, וודראך 4, פולאק 2, קורידה 2.

● שופטים: מנסארד (צרפת) וגרנור (אוסטריה) לעיני 1,000 צופים בהיכל הספורט ברוממה, חיפה.

גרמניה כבר בגמר

נבחרת מערב־גרמניה עלתה למעשה אמש לגמר הטורניר, שיהיה ביום א', כשגברה על קנדה 105–88. הניצחון של רלף קליין גילד כדורסל תכליתי ויעיל שהתבסס בעיקר על יתרון הגובה המוחלט של עקביים מתחת לסלים ועל הבעת כדור מהירה של שחקניה הזריזים. הגרמנים הוליכו כמעט לאורך כל המישחק בהפרשים שנעו בין 8 ל־15 נק', ואף רכשו יתרון שיא של 56–76 במחצית השניה. רק לקראת הסיום הצליחו הקנדים לצמצם. קנדה הצליחה את השחקן מספר שלה, קלע הגדול גיי טריאנו שקלע 30 נק', בהם 4 סלים של שלוש נקודות. בגרמניה בלטו הגבוהים מייק ג'יקל, שקלע גם הוא 30 נק', בהם 4 סלים של שלוש נקודות, והאגם יורגן.

● לגרמניה קלעו: ג'קל 30, גנאר 22, הלף 14, קרנר 9, אנדרס 7, האהן 7, קוך 6, קיאוורה 6, מאייר 2, פאפרס 2.

● לקנדה קלעו: טריאנו 30, מנבאר 14, טילמן 12, פסקואל 11, כריסטמסון 10, טוקארצ'וק 6, קרפיס 5.

● שופטים: ברוך וליגנר מישראל ואנדריי ברזנסקי מפולין.

היום יום מנוחה. המחזור האחרון של המישחקים יהיה במוצאי־שבת בצמח: בשעה 17.00 יתמודדו גרמניה ופולין, ובשעה 19.00 ישראל וקנדה. ניצחון של ישראל יבטיח לה הופעה במישחק הגמר נגד גרמניה.

רשמית: רלף קליין חוזר למכבי תל אביב לעונה

בדורסל

מאת שמואל קליגר, סופר "ספורט הארץ"

רלף קליין הוא המאמן של אלוף ישראל בכדורסל לעונת המישחקים 1987/88. מאמש הפך מינויו של קליין לעובדה, לאחר שיו"ר הנהלת מחלקת הכדורסל של מכבי תל־אביב עו"ד שמעון מזרחי מסר את ההודעה לפרסום לעיתונות.

רלף קליין אימן את מכבי תל־אביב עד לפני 4 עונות ותחת שרביטו זכה האלוף הישראלי פעם אחת בגביע אירופה ונוצח בשני מישחקי גמר אחרים. קליין היה בעבר שחקן מכבי תל־אביב ונבחרת ישראל, ובשנת 1979 הוליך את ישראל למקום השני באליפות אירופה.

בארבע העונות האחרונות אימן רלף קליין בגרמניה תחילה את קבוצת סאטורן קלן והנבחרת הלאומית ובאחרונה רק את הנבחרת.

בשלב זה לא נקבע מי יהיה עוזרו של קליין. המאמן יגיע לישראל בחודש יוני אחרי אליפות אירופה באתונה, שם יסיים את תפקידו כמאמן מערב־גרמניה. . .

עיטור הוקרה גרמני הוענק לבג וזמרי

שגריר מערב גרמניה בישראל, וילהלם האס, שב הפגין את שליטתו בעברית כאשר בירך את מר ברוך בג וד"ר אוריאל זמרי, בעת שהעניק להם עיטורי הוקרה מטעם נשיא הרפובליקה הגרמנית ד"ר ריכארד פון וייצקר, לאות הערכה על פעלם להידוק קשרי הספורט בין ישראל לגרמניה.

... בטכס שהיה במידשאת ביתו של השגריר האס, הזכיר נשיא הוועד האולימפי הגרמני ווילי דאומה את הפרובלמטיקה בין יחסי ישראל וגרמניה, שהגיעה לשיאה בפרשת הרצח המתועב של י"א ספורטאי ישראל באולימפיאדת מינכן ב־1972, שדאומה עמד בראשה.

השגריר האס ציין, כי באחרונה החליטו לצאת בשגרירות הגרמנית בישראל נספח לענייני נוער, וזו השגרירות הגרמנית היחידה שמעסיקה נספח כזה. הנספח החדש הוצג בפני הנוכחים בטכס. כי ילמד עברית באולפן, כדי לשלוט בשפה זו השגריר הנספח העיתונות של השגרירות, שטפאן שליטה.

יהושע שגיא

אן.בי.איי.

בוסטון מובילה 2–0 על מילווקי

בוסטון (איפ"י). בוסטון סלטיקס עלתה ליתרון 2–0 על מילווקי, בחצי גמר הפליי־אוף באיזור המזרחי, כאשר ניצחה כאן 124–126. דניס ג'ונסון ופרד רוברטס ניצלו שתי קליעות עונשין כל־אחד, ב־29 שניות הסיום, כדי להבטיח את הניצחון.

המישחק השלישי, בסידרת הטוב משבעה, יהיה הערב במילווקי.

ליגה אנגלית

מחר ההכרעה מי שתי היורדות

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). אחרי שאוכספורד יונייטד הבטיחה את השארותה בליגה הראשונה בניצחון בדקה ה־90 בלוטון (3–2), יוכרע במחזור האחרון מחר מי יהיו שתי הקבוצות שיצטרפו לאסטון וילה ומי תהיה זו שתתמודד במשחקי המבחן נגד החמישית בליגה השניה.

במצב הקשה ביותר נמצאת מנצ'סטר סיטי (39 נק') המתארחת בווסטהאם. צ'רלטון אתלטיק מקדימה את לסטר סיטי בהפרש שערים ולשתיהן 41 נקודות. צ'רלטון מארחת את ק.פ. רינג'רס ולסטר משחקת באוכספורד.

* יתר המישחקים: ארסנל — נוריץ', צ'לסי — ליוורפול, קובנטרי — סאותהמפטון, אברטון — לוטון, מנצ'סטר יונייטד — אסטון־וילה, נוטינגהאם — ניוקאסל, שפילד ונסדיי — ווימבלדון, ווטפורד — טוטנהאם.

דרבי ופורטסמות עלו לליגה הראשונה לאחר שהבטיחו כבר את המקום השלישי והשתתפות במבחן נגד הרביעית בליגה השניה. המתמודדות על המקומות הרביעי והחמישי הן: לידס (65), איפסוויץ' (63), קריסטאל־פאלאס (62) ופלימות (61).

לונדון (ע"ת). במישחק השלמה בליגה האנגלית סיימו קובנטרי ומנצ'סטר יונייטד בתיקו 1–1.

מידלסברו חזרה לליגה השניה לאחר שסיימה 0–0 עם ויגאן.

בונדסליגה

במוקד: השלישי נגד הרביעי

פרנקפורט (שרות "ספורט הארץ"). המשחק המרכזי במחזור ה־28 בבונדסליגה יפגיש את הרביעית קייזרסלאוטרן (31 נק') עם השלישית שטוטגרט (32).

* יתר המישחקים: ברמן — המבורג, קלן — דיסלדורף, האמבורג — שאלקה, בוכום — מאנהיים, פרנקפורט — לברקוזן, נירנברג — דורטמונד, מנשנגלדבך — אירדינגן, באיירן — ברלין.

שתיקה זועקת לשמיים

מבט אישי

מאת יחיאל ארדי

כמעט חמש־עשרה שנה חלפו מאז טבח־האימה המרצחים, שהיה בראשית ספטמבר 1972 באיצטדיון האולימפי של מינכן, כאשר רבבות באו להתייחד עם זכר י"א הספורטאים הישראלים אשר נפלו רק שעות מעטות קודם לכן קרבן למרצחים. בתא הכבוד שבמרומי היציע ניצב אז יו"ר הוועד המארגן של האולימפיאדה העקובה מדם, ווילי דאומה, שכמו כל הסובבים אותו עדיין התקשה לעכל את ההודעה. המשחקים הופסקו רק לשעה קלה, הדגלים הורדו לחצי התורן ועולם הספורט נשבע להמשיך, ולא להיכנע לטירור.

אתמול, בשרב תל־אביבי כבד בצהרי היום, שוב ניצבתי לא הרחק מווילי דאומה, עתה נשיא הוועד האולימפי של מערב־גרמניה. בחליפה כהה, בעניבה חונקת, מזיע ומסוקלר־דיים, הניח זר גדול על אנדרטת הזיכרון לי"א חללי מינכן. התנועה הצפופה, בקרן הרחובות וייצמן ושפ"ר, התנהלה כאילו. רק מעטים טרחו להעיף מבט שני, וספק אם הבינו מה עושה שם חבורת האנשים בחום המעיק.

אבל היו גם לא מעטים, מבין אלה שהצטופפו ברחבת הזיכרון, שלפתע כמו עברו לעיניהם מחדש כל המראות הנוראים והבלתי מובנים בביתן הישראלי ברחוב קונולי 31 בכפר האולימפי; המשא ומתן המתמשך ואי־ההוראות המסורתיות; המסוקים הנושאים עימם את הספורטאים מהכפר, אל תוך הלילה האל הבלתי נודע — והסוף המר בשדה התעופה הצבאי הקטן הסמוך למינכן.

היה זה סמלי, במובן מסויים, שדווקא ווילי דאומה סגר את המעגל ונתכבד בהנחת הזר — בטכס שהיה פרי יוזמת השגרירות הגרמנית בתל־אביב. דאומה, מאורחי הכבוד של משחקי הפועל, ניצב שם מוקף משלחת גדולה של חברי הבונדסטאג המבקרים בישראל. הם נבלעו בתוך קומץ ראשי הוועד האולימפי הישראלי, נציגי מוסדות ספורט בינלאומיים וראשי כמה משלחות שבאו למשחקים. בלטה גם, לא רק בקומתה הגבוהה, אורחת בעלת מוניטין — מלכת האתלטיקה של פולין אירנה שווינסקה, שיאנית אולימפית ועולמית, בשמלה פרחונית בהירה ועם מטפחה עקית. באמצע תהה הציגה את האירוע, כאשר עדת־הצלמים אינה מרפה גם ממנה.

לא היו שם אתמול, מה הכל, ספורטאים ישראלים מניצולי המשלחת האולימפית של 1972. לא הבחנתי גם בקרובי משפחה של הי"א. מישהו מראשי הספורט הישראלי טרח להתנצל, כי לא אנו היינו היוזמים והמארגנים של הטכס, אלא שגרירות גרמניה. זה נכון, אך אינו משנה את העובדה, כיוון שהיו פרסים מוקדמים, ובעצם, לא זה החשוב.

חשוב שבשתיים, שלאחר הנחת הזר ודקת־דומיה, התפנה מר דאומה כדי לומר בגילוי לב "בטכס האזכרה של 1972 במינכן אמרנו, כשכעסנו והרגשנו, כי הרעיון האולימפי לא מת. גרמניה וישראל נשארו במשפחה האולימפית, וקשרי הספורט ביניהם הודקו מאד. מאז ביקורי הראשון כאן, במכביה של 1957, אני מנצל כל הזדמנות כדי לחזור אליכם. אני גם מקווה, כי לא ירחק היום בו תהיה לישראל נציגות קבועה בוועד האולימפי הבינלאומי".

באי הטכס התפזרו, כשהם מותשים מפלט מהשמש היוקדת — או אולי, מהזכרונות המעיקים שאיתם פרשו. רק הזר נותר למרגלות האנדרטה. דומם אבל זועק לשמיים, כדי להזכיר לעוברים ושבים את הטראגדיה של מינכן, אך יותר הרעש והמסעיר בספורט העולמי: את הנורא והבלתי נשכח ואת התקוה שבמותה: שעדיין לא התגשמה: את העובדה והחשובה אולי יותר מכל, שהתנופה חייבת להמשך בכל מקום, בכל זמן וללא תנאי

אתלטיקה

מאת מיכאל קרנץ

ניצחונות מרשימים לסקוט (1,500 מטר), לספירמון ואליס ג'קסון (200 מטר) ★ 7 שיאים בינלאומיים חדשים ★ שתי מדליות זהב לישראל במירוצי השליחים

שופט בית־המשפט העליון דב לוין מעניק את מדליית הזהב לאליס ג'קסון מארה"ב, המנצחת בריצת 200 מטרים. (צילום: עוזי קרן).

הערב השני לתחרויות האתלטיקה במרכז הספורט הלאומי בהדר יוסף, עמד בסימן הצלחתה של המשלחת הקטנה של ארצות הברית שנציגיה צברו 4 מדליות זהב ומדליית כסף אחת. גם לאנגליה וסקוטלנד היה זה ערב מוצלח למדי בעוד שישראל סיימה את היום השני עם 2 זהב, 3 כסף ו־1 ארד בעיקר משום שבמקצועות מסויימים היתה השתתפות דלה של הצרויים מחו"ל.

עוד 7 שיאים בינלאומיים הבמקביל גם 7 שיאי מישחקים שנשברו אמש מה שמהווה על רמה גבוהה למדי של התחרויות בעיקר אם ניקח בחשבון את החום הכבד ואת העובדה שלמרבית האתלטים האמריקאים האירופים זו תחרות ראשונה העונה במגרש פתוח.

שלושה אתלטים מארה"ב היו משכמם ומעלה ובראשם הבראשונה אליס ג'קסון נמוכת הקומה, עובדת בחברת קוקה־קולה באטלנטה, ג'ורג'יה. ארבע שעות אחרי שנחתה בנמל התעופה בן־גוריון הפגינה מהירות מסחררת בריצת 200 מ' ושיפרה ב־46 מאיות השניה את השיא הבינלאומי של הבריטית ויטאקאר כשקבעה 23.25 שניות. "אני בטוחה שאם הייתי הולכת ישר למלון, הייתי ישנה עד מחר בצהריים", אמרה אליס בת ה־28, שהורה ודוקה שמקצועה העיקרי הוא ריצת 400 מ' (תרוץ מחר זה במוצאי שבת). "אני עובדת עכשיו חזק כדי להיכנס לנבחרת לאליפות העולם ועם מחשבה לסאול 1988".

באותה ריצה לגברים גמל האלאס ספירמון לחברו בריאן קופר שזכה 24 שעות קודם לכן במדליית הזהב ב־100 מ'. ספירמון בן 24, דק גיזרה וחייכן, היה שוב בפיגור ניכר אחרי קופר עד 20 מטרים לסיום. אז הפעיל את הפיניש המצוין שלו והדיח את יריבו בפיגור של 3 עשיריות השניה. זמנו של ספירמון, 20.61 שניות, משפר בעשירית השניה בדיוק את השיא הבינלאומי שהציב כאן לאורי מיידיקס לפני ארבע שנים. "זה סיפוק משולש עבורי — לזכות כאן במדליית זהב, לנצח את קופר ולשבור שיא של אתלט גדול כמו מיידיקס", אמר ספירמון, "תמיד היו לי בעיות בזינוק משום כך אני טוב יותר ב־200 מ'". קופר לא היה מאוכזב יתר על המידה: "ידעתי שב־200 מ' הוא חזק מאוד. עכשיו אני רוצה לשבור במוצאי שבת את השיא של מיידיקס בקפיצה למרחק".

אלוף גדול

כמו אלוף גדול, המתין סטיב סקוט עד ל־300 המטרים האחרונים לפרוץ לראש חבורת הרצים ולנצח ב־1,500 מ'. סקוט בן ה־31, אחד הרצים הגדולים בעולם למרחק זה, היה האתלט הראשון שקבע על מסלול ישראלי זמן של פחות מ־3:40 דקות. הוא ניצח ב־3:39.15 דקות ושיפר ביותר משניה את השיא הבינלאומי הקודם של הבריטי ג'ים אספיד שנקבע ב־1981. זו היתה ריצה קלאסית. הקנייתי ארוון קואץ' התנדב להכתיב קצב בשתי ההקפות הראשונות. לאחר מכן היו אלה הגרמני שטפן בראנר, הסקוטי אדריאן קאלאן והדני מוגנס גאלדברג שהובילו את חבורת הרצים עד שסקוט פרץ קדימה. בעימות על מדליית הכסף ניצח הדני את הגרמני. הישראלי שלמה אוולאי סיים שישי ב־3:45.18 דקות. "זה היה המירוץ הראשון שלי העונה במיגרש פתוח ואם כי קיוויתי לקבוע משהו בסביבות 3:37.5 ד', אני שבע רצון בהתחשב בעייפות אחרי טיסה ארוכה", אמר סקוט, "התנאים היו יוצאים מן הכלל וגם הירידים חזקים מאוד". חברו צ'אק אראנט, שסבל מקילקול קיבה, סיים במקום העשירי אבל הבטיח "ביום ראשון, במירוץ מייל הזהב בתל־אביב, אהיה במכשר. סטיב ואני נציג את מלוא יכולתנו".

את מדליית הזהב הרביעית לארה"ב היקנה מיזוענו גארי ווליקי שהניף בכדור־ברזל ל־18.30, הרבה פחות מהשיא הבינלאומי בן 4 השנים של בראנט פיטר שטאוק (20.08), את יריביו הותיר בפיגור של ארבעה מטרים. התנהגות בידי פכיש היתה מגוחכת עוד יותר רק המנצח הבלגי מאריאס ורהייה היה את הדעת.

אדוארדס המפתיעה

טומי האגלון בן ה־19 מאדינבורו, שיפר בתשע שניות את שיאו האישי והקרוב לשתי שניות את השיא הבינלאומי בריצת 3,000 מ' מכשולים כשקבע 8:38.72 ד'. בריצת 800 מ' לנשים היתה הפתעה גדולה כאשר האנגליה השחורה ודקת הגיזרה דיאן אדוארדס, גברה ממאמצי קלינגר לזכות בראשל הקולאמי. אדוארדס שיפרה את השיא הבינלאומי של בתנאריצה המוכרת יותר קרסטי מקדמוס בשקבעה 2:01.36 ד'.

אכזבה היה בבור הקפיצות. בריס סוטוויי מבלגיה והייקה רדצקי מגרמניה, שתיהן בעלות שיאים של 1.95 מ', ניתרו לגובה של 1.88 מ' בלבד. בקפיצה למרחק ניצחה הפולניה יולנטה באריצאק עם הישג של 6.25 מ'. הגרמניה המצויינת אנקה וייס סיימה שלישית אחרי סיגל גונן שלבו שקיווה להרבה יותר מ־6.18 מ'. סיגל היא אתלטית כשרונית אבל מוטב שתתרכז בקפיצות ולא תהפוך את הופעתה להצגת תיאטרון.

דליה נבות, הסובלת מזה כמה זמן מפציעה ברגלה, פרשה מהתחרות בקרב שבע עוד לפני המקצוע החמישי. במדליית הזהב זכתה הגרמניה דגמאר פפייל ששיפרה את השיא הבינלאומי שהציבה כאן לפני שנתיים.

ישראל זכתה בשני מירוצי השליחים. בין הגברים הניבה הרביעיה שכללה את הירושלמים שרון, מוללי, אלקיים ואילת, את הישג השני בישראל (41.30) שהוא גם שיא אגודות. הנשים זכו מן הגמר אחרי שקבוצת קנדה, שהקדימה אותן בבירור, נפסלה.

במוצאי שבת (החל מ־18.30), יהיה ערב התחרויות האחרון כולל קמן: גברים — 400, 5,000, 110 משוכות, 400x4, רוחק, מוט וזריקת כידון. נשים — 400, 3,000, 100 משוכות, דיסקוס, 400x4.

האתלט האמריקאי רב־המוניטין סטיב סקוט — הראשון שרץ בישראל 1,500 מטרים בפחות מ־3:40.00 דקות. (צילום: עוזי קרן).

התוצאות באתלטיקה

גברים

● 200 מ': 1. ספירמון (ארה"ב) 20.61 שנ' (שיא מישחקים ושיא בינלאומי), 2. קופר (ארה"ב) 20.91 שנ', 3. פרדזינסקי (פולין) 21.15 שנ'.

● 1,500 מ': 1. סקוט (ארה"ב) 3:39.15 ד' (שיא מישחקים ושיא בינלאומי), 2. גאלדברג (דנמארק) 3:40.53 ד', 3. בראנר (גרמניה) 3:41.95 ד'.

● 3,000 מ' מכשולים: 1. האגלון (סקוטלנד) 8:38.72 ד' (שיא מישחקים ושיא בינלאומי), 2. ינסן (דנמארק) 8:47.92 ד', 3. דאהן (גרמניה) 8:48.86 ד'.

● 100x4 מ': 1. ישראל 41.30 שנ', 2. ישראל נוער 43.56 שנ', 3. קנדה 43.91 שנ'.

● כדור־ברזל: 1. ווליקי (ארה"ב) 18.30 מ', 2. קומנדארי (אל־סלוואדור) 41.33 מ', 3. שרף (ישראל) 14.18 מ'.

● פטיש: 1. ורהייה (בלגיה) 67.06 מ', 2. גמס (ישראל) 45.60 מ'.

נשים

● 200 מ': 1. ג'קסון (ארה"ב) 23.25 שנ' (שיא מישחקים ושיא בינלאומי), 2. ריצ'רדסון (קנדה) 23.54 שנ', 3. ווינרל (אנגליה) 24.11 שנ'.

● 800 מ': 1. אדוארדס (אנגליה) 2:01.36 ד' (שיא מישחקים ושיא בינלאומי), 2. קלינגר (גרמניה) 2:02.06 ד', 3. פרוזיס (סקוטלנד) 2:04.05 ד'.

● 100x4 מ': 1. ישראל 50.35 שנ' (קנדה נפסלה).

● גובה: 1. סוטוויי (בלגיה) 1.88 מ', 2. רדצקי (גרמניה) 1.88, 3. בארנסטון (סקוטלנד) 1.85 מ'.

● רוחק: 1. באריצאק (פולין) 6.25 מ', 2. גונן (ישראל) 6.18 מ', 3. וייס (גרמניה) 6.14 מ'.

● קרב שבע: 1. פפייל (גרמניה) 5,844 נק' (שיא מישחקים ושיא בינלאומי), 2. מאלינר (אנגליה) 5,821 נק', 3. אנדרסון (סקוטלנד) 5,155 נק'.

ווילי דאומה, נשיא הוועד האולימפי של מערב גרמניה (משמאל) ועמיתו הישראלי יצחק אופק מתייחדים עם זכר חללי מינכן, לאחר הנחת הזר ליד האנדרטה ברחובת הי"א, בטכס שהיה אתמול בתל־אביב. (צילום: עוזי קרן).

אירנה שווינסקה עם זר הפרחים שקיבלה מידי אסתר רוט (מימין) ועיטור הכבוד שהוענק לה קודם לכן על ידי מזכ"ל הפועל יצחק אופק. (צילום: עוזי קרן).

הצלחה יחסית לישראלים בפתיחה מאכזבת בבריכה

2 שיאים לגלילי ב־100 ו־200 גב 2 מדליות (זהב וכסף) לשטיגמן

בינוניות מוצלחת באווירה עייפה

פרשנות שחיה

מאת ד"ר ברוך צ'יש

היום הראשון בבריכה היה בינוני, אפילו מוצלח. בינוני ברמתו הכללית, שלא הצליחה לשפר אפילו שיא משחקים אחד. בינוני הן בתוצאות הבנות הן בתוצאות הבנים האורחים: אם כי מעניין בכמה קרבות, שהיו יפים ומרתקים, אבל ההישגים היו בינוניים למדי ברמה הבין־לאומית הכללית, ויחסית לתחרויות כינוס הפועל קודמות.

זה היה יום מוצלח לשחיה הישראלית. זה זמן רב לא התברכנו בשלושה שיאי בוגרים ביום אחד. שוב נתברר, כי לרצון, מרץ ועבודה קשה יש יתרונות שהחוסן הגדול הגנטי לא עומדים להם. זוהר גלילי, קטן הקומה, בן 21, מגבעתיים איחוד, הוכיח בשני שיאיו האישיים, כי אם ינתנו לו הגיבויים והחיזוקים המתאימים ימשיך וישפר את שיאי הגב ויביאם לרמה סבירה.

גם השיא במישחה השליחים המעורב מוכיח, כי יש תזוזה לרחוב השחיה הגברית בסיגנונות השונים. זה בהחלט זאות מקצת.

ניצוץ נוסף של נחת, בצורת שחייתו ותוצאתו, היה ערן הירש בן ה־17 ממכבי חיפה, שסיים רביעי ב־200 מ' חתירה בשיא אישי נאה למדי: 1:56.91 דקה.

חבל כי היציעים הריקים והאווירה העייפה העיבו מעט על רמת התחרות ופגעו בשחיינים. יש לקוות, כי בשלושת הימים הנותרים של התחרות, יזכו השחיינים מעידוד קולני, שיסחוף אותם להישגים טובים יותר.

ברכה מצ'אושסקו לנשיא המדינה

נשיא המדינה חיים הרצוג ערך אתמול קבלת פנים ליצחק אופק, מזכ"ל הפועל, ולראשי המשלחות והוועדים האולימפיים שבאו למישחקים. בין האורחים היו ווילי דאומה, נשיא הוועד האולימפי של מערב גרמניה ואלמר קיס, ראש המשלחת ההונגרית, המשמש סגן שר הספורט של ארצו. אירנה שווינסקה, אתלטית העבר המהוללת מפולין, מסרה לנשיא המדינה סיכת ספורט מוזהבת, בשם התאחדות הספורט של פולין.

כן נמסרה לנשיא ברכה אישית מנשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו, באמצעות ראש הוועד האולימפי של רומניה ניקו אלקסה.

שיא משחקים בקשתות

הקשתית האנגליה פאולין אדוארדס הציבה שיא מישחקים, המהווה גם שיא בריטי, כשצברה 323 נקודות בסבב פיטא לנשים 36 חיצים מ־50 מ'.

בתחרות המקבילה לגברים ניצח האיטלקי אלסנדרו דאקס שצבר 313 נק'.

במוקד היום: 100 חזה

היום ומחר ימשכו תחרויות השחיה באוניברסיטת תל־אביב.

התחרויות היום — גברים: 1500 מ' חופשי, 100 מ' פרפר, 100 מ' חופשי, 100 מ' חזה (מוקד תחרויות היום: אדריאן מורהאוס מבריטניה יתמודד עם הגרמני גראלד מרקו ואייל שטיגמן), 100x4 מ' חופשי. נשים: 100 מ' גב, 200 מ' חופשי, 200 מ' מעורב, 100x4 חופשי. המוקדמות ב־10.00, הגמר ב־16.30.

התחרויות מחר — גברים: 400 מ' מעורב, 50 מ' חופשי, 100 מ' גב, 1500 מ' חופשי. נשים: 800 מ' חופשי, 100 מ' פרפר, 200 מ' חזה, 100 מ' חופשי. 200x4 מ' חופשי.

המדליות בשחיה

גברים

● 200 מ' חופשי: 1. פו (צרפת) 1:56.17 ד', 2. האוד (קנדה) 1:56.31 ד', 3. מאלרואן (מע. גרמניה) 1:56.44 ד'.

● 200 מ' גב: 1. דומאס (צרפת) 2:09.49 ד', 2. לוין (קנדה) 2:11.26 ד', 3. ברצלאף (קנדה) 2:11.58 ד'.

● 200 מ' מעורב אישי: 1. קרילמאן (קנדה) 2:09.49, 2. שטיגמן (ישראל) 2:10.45, 3. גלומביצה (מע. גרמניה) 2:10.52.

● 100x4 מעורב: 1. ישראל 3:54.75 ד', 2. מערב גרמניה 3:56.51 ד', 3. קנדה 3:56.61 ד'.

נשים

● 400 מ' חופשי: 1. סרסאנצי (רומניה) 4:18.36 ד', 2. פאלנשאר (רומניה) 4:18.95 ד', 3. סטנלי (אנגליה) 4:25.16 ד'.

● 200 מ' פרפר: סיילור (קנדה) 2:16.06 ד', 2. סיגארטו (רומניה) 2:17.43 ד', 3. דומיטרו (רומניה) 2:19.45 ד'.

● 100 מ' חזה: דובאן (קנדה) 1:14.03 ד', 2. גינר (קנדה) 1:14.34, 3. האס (מע. גרמניה) 1:15.73 ד'.

● 100x4 מעורב: 1. קנדה 4:24.46 ד', 2. רומניה 4:26.57 ד', 3. מערב גרמניה 4:26.90 ד'.

שחיה

מאת אילן פיש, סופר "ספורט הארץ"

מישחה הסיום שהעניק מדליית זהב לישראל הולך לספק שיא חיים על היציע. העידוד המאסיבי, לו זכתה הרביעיה הישראלית, כמו העיר את בריכת אוניברסיטת תל־אביב מתרדמה, וזה בעצם הפרק העצוב של יום השחיה הראשון.

טכס הפתיחה עורר רחמים. אין המדובר במופע המים הנאה של שחייני הפועל נתניה, אלא באווירה סביב לבריכה. בקושי 50 צופים (רובם בני משפחה וחברים של השחיינים) טרחו לחזות במשחי הגמר הראשונים. וכמו החידה הנצחית, מה קדם למה — הביצה לתרנגולת או להיפך — אפשר לשאול: האם הקהל המועט גרר את השחיינים לתוצאות חלשות יחסית, או שמא השחיינים, שאינם מדרגת העילית בעולם, הם שגרמו לקהל להדיר רגליו בידיעה שהרבה לא יפסיד.

גיבור היום: גלילי

בהמשך נוספו ליציעים עוד כ־150 צופים, אך גם בכך לא היתה נחמה. הקהל הישראלי מצפה כנראה, שפעם בארבע שנים יבואו לארץ שחיינים גדולים באמת. בשחיינים טובים הוא אינו מסתפק. הוא רוצה את הטובים מאד.

מלבד זאת היו רגעים יפים לשחיינים הישראלים. זוהר גלילי שיפר שני שיאי גב, ב־100 בזמן 1:00.16 ד' (הקודם שלו 1:00.75) וב־200 מ' בזמן 2:10.13 ד' (הקודם של ערן גרומי 2:11.86). את מישחה הגמר ב־200 מ' סיים רביעי. את זה הוא מייחס לחוסר נסיון בתחרויות גדולות ומתח שהיו בעוכריו.

דמות נוספת שבלטה בנוכחותה היה אייל שטיגמן שחזר מארה"ב, שם למד במכללת לאס וגאס. שטיגמן זכה במדליית כסף ב־200 מ' מעורב ובמדליית הזהב הקבוצתית במשחה השליחים. "סיימתי את היום בהרגשה מעולה, שתעזור לי מחר. אני מצפה לשבור את השיא ב־100 מ' חזה", אמר. לפני כן נלקחה ממנו דגימת דם לבדיקת סמים.

לשבח ראויים מארגני התחרות שהעבירו את המידע לעיתונאים במהירות הבזק, ובכך הקלו על עבודת התקשורת. גם הסדר היה מופתי, למרות האיחור הקל של טכס הפתיחה.

אייל שטיגמן "בין המיטות" בדרכו למדליות הכסף במישחה ל־200 מטר בסגנון מעורב. (צילום: עוזי קרן).

טניס שולחן

תוצאות מישחקי שמינית הגמר בטורניר בראשון־לציון:

גברים: נודרין (צרפת) — קוליק 2–0, קידר — פרמינגר 2–0, שטיין — שיינברג 2–0, פולק — פרץ 2–0, מוסטין (צרפת) — ברכה 2–1, סובה (גרמניה) — אברמוביץ 2–1, הס — זיכל 2–1, בוגן — גויימאייר (גרמניה) 2–0.

נשים: סאוני (צרפת) — ר. אביעזר 2–0, לב — פכטר 2–1, קרינסקי — כץ 2–0, רקוגל (גרמניה) — פריד 2–0, כרמי — גולדנקרנץ 2–0, וירץ (צרפת) — יוסף פבריג 2–0, קורסיה — חוזה 2–1, וילם (צרפת) — אביעזר 2–0.

נשים רבע־גמר: סאוני (צרפת) — לב 2–0, רקוגל (גרמניה) — קרינסקי 2–0, כרמי — וירץ (צרפת) 2–0, וילם (צרפת) — קורסיה 2–0.

יובנטוס ואינטר הודחו מהגביע

רומא (ע"ר וע"צ). שתי הפתעות מרעישות היו ברבע גמר הגביע האיטלקי, כאשר שתי הקבוצות הבכירות יובנטוס ואינטר הודחו ע"י יריבות מהליגה השניה. יובנטוס הודחה ע"י קליארי בשערי חוץ, לאחר שהתוצאה בסיכום שני המישחקים היתה 2–2. אינטר הפסידה לקרמונזה בבעיטות־11 מטרים בשיעור 3–5. שני המישחקים בין השתיים הסתיימו 1–1 ו־2–2.

נאפולי, שניצחה את בולוניה מהליגה השניה 4–2, כשמאראדונה כבש שער מן הנקודה הלבנה, תשחק בחצי הגמר נגד קליארי וסיכוייה לזכות העונה בתואר הכפול. הקבוצה הרביעית שעלתה לחצי הגמר היא אטלנטה, שניצחה את פארמה מהליגה השניה.

הפתעה גם בצרפת

הפתעה היתה גם במישחקי הגביע הצרפתי, כאשר סטראסבורג מהליגה השניה ניצחה את קבוצת הצמרת טולוז 2–3 והסיכום 3–5.

כדורסים

ניצחונות לישראל ולסורדי מאיטליה

נבחרת ישראל בכדורסים גברה על נבחרת העתודה 18–5. לישראל הירבה להבקיע טל סגנית 4. לעתודה ערן כהן 2.

במישחק נוסף ניצחה קבוצת סורדי מאיטליה את ישראל ב' 16–7. לסורדי הירבה לכבוש גנדולפו 4 ולישראל ב' אשל 2.

50 צופים חזו במישחקים במכון וינגייט.

אופניים

גרשוני לובש את החולצה הצהובה גם אחרי הקטע ה־3

רוכב האופניים יהודה גרשוני ממשיך ללבוש את החולצה הצהובה, אחרי הקטע השלישי של מירוץ הגליל. יהודה סיים אתמול ראשון בקטע מנצרת לכרמיאל, דרך טבריה, מרחק של 120 ק"מ, בצוותא עם שלושה רוכבים נוספים — עמוס גרי מישראל, פרדי גמוד משוויץ ומרטוס הס מגרמניה. זמנם של המנצחים 3:33.75 שעות. החום הכבד השפיע מאד על הרוכבים. הישראלים גרי וגרשוני סבלו מתקרים במהלך הרכיבה.

היום יעברו הרוכבים את הקטע הרביעי מנצרת־עילית לנהריה, מרחק של 160 ק"מ.

בדירוג הקבוצתי מובילה ישראל לפני שוייץ ומערב גרמניה.

טניס

קאש, מאיוט ואריאס הודחו בניו־יורק

ניו יורק (איפ"י). המדורג הבכיר בוריס בקר ממערב גרמניה השיג כאן בזה אחר זה שני ניצחונות, ועלה לסיבוב השלישי של טורניר פורסט הילס (615 אלף דולאר). שתי ביתר המקודות שבשה להולסוין בגלל גשמים עזים. בקר ניצח בסיבוב הראשון תוך 21 דקות בלבד, כאשר יריבו המכסיקאי פראנציסקו מאסייל נפגע בקרסולו הימני ונאלץ לפרוש במישחקון החמישי. אחרי כן הביס בקר את הספרדי חואן אגואוזו 7–5, 6–7, 6–2.

שני טניסאים אחרים ממערב גרמניה היו במפתיע יריבים מדורגים. פאגל וייסיסק גבר על פט מאיוט מארה"ב 7–5, 6–7, 6–2 והאנדריאס מאורר ניצח את הדרום אפריקאי כריסטו ואן רנסבורג 7–5, 6–4. בסיבוב השני ניצח הנקרי מרסין ווסטנהולם את פאט קאש מאוסטרליה 6–2, 6–2; מארטי דייוויס גבר על ג'ימי אריאס 7–6, 6–4 והדרום אפריקאי באריי מויר הבניע את אליוט טלצר 6–2, 3–6, 6–1.

מנצח אשתקד המדורג שני, הצרפתי יאניק נואה, גבר על דמיר קרסיץ' ממערב גרמניה 6–1, 6–2 ועלה לסיבוב השלישי.

גילברט הודח ביפאן

בטורניר קובה, יפאן, בו הפתיע שלשום עמוס מנסורות את ג'ימי קונורס, ניצח סקוט דייויס (המדורג 25 בעולם) את הטניסאי היהודי מארה"ב בראד גילברט (מדורג 16) 6–5, 5–7, 5–7 אחרי קרב עיקש שנמשך שעתיים ו־34 דקות.

כדורסלני אילין רמת־גן זכו בגביע המדינה בכדורסל לנכים. במשחק הגמר שהיה באולם אילין ברמת־גן, הצליחה אילין המקומית לנצח את נבי צה"ל תל־אביב אחרי הארכה 51–52. בטעור היה שוויון 49–49. בלטו חיים כהן מצה"ל וצבי פוטשניק מרמת־גן. בטכס הסיום הוענק גביע הוקרה לקבוצות הכדורגל של שמשון ותל־אביב על תרומת לגלגל ספורט.

חצי גמר בבדמינטון

סמיון רוזין וראובן מוזס עלו לגמר הגברים. רוזין ניצח את עמיר מוזס 15–6, 15–6; ראובן מוזס גבר על רמי שגידון 15–5, 15–8.

לגמר הנשים עלו סיגלית מוזס ועדית סדית. מוזס ניצחה את עידית ברישון 11–6, 11–5, ועדית ניצחה את שירלי ודניאל 11–8, 11–0.

אברהם תשובה

קליעה

הבריטי אנטר ניצח באקדח סטאנדרטי

הבריטי יו אנטר זכה בתחרות אקדח סטאנדרטי במטווח בהרצליה עם 560 נקודות. שני דורג בוראצ'גוליה גולדינג 542 נק'. שלישי רון ודרי (ישראל).

ברובה חופשי שלושה מצבים בריענגה: 1. הנס מילר 1154 נק', 2. יוראן באומן 1148 נק', 3. תובאס הובריג 1145 נק' (השלושה מע. גרמניה).

בסיכום הקבוצתי זכתה נבחרת גרמניה שצברה 3447 נק' (שיא יסוד למשחקי הפועל). מקום שני ישראל 3401 נק', שלישית קבוצה מעורבת עם 3321 נק'.

טעות שלנו

בטורניר הכדורסל במישחקי הפועל, שלשום בירושלים, ניצחה קנדה את פולין 93–102, ולא כפי שנדפס אתמול בטעות.

ראש ממשלת הולנד ניצל מפצצת תבערה שהושלכה לתוך ביתו

הצליח להשליכה החוצה וכיבה את השריפה

רוטרדאם (ע"צ). משטרת הולנד חיפשה אתמול אדם שתקף בפצצת תבערה את ביתו של ראש הממשלה רוד לוברס ברוטרדאם בעת ששהה בו עם רעייתו.

אלמוני או אלמונים זרקו פצצת תבערה, דרך חלון של הטרקלין. התלקחה אש, אך לוברס כיבה בעצמו את הלהבות וזרק את הפצצה החוצה. על מעונו של לוברס לא היתה שמירה משטרתית בעת שבוצע הפיגוע, בשעה 2200 בקירוב.

(אי־פי) דובר המשטרה אמר שאין רואים את התקרית כניסיון התנקשות בראש הממשלה בן ה־49, שבאחרונה היו פריצות רבות לביתו ולמכוניתו. אולם דובר של ממשלת הולנד אמר כי זוהי התקפה ראשונה שהיתה אי פעם על ראש ממשלה הולנדי. בעקבות ההתקפה הוצבה שמירה מתמדת על הבית. מקור בממשלת הולנד אמר כי אין הוא סבור שהיתה זו התקפה הנובעת ממניעים פוליטיים, וייתכן שמדובר בפעולת נקם שערכו השודדים בהצתה שאותם תפס לוברס לא מכבר, בעת כמה תקריות שזכו בפרסום רב.

באוקטובר תפס לוברס בעצרת אחד מבניו פורצים שניסו לגנוב רדיו ממכוניתה של אשתו.

ללוברס מעון רשמי בהאג, אולם הוא משתמש בו בעיקר לאירועים רשמיים, וממשיך לגור בביתו הפרטי שברוטרדאם. אתמול ארח את סגן ראש ממשלת טורקיה קאטיה ארדם, העורך ביקור בהולנד.

TOP EUROPEAN QUALITY

בין 20% ל־33% הנחה

עכשיו בהישג ידך! SIP, MAHO, AGIE

על מחירי מכונות לעיבוד מתכת הטובות בעולם.

סוף סוף יכולים כל מפעלי המתכת בארץ להרשות לעצמם ציוד שהיה עד כה מיועד נדיר בלבד: כרסומות אוניברסליות ומרכזי עיבוד של MAHO, מכונות אלקטרואורוזיה, שיקוע וחוט של AGIE, מכונות מדידה, מרכזי עיבוד ו־JIG BORERS של SIP – יבוצעו במחירים ללא תקדים לשוק הישראלי בלבד.

AGIE

MAHO

א. פומרנץ מכונות בע"מ מציגה מכונות אלו ועוד חידושים רבים אחרים לענף המתכת, בתערוכה טכנולוגיה '87 בביתן 32 בגני התערוכה ת"א בימים 6-13.5.87 בין השעות 11:00-20:00.

EPM א.פ.מ. פומרנץ מכונות בע"מ. רח' ביאליק 125 ר"ג טל: 03-7515114.

מלון "מצפה הימים"

דיאטות יופי והרזיה

התאריך הקרוב 29.5.87 — 24.5.87

תאריך נוסף 12.6.87 — 7.6.87

עדיין נותרו מקומות לחג השבועות

בפיקוח רפואי צמוד

קוסמטיקה אמבטיות צמחים, מסג' רפלקסולוגיה, ג'קוזי, סאונה, פדיקור, מניקור התעמלות, חדר כושר

פרטים: טלפון: 069-37013-4

מלון "מצפה הימים" כביש ראש־פינה צפת

פסטיבאל הקלנוע של קאן נפתח אמש ב"הילולת תמונה וזהר" בארמון הפסטיבאלים על חוף הים התיכון, תחת ניצוחו של איב מונטאן, נשיא חבר השופטים של פסטיבאל השנה. ארועים מיוחדים אמורים לציין השנה את יובל ה־40 של הפסטיבאל שהפך בעשרים השנים האחרונות ל"ארוע הפיסגה" השנתי של הקלנוע. בתמונה — משמאל, הבימאית הצרפתית דיאנה קוראס, עם השחקן האמריקאי פטר קוט והשחקן הצרפתי ויגמנו ליבנין, המשתתפים בסרט שבבימוי קוראס "ארס מאוהב". כתב יואב טוקר, פאריס. צילום א.פ.

ערפאת: אני קונה נשק בשוק השחור ומבריח אותו ללבנון

מצהיר שיגביר הברחות הנשק ללבנון כדי להגן על המחנות הפלשתיניים ולבצע התקפות נגד מוצבים ישראליים

בחריין (ע"ד). מנהיג אש"ף יאסר ערפאת הבריז, כי הוא יגביר את הברחות הנשק ללבנון כדי להגן על המחנות הפלשתיניים ולבצע התקפות נגד מוצבים ישראליים.

"אני קונה נשק בשוק השחור ומבריח אותו ללבנון. קשה להבריח נשק כבד, אך הצלחתי להחדיר טילי־כתף סאם־7, ואם אמצא מישהו שימכור לי טילי סאם־6, חי אללה, אצליח להכניס אותם", אמר אמש ערפאת.

שני סוגי הטילים נגד מטוסים הם מתוצרת בריה"מ. סאם־7 הוא טיל כתף קטן שמשקלו 20 ק"ג וטווחו 3 ק"מ. ואילו משקלו של סאם־6 הוא 14 טונות, והטווח שלו 260 ק"מ.

ערפאת דיבר בפגישה עם המושבה הפלשתינית הקטנה בבחריין, בטרם טס לאבו־דאבי.

הוא אמר כי ההפגזות על מחנות הפלשתינים בלבנון פסקו, אולם המצור מצד המיליציה השיעית אמל עדיין נמשך.

הוא הבריז כי לא יוציא את כוחותיו מאזור צידון, המשמש בנקודת מוצא לפשיטות על צד"ל וישראל, אך אמר כי המאמצים להגיע לפתרון מדיני יתנהלו במקביל לפעילות הצבאית.

"הפעילות הצבאית תימשך, אך גם נעסוק בהתפתחויות מדיניות, משום שאין אנו יכולים להחמיץ כל סיכוי העשוי להשיב לעמנו את זכויותיו", אמר.

"הרוסים שולחים לסוריה ועיראק דגם נחות של מטוס־הקרב מיג־29"

"אל־איתיחאד": המטוס מגיע מבריה"מ בלי מכ"ם מתוחכם

אבו־דאבי (ע"מ). העיתון "אל־איתיחאד" המסתמך על מקורות במערב מסר, כי בריה"מ תספק לסוריה ולעיראק את המטוס המתקדם "מיג 29", אולם ללא המכ"ם המתוחכם שלו. העיתון כותב כי יש במערב השערות, שהמכ"מים החדשים, שבהם צוייד מטוס "מיג־29", מהווים בעיה לחיל האוויר הישראלי ולחילות האוויר המערביים בכלל.

לדברי חוגים בגרמניה המערבית, טוען העיתון, מכ"ם "מיג־29" הוא העתק ממכ"ם המטוס האמריקאי המתקדם "אפ־18", לאחר שהסובייטים השיגו את תוכניות מכ"ם זה בחשאי מחברת "יוז" האמריקאית.

חוגים מסוימים במערב מביעים, שסוריה ועיראק יקבלו "מיג־29" שאינו מצויד במכ"ם החדש.

מעורר דאגה במערב

ה"מיג־29" מעורר במערב תשומת לב ודאגה. המטוס נחשב לתשובה הסובייטית למטוסי היירוט החדשניים של המערב "אפ־16", "אפ־18" ו"מיראז' 2000". קיים ביקוש לרכישת מטוסים אלה, ... בדוקת ומשווה בין ה"מיג־29" ל"מיראז' 2000" או ה"טורנדו".

לפני ימים אחדים קיבלה הודו את המשלוח הראשון של מטוסי "מיג־29", שכללו 12 מטוסים, אשר הגיעו להודו דרך הים כשהם מפורקים. טכנאים סובייטיים מרכיבים אותם בחברה הודית, המהווה סניף מיוחד למטוסי "מיג". צפוי שתוך שלושת החודשים הבאים יוקמו 4 טייסות הודיות מורכבות מ־48 מטוסי "מיג־29". ההודים מכנים את ה"מיג־29" בשם "באז".

מקורות הגנה מערביים גילו באחרונה פרטים חדשים הקשורים במטוס ה"מיג־29". הוא נחשב למטוס יירוט סובייטי שני אחרי ה"מיקויאן־31" ("פוקס האונד"). משקלו כבד יותר והוא נחשב כשיפור של ה"מיג־25". המצויד במכ"ם המסוגל לגלות ולתקוף מטרות אויר הטסות נמוך ממנו. טווח המכ"ם מגיע לכ־100 ק"מ. כן מצויד ה"מיג־29" במערכת טריקה הפועלת בקרני אינפרא־אדום. הוא יכול להתקרב למטוסי אויב בלא שיתגלה, בעזרת אותות המכ"ם. מקורות מספר רמזו שבכלית המטוס יש מערכת הנחיה טילי אוויר־אוויר, אלא שהימצאותה ואופן פעולתה לא נתגלה.

תוכנית בת 6 נקודות לשיפור יחסי סוריה־עירק

כווית (ע"ד). העיתון הכוויתי "אל קאבאס" מסר אתמול כי נשיאי עירק וסוריה הסכימו בשבוע שעבר בשיחות חשאיות על תוכנית בת 6 נקודות, שנועדה להביא לשיפור היחסים בין שתי המדינות.

לדברי העיתון נפגשו נשיא סוריה חאפז אל אסאד ונשיא עירק סאדאם חוסיין באתר מדברי מרוחק בירדן.

על התוכנית מציין העיתון כי היא כוללת בין השאר הפסקת התעמולה העוינת של מדינה אחת נגד רעותה, מפגש בין ראשי הממשלות של שתי המדינות או פקידים בכירים ושיחות בין שרי הפנים ושרי הנפט וכן החלפת אסירים מדיניים.

עוד כתב העיתון, המסתמך על מקורות מהימנים בבירות ערב, כי שני הנשיאים הסכימו גם להיפגש שוב בוועידת פסגה ערבית העשויה להיערך בריאד במהלך שנה זו.

גנראל בדימוס — בראש כנופיית מזייפי דרכונים במצרים

קאהיר (ע"מ). מינהלת בטחון המדינה במצרים עצרה כנופייה של שישה אנשים, שבראשה גנראל בדימוס, שזייפה מסמכים, תעודות רשמיות בחותמת המדינה ודרכונים. על כך מוסר העתון "אלוופד".

נציג אש"פ בבון נוהג בזבזנות

כווית (ע"מ). העיתון "אלקבס" מוסר כי מנהיג בכיר בארגון פתח פתח בחקירות על הוצאותיו הבזבזניות של מנהל משרד אש"פ בבון. נמסר כי הסכום העצקי הוצא כדי להפוך את דירתו ל"מוזיאון של שטיחים פרסיים". וזאת בזמן שהעם הפלשתיני נתון בייסורים כבדים.

אפר גופתו של דנטה נמצא בספריית הסנאט ברומא

רומא (ע"ת). אפר של גדול משוררי איטליה, דנטה אליגירי, נמצא בבניין הסנאט ברומא, אולם עדיין נמשכים החיפושים אחר שתי מעטפות האמורות להכיל שרידים אחרים מגופתו, נמסר אמש ברומא.

דובר של הסנאט אמר, כי צנצנת זהב קטנה ועליה הכתובת "אבק של דנטה" נמצאה בספריה של הבית העליון של הפרלמנט. הוא אמר כי בצנצנת מצוי חלק מאפרו של המשורר, שמת ב־1321 בעיר ראוונה שבצפון־מזרח איטליה, לאחר שגלה מעיר הולדתו פירנצה בשל סכסוך פוליטי שם.

כמרים סילקו את שרידי גופתו מן הקבר ב־1519, כדי למנוע שיפלו בידי אנשי פירנצה, וחלק מן השרידים הגיע לרשותו של הפסל אנריקו פאצי, שמסר אותם ב־1899 למוזיאון הלאומי.

ערך את העמוד: חיים פל

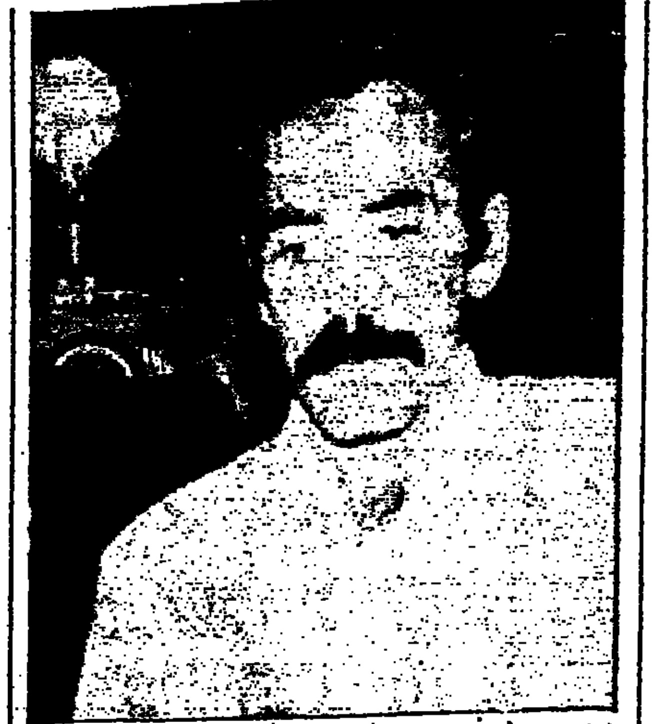

זהו המחבל מחמוד אעטה, הידוע גם כמחמוד עבד אחמד, שנעצר בניו־יורק עקב בקשת הסגרה מישראל. מיוחסים לו אחריות לפיגוע שבוצע באפריל 1986, בו הוטמן מטען חבלה באוטובוס והרגו שלושה אנשים. (צילום: אי־פי)

אבו נידאל: ניסיתי לרצוח את שמעון פרס, אך נכשלתי

כווית (ע"ד וע"צ). אבו נידאל, האחראי להתקפות על שדות התעופה של רומא ווינה בדצמבר 1985, אמר כי ניסה לרצוח את מי שמכהן עתה כשר החוץ שמעון פרס ב־1983, אך נכשל.

העיתון הכוויתי "אל קאבאס" מצטט את אבו נידאל, ששמו האמיתי הוא סאברי אל באנה, שאמר כי הוא אחראי לרצח של המנהיג הפלשתיני המתון עיסאם סירטאווי בליסבון בוועידה של מנהיגי הסוציאליסטים בעולם בשנת 1983.

"מטרתנו העיקרית היתה להרוג את סירטאווי. המטרה השניה היתה להרוג את פרס, כי שעמד אז בראש האופוזיציה בישראל. לא הצלחנו במשימה זו באותו זמן". הראיון נערך באלג'יר בחודש שעבר, כאשר התכנסה שם המועצה הלאומית הפלשתינית.

רוצחי "תבוסתנים"

בזמנו אחראית קבוצת אבו נידאל לרציחתם של נציגי אש"ף בפאריס עז א־דין קלאק ושל סעיד חמאמי בלונדון, מאחר שנחשבו כ"תבוסתנים" לגבי ישראל.

אבו נידאל, שיועמד למשפט שלא בפניו באיטליה כאחראי להתקפה על שדה התעופה פיומיצ'ינו ב־27 בדצמבר 1985, הוזהר את שלטונות איטליה.

ולדהיים יתבע לדין את נשיא הקונגרס היהודי

ברונפמן: אני לא מתייחס אליו ברצינות כאל בן־אנוש

וינה (ע"ד וע"צ). נשיא אוסטריה קורט ולדהיים עומד להגיש תביעה משפטית על השמצה נגד נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן. על כך מסר אתמול דוברו של ולדהיים.

הדובר ציין כי משרד התובע הציבורי בוינה קיבל סמכות לפתוח בהליכים נגד ברונפמן.

יצוין כי בתחילת השבוע תיאר ברונפמן את ולדהיים כ"חלק ממכונת הרצח הנאצית".

עוד אמר ברונפמן כי השקרים שהשמיע ולדהיים על עברו "הופכים כל אדם שיש לו קשר אישי כלשהו עם ולדהיים כמעט למבצע פשע נגד האנושות".

בינתיים נמסר כי ולדהיים פנה באורח רשמי לממשלת אוסטריה, בבקשה שתקים ועדת היסטוריונים, שעליה יוטל לבדוק את עברו כקצין הצבא.

על עברו של ולדהיים מסרה הגב' מרגה הבינק, סגנית יושבת ראש בית הנבחרים.

עוד אמרה הגב' הבינק כי "הספר הלבן" המגלה פרטים על מעשיו של ולדהיים בתקופת מלחמת העולם השניה, שחובר על ידי עוזריו של הנשיא, הגיע כבר לקנצלר פראנץ וראניצקי ולשר החוץ אלויס מוק.

שני אישים אלה יחליטו באיזה צורה ובאיזה מועד יפורסם "ספר לבן" זה ברבים.

תגובת ברונפמן לולדהיים

שלמה שמיר שליח "הארץ" בהונגריה מוסר:

"אני לא מתייחס אל קורט ולדהיים ברצינות כאל בן־אנוש ולא מתייחס ברצינות לתביעה שהוא הגיש נגדי. אבל אני בהחלט מתייחס ברצינות לעם האוסטרי", זאת היתה תגובתו של נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן לידיעה כי נשיא אוסטריה הגיש נגדו תביעה משפטית. ברונפמן אמר דברים אלה במסיבת עיתונאים עם סיום כנס הקונגרס היהודי העולמי בבודפשט. כאשר נשאל שנית על תגובתו לתביעת ולדהיים השיב ברונפמן לשואל "היכן הוא החומר שלך?"

הפרקליטים במצרים יוסיפו לשרוף את דגל ישראל

נציגם: הבעיה העיקרית היא האחדות הערבית — צורך אסטרטגי נוכח ישראל

כווית (ע"מ). אגודת עורכי הדין במצרים תוסיף לשרוף את דגל ישראל — כך אמר אחמד אלחואג'ה המשמש יו"ר התאגדות עורכי הדין הערביים.

אגודת עורכי הדין קיימה בעבר, כנכוד טקס בו שרפו דגל ישראלי.

אלחואג'ה אמר כי אין מנוס ממאבק לשחרור כל הארמות הערביות הגזולות.

בראיון ל"אלקבס" ציין אלחואג'ה, כי שחרור האדמות הערביות הכבושות, המולדת הערבית המשך המאבק, לא יתבצעו כל עוד האומה לא ישתחרר מכל החוקים וההגבלות על החירויות. הבעיה העיקרית, לדבריו, היא בעיית האחדות הערבית, שהיא צורך אסטרטגי ערבי נוכח ישראל. הבעיה השניה החשובה היא מלחמת עיראק־איראן, בעיית לבנון ודרום סודאן.

תריסר ספרים אנטישמיים פורסמו באחרונה ביפן

קיים קשר יהודי בין־לאומי להרוס את יפן — נכתב בין היתר ★ שניים ספרים נמכרו ב־680,000 עותקים

לונדון (עסט"א). יותר מתריסר ספרים חדשים פורסמו לאחרונה ביפן, הם טוענים כי קיים קשר יהודי בין־לאומי להרוס את יפן — מסר השבועון הכלכלי הבריטי "אקונומיסט" בגיליונו האחרון.

כתב השבועון בטוקיו ציין, כי היות שביפן יש יהודים מעטים מאוד, נראה כי הופעת הספרים היא "מעין סובלימציה של אנטי־אמריקניזם" יותר מאשר הכוונה לאנטישמיות של ממש.

הספרים שהופיעו נכתבו בידי פוליטיקאים או סופרים נכבדים, משקפים את האמונה בקיומה של מזימה יהודית עולמית והם מטילים על יהודים, בייחוד יהדות ארה"ב, את האחריות לקשיים הכלכליים והמסחריים הנוכחיים של יפן.

"יהודים שולטים בתאגידות"

שניים מהספרים הללו, באות מאסאמי אונו, נרכשו על ידי 680,000 איש.

אונו הוא סופר ידוע שספריו רואים אור בהוצאת הספרים הלא־קיצונית "טוקומה שוטן".

באחד מספריו, "העולם הבא: העוצמה היהודית", טוען אונו כי יהודים שולטים בחברות כגון יבמ, ג'נראל מוטורס, אקסון ועוד.

הוא מוסיף כי יהודים היו אחראים לעליית שער המטבע היפני, לשערוריית השוחד של מטוסי לוקהיד, שהביאה למעצרו של ראש הממשלה טאנאקה, וכן למותו הגורל ולעלייתה של דרום קוריאה כיריבה כלכלית של יפן.

יפני נכבד אחר, אייזאבורו סאייטו, חיבר את הספר "סודות העוצמה היהודית להשתלטות על העולם". סאייטו הוא חבר הפרלמנט, מנהל המחלקה הפיננסית של המפלגה הליברלית הדמוקרטית ותומך של ראש הממשלה נאקאסונה.

אקונומיסט מציין כי ביפן מתגוררות רק 200 משפחות יהודיות, כי בימי המלחמה לא פגעה יפן ביהודים שתחת שליטתה, וכי בעיר הירושימה הוקם גלעד ליהודים חללי השואה הנאצית.

מפיק: פנחס פוסטל

חג המוסיקה שפיים 87

ששי־שבת 29-30.5.87 • חג השבועות 2-3.6.87 • ששי־שבת 5-6.6.87 •

ובמשך חודש יוני

אנסמבלים
• התזמורת הקאמרית ע"ש פרנץ ליסט (הונגריה)
• חמישיית כלי הקשת של ברלין
• התזמורת הקאמרית הקיבוצית (ערב סרנדות)

ג'אז
• להקת הג'אז "מהצד האחר" בהרכב "ביג בנד"
• צ'יק קוריאה וגרי ברטון (ארה"ב) במפגש ג'אז חד־פעמי

רסיטלים
• לפסנתר ב־4 ידיים:- ערה טל ואנדריאס גרוטיסן (גרמניה), אירית רוב ואריאל כהן
• מריו מרקש — זמר הקונטרה־טנור (פורטוגל)
• רסיטל לגיטרה (איטליה) — עמנואל סגרה
• קז'ישטוף יבלונסקי — פסנתרן (פולין)
• "משחקונצרטו" — עדי עציון ויונתן זק
• הצגת "הבימה" "הקונטרבאס" בביצוע שמואל עצמון

מקהלות
• מקהלות הקיבוץ הארצי — והאיחוד
• "קולי" — הלהקה הקולית הגרוזינית — ישראלית
• "הגבעתרון" בשירי חג ואביב

מחול
• להקת המחול הקיבוצית
• פלמנקו בן זמננו — דליה לאו וחואן סוטו בלווית תזמורת
• "התנועתרוף" — להקת המחול היצוגית של "הפועל"
• סנקאי ג'וקו (יפאן) — בתכניתם החדשה: "הביצים עומדות מתוך סקרנות"

ארועים מיוחדים
• הקרנת סרטי וידאו על מסך ענק בנושאי מוסיקה ומחול, הרקדה, סרטי מוסיקה לכל המשפחה, מיצגים, תאטרוני בובות ועוד... ועוד...

תוכניה מפורטת של המופעים, כרטיסים ו"חבילות" במחירי הנחה מיוחדים להשיג: "הדרן — קסטל" אבן גבירול 90 ת"א, טלפון 223167 ובכל משרדי הכרטיסים

בתמיכת: משרד החינוך והתרבות, ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל — המרכז לחינוך

"מוסיקה" — מגאזין על צלילים ואנשים

האמנים מתארחים במלון דן־פנורמה, ת"א

משרד: "ארטיסי", רח' בן־יהודה 17, ת"א טל' 650605

מהרו והזמינו מקומותיכם, עכשיו!

هكذا في الأصل

ברחבי המדינה

רופא מפולין משתלם בארץ

בהשתלמות מקצועית הנערכת בימים אלה במרפאת עיניים בבית החולים הדסה בעין-כרם משתתף, זו פעם ראשונה, רופא מפולין, גלזר לאופולד, הנראה בתמונה.

החל משפטו של יוסף מולר; נאשם שזייף את צוואת בעלה של גיתית

התביעה: מולר בא עם גיתית למשרד עו"ד והציג עצמו כיוסף איזראלוב בהציגו תעודת זהות שגנבה גיתית מבעלה ● הנאשם מכחיש: לא הזדהיתי מעולם בשם יוסף איזראלוב

(ע). משפטו של יוסף מולר, הנאשם בקשירת קשר עם גיתית איזראלוב ובזיוף צוואתו של בעלה יוסף איזראלוב, נפתח אתמול בבית המשפט השלום בתל-אביב. כזכור, נאשמת איזראלוב ברצח בעלה על ידי הטבעתו באגם מים בפארק ברמת-גן.

לטענת התביעה, קשר יוסף מולר את הקשר עם גיתית ב-18 ביוני 1984.

באותו תאריך הגיעה גיתית למשרדה של עו"ד נחמה רן ברמת השרון, וביקשה ממנה במרמה לערוך עבורה ועבור יוסף צוואות מקבילות. לפי הצוואות מוריש לה יוסף לאחר מותו את כל רכושו והיא מורישה ליוסף לאחר מותה את כל רכושה.

במסגרת המרמה, הגיעו מולר וגיתית בתאריך 2.7.84 למשרדה של עו"ד רן. מולר וגיתית הציגו את מולר במרמה כיוסף איזראלוב, על ידי הצגת תעודת הזהות שגנבה גיתית מבעלה.

מולר מואשם, שבאותו מעמד זייף את צוואת יוסף איזראלוב שערכה עו"ד רן, בכך שחתם עליה בהתחזו לאיזראלוב, בכוונה שגיתית תזכה בכל רכושו של בעלה לאחר מותו.

עו"ד משה רום, המייצג את מולר, אמר כי מרשו כופר בכל קשר עם גיתית לזייף צוואה, שבעקבותיו כביכול על שם יוסף איזראלוב. כמו כן הוא טוען, כי מעולם לא קשר איתה קשר כלשהו בנושא זה.

עו"ד רום הדגיש, כי מרשו הוא שחשף בפני המשטרה את כל צעדיו עם גיתית, לרבות העובדה שבאחת הפעמים היה עמה במשרד של עו"ד ברמת השרון.

עו"ד רום הכחיש בתוקף, שהנאשם חתם אי פעם על מסמך כלשהו בשם יוסף איזראלוב או שהזדהה כיוסף איזראלוב.

השופט אריה זיו דחה את המשך הדיון בתיק למועד אחר.

התקציב לליל "נואיבה בחיפה" — כמעט כמו כל התקציב השנתי של עירית חיפה לתנועות נוער

מאת ירח טל
סופר "הארץ" בחיפה

התקציב שהועידה עירית חיפה לחגיגת לילה אחד — "נואיבה בחיפה" — בליל חג העצמאות, שווה כמעט לכל התקציב השנתי העירוני לתנועות הנוער.

מנתונים שנמסרו מטעם גיזברות עיריית חיפה, עלה האירוע הלילי למשלם המיסים 65 אלף ש"ח, מכלל כ-380 אלף ש"ח — התקציב העירוני הכולל לחגיגות העצמאות השנה.

חבר מועצת העירייה מטעם המערך, ניסים שרם, מתח ביקורת על ההוצאה הבזבזנית כדבריו, של חגיגת "נואיבה בחיפה", אף שציין כי האירוע היה מוצלח ביותר. אולם הוא גורס כי לא היה צורך להביא אמנים מבחוץ לשם "פעלולים" "אלקטרוניקה", כדי לשמח את בני הנוער. די היה בכוחות מקומיים כדי להשיג מטרה זו.

מצוקת חניה בחיפה: רק 8 ק"מ חניונים ל-100 אלף מכוניות

מאת ירח טל, סופר "הארץ" בחיפה

לרשות 100 אלף מכוניות פרטיות שבבעלותם של תושבי חיפה עומדים רק כ-8 ק"מ חניה מטעם העירייה.

מצוקת החניה החריפה עם הקמת מדרחוב נורדאו והחלת סינדרל ברחובות הראשיים בעיר התחתית, בכרמל ובהדר.

כמגמה להקל במעט על מצוקת החניה עומדת העירייה לממש לראשונה חוק חדש אשר התקבל באחרונה בכנסת: "חוק הרשויות המקומיות (שימוש ארעי במגרשים ריקים — 1987)". לפי חוק זה יכולה העירייה להפקיע לפרק זמן מוגבל מגרשים פרטיים העומדים ריקים, ולהכשירם לחניה ללא תשלום.

נציגי "דאסו" ו"רנו" — במשלחת תעשיינים מצרפת המגיעה לארץ

מאת יונתן שרמן, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משלחת תעשיינים מצרפת, בראשות פיליפ קלמנט, נשיא לשכת המסחר של פאריס הגיע היום לארץ לבחון אפשרויות לשיתוף פעולה תעשייתי.

המשלחת המונה 25 חברים תבדוק כאן אפשרות לקבל במפעלים ישראליים עבודות קבלנות משנה כבר יבוא מכוניות צרפתיות. ודרכים להדק קשרי המחקר והפיתוח בין שתי המדינות ולמנוע את השפעת החרם הערבי על הקשרים המסחריים ביניהן. בין החברים במשלחת גם נציגים של חברות צרפתיות כ"דאסו" ו"רנו".

יורשי הפסלת חנה אורלוף פוצו ב-12,000 דולר על יציקת העתקי ברונזה מפיסלה "החרות"

העתקי הפסלים יושמדו ● נמחקה קובלנה פלילית נגד חמדה נופר-מוזס ובניה יצחק ורוני, נגד בעלי בית יציקה וגלריה

מאת סופר "הארץ"

יורשי הפסלת חנה אורלוף קיבלו פיצוי בסך 12 אלף דולאר, בשל ביצוע העתקי ברונזה מפסל עץ של אורלוף, "החרות".

ארבעה העתקי הברונזה הובאו למשרד בא-כוח הקובלים, עו"ד שלמה כהן. היורשים ביקשו למחוק קובלנה פלילית שהגישו, בשל כך, נגד בעלי הפסל המקורי, נגד מי שמסר את הפסל המקורי לבית היציקה, נגד בעלי בית יציקה וגלריה שביצעו את העתקי הברונזה, ונגד שני בעלי גלריה שמכרו את אחד ההעתקים.

הפסל "החרות", העשוי מעץ, נוצר על ידי אורלוף בשנת 1939 ונרכש בידי חמדה נופר-מוזס. באחרונה גילו יורשי הפסלת, משפ' יוסטמן, המתגוררים בצרפת, כי מן הפסל בוצעו העתקי ברונזה. הם הגישו קובלנה פלילית נגד בעלי הפסל חמדה נופר-מוזס ובנה יצחק, וכן נגד מרדכי ודבורה טסלר, הבעלים של בית היציקה וגלריה "מקור" מחיפה, ושני בעלי גלריה מבאר שבע, זכריה לירז ושלמה ויצמן.

צילום העתק הפסל מברונזה נמצא בפרסומי גלריה "מקור", ואחד ההעתקים נמסר בידי הגלריה בבאר שבע.

האשימו אותם בעבירה על פקודת זכויות יוצרים, חוק הגנת הצרכן, פקודת סימני הסחורות וחוק העונשין.

עקב הגשת הקובלנה הוצא צו חיפוש ותפיסה אצל הנאשמים, אך בחיפוש לא נמצא דבר, חוץ מפרסומי הגלריה ובהם צילום הפסל. בעת החיפוש בגלריה "מקור" נתגלה כי לאשתו של טסלר גלריה בירושלים, בשותפות עם אודה מוזס, רעיתו של שמואל (רוני) מוזס, בנה השני של חמדה נופר-מוזס, ועקב כך הוסיפו הקובלים גם אותם לקובלנה, וגם אצלם בוצע חיפוש, אך לא נתגלה דבר. עקב החיפוש והפרסום בעיתונות, פרסמו בעלי גלריה "מקור" מודעות והתנצלות לפני חמדה נופר-מוזס ובנה יצחק, בעלי הפסל המקורי, ובהם הצהירו כי אין לחמדה ויצחק נופר-מוזס כל קשר לפרשה.

בהמשך, הגיעו הצדדים להסכם המלווה בתצהירים של בעל גלריה "מקור" ובנה השני של חמדה נופר-מוזס, שמואל (רוני), שנעשו לפני בא כוח הנאשמים, עו"ד מיבי מוזר.

מתצהירים אלה עולה שבשנת 1984 נטל רוני מוזס את הפסל המקורי מביתו של יצחק נופר-מוזס, בלי ידיעתו של יצחק, ומסר אותו לגלריה "מקור" לצורך יצירת העתקי ברונזה. בתצהירו של טסלר, המאשר את העובדות שבתצהירו של רוני מוזס, נאמר שהוא יצק ארבעה העתקים, ובשני התצהירים נאמר שלחמדה נופר-מוזס ובנה יצחק לא היה קשר למעשה היציקה.

טסלר מסר ליורשים צ'ק על סך 19,320 ש"ח (12 אלף דולאר), כבר סופי ומוחלט של תביעתם, והביא למשרדו של עו"ד כהן שלושה העתקי ברונזה של הפסל. ואח"כ העתק אחד נוסף, שנמכר בינתיים דרך זכריה לירז, וכן 2000 פרוספקטים שבהם מופיע צילום העתק הפסל.

טסלר התחייב שאם יפר פעם נוספת את הזכויות של הקובלים, ישלם סך 30 אלף דולאר על כל העתק נוסף שימצא, ו-100 דולאר על כל פרוספקט נוסף שימצא.

עקב הבירור מחקו תחילה הקובלים את חמדה נופר-מוזס ויצחק נופר-מוזס מן הקובלנה, ועם השגת ההסכם הגישו בקשה למחיקת הקובלנה הפלילית נגד כל הנאשמים בפרשה. העתקי הפסלים מברונזה יושמדו.

עורך את העמוד: משה ריינפלד

ועד ראשי האוניברסיטאות

האוניברסיטאות בישראל מודיעות על

הרשמה מאוחרת לתואר ראשון והמשך הרשמה לתארים מתקדמים

לשנה"ל תשמ"ח

ההרשמה תימשך בתחומים המפורטים להלן כל עוד יוותרו מקומות, אלא אם מצוין אחרת.

האוניברסיטה העברית בירושלים

הרשמה לתואר ראשון ("בוגר")
תימשך בתחומים הבאים כל עוד יוותרו מקומות, אלא אם מצוין אחרת
(מומלץ למועמדים להזדרז ולהירשם)

* הפקולטה למדעי הרוח וביה"ס לחינוך
* הפקולטה למדעי החברה וביה"ס למינהל עסקים
* הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע (למעט המגמה למדעי המחשב)
* ביה"ס לסיעוד (כולל השלוחות ב"אסף הרופא" וב"קפלן")
* הפקולטה לחקלאות (1) וביה"ס למדעי התזונה והבית (למעט ביה"ס לרפואה וטרינרית)
* ביה"ס לעבודה סוציאלית

הרשמה לתואר שני ("מוסמך" ותעודה)
תימשך עד 31.8.87 אלא אם מצוין אחרת

* הפקולטה למדעי הרוח וביה"ס לחינוך (2) (למעט מגמה פסיכולוגיה חינוכית)
* הפקולטה למדעי החברה וביה"ס למינהל עסקים (למעט פסיכולוגיה)
* הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע וביה"ס למדע שימושי ולטכנולוגיה
* הפקולטה למשפטים וקרימינולוגיה
* הפקולטה לרפואה: מדעי הרפואה הבסיסיים, ביה"ס לבריאות הציבור ורפואה קהילתית (3), ביה"ס לרוקחות
* הפקולטה לרפואת שיניים
* הפקולטה לחקלאות (למעט ביה"ס לרפואה וטרינרית)
* ביה"ס לעבודה סוציאלית והתכנית שוורץ במסלול הכשרת מנהלים למרכזים קהילתיים ובמסלול הגיל הרך
* ביה"ס לספרנות ולארכיונאות

(1) בלימודי הבוגר ניתן לשלב לחטיבה קורסים בלימודי כלכלה חקלאית. פרטים: טלפון 481332, 08-481190 רחובות.
(2) ההרשמה למגמת ייעוץ עד 1.6.87
(3) ההרשמה עד 30.6.87

מזכירויות הרשמה:
משרד לקבלת תלמידים (לבעלי תעודת בגרות ישראלית או תעודת בגרות ממדינה ערבית): בנין פרנק סינטרה, קומה ב', הר-הצופים, בימים א'-ה', בשעות 13.00-11.00, טל' 02-882682/6.
משרד לקבלת תלמידים מחו"ל (לבעלי תעודת בגרות או תעודה אקדמית מחו"ל): בנין גולדשמידט, קומה ב', הר-הצופים, בימים א'-ה', בשעות 13.00-11.00, טל' 02-882607/9.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
באוניברסיטה העברית: בחנויות "אקדמון" בגבעת-רם, בהר הצופים, בעין-כרם וברחובות. בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצרוף המחאת דואר ע"ס 19.00 ש"ח לפקודת "אקדמון" ת.ד. 41 ירושלים 91904.

הערות:
* מועמד שעדיין אין ברשותו תעודת בגרות מלאה בעת ההרשמה, ישלח מיידית את טפסי ההרשמה (ללא תעודה) למשרד לקבלת תלמידים (ראה מדריך לנרשם עמ' 20).
* מועמדים הנרשמים באמצעות המשרד לקבלת תלמידים מחו"ל ירכשו טפסים מיוחדים בשפות: אנגלית, צרפתית וספרדית- ישירות או באמצעות הדואר, בחנויות ה"אקדמון".
* המועד האחרון לבחינה הפסיכומטרית לנרשמים הוא יולי 1987.
* דיור: האוניברסיטה תקצה מגורים לנרשמים המעוניינים בכך (פרטים במדריך לנרשם).

רשימת חוגים מפורטת - ראה ב"מדריך לנרשם".

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

ההרשמה תסתיים ביום א' י"ז סיון תשמ"ז (14.6.87)

* הפקולטה למדעי הרוח והחברה
מקרא והמזרח הקדום במסלולים: מקרא והיסטוריה מקראית, ארכיאולוגיה, מקרא ולימודי תעודת הוראה, מקרא והיסטוריה מקראית ולמדעי תעודת הוראה; לשון וספרות עברית במסלולים: לשון עברית, ספרות עברית; היסטוריה במסלולים: היסטוריה כללית, היסטוריה של עם ישראל, ותולדות מחשבת עם ישראל; ספרויות זרות ובלשנות במסלולים: אנגלית - לשון, ספרות, בלשנות; צרפתית - לשון, ספרות, בלשנות; פילוסופיה; חינוך; תעודת הוראה (לימודי תעודה); מדעי ההתנהגות; כלכלה; גיאוגרפיה; עבודה סוציאלית; מתמטיקה (B.A).
* הפקולטה למדעי הטבע
מתמטיקה ומדעי המחשב במסלולים: מתמטיקה כללית (עיונית ושימושית), מדעי המחשב, הוראת המתמטיקה; פיסיקה במסלולים: רגיל, מדעי המחשב, פיסיקה הנדסת חשמל, אלקטרואופטיקה; כימיה במגמות: רגיל, כימיה ביופיסית ומחשבים, ביולוגיה במגמות ביוכימיה וביולוגיה מולקולרית, מדעי הצמח, מדעי בעלי חיים, ביולוגיה סביבתית, גנטיקה, ביוטכנולוגיה; גיאולוגיה ומינרלוגיה במסלולים: רגיל, גיאוגרפיה פיסית, מדעי המחשב.
* הפקולטה למדעי הטכנולוגיה
הנדסת חשמל ומחשבים; הנדסת מכונות, הנדסה כימית במסלולים: רגיל, ביוטכנולוגיה; הנדסת תעשיה וניהול במסלולים: רגיל, מערכות מידע; הנדסת חומרים במגמות: כללית, חומרים לאלקטרוניקה; הנדסה גרעינית.
הערה: ניתן לשלב לימודים במחלקה הכל עם הנדסות בהנדסה גרעינית או ישומי מחשב.
* הפקולטה למדעי הבריאות
ב"ס למקצועות בריאות קהילתיים ע"ש רקנאטי (בשיתוף עם מרכז קופ"ח) - לשנה א' בלבד במגמת סיעוד (לתואר בוגר).

מזכירות הרשמה
מדור רישום, בנין עין גדי רח' ולפסון 4, בימים א, ב, ד, ה בשעות 13.00-11.00 ביום ג' בשעות 14.30-11.00, טל' 057-39947. מדור רישום לא יענה לטלפונים בשעות קבלת קהל.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה
בחנויות "מכלול" באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, הטכניון, ובאוניברסיטת חיפה. בחנויות "אקדמון" בירושלים: בגבעת רם, בהר הצופים, בעין כרם; וברחובות. בחנות "דיונון" באוניברסיטת תל-אביב ובאוניברסיטת בר-אילן.

הערות:
* ההרשמה ללימודי תואר שני תיפתח ביום א' 7.6.87.
* דיור: האוניברסיטה תקצה מגורים או מלגות דיור לסטודנטים שימצאו זכאים עפ"י הקריטריונים ● המעוניינים בהכוון וייעוץ בבחירת תחום לימודים יפנו לשרותי הייעוץ טל' 057-39806.

מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

בחינת כניסה פסיכומטרית בינאוניברסיטאית
מועד יולי 1987

תתקיים בתאריך 2.7.78 בשפות: עברית, ערבית, אנגלית, צרפתית, ספרדית ורוסית.

טפסי הרשמה בלווית חוברות הסברים ודוגמאות לבחינה ניתן להשיג בכל חנויות הספרים האוניברסיטאיות וברשת "סטימצקי" או ע"י פניה בכתב בצירוף 2 ש"ח אל: המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, ת.ד. 26015 ירושלים 91260.

טפסי הרשמה לבחינת יולי חייבים להגיע למרכז לא יאוחר מיום 2.6.87.

בחינות חו"ל
למועמדים שלא ימצאו בארץ בחודשים הקרובים יתקיימו בחינות כניסה פסיכומטריות בחודש יוני 1987 באירופה ובארה"ב; ובחודש ספטמבר 1987 במספר מקומות בדרום אמריקה.
פרטים והרשמה: במרכז הארצי לבחינות ולהערכה, בחינות חו"ל, ת.ד. 26015 ירושלים 91260, טל. 02-663161, ובנציגויות ישראל בחו"ל.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

לימודי הסמכה לסמסטר חורף תשמ"ח:
ההרשמה לרפואה, אדריכלות ובינוי ערים ואדריכלות נוף - הסתיימה.
ההרשמה ליתר הפקולטות - תימשך עד 31.5.87
למועמדים ע"ס רקע אקדמאי - עד 14.8.87
מועד אחרון לבקשת שינוי ביחידות ההרשמה הוא 30.6.87.

* הנדסה אזרחית
* הנדסה גאודטית
* הנדסת מכונות
* הנדסת חשמל
* הנדסה כימית
* הנדסת מזון וביוטכנולוגיה
* הנדסה חקלאית
* הנדסה אוירונוטית
* הנדסת תעשיה וניהול
* מדעי המחשב
* מתמטיקה
* מתמטיקה שימושית
* פיסיקה
* כימיה
* ביולוגיה
* כלכלה וניהול
* הוראת הטכנולוגיה והמדעים
* ארכיטקטורה ובנוי ערים
* אדריכלות נוף
* רפואה

לימודי הסמכה (תואר ראשון)
ייעוץ למועמדים וטפסי הרשמה: ב"מכלול", קרית הטכניון, חיפה, טל' 04-223854 וכן ב"מכלול" באוניברסיטת חיפה ובאוניברסיטת בן-גוריון בנגב; או בלימודי חוץ של הטכניון בת"א, רח' ליסין 14 (פינת הלסינקי), טל' 03-262134; וכן בחנויות "סטימצקי" בערים הגדולות. בדואר: משלוח שובר תשלום ע"ס 19.00 ש"ח לזכות חשבון בבנק הדואר מס' 4187919 ל"מכלול" ק. הטכניון חיפה 32000. פרטים נוספים: מדור מיון וקבלה, חדר 414, בנין אולמן ק. הטכניון, בימים א'-ה' בשעות 13.00-9.00 או בטל' 04-292529, כל שעות היממה.

בית הספר ללימודי מוסמכים

* הנדסה אזרחית - מגמות: קונסטרוקציות, הידרוטכניקה, דרכים וקרקע, מדעי הבניה וניהול הבניה. מסלולים: הנדסה סביבתית, הנדסת תחבורה, הנדסה גאודטית, הנדסת מחצבים.
* הנדסת מכונות
* הנדסת חשמל
* הנדסה כימית
* הנדסת מזון וביוטכנולוגיה
* הנדסה חקלאית
* הנדסה אוירונוטית
* הנדסת תעשיה וניהול — מסלולים: הנדסת תעשיה, כלכלה (תוכנית משותפת עם אוניברסיטת חיפה), מדעי ההתנהגות והניהול (מסלולים: פסיכולוגיה תעשייתית, יחסי עבודה וניהול כ"א, המסלול הכללי), חקר ביצועים ונתוח מערכות, סטטיסטיקה, ניהול תעשייתי.
* מתמטיקה
* פיסיקה
* כימיה
* ביולוגיה
* מתמטיקה שימושית
* ארכיטקטורה ובנוי ערים — מסלולים: ארכיטקטורה, ארכיטקטורה-בנוי ערים, תכנון ערים ואזורים.
* מדעי המחשב
* רפואה
* הנדסה גרעינית
* אמינות ואבטחת איכות
* הנדסת חומרים
* הוראת הטכנולוגיה והמדעים
* הנדסה בירדפואית

ערכת הרשמה הכוללת ידיעון וטפסי רישום ניתן לרכוש ב"מכלול", קרית-הטכניון, חיפה, טל. 04-223854, ב"אקדמון" באוניברסיטה העברית ירושלים, טל. 02-882376, ב"מכלול" באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר-שבע, טל. 057-664111, בלימודי חוץ של הטכניון בת"א, רח' ליסין 14, טל. 03-262134 וכן ב"מכלול" אוניברסיטת חיפה, טל. 04-246503. בדואר: משלוח שובר תשלום ע"ס 11.50 ש"ח לזכות בנק הדואר מס. 4187919 ל"מכלול", קרית הטכניון, חיפה 32000.
מידע נוסף: בביה"ס ללימודי מוסמכים, טל' 04-292739 או בדואר לפי הכתובת: ביה"ס ללימודי מוסמכים, בנין צ'רצ'יל, קרית-הטכניון, חיפה 32000.

ההרשמה עד 15.7.87

מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

לימודים לקראת התואר "מוסמך" (M.Sc.) ודוקטור לפילוסופיה (Ph.D.) למגמות:

* מדעי החיים (ביולוגיה, ביוכימיה וביופיסיקה)
* כימיה (פיסיקלית, עיונית, אורגנית, ביולוגית, גיאולוגית וחקר חומרים)
* פיסיקה - עיונית ונסויית
* פיסיקה שימושית (עיונית, נסויית)
* מתמטיקה עיונית
* מתמטיקה שימושית
* מדעי המחשב
* הוראת המדעים

מזכירות הרשמה
מדרשת פיינברג, מכון ויצמן למדע, רחובות, בימים א'-ה' בשעות 16.00-8.00 וביום ו' בשעות 13.00-8.00, טל' 08-483158

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
במזכירות מדרשת פיינברג במכון ויצמן.
בדואר: משלוח מכתב בקשה ל: מדרשת פיינברג, ת.ד. 26, רחובות 76100.

הערות:
● קיימים מסלולי לימודים לתואר "מוסמך" (M.Sc), לתואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D) ומסלול לימודים ישיר לבעלי תואר "בוגר" לקראת התואר Ph.D ● ההרשמה ללימודים לתואר "מוסמך" ולמסלול הישיר תסתיים ביום 15.7.87 ● ההרשמה ללימודים לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) נמשכת לאורך כל שנת הלימודים.

אוניברסיטת בר-אילן

והשלוחות:

אשקלון	צפת	עמק הירדן
טל. 051-37825	טל. 06-93055 בין השעות 15.00-18.30	טל. 06-751214/5 במשך כל שעות היום

* הפקולטה למדעי היהדות
* הפקולטה למדעי הרוח
* הפקולטה למדעי החברה
* הפקולטה למשפטים (ההרשמה הסתיימה)
* הפקולטה למדעי הטבע והמתמטיקה
* לימודי תעודה במסגרת תואר ראשון
* לימודי תעודה במסגרת תואר שני
* המכון הגבוה לתורה
* המדרשה להשכלה לבנות

מזכירות הרשמה:
המשרד לקבלת תלמידים, תואר ראשון, בנין המגדל, קומת קרקע בימים א', ב' ד', ה' בשעות 12.00-09.00 וביום ג' בשעות 14.00-11.00, טל' 03-718520/6. קוי אוטובוס: מתל-אביב - 43, 64, 68, 69, 70; מרחובות וראשל"צ - 164, 165; מחולון ובת-ים - 43; מפתח תקוה - 67, 164; מירושלים - 400.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
לתואר ראשון ושני: בחנות "דיונון" בבנין אגודת הסטודנטים באוניברסיטה בקומת קרקע, ובחנות "דיונון" באוניברסיטת תל-אביב.
לתואר שלישי: במזכירות הועדה לתואר שלישי, בנין המגדל, קומה ב', טל. 03-718458.

הערות:
● מועדי סיום הרישום לתואר שני יהיו כדלהלן: חינוך ועבודה סוציאלית - 15.5.87; כלכלה ומינהל עסקים וכלכלה - 30.6.87; מדעי המחשב - 31.8.87.
● תאריכי ונהלי ההרשמה המצוינים לעיל חלים גם על סטודנטים ותיקים המבקשים להחליף את מחלקות הלימוד שלהם. הטיפול בבקשותיהם יעשה במשרד לקבלת תלמידים.

המעוניינים בהרשמה מאוחרת מתבקשים לפנות אישית למזכירויות ההרשמה.

אוניברסיטת תל-אביב

רישום לתואר ראשון
יסתיים ב-31.5.87, אלא אם מצוין אחרת

* הפקולטה למדעי הרוח (מלבד החוג לפסיכולוגיה והתכנית הקדם-משפטית).
* הפקולטה לאמנויות
* ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל.
* הפקולטה למדעים מדויקים ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר: ביה"ס לכימיה, ביה"ס למדעי המתמטיקה (כולל מדעי המחשב וסטטיסטיקה), ביה"ס לפיסיקה ואסטרונומיה, החוג לגיאופיסיקה ולמדעים פלנטריים.
* הפקולטה למדעי החיים ע"ש ג'ורג' ס. וויז.
* הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר - ביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר - התכנית המיוחדת לקראת תואר M.D. לבעלי תואר Ph.D במדעים הביולוגיים ובמדעים המדויקים (עד 17.5.87); שנה ד' ברפואת שיניים (עד 17.5.87); שנה מתקדמת ברפואה (עד 17.5.87); החוג לסיעוד, החוג לפיזיותרפיה - תכנית השלמה.

רישום לתואר שני וללימודי המשך
יסתיים ב-31.5.87, אלא אם מצוין אחרת(1)

* הפקולטה למדעי הרוח (מלבד החוג לפסיכולוגיה) כולל: ביה"ס להיסטוריה ע"ש צלמן ארן; ביה"ס ללשון ולספרות; ביה"ס למדעי היהדות ע"ש חיים רוזנברג; ביה"ס לחינוך (עד 17.5.87).
* הפקולטה לאמנויות
* הפקולטה למדעי החברה
* ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל (עד 17.5.87).
* הפקולטה לניהול - ביה"ס למוסמכים ע"ש לאון ריקנאטי.
* הפקולטה למשפטים
* הפקולטה למדעים מדויקים ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר (עד 31.8.87) (ר' פירוט בתואר ראשון שלעיל).
* הפקולטה למדעי החיים ע"ש ג'ורג' ס. וויז
* הפקולטה להנדסה
* הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר: ביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר; ביה"ס ללימודי המשך ברפואה; מקצועות רפואיים נלווים (לימודי הפרעות בתקשורת וסיעוד).

(1) כמו כן יתקיים רישום מאוחר לתואר שני בחודש יולי (למעט החוגים שבהן לידם מועד אחר לסיום הרישום ולמעט הפקולטה לניהול).
(2) בתוקף למפורסם בחוברת המידע - ראשאים להרשם גם מועמדים שהסמסטר הנוכחי הוא האחרון ללימודיהם לתואר ראשון. הקריטריונים לקבלתם עשויים להיות גבוהים מהמקובל.

מזכירות הרשמה:
ענף רישום וקבלה, רח' קלצ'קין 25, רמת-אביב, חדר 3, בימים א'-ה' בשעות 12.00-9.00 וביום ג' גם בשעות 15.00-12.00, טל' 420152, 420317, 03-420531.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
ב"דיונון" בחנות שבמתחם בין האקדמיה למוסיקה, בקרית האוניברסיטה ורמת-אביב וב"דיונון" באוניברסיטת בר-אילן. בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצירוף המחאת דואר ע"ס 19.00 ש"ח בתאור רשום ל"דיונון", בית הנצאה, ת.ד. 39268, רמת-אביב, תל-אביב 61392.

הערות:
● תלמידים המבקשים להוסיף תואר להחליף חוג ירשמו אף הם במועד זה.
● רשימת חוגים מפורטת - בחוברת המידע למועמדים.

אוניברסיטת חיפה

נמשכת ההרשמה לתואר שני (M.A.) לתואר שלישי (Ph.D.) וללימודי תעודה
להוציא החוגים: חינוך (M.A. ו-דוקטור); פסיכולוגיה (M.A.) לשון עברית (M.A.) — ההרשמה תסתיים ב-10.7.87.
ההרשמה המאוחרת לתואר ראשון (B.A.) תסתיים ב-15.6.87

מזכירות הרשמה:
בנין ראשי, חדר 776, בימים א'-ה' בשעות 11.00 — 13.00 טל. 04-240324-5-6. קוי אוטובוס: 24, 36, 37, 38, 91.

חוברות הדרכה וטפסי הרשמה:
בחנות "מכלול" באוניברסיטה; ובחנויות "סטימצקי" בחיפה ובערים הגדולות. בדואר: באמצעות מכתב בקשה בצירוף המחאה ע"ס 19.00 ש"ח לפקודת: "מכלול", אוניברסיטת חיפה 31999.

הערה:
תלמידי אוניברסיטת חיפה המבקשים לשנות חוג/י לימוד ירכשו טפסי הרשמה בכ"ל ויירשמו במועד הנ"ל.

עירית תל-אביב-יפו

רח' אבן-גבירול - ציר מהיר לתנועה

בין השעות 09.00—06.30 (מצפון לדרום).

ועכשיו גם בין השעות 19.00—16.00 (מדרום לצפון)

רכב חונה ינעל בסנדלי דנוור

העירייה בפעולה למען חופש התנועה

מכון לגרפולוגיה מעשית
חנה קרון

דן פנורמה חיפה
שד' הנשיא 107

השתלמות מקצועית

סדנאות גרפולוגיה למנהלים

מנהלי חברות. מנהלי מנגנון ומנהלי כוח אדם.
תאריכים: 14-15.5.87
28-29.5.87

כולל אירוח מלא

לפרטים נוספים טל. 04-255564

The Sky Is The Limit!

איש פרסום ושיווק (42), 20 שנות בעלות וניהול חברת פרסום, מעורבות עמוקה במשק הישראלי, קשרי עבודה עם אירופה וארה"ב, נסיון מעשי עשיר בתחומי ההוצאה לאור וקידום היצוא.

מעונין להשקיע מכישוריו, נסיונו ואף מהונו, ביזום וקידום פרויקטים וחברות עם פוטנציאל גידול ניכר.

נא לפנות: ת.ד. 11823 תל-אביב 61116

לידיעת ציבור הנוסעים ב-אגד

ביום א' 10.5.87 עוברים משרדי אגד בירושלים למשכנם החדש ברח' יפו 208.

בעקבות זאת ישתנו מספרי הטלפון הבאים:
* מרכז מידע בירושלים: 02-304304 (4 קווים)
* המחלקה ליחסי ציבור: 02-304888/9
* מרכזיית בית אגד: 02-304444

לנוחותכם מרכזי מידע גם בתל-אביב: 03-432777
ובחיפה: 04-549121

אהובנו **יונה שקליאר**
איננו
ההלויה תתקיים היום יום שישי ט' אייר תשמ"ז 8.5.87 בשעה 12.30 בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים, בחלקת ותיקי ההגנה (השער הישן).
אוטובוס לרשות המלווים יצא בשעה 11.30 מביתו ברחוב סוקולוב 26 תל־אביב
מתאבלים:
אשתו: בתיה אוסטרובסקי – שקליאר
בנו: דורון ומשפחתו
משפחות: אוסטרובסקי, שקליאר, נחמן

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
יששכר סנדר והמשפחה
על מות **האם** ז"ל

במלאות 21 שנה לפטירת אשתי, אמנו וסבתנו
לאה גון ז"ל
תתקיים אזכרה ביום ראשון י"א אייר תשמ"ז
10.5.87
בבית העלמין הישן בחדרה בשעה 15.00
המשפחה

אבלים וכואבים על פטירת
ראש משפחתנו היקר והאהוב
משה קצמן
ההלויה תתקיים היום יום ו' ט' באייר תשמ"ז 8.5.87
בשעה 12.00 בבית העלמין בקרית־שאול
בנותיו בלהה הדרי ומשפחתה
רותי אנשל ומשפחתה
רעיתו רות ומשפחתה
אחיו מנחם ויהושע ומשפחותיהם
נכדיו רוני ואוריאל, דנה ואילן,
עידן, עודדה ואוהד
ניניו ליאור ושירי
יושבים שבעה בבית משפחת אנשל, בזל 4, ת"א

חלפו 5 שנים למותו של יקירנו
זאב גליק ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום שני, י"ב באייר תשמ"ז 11.5.87 בשעה 14.30 בבית העלמין כפר סמיר, חיפה.
מתכנסים ליד השער הראשי
המשפחה

לידידנו **יעקב חי ומשפחתו**
תנחומים כנים על מות
האם
אבי אבקסיס ומשפחתו – לגוס
יוסף בנימיני ומשפחתו – חיפה

ועד מחוז ת"א
לשכת עורכי הדין
משתתפים באבלו של חברנו
עו"ד צבי קצף
במות עליו
אמו ז"ל

למשפחת נימני
השתתפותנו הכנה באבלכם על מותו של
ברוך נימני ז"ל
משפחת רסולי

ב"ה
אזכרה וגילוי מצבה של
עו"ד **יצחק לוינסון** ע"ה
תתקיים ביום ג' י"ג באייר תשמ"ז, 12 למאי 1987
בבית העלמין כפר סמיר
נפגשים בשער הראשי בשעה 17.45
הסעה תצא מבית הכנסת אליהו הנביא, שדרות סיני בשעה 17.15
תפילת מנחה ולימוד משניות עם הרב שאר ישוב כהן יתקיימו בבית הכנסת קהילת יעקב (בני ברית) ברחוב חורב
המשפחה

לאריה קצף
חבר הנהלת מכון היהלומים
משתתפים באבלך הכבד במות רעייתך
לאה קצף ז"ל
מכון היהלומים
ההנהלה וצוות העובדים

ההתאחדות הכללית של תעשייני היהלומים בישראל
לנשיא הכבוד
מר אריה קצף
אנו משתתפים באבלך הכבד על מות רעייתך
לאה ז"ל
ומביעים תנחומינו לך ולמשפחתך
ההנהלה החברים
וצוות העובדים

במלאת שלוש שנים למותו של האמן
מרסל ינקו ז"ל
במלאת שמונה שנים למותה של רעיתו
מדי ינקו ז"ל
נעלה לקברם ביום שלישי י"ג באייר 12.5.87
בשעה 16.00 בבית העלמין קרית שאול
המשפחה

אנו מכבדים את זכרו של
משה כצמן
ממייסדי החברה
וחבר מועצת המנהלים במשך שנים רבות
ומשתתפים בצער המשפחה
מועצת המנהלים של
אסם תעשיות מזון בע"מ
והחברות השלובות

למר אריה קצף
סגן נשיא הבורסה לשעבר
נשיא כבוד של התאחדות תעשייני היהלומים בישראל
אתך באבלך הכבד בהלקח ממך רעיתך היקרה
לאה ז"ל
הנשיא, ההנהלה,
החברים והעובדים
בורסת היהלומים
הישראלית בע"מ

הלוח הארצי — הארץ חדשות

שופר־סל
לסניף גילה ירושלים
דרושים/ות
עובדי/ות מאפית
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהלת הסניף
שכונת גילה החדשה ירושלים
טל: 02־763996

לקונצרן תעשייתי גדול דרושה
מזכירה אנגלית
למשרה מלאה
■ שליטה מלאה בשפה האנגלית
■ הדפסה שוטפת על מעבד תמלילים
■ ידיעת השפה העברית יתרון
■ נסיון קודם
מובטחת עבודה מעניינת
בצוות צעיר ודינמי
מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בכתב יד עם פירוט קורות חיים לת.ד. 7164 תל־אביב מיקוד 61071, עבור כ"א

נעמ"ת
כפר הנוער כנות
דרוש נגר
בדבר פרטים נא לפנות
לאפרים ברנט
טל: 055־74294
055־74933
055־74520

לביה"ס התיכון המקיף הדתי אריאל
טירת הכרמל
דרוש:
מורה לאלקטרוניקה
למשרה מלאה
לפרטים נא להתקשר למזכירות ביה"ס
טל. 570738, 570405־04

היפר קרן כוכב יאיר
לסניף החדש במרכז המסחרי
דרושים/ות
★ קופאיות
★ עובדות מעדניה
★ מחסנאים
★ קצבים
★ ירקנים
אפשר גם פנסיונרים
לפנות במקום למר משה אביטן
בין השעות 10.00־18.00

לביה"ס מקיף אורט ישראל עמק חרוד
דרושים מורים
להיסטוריה
ידע עם רציונות, בעלי ניסיון והכנה לבגרות
ישנה אפשרות למגורים באחד הקיבוצים
בפרטים לפנות מזכירות ביה"ס
דאר שק מעל עפולה טל: 531694, 531617־06

לכפר נופש חדש בכנרת
דרושים:
1. מנהל מסעדה.
2. טבח.
3. מציל.
4. עובדים כלליים.
לכתוב לת.ד. 366 מושבה מגדל ליד טבריה

לנציגות אופטית
בוגרי קורס
אופטומטריה/
אופטיקה
לחיפה ות"א
ת.ד. 8648 חיפה 31089

למפעל תעשייתי גדול
באשדוד
דרוש
מנהל חשבונות סוג 3
בעל 5 שנות נסיון
במערכת רב
מטבעית ממוחשבת
נא לפנות בכתב יד
לת.ד. 36 אשדוד
- סודיות מובטחת -

אלסינט
למפעלנו במעלות במסגרת חטיבת הייצור דרושים:
עובדי מתכת מעולים
פחחים מס' משרה 101
פחחי זיווד אלקטרוני.
רתכים מס' משרה 102
רתכי TIG MIG
חרטים מס' משרה 103
בעלי נסיון בהפעלת מחרטות CNC ־וציוד קונבנציונלי.
צבעים מס' משרה 104
בעלי נסיון
אנו מציעים לך תנאי עבודה מצויינים הכוללים:
5 ימי עבודה בשבוע, הסעות לעבודה וחזרה, ארוחות מסובסדות, עבודה באולמות ממוזגי אוויר.
בא להתקשר אל הגב' יפה שריקי או מר לבקוביץ יוסף טלפון – 976258־04
אלקטרוניקה בשרות הרפואה

מעבדות טרבינול
(ישראל) בע"מ
אשדוד
דרוש
מהנדס מכונות
תאור התפקיד:
– עוזר למהנדס המפעל.
– ניהול פרויקטים הנדסאים
– נשיאה באחריות לתפעול מערכות ייצור קריטיות
– מתן גיבוי טכני וניהולי למערך האחזקה של החברה
דרישות התפקיד:
– מהנדס מכונות מוסמך
– ניסיון של שנתיים בתעשייה
– שליטה טובה בשפה האנגלית
– כושר ניהול עובדים
– מקום מגורים אשדוד והסביבה
המועמד המתאים יפנה בצירוף קורות חיים אל מחלקת משאבי־אנוש ע"פ הכתובת
סודיות מובטחת
- סודיות מובטחת -
אשדוד טלפון 20222־055
ת.ד. 2 מיקוד 77100
טרבינול לקידום הרפואה

חברה כלכלית
ק. גת
דרושים
מצילים לברכת שחיה בק. גת
בדבר פרטים נא לפנות
לטל: 051־888135
051־888139
או לביטון אלברט 051־882935

לחברה כלכלית
לירושלים בע"מ
דרוש/ה
מתמחה במשפטים
ליום עבודה רצוף
התחלת עבודה מיידית
לפרטים נא להתקשר
02־380111 – רונית

למשרד הראשי בירושלים
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
דובר/ת אנגלית ועברית שוטפת, נסיון בהנהח"ש בישראל עם נסיון.
לקביעת ראיון טל' 02־240445

המשטרה אתגר....
לעבודת שטח מעניינת ובלתי שגרתית
דרושים
צעירים צעירות
בוגרי 12 שנות לימוד משוחררי צה"ל ב־עלי רשיון נהיגה אזרחי, בריאות תקינה וגיל עד 28.
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים לת.ד.
הרשום עפ"י אזור מגוריהם: ת.ד. 8300 יפו, ת.ד. 4689 חיפה, ת.ד. 9488 ירושלים, ת.ד. 102 נתב"ג
סודיות מובטחת

אלסינט
למפעלנו בחיפה דרושות:
מזכירה
מס' משרה 915003
בעלת נסיון בעבודה ביחידות גדולות ידיעה טובה מאוד של השפה האנגלית הדפסה דו־לשונית - הוכח (רצוי מעבד תמלילים).
יכולת ונכונות לעבודה תחת לחץ ומעבר לשעות העבודה המקובלות
אנא פנה בצירוף קורות חיים, ת.ז. ומס. משרה למדור גיוס ת.ד. 550 חיפה, 31004
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד
אלקטרוניקה בשרות הרפואה

מילן. התעשיה המוכנה (1976) בע"מ
דרושים:
1) מתכנת/ת
• נסיון עד שנתיים
• הכרת MUMPS
• הכרת יישומים מינהליים מקום העבודה חיפה
2) מתכנת/ת מתכנן/ת
לפיתוח תוכנה יישומית באמצעות כלי תוכנה
• בוגר/ת מדעי המחשב / מערכות מידע
• הכרת VAX / VMS • ניסיון עד שנתיים
מקום העבודה ירושלים. נא להתקשר לטל': 520437־04
או לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לפי הכתובת
מילן. — ההגנה 118 חיפה 33411

APTools
דרך ההגנה 118, חיפה 33411 טל. 520437־04, טלקס 471118
מילן- מפתחת ה־APTOOLS כלי תוכנה לייצוא

דרושים
רוכשי מודעות
צעירים ודינמים לאזור ירושלים והמרכז
לפרטים טל' 02־226385

עיריית ירושלים
דרושים
עובדים סוציאליים
לעבודה במחלקה לשירותי קהילה ומשפחה, לטיפול בקשישים ובמשפחות
המעוניינים יפנו ללשכת צפון טל: 233906
או לשכת דרום טל: 667407
בין השעות 08.00 עד 14.00

למפעל מתכת במפרץ חיפה
דרוש/ה
פקיד/ה טכני/ת למחסן
עם ידע בהפעלת מחשב
ליום עבודה מלא
לפרטים: טל' 9־726123־04

דרושים
מפעילי V.A.X
עם שנה נסיון לפחות
לעבודה בבאר שבע, תל־אביב, ירושלים
טלפון 03־611149/0

דרוש
מחסנאי
1. ניהול משא ומתן עם ספקים
2. ניהול מחסן טכני
3. תושב אשקלון
מקום עבודה באשקלון
על המועמדים לכתוב ת.ד. 6956 אשדוד
מיקוד 77168 עבור מחסנאי

אם אתה איש דינמי
מבין ענין
ובעל נסיון מוכח
בשווק ציוד למחשבים
פנה אלינו לראיון
מיום א'
טל. 04-670449

אוניברסיטת תל־אביב
דרושים
2 חוקרים
(Ph.D או M.Sc.)
בעלי נסיון בעבודה ביוכימית ו/או ביולוגיה מולקולרית לעבודה בתחום של הנדסה גנטית
ההעסקה מותקציב מחקר
לפנות: לד"ר אביה זילברשטיין וד"ר מיכאל סוביק
המחלקה לבוטניקה, טל. 03־420191

דרושה רכז/ת תרבות
דרישות התפקיד:
★ B.A במדעי הרוח או ההתנהגות.
★ ניסיון מוכח בהדרכה של צוות עובדים בארגון מסגרות ואירועים.
אופי התפקיד:
★ מחייב עבודה בשעות לא שגרתיות.
★ גילוי יוזמה וחדשנות.
★ יכולת עבודה עם קהל ועשייה בלתי פוסקת.
התפקיד מרתק ודינמי
נא לפנות מיום א' 10.5.87
לטל' 03־746847

הארץ 20.5.87

صورة من الأصل

هكذا في الأصل

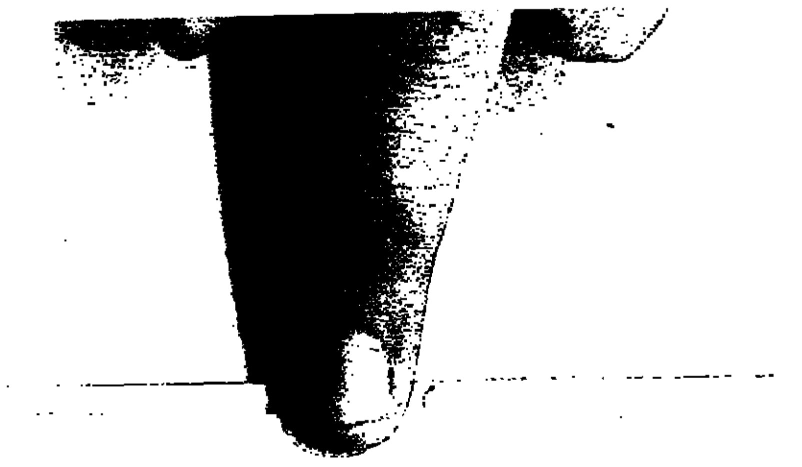

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
ביום שישי וערבי חג
8.75 ש"ח כולל מע"מ

הלוח הארצי
הארץ חדשות

חדשות | העיר | כלהעיר | צומת השרון | כאן הדרום | הלוח הבטוח

תכנות
מחשבים ותקשורת (1986) בע"מ
דרושים
אנשי שיווק מעולים
לקידום:
- מחשבי IBM-PC
- מחשבי DIGITAL
- מוצרי ומדפסות EPSON
- טרמינלים

נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים וניסיון קודם לת.ד. 18289 מיקוד 61182 תל-אביב עבור אילן
סודיות מובטחת

Eldan
אילדן ציוד אלקטרוני בע"מ
דרושים
1. מקדם מכירות לציוד רפואי
- נסיון קודם בעבודה עם ציוד רפואי בבתי חולים
- נסיון קודם במכירות לשוק הציוד הרפואי
- התפקיד כרוך בנסיעות ברחבי הארץ, מגורים באזור המרכז, ידיעת השפה האנגלית חובה

2. מקדם מכירות לדיאגנוסטיקה
לקיטים דיאגנוסטיים RIA וציוד למעבדות מחקר ובתי חולים, רקע אקדמי במדעי החיים יתרון
ידיעת השפה האנגלית חובה

3. הנדסאי/טכנאי שרות
למתן שרות לציוד אלקטרוני מדעי ורפואי באזור תל-אביב.
תנתן עדיפות לבעלי נסיון, יוצאי חה"א חה"ק.
רצוי אנגלית טכנית

רכב צמוד, השתלמויות בחו"ל,
תמריצי עידוד, 5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות בצרוף קורות חיים + המלצות
לת"ד 1270 ירושלים 91012
– סודיות מובטחת –

אגד
דרושים
נהגים
עם רשיון אוטובוס
בעלי פרופיל צבאי גבוה
לעבודה באזורים: אשדוד, רחובות, ראשל"צ, תל-אביב, כפר-סבא, הרצליה, נתניה
בדבר פרטים נא לפנות לבית אגד תל-אביב, דרך פ"ת 142, מחלקת כח אדם, אל החבר דני פלג קומה ג'.

טמפו
טמפו תעשיות בירה בע"מ
דרושים
1. פקידה קלדנית
לעבודה במשרה מלאה
ונכונות לעבוד בשעות חריגות
2. מתכנת מתחיל
לעבודת יישום תכנה
והפעלת מערכת מתוחכמת.
מועמד מתאים יעבור הכשרה
במרכז המחשבים של החברה
הדרישות:
- נכונות לעבודה מאומצת כולל שעות חריגות
- נסיון בהפעלת מחשב—יתרון

נא לפנות למנהל הסניף
מר ראובן בלילי
02-855453 02-855583

מכון דור
מיון אבחון והשמת כ"א
עבור לקוחנו
חברה גדולה
ליבוא מוצרי
חשמל לרכב
דרושים:
1. איש מכירות מעולה
גיל 40-25 בעל נסיון מוכח של 3 שנים לפחות, יחסי אנוש טובים, נכונות לעבודה קשה, מכירה בשטח לחנויות
למתאים משכורת בסיסית גבוהה + אחוזים + רכב החברה
2. איש מכירות
לחנות החברה, גיל 40-25, קשר טוב עם לקוחות, אחראי אמין וחרוץ
3. קלדנית
משרה מלאה, שעות העבודה 17.00-10.00
לפנות מכון דור טל 290510, 295445

אינדי
מפעל עתיר ידע בחיפה
דרושים/ות
1. מנהל/ת חשבונות עצמאי
(מספר המשרה 441)
כישורים:
- וותק של 5 שנים במקצוע
- נסיון של 3 שנים בתפקיד עצמאי
- נסיון קודם בהנהלת חשבונות ממוחשבת במיקרו מחשב הכרחי
- ידיעת אנגלית הכרחית
2. פקידה לתפעול/הקלדה במקרו מחשב
(מספר המשרה 442)
הכישורים:
- נסיון של 3 שנים ב-IBM/PC
- ידיעה בהנה"ח הכרחי
- ידיעת אנגלית הכרחית
3. פקיד/ה למחלקת ייצור
(מספר המשרה 223)
הכישורים:
- נסיון קודם בתפקיד
- הדפסה בעברית
- ידיעת אנגלית

התפקיד כולל שליחויות — עדיפות לבעלי נסיון ב-IBM/PC וידעה טכני
לכל המשרות הנ"ל תנתן עדיפות למבקשים משרה מלאה (5 ימים בשבוע) רק המועמדים המתאימים יענו
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים מפורטים לת.ד. 44749 חיפה 31446 — נא לציין מספר המשרה ע"ג המכתב.

לחברה גדולה בענף המזון
דרוש/ה
מבקר/ת טיב
- ★ לאחר שרות צבאי
- ★ בוגר/ת תיכון/בי"ס מקצועי במגמת לבורנטים
- ★ יועדפו בעלי נסיון בעבודה בתעשיה
- ★ מגורים בגוש דן

העבודה במשמרות

נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים לת.ד. 2651 תל-אביב 61026 עבור "מבקר/ת טיב".

לחטיבת ביניים אלפי-מנשה
לשנת הלימודים תשמ"ח
דרושים/ות
מורים/ות
במקצועות:
1. מתמטיקה
2. פיזיקה
3. ביולוגיה
הדרישות: תעודת הוראה והסמכה לחטיבות הביניים
לקביעת ראיון להתקשר בשעות הבוקר לטל: 052-925511

לחברה ליבוא תרופות וציוד רפואי
דרוש
פקיד/ה
למישרה מלאה
★ עם ניסיון בנושאי יבוא
טל' 03-7514988

ההסתדרות הציונית העולמית
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920
משרה פנויה מס' ח'/6/87
מתכנן/ת עצמאי/ת אזורי כולל
החטיבה להתישבות רחובות
הכשורים הדרושים:
1. בעל/ת תואר ראשון בכלכלה עם התמחות בתעשיה ו/או מנהל עסקים ו/או מהנדס/ת תעשיה עם התמחות בכלכלה. רצוי נסיון בתכנון ופיתוח תעשיתי.
2. בעל/ת רשיון נהיגה ורכב פרטי

הדרגה המוצעת: 8–5 בדירוג המקצועי
התאריך האחרון להגשת הצעות 22.5.87

לחקר אינטרנשיונל בע"מ
מפעל אלקטרוניקה עתיר ידע בירושלים
—דרושים—
למחלקת רכש
קניין
- ★ ידע והבנה ברכיבים אלקטרוניים
- ★ ידע בשפה האנגלית
- ★ דרוש נסיון קודם כקניין
- ★ רשיון נהיגה—הכרחי

למחלקת תפ"י
טכנאי אלקטרוניקה
- ★ רקע בנושאי תכנון ייצור ותיקי ייצור
- ★ מדרש נסיון של שנה בעבודת תפ"י במפעל אלקטרוניקה
- ★ ידיעת השפה האנגלית

למחלקת רכש
פקידה
- ★ הדפסה בעברית ואנגלית
- ★ ידיעת השפה האנגלית
- ★ נסיון בעבודה דומה—יתרון
- ★ למשרה מלאה בלבד

נא להתקשר טלפונית 02-820905, 02-822222

ההסתדרות הציונית העולמית
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920
משרה פנויה מס' ח'/5/87
מתכנן/ת עצמאי/ת
החטיבה להתישבות מקום: מעלה אפרים
תאור המשרה
1. ריכוז תוכניות משק שנתיות שוטפות עבור הישובים, כולל: תוכניות השקעה תזרים מזומנים, ניתוחים כלכליים (פרוייקטים חקלאיים, תיירותיים ותעשייתיים) ומעקב אחר הביצוע
2. הכישורים הדרושים
1. בוגר/ת הפקולטה לחקלאות במגמה כלכלה חקלאית ו/או כלכלה ו/או טכנאי/ת חקלאות בעל/י נסיון של 7 שנים לפחות בעבודות תכנון באופן עצמאי
2. בעל/ת רשיון נהיגה
3. המועמד/ת שיתקבל ידרש/תידרש לגור במעלה אפרים או באחד מישובי בקעת הירדן
הדרגה המוצעת: 5 – 8 בדירוג המקצועי
התאריך האחרון להגשת הצעות: 22.5.87

★ מפעילי C.N.C
לשלוש משמרות
בוגרי 12 שנות לימוד אחרי צבא
לעבודת ייצור במשמרות
★ מנהל משמרת
בוגר 12 שנות לימוד
בעל נסיון בניהול משמרת במפעל
★ הנדסאי/טכנאי
לתיכנון כלים
★ הנדסאי/ טכנאי
לציוד אלקטרוני
למתאימים: שכר גבוה במיוחד ותנאים סוציאלים הכוללים:
חופש, הבראה, ימי חג, מתנות, ביגוד, ביטוח מנהלים ועוד.
אשדוד – רוטשילד 8 טל. 33644, 055-52221
דנאל
החברה לשירותי כח אדם
תל-אביב • ירושלים • באר-שבע
רחובות • אשדוד

חברת "מרו" בע"מ
סוכנים בלעדיים למוצרים "קליק", "פיגוק", "סנו" וליטופים לאזור ירושלים והסביבה
דרוש
סוכן מכירות
הכישורים הדרושים:
- ★ נסיון קודם במכירות 5 שנים לפחות.
- ★ בגילאים 40-30.
- ★ השכלה תיכונית.
- ★ בעל רכב.
- ★ מגורים באזור ירושלים.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בציון קורות חיים לחברת מרו בע"מ
רחוב מעשה חושב 6 תלפיות, ירושלים.
סודיות מובטחת

מילן
תעשיות תוכנה בע"מ (1976)
APTools
דרושים:
1) מתכנת/ת
- ★ ניסיון עד שנתיים.
- ★ הכרת MUMPS
- ★ הכרת יישומים מינהליים.

מקום העבודה חיפה.
2) מתכנת/ת מתכנן/ת
לפיתוח תוכנה יישומית באמצעות כלי תוכנה
- ★ בוגר/ת מדעי המחשב/מערכות מידע.
- ★ הכרת VAX/VMS
- ★ ניסיון עד שנתיים.

מקום העבודה ירושלים.
נא להתקשר לטל' 04-520437 או לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לפי הכתובת: מילן - העצמאות 118 חיפה 33411
מילן - מפתחת ה-APTOOLS כלי תוכנה ליצוא.

מפעלי
עוף ירושלים בע"מ
למשחטה חדשה בטכנולוגיה מתקדמת
דרושים:

מנהל ייצור
מנהל אחזקה
מנהל קירור וחשמל
מנהלי מחלקות ייצור
עובדי ייצור
עובדי אחזקה
(חשמל, מסגרות, מכונאות, קירור, הידראוליקה ופנאומטיקה)
מלגזנים
עובדי מחסן
בעלי נסיון במפעלי מזון ובמשחטות,
יפנו בכתב בצרוף קורות חיים
פרטים אישיים ונסיון מקצועי
לעוף ירושלים (משחטה חדשה)
מרכז למפעלים אזוריים הר-טוב
ד.נ. שמשון 99000
–סודיות מובטחת–

סופרגז
חברה ישראלית להפצת גז בע"מ
לאגף השיווק
דרוש
איש מכירות
לתפקיד פיתוח השוק ואיתור יעדים חדשים. לאזור גוש דן.
* בעל נסיון מוכח במכירות של 3 שנים לפחות * יכולת מעולה בניהול מו"מ * יחסי אנוש מעולים * השכלה תיכונית רקע טכני - יתרון * רשיון נהיגה ומגורים בגוש דן הכרחיים.

נא לפנות בכתב יד בפירוט קורות חיים ונסיון קודם בציון "עבור איש מכירות" לת.ד. 315 הרצליה 46103.
– סודיות מובטחת –
סופר סופר סופרגז

דרושים
אנשי מכירות ומרצים
- לאחר שירות צבאי
- בעלי רכב פרטי / מסחרי
- רצוי ניסיון בענף המחשבים
- אפשרות לפרנסה גבוהה

נא לפנות בכתב-יד לת.ד. 32569 (מכירות) תל-אביב 61375

דרוש
מהנדס מכירות
רכיבים ומיכשור אלקטרוני
דרישות:
- מהנדס / הנדסאי אלקטרוניקה
- ניסיון קודם במכירות
- בעל רכב – יתרון

תנאים טובים למועמד המתאים
בפרטים נא לפנות בכתב יד:
ת.ד. 39232 מיקוד 61391 ת"א

עובדים רציניים בחברה אמינה!
שכר גבוה במיוחד!!!
לחרטים/ כרסמים
- ★ עדיפות לקונבנציונאלי אפשרי גם C N C
- ★ ידע בקריאת שרטוט טכני.
- ★ יכולת לעבודה עצמאית.

בדבר פרטים נא לפנות לסניפנו:
ירושלים: רח' בן־יהודה 7
טלפון: 02-242801, 222176-7
חברה לשירותי כוח אדם
דנאל

עובדים רציניים בחברה אמינה!
למחלקה המשרדית
דרושות
- מעבדות תמלילים עברית
  כל התוכנות
- מעבדות תמלילים אנגלית
  כל התוכנות
- כתבניות עברית־ אנגלית

ההצעות מתאימות למעוניינות במשרות מלאות, חלקיות, זמניות ובשעות גמישות
למתאימות: שכר גבוה במיוחד, תנאים סוציאלים הכוללים: חופש, הבראה, ימי חג, מתנות, ביגוד ועוד.
בדבר פרטים נא לפנות לסניפינו:
ירושלים: רח' בן־יהודה 7
טלפון: 02-242801, 222176-7
חברה לשירותי כוח אדם
דנאל

לחברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ
דרושים יזמים חברתיים
לתפקיד
מנהלים
למתנ"סים
בחולון,
שכונת נ'סי כהן
ושכ' קרית מנחם
בירושלים
דרישות התפקיד:
- השכלה אקדמאית (ב.א. לפחות) עדיפות לבוגרי תכנית שוורץ. ניסיון מוכח בארגון מינהלי וכלכלי בהיקף רחב • יועדף ניסיון בניהול חינוכי ובחינוך המשלים • נכונות לעבודה בשעות לא שיגרתיות • מגורים במקום ובנאי הכרחי.

- יש לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, שמות ממליצים ופרטי הניסיון אל עמי שגב, החברה למתנ"סים, גבעת מוצא ירושלים 91034
- על הפניות, בציון המקום המבוקש, להגיע עד ל-22.5.87
- ייענו מועמדים מתאימים בלבד.

ברשר
מאגרים בע"מ
שד' רוטשילד 33, תל-אביב
מהפיכה בתחום הכוונת כח אדם!
נתקעת?
- את/ה תקוע/ה בעבודה שאינך אוהב/ת?
- תנאי שכרך אינם נראים לך?
- הילדים בגרו ואת מעונית לצאת לעבודה?
- לאן פניך מועדות לאחר סיום לימודיך באוניברסיטה?

חברת **"ברשר מאגרים בע"מ"** למיון מקצועי והכוונת עובדים, מפעילה לראשונה בישראל, שיטת הכוונה שהוכיחה עצמה זה שנים בארה"ב, לאנשים המעונינים להתקדם ולשפר את תנאי עבודתם.

מעתה – תוכל/י להמשיך ולעבוד במקום עבודתך הנוכחי וחב' **"ברשר"** תחסוך ממך דאגה והתרוצצויות, ותחפש עבורך מקום עבודה **קבוע** וטוב יותר – וזאת **בסודיות מוחלטת.**

כל אשר עליך לעשות הוא למלא את הספח המצ"ב, ולצרף המחאה ע"ס 46 ש"ח (כולל מע"מ). בדואר חוזר יישלח אליך שאלון, אותו תמלא ותשיב אלינו. נתוניך יוכנסו למחשב, וצוות מקצועי בתחום כח אדם – פסיכולוגים תעשייתיים וסוציולוגים – יתאים את הנתונים הסופיים ויתאימם להצעות העבודה שבמאגר.

חב' **"ברשר"** מתחייבת להציג מועמדותך לפחות בפני חמישה מקומות עבודה פוטנציאליים תוך 12 חודשים, ולעדכן אותך בדו"ח תקופתי שישלח אליך.

לכבוד
חברת "ברשר" מאגרים בע"מ
ת.ד. 1045 גבעתיים, מיקוד 53110

שם פרטי ומשפחה ____________
כתובת ____________ *מיקוד* ________
טלפון ________
מצ"ב המחאה לפקודת "ברשר" מאגרים בע"מ ע"ס 46 ש"ח (כולל מע"מ)

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הוספת רופאים במקרים דחופים מ"8 בערב עד למחרת ב"ז בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל-אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
רחובות 08-451333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' - 20.00-8.00
ביום ו' - 15.00-8.00
טלפונים: 03-433300
"שקמ" - שירות רפואי לבית
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24-19
טל' 03-7549111 "שקמ" קוד מנוי 222
שירו"ן - שירות רפואי נייד
ירושלים (24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום - 02-669531, 660585
מוקד לילה שבת וחג - 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל אביב. מוקד יום - 218820, 218898
מוקד לילה - 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל-אביב:
בר כוכבא 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א-ה בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' וערבי חג מ-18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 03-285822, 294869
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי הצות בתאום טלפוני בלבד
חיפה:
רח' הגפן 26, קומה ג', טל' 04-521245. שעות הקבלה כל יום 20.00-23.00
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל-אביב טל' 234819.
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
קשב לבית - שרות ביתיים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
1500 איתורית 7549111
ערן - עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
חיפה 04-672222/3
תל-אביב 03-261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04-672222/3
נתניה 35316
באר-שבע 057-48111
מרכז רפואי באר יעקב 03-223958
מרכז סיוע למכורי לחץ
מטעם "מקבילים"
א ו-ה 13.00-11.00
ב ו-ד 18.00-16.00
רח' כאפו 13 תל-אביב
תורנות רופאים וטרינריים - ד"ר שייבר זאב הגרייסה טלל 18, ת"א 252598

תורנות בתי־ חולים

תל אביב
רוקח - (ילדים-פנימית)
איכילוב - (כירורגיה)
ירושלים
הדסה ע"כ - (ילדים, פנימית)
שערי צדק - (כירורגית, אורתופדיה, עיניים)
בקור חולים - (א.א.ג)
הדסה ה"צ - (נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל-אביב
המלך ג'ורג' 54 280644 קופ"ח כללית
של שלום אש הרב יוסף 499312
ירושלים
מרפאת רוממה הגה"צ 28 523191
חיפה
קדישה תבית 22 ג"ש 231905
חולון
ד"ר חורי סוקולוב 70 842433

בת ים
עצמאות בלפור 75 865585
רמת גן
הדסה כצנלסון 151 722271
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה
קופ"ח כללית ברודצקי 31 611125
הקריות
הרקן מטמת מודיעין קרית מוצקין 715136
רחובות
כללית בני משה 452381
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי - ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות - אמצעי מניעה.
תל-אביב: ימים ב' ג' ד' - 19.00-16.00
יום ו' שעות 11.00-8.30
רמב"ם 9, טל' 5101511/2
חיפה: ימים א', ד' - 19.00-16.00
רח' הספורט 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הוספת רופאים במקרים דחופים: מ"8 בערב עד למחרת ב"ז בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל-אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
נתניה 923535
רחובות 08-451333
בת ים 585555
חולון 803135
לוד-רמלה 08-221022
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' - 20.00-8.00
ביום ו' - 15.00-8.00
טלפונים: 03-433300
שירו"ן - שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום - 669531, 660585
מוקד לילה, שבת וחג - 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר

מרפאה שיניים לעזרה ראשונה
תל-אביב בר כוכבא 49 טל: 03-284649
פתוחה בימים א-ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ-18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 03-285822, 294869
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי הצות בתאום טלפוני בלבד
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ג', טל' 04-521245. שעות הקבלה: כל יום 20.00-23.00
מרכז סיוע לקורבנות אונס - 24 שעות ביממה
תל-אביב טל' 234819.
ירושלים - 245554
חיפה - טל' 04-82611
ערן - עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה)
ירושלים 669911
תל-אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04-672222/3
נתניה 35316
באר-שבע 057-48111

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח - (ילדים)
איכילוב - (פנימית, כירורגית)
ירושלים
שערי צדק - (ילדים, נשים, כירורגית, אורתופדית, עיניים)
בקור חולים - (פנימית, א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל-אביב
ארלוזורוב ארלוזורוב 76 230746
מעיין חיים שד' ירושלים 98 יפו 822986
מג"ש, נוה ישראל נוה ישראל 11 226545
מג"ש, מעיין חיים
ירושלים
הדסה ב"ה עין כרם 446350
מג"ש, מרפאת רוממה הגה"צ 28 523191

חיפה
מגור המגינים 97 524113
חולון
ד"ר חורי סוקולוב 70 842433
בת ים
בלפור בלפור 90 583448
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רמת גן
הרצל הרצל 52 722572
נתניה
תרופה הרצל 2 28656
הקריות
הרקן מטמת מודיעין קרית מוצקין 715136
רחובות
סגל הרצל 134 451228

מרכזי מידע - אגד
02-528231-2 03-432777 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

זמן הדלקת הנרות

	ער"ש	מוצ"ש
ירושלים	6.45	8.04
תל אביב	7.03	8.06
חיפה	6.57	8.07
באר-שבע	7.01	8.00

אספא

למחלקת שירות בירושלים
דרוש
קבלן שירות עצמאי
• בעל רקע טכני
• בעל רכב טנדר או מסחרי
• העבודה באזור ירושלים
מועמדים מתאימים יפנו אישית למר בריזל
רח' שורשן 3 ירושלים, טל: 02-248569

מכון הנרייטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות
דרושים
עובדים/ות לבדיקת מבחני הישגים רמת בית־הספר היסודי
המעונינים יתקשרו טלפונית
לגבי דינה כהן - 02-419191
בימים א - ה בין השעות 08:30 - 13:00

למשרד אדריכלים
דרושים
1. אדריכל/ית
בעל/ת נסיון, 3 שנים לפחות
2. הנדסאי/ת
בעל/ת 3 שנות נסיון
להתקשר 02-634870

לדפוס במרכז ת"א
דרוש
מדפיס מעולה
להפצה וגסטליים 1/8
★ עם ידע בהדפסת רבע גליון
★ תנאים מיוחדים למתאים
★ 5 ימי עבודה
טל: 03-229108

גרבי דלתא DELTA
דרוש/ה
לבורנט/הנדסאי כימיה
עם ניסיון בענף הטקסטיל
● מגורים במקום - יתרון.
נא לפנות בכתב יד, בצירוף קורות חיים, לגרבי דלתא - אזור התעשיה כרמיאל

מזכירות
אחראיות, חרוצות, מסודרות, בעלות ניסיון בעבודת מזכירות כולל הדפסה ויכולת עבודה עצמאית.
* 2 משרות אחות חלקית (6 שעות ביום) משרה שניה - מלאה.
לקביעת ראיון: טלפון 03-375063 שלוחה 240 - לריבי, ביום א' 13.00-15.00 בימים: ב', ג' 09.00-11.00.
החברה להגנת הטבע

לחברה מסחרית בחיפה
דרוש/ה
מנהל חשבונות מדופלם
★ נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה מעשית בהנדיש ממוחשבת.
★ ידע מוכח בהכנת דוחות כספיים להנהלת החברה ולמס הכנסה.
★ יכולת ונכונות לעבוד ללא מגבלות זמן ובריאות.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, משכורת מבוקשת וציון מספר טלפון להתקשרות, לת.ד. 4496 חיפה 31044 בציון המס' 80 ע"ג המעטפה
- סודיות מובטחת -

דרושים במכתשים:
למפעלינו בבאר־שבע וברמת חובב
מהנדסי מכונות
מהנדסי מכונות להשתלבות במערך האחזקה של שני האתרים
(באר־שבע ורמת־חובב)
לתפקידי אחזקה ושיפורים במיתקנים כימיים.
דרוש נסיון בתעשיה כימית.
תיתכן עבודה גם בשעות לא מקובלות.
נסיון קודם (עד שנתיים) - יתרון.
מועמדים יפנו בכתב יד ובצרוף קורות חיים ותאור נסיון קודם לאגף משאבי אנוש ת.ד 60 באר־שבע, 84100 סודיות מובטחת

שיטה בע"מ
דרוש
נציג מכירות
למכירת מוצרי חשמל ביתיים קטנים
באיזור הצפון
★ נסיון מוכח עם סוחרים בענף החשמל
★ הופעה ייצוגית ואמינה
המעמדים המתאימים יתקשרו טלפונית 03-337082

קופת חולים מאוחדת
לסניף ת"א דרושה
מעבד/ת תמלילים
למשרה חלקית
המעוניינים מתבקשים לפנות לכ"א ארלוזורוב 100 ת"א, טל' 03-233251/2

לסניפנו ברמת־גן דרושים
1. שתנית
בעלת ניסיון למשרה חלקית
2. סייעת לרופא שיניים
בעלת ניסיון למשרה חלקית.
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל סניף רמת־גן רח' נתן 6 א' טל' 03-734196

אורט ישראל
דרושים
מורים - לשנה"ל תשמ"ח

קצרין
בי"ס מקיף אורט "יפי מלך"
ת.ד. 18 קצרין
טלפון 069-62088

המקצועות:
★ מיחשוב ובקרה (מרכז המגמה)
★ חשמל
★ פיסיקה
★ הסטוריה
★ הנהלת חשבונות
● לבורנטית

חצור הגלילית
בי"ס מקיף כללי ע"ש אברט
ת.ד. 193 חצור הגלילית
טלפון: 069-37572, 069-37750

המקצועות:
★ אלקטרוניקה
★ מתימטיקה
★ פיסיקה
★ אנגלית
★ ערבית
★ הסטוריה (הכנה לבגרות)
★ תנ"ך (הכנה לבגרות)
★ פיסיקה
★ לשון
★ ספרות
★ שרטוט
★ מקצועות המכניקה (עיוני ומעשי)
● ספרנית מוסמכת
● לבורנטית מוסמכת

בית שאן
לבי"ס תיכון מקיף דתי
ע"ש זלמן ארן
ת.ד. 25, בית־שאן
טלפון 06-586034, 06-587458

המקצועות:
★ אלקטרוניקה
★ חשמל
★ מתימטיקה
★ אנגלית
★ הסטוריה
★ אופנה
★ פקידות ומינהל

מכון דור
מיון אבחון והשמת כ"א
דרוש
פסיכולוג
ניסיון באבחון ומיון מקצועי
ובכתיבת חוות דעת
העבודה בצוות צעיר ובאווירה נעימה
לפנות מכון דור יהודה הלוי 108 ת"א
טל: 03-290510, 03-295445

ההסתדרות הציונית העולמית
מחלקת הנוער והחלוץ
מפעלי קיץ
דרושים/ות
עובדים/ות סוציאלים פסיכולוגיים קליניים
לעבודה עם בני נוער מחו"ל
★ העבודה כוללת יעוץ למדריכים חברתיים המטיילים עם קבוצות ברחבי הארץ
★ התערבות מקצועית במקרי משבר. (CRISIS INTERVENATION)
★ תקופת העבודה מאמצע יוני עד אמצע אוגוסט
כישורים נדרשים
- שליטה טובה באנגלית
- נסיון בעבודה עם נוער מחו"ל
- רקע בעבודה סוציאלית או פסיכולוגית
להצעת מועמדות יש לפנות טלפונית ל' 02-208521/2 כדי לתאם ראיון לימים רביעי חמישי 21 - 20 במאי 1987
ההסתדרות הציונית אינה מתחייבת לקבל הצעה כלשהי

זמנים לעסק
מנהל + מזכירה
לבית דפוס
לניהול עסק + מכירות
+ ידע בהנה"ח
פרטים בטל.
03-226424

איתנית
מוצרי בניה בע"מ
דרוש
מכונאי אחזקה
בוגר בי"ס מקצועי
— ניסיון קודם במערכות אחזקה תעשייתיות (לפחות 5 שנים)
— ידע הכרחי בהידראוליקה ופנאומטיקה
— עבודה במשמרות
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים, ניסיון בעבודה טלפון להתקשרות לאגף כח אדם, איתנית, ת.ד. 32, נהריה.

אלומור לייזרים בע"מ
בחברתנו פותח
לייזר תעשייתי חדשני
★ לצוות פיתוח הבקרה של המוצר דרושים:
1. מהנדס/ת תוכנה/חומרה
עם נסיון של 3 - 2 שנים ב -
★ תוכנת בקרה תעשייתית על PC
★ חומרה דיגיטלית
2. תכנת/ית
עם נסיון רב בכתיבת תוכנת בקרה על PC.
★ למשרד הטכני דרוש:
3. הנדסאי/ת טכנאי/ת מכונות
עם נסיון בתכנון מכני והעברה לייצור
לפנות בטלפון 02-822337, 02-818916, לבקש אלומור - מזכירה, או בכתב בצירוף קורות חיים ושמות ממליצים לת"ד 16042, ירושלים 91160

למשוב באר־טוביה
דרוש / ה
מנהל/ת חשבונות
דרישות
1. סוג 3 בהנהלת חשבונות
2. נסיון מינימלי של שנתיים
רצוי במשוב
בפרטים נא לפנות למר וקסמן משה
טל: 055-86963
055-81005

ההסתדרות מדיצינית הדסה
דרושים
פיזיותרפיסטים
למשרות מלאות וחלקיות.
מרפאים בעיסוק
למשרות מלאות וחלקיות.
תורני ביטחון
בוגרי קורס פיקודי בצה"ל
למשרות חלקיות ובמשמרות.
מזכירות כתבניות דו־לשוניות
למשרות חלקיות.
חשבי שכר
בעלי נסיון בחישובי משכורות במגזר הציבורי
נא לפנות טלפונית: 446226, 02-447136
או בכתב - לאגף כח־אדם ת.ד. 12000 ירושלים
בימים א' - ה' עד 13.00
המשרות מוצעות לנשים וגברים כאחד

יותר טוב מנפאואר
לסניף ירושלים
התבצלת 5, א'-ה' 09:00-14:00
טל: 02-233436
דרושות
מזכירות
עברית - אנגלית
הדפסה - הכרחי
למגוון הצעות עבודה בתעשיה, בשירותים, במסחר ועוד
למתאימות תנאים טובים ומלוא התנאים הסוציאליים - כתוק
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל־אביב • חיפה
באר־שבע • רחובות

לחברה התעשייתית גדולה המשווקת מוצרי־צריכה דרוש
איש מכירות/מפיץ
לאיזור חיפה והצפון
הכישורים: עד גיל 30; השכלה תיכונית/מקצועית מלאה; דינמי וחרוץ; נכונות לעבודה קשה בעלת אתגר וסיפוק; בעל רכב מסחרי טרנזיט. יידרשו ערבויות.
מועמדים מתאימים מחיפה והקריות בלבד יפנו בכתב־יד בצירוף קורות־חיים (בציון מספר טלפון להתקשרות) אל ת.ד. 3953, פתח־תקוה 49517, עבור "שיווק צפון". סודיות מובטחת.

מזכירה
למחלקת תיירות טבע נכנסת
יכולת ניהול משרד באופן עצמאי (כולל הדפסה), ידיעת השפה האנגלית, (רצוי גם שפות נוספות). עדיפות לבעלות רקע בתחומי התיירות. 3/4 משרה. התחלה מיידית. טל: 02-249567 יואב שלוחה 03-375063/240 ריבי
החברה להגנת הטבע

דרושים במכתשים:
למפעלינו בבאר־שבע וברמת חובב
למשרדנו בתל־אביב
דרושה
מזכירה עצמאית
הכישורים הדרושים:
★ מזכירה כתבנית בעברית ובאנגלית
★ שליטה באנגלית
★ נסיון בעיבוד תמלילים
★ נסיון קודם יתרון
מועמדים יפנו בכתב יד ובצרוף קורות חיים ותאור נסיון קודם לאגף משאבי אנוש ת.ד 60 באר־שבע, 84100 סודיות מובטחת

לחברה מסחרית בת"א
דרוש
חשב
המשרה מוטעמת למנר ראיית חשבון עם נסיון של 5 שנים לפחות בהשמכת חברה בתיקי ביומני
בעל המשרה יוהל עצמאית את מערך הכספים של החברה, כולל קשר עם ספקים ובנקים ויהיה חבר הנהלת החברה
המעוניינים יפנו לת.ד. 14090 ת"א (עבור חשב) תוך פירוט נסיון וקורות חיים
סודיות מובטחת

איתנית
מוצרי בניה בע"מ
דרוש/ה
לבורנט/ית למעבדה לחומרי בניה
בעל/ת ידע בהפעלת מכשירים עדינים לביצוע בדיקות מעבדתיות במעבדה ואולם הייצור.
דרוש ידע במיקרוסקופיה.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים, ניסיון בעבודה וטלפון להתקשרות לאגף כח אדם, איתנית, ת.ד. 32, נהריה

למפעל תכשיטים בירושלים
דרושים
מנהל
מחלקת שיבוץ
נסיון של 10 שנים בשיבוץ
צורפים
בעלי נסיון
לפנות: ☎ 02-721058

Spectra
ספקטרה קלור אינק בלוסינג
מכון לטכנולוגיה עתירת מדע בענף הדפוס
בגבעת־שאול, מרכז ספיר בנין ד', ירושלים
עקב התפתחות עם הפנים ליצוא
דרושים
לפרוייקט דפוס ליצוא
סקנריסטים מנוסים
מנהל מחלקת מונטז'
+ 3 שנות נסיון כמנהל מחלקה
גרפיקאים בעלי נסיון+תיק עבודות
מגורים בירושלים חובה
מפעילי סייטקס
בעלי רקע בדפוס ובמחשבים
(למתאימים תינתן השתלמות במקום)
בדבר פרטים לפנות
לטל' 537360, 537157, 02-527337
לבקש את ריימונד חזן/ג'וליאן חזן

למרכז מסחרי גדול בחיפה
דרוש
חצרן־גנן
לטיפול במזרקות וגינון חוץ ופנים
לחצי משרה
בשעות הבוקר.
לפנות: 04-640969
04-644168

מלון הילטון ירושלים
דרושים
קונדיטורים מקצועיים
נא לפנות החל מיום ראשון, למחלקת כוח אדם 02-536151

למכירה
מעדנית בשר טורו
במרכז העיר (ליד מנזת שמשון) באשקלון יפיפיה ובעלת מוניטין רב
לרצינים בלבד טל: 051-23790
051-33660

שופר־סל
לסניף אגרון 1 ירושלים
דרושים/ות
★ **קופאים/ות**
★ **עובדי/ות מאפית**
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף במקום
טל: 02-222947

עיריית ירושלים | משמר אזרחי מרחב ירושלים | משטרת ישראל

אם אתה/ה בעל/ת:
- עבר פיקודי בצבא
- פרופיל רפואי גבוה
- רשיון נהיגה
- נכונות לתרום בנושאי בטחון וקהילה בשעות הערב והלילה
למשמר האזרחי בירושלים יש מה להציע
קו חם ☎ 249470

הארץ 20.5.87

هكذا صنع الأصل

[illegible] الأصل

שופט מעכב גזר דין; הנימוק: זהותו של הנאשם אינה ידועה

מדובר בצעיר בדואי שהודה בהחזקת חשיש ● ברשותו נמצאה תעודת זהות מזוייפת לחוקריו סיפר כי מגיל עשר הוא מתגורר באילת, אך לא נמצא שם איש המכיר אותו

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

מעשה נדיר מבית המשפט המחוזי תל-אביב: צעיר בדואי הודה בהחזקת 4 ק"ג וחצי חשיש, אך השופט אינו יכול לגזור את דינו בגלל קשיים לזהותו.

הצעיר נתפס לפני חודשים אחדים בידי המשטרה, וברשותו החשיש. הוא החזיק בתעודת זהות מזוייפת, שהתברר כי נגנבה מצעיר בדואי אחר.

העצור, שמונה לו סניגור מטעם בית המשפט, הודה בעבירה שיוחסה לו, ובהנחיית השופט, אריה אבן-ארי, הוטלה באחריות המשטרה לנסות לגלות את זהותו האמיתית.

הנאשם, מזוקן, בעל גזרה רזה, דובר עברית טובה. הוא סיפר במשטרה, כי נולד בשבט בדואי בדרום הארץ. כשהיה בן שנתיים עזב אותו אביו, ואמו נטשה אותו כשהיה בן עשר. בגיל זה עבר להתגורר באילת.

עוד סיפר, כי זמן רב עבד בחוף אלמוג שבעיר. עקב הדברים שמסר, נסעו איתו שוטרים לאילת, וניסו לאתר אנשים שלטענתו הכירוהו. חקירת המשטרה לא העלתה דבר.

התובעת, עו"ד זמירה גולדנר, סיפרה בבית המשפט כי הנאשם נקב בשמו של אדם המכונה "דני האינדיאני", אך גם קצה חוט זה לא העלה דבר.

השבוע היתה עוד ישיבה בעניינו של הנאשם, שיוחדה לדרכים לזהותו. התובעת מסרה כי המשטרה לא הרימה ידיים, ותנסה לפנות אל מצרים, באמצעות האינטרפול. כמו כן תפיץ המשטרה את תמונתו בתחנות שלה בדרום הארץ, סמוך למאהלי הבדואים.

השופט נתן למשטרה ארכה של חודש לעדכנו אם עלה בידיה לגלות מיהו הנאשם.

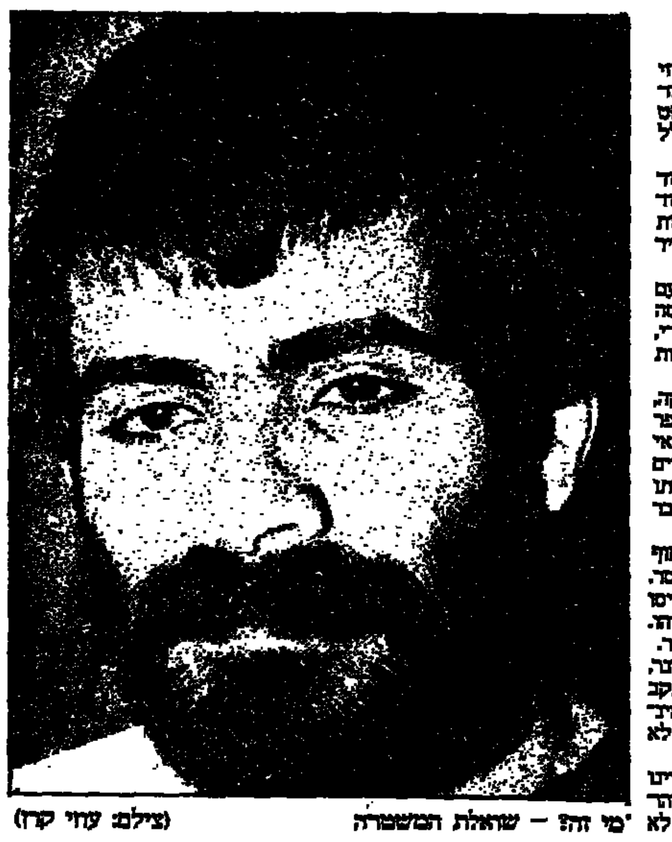

'מי זה?' — שואלת המשטרה (צילום: עוזי קרן)

העץ ה-800 — ב"חורשת העקרות"

את העצים נוטעות נשים שילדו לאחר שקיבלו טיפול אצל רופא אחד — ד"ר שלמה כרמל

מאת ירדה טל
סופר "הארץ" בחיפה

העץ ה-800 ב"חורשת העקרות" ניטע בימים אלה בכרמל. המדובר בחורשה יוצאת דופן, שבה כל עץ מציין לידה מוצלחת של נשים שלקו שנים באי-פריון, ואשר ילדו בזכות טיפול רפואי מסוים. המכנה המשותף לכל הנשים, שהן עברו את הטיפול נגד העקרות אצל רופא אחד, ד"ר שלמה כרמל ממרפאות "ליך" של קופ"ח בחיפה.

היוזמה לנטיעת העצים היא של הרופא עצמו, שעשה לעצמו מנהג, ולפיו הוא דוחה קבלת מתנות מנשים שטיפל בהן, ושילדו, ובמקום זאת מציע להן לפנות לקק"ל לשתול עץ.

דובר קק"ל הביע תקוותו, שלפי הקצב של הרופא תיהפך החורשה במהרה ליער.

מטען חבלה התפוצץ בקרית-גת; 6 נפצעו

המטען הונח בפח אשפה ליד בית קפה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

משטרת קרית-גת עצרה אתמול לחקירה כ-40 בני מיעוטים העובדים בקרית-גת, עקב התפוצצות מטען חבלה בתוך פח אשפה, סמוך לבית-קפה בקרית-גת.

מהפיצוץ נפצעו שלושה אנשים, והם עוברי [illegible].

אתמול בשעה 13.00 ישבו יצחק בר-גיגי (61), אלימיהו מלכה, עולה מאתיופיה (23), ותושב חברון, בבית הקפה "בית הפרי". מטען חבלה התפוצץ סמוך להם, והם נפצעו בכל חלקי גופם.

עוד שלושה נפצעו קל, נחבשו במקום ונשלחו לבתיהם. לבית הקפה נגרם נזק כבד.

למקום הפיצוץ הגיעו כוחות משטרה גדולים ממשטרת קרית-גת ומחוז לכיש.

מפקד מרחב לכיש, ניצב-משנה יוסף זכריה, אמר אתמול כי מדובר באירוע חבלני.

רוב החשודים שוחררו אתמול.

הפצועים הועברו לבית-החולים ברזילי באשקלון, קיבלו טיפול, ושניים מהם כבר שוחררו.

התחזה למבקר מס הכנסה ונעלם עם 1200 שקלים

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בהרצליה

צעיר שהתחזה למבקר מס הכנסה גנב מבעל מינימרקט בהרצליה אלף ומאתיים שקלים חדשים.

המעשה אירע אתמול בצהריים. "מבקר מס הכנסה" הגיע למינימרקט שבבעלותו של מרדכי אריאל (36), ברחוב בני בנימין 10 בהרצליה. לאחר שהציג עצמו ביקש מבעל המקום לשלוף מכיסו את הכסף. לאחר מכן הורה לו להביא אליו את סרט הקופה הרושמת וכן סיגריות.

אריאל עשה כמבוקש, אך כששב אל החדר נדהם לגלות ש"נציג המס" נעלם עם אלף ומאתיים שקלים חדשים, שמסר לו דקות אחדות קודם לכן.

נאשם שטפטף דם לדגימת שתן כדי לפסול עצמו מלשרת ביחידה קרבית

(ע). חייל מואשם בכך שטפטף טיפות דם לדגימת שתן והעמיד פנים כחולה בכוונה לפסול עצמו מלשרת ביחידה קרבית. החייל מואשם בהתנהגות התנהגות מבישה.

התביעה הצבאית הגישה לבית הדין הצבאי מחוז-צפון כתב אישום נגד הנאשם — טוראי המשרת ביחידה קרבית. בתביעה נאמר, כי מאז חודש אוקטובר אשתקד, במשך כ-3 חודשים, העמיד החייל פני חולה, בכוונה לפסול עצמו לשרת ביחידתו. החייל נדרש פעמים אחדות לתת דגימת שתן, לבדיקה מעבדתית, עקב תלונות שהעלה בפני רופאיו אודות מיחושים וכאבים במותניו. הוא מואשם בכך שנהג להוסיף דגימות דם טרי מאצבעו או מפצע שפער בלחיו, ובכך לשבש את דגימות השתן.

נציגת התביעה עו"ד לני אלפורד טוענת בכתב האישום, כי החייל התנהג בצורה מבישה בכך שגרם לטיפול רפואי ממושך ומיותר בתלונותיו.

עיצומים במשרד הרישוי; העובדים: בשל עומס כבד

לפי בקשת האוצר עוכב לפני כחודשיים משלוח רשיונות לחידוש — כדי לייקר אגרות הרישוי ● מאז מתארכים התורים של הבאים לשלם במשרדי הרישוי ● האוצר מסרב לסייע לתגבר כוח האדם

מאת יפעת נבו
סופרת "הארץ"

שיבושים היו אתמול בכל סניפי משרד הרישוי בארץ, לאחר שהעובדים פתחו בעיצומים ולא טיפלו בבדיקות קנס, שיעבודי רכב ואגרות להעברת בעלות רכב.

העובדים נימקו את העיצומים בלחץ העבודה הקשה שנכפה עליהם במהלך חודש אפריל, ושנמשך גם במאי.

העלאת אגרות הרישוי בידי האוצר, עוד במארס, היא שיצרה לחץ על סניפי משרד הרישוי, מאחר שהאוצר ביקש מאגף הרישוי לעכב את משלוח חידושי הרשיונות ל-48 שעות. זאת כדי שברשיונות החודשים מאפריל כבר יהיה אפשר לגבות את האגרות המוגדלות.

אבל 48 השעות נמשכו יותר משבועיים, ואלפי אנשים שהיו אמורים לקבל לבתיהם את הרשיונות ולשלמם בדואר, הלכו למשרדי הרישוי כדי לשלם, ויצרו תורים ארוכים שנמשכו בכל אפריל.

תביעות הנהלת משרד התחבורה לאוצר לתגבר את כוח האדם, עד לחיסול העיכובים שנוצרו, לא נענו. הנהלת משרד התחבורה הביעה תמיכה בתביעות העובדים, אף כי הובהר להם שהנהלת המשרד שוללת עיצומים כדרך למאבק.

ישובי הדרוזים — ערי פיתוח

ארנס: בשנת התקציב הזאת יוקצבו 20 מיליון ש"ח לביצוע התכנית להנהיג שוויון בין המגזר הדרוזי למגזרים האחרים

מאת נורית בהגא

השר משה ארנס מסר כי ועדת מנכ"לים החליטה לסווג את ישובי הדרוזים כערי פיתוח במקביל לישובים היהודיים. סיווג גבוה, דרגה א' פלוס, הוענק למועצה האזורית מרכז הגליל, להורפיש, לריחניה, לבית ג'אן ולפקיעין. יתר המועצות המקומיות הדרוזיות הועלו לדרגות א' וב'.

ארנס נפגש אתמול עם ראש העדה הדרוזית, שייך אמין טריף, בג'וליס, הציג לפני השייך את ההחלטה שהתקבלה בממשלה, ולפיה יחול שוויון בין חיילים משוחררים דרוזים ליהודים.

אחרי כן קיים ארנס פגישה עם ראשי המועצות הדרוזיות, בנהריה.

לדבריו, התקבל סיכום עם שר האוצר שמשרדו ידאג להמציא את התקציבים הדרושים לביצוע התכנית להנהגת שוויון בין המגזר הדרוזי למגזרים האחרים.

"להערכתי, בשנת התקציב הזאת יוקצו לנושא 20 מיליון ש"ח. 11 מיליון ש"ח יתקבלו דרך משרד הפנים והיתר דרך משרדי ממשלה נוספים (חינוך, רווחה)", אמר.

רשת קו אופ: תנובה מתנה אספקת תוצרת חלב בהזמנת חלב ניגר

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הנהלת "קו אופ תל אביב דן השרון" פנתה להנהלת משרד התעשיה והמסחר בתלונה נגד תנובה על שהיא נמנעת מלספק את תוצרת החלב המחומצת.

לתלונה צורפה רשימה של 7 סניפים של "קו אופ" שהזמינו מוצרי חלב ולא קיבלו אותם. נראה שתלונה זו קשורה במאבק על שיווק החלב.

בתלונה נאמר כי תנובה מתנה הזמנת תוצרת חלב, חלב עמיד, בהזמנת חלב ניגר טרי. לטענת המתלוננים, הודיע נציג תנובה למנהל סניף דיזנגוף של קו אופ, שיש לו הוראות פנימיות כי מי שלא יזמין חלב ניגר לא יקבל תוצרת חלב.

סוהרים נרגמו בעזה; לכדו את זורקי האבנים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

אוטובוס שהסיע אתמול 30 סוהרים מאשקלון לכלא עזה, נרגם אתמול בידי נערים באבנים, באזור כבר מרינה בעזה.

מהמשטרה נמסר כי הצעירים שיידו את האבנים לא פגעו באוטובוס, ולא נגרם כל נזק.

כמה סוהרים ירדו מהאוטובוס, ובתום מרדף לכדו את מיידי האבנים והובילו אותם לתחנת המשטרה.

מדעני המים: לקצץ לאלתר 100 מיליון מ"ק במכסות המאושרות

מאת אלי אלעד

ועד מדעני המים במוסדות ההשכלה הגבוהה תבע אתמול בפגישה עם שר החקלאות אריק נחמקין לקצץ לאלתר 100 מיליון מ"ק במכסות המים השנתיות המאושרות, בנוסף על קיצוץ שביצע אשתקד בהיקף 200 מיליון מ"ק.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

בביוגרפיה מרתקת זו אנו למדים להכיר את בן-גוריון מנהיג שהוא מדינאי אמיתי ורועה לעמו.
(ברברה טוכמן, לקראת פרסום הביוגרפיה בארה"ב)

קנאת דוד
הקרקע הבוער
כרך שלישי של הביוגרפיה המקיפה ביותר על חיי בן-גוריון
מאת
שבתי טבת

כרך זה כולל את השנים 1933–1943, שנים בהן פעל בן-גוריון בהנהלת הסוכנות היהודית במרביתן – כיושב-ראש שלה.
בן-גוריון היה חדור הכרה, שאם הציונות לא תוגשם לאלתר, היא לא תוגשם לעולם, והעם היהודי צפוי לאבדון. מתוך תחושה עזה שהקרקע בוער, חותר ל"כיבוש הציונות", על-ידי הפיכת תנועת העבודה "ממעמד לעם" ועל-ידי הפיכת הציונות לתנועת עם. קונסנזוס רחב זה נועד לאפשר פעולה מדינית מלוכדת ולהיות מכשיר יעיל להגשמת הציונות.
זה היה המניע לנסיונו להגיע לידי הסכם עם זאב ז'בוטינסקי, הגדול באויביו, וגם סיבת הקרע עם יצחק טבנקין, נאמן ערכיה וייחודה של תנועת-העבודה.
דבקותו של בן-גוריון ברעיון המדינה, אפילו הוא כרוך בוויתור על שלמות הארץ, כאמצעי הגדול ביותר להעלאת מליונים ולהצלתם בארץ-ישראל, היתה מגורמי הפילוג במפא"י. תביעתו למאבק נמרץ וגלוי בבריטים למען הגברת העליה והקמת מדינה לאלתר מרחיבה את הקרע בינו ובין וייצמן.
כרך זה מתאר את השנים הסוערות והמכריעות, שבמהלכן מתגברת התנגדות הערבים לציונות, גרמניה מאיימת על שלום העולם ועל חיי מיליוני יהודים, ובריטניה נסוגה מתמיכה בציונות. הספר סוקר גם את ראשית פעולתו של בן-גוריון בשנות המלחמה ונוכח השואה. לפנינו תיאור חי ומרתק של שנים הרות-גורל בתולדות העם. בן-גוריון מתגלה כאן במלוא כוחו המדיני, ומתוך קורות חייו נפרשים תולדות היישוב והאישים שפעלו באותה תקופה. בספר מוארים חייו האישיים ופרקים נעלמים שלא פורסמו עד כה.

הכרך הראשון קנאת דוד – בן-גוריון הצעיר 1886–1919 מתאר את בן-גוריון הצעיר המחפש את דרכו ואת בטחונו בעצמו.
הכרך השני קנאת דוד – בן-גוריון: איש מרות. הכרך עוסק בשנים 1919–1933 שנות הקמת ההסתדרות וביסוסה.
הכרך השלישי הוא נדבך נוסף בביוגרפיה הגדולה של בן גוריון ההולכת ונכתבת.

"שבתי טבת עשה מפעל כביר (...) הוא מראה לנו את בן-גוריון ללא כחל ושרק (...) זוהי כתיבה חסרת תקדים, על אדם שלא ינק מתקדימים והיא מעוררת אמון והתפעלות באחת."
(שמעון פרס, בבית בן-גוריון)
"קנאת דוד (...) ביוגרפיה מונומנטלית של דוד בן-גוריון שאין לה אח ורע בספרותנו."
(משה שמיר, מעריב)
"למחקר הזהיר והדייקני נוסף כשרון כתיבה והצגה, והתוצאה היא ספר קריא ומעניין."
(אלי שאלתיאל, הארץ)
"שבתי טבת חודר לנפש גיבורו, חי את מאבקיו, את לבטיו, את בדידותו ויודע לתאר נכונה את הנגלה ולחשוף את הנסתר."
(חיים ישראלי, בבית בן-גוריון)

ש
הוצאת שוקן/ירושלים ותל-אביב

אלבום תמונות חינם
עם כל סרט צילום של **פוג'י**
FUJICOLOR SUPER HR 100·400
FUJIFILM
צלם פוג'י ואתה בתמונה

חברה צעירה ועתירת ידע המובילה בתחומה בארץ ובעולם
מחפשת מימון לשיווק מוצריה בישראל ובחו"ל
השקעה דרושה 250.000 $ פוטנציאל להחזרי השקעה גבוהים במיוחד.
ת.ד 6104 חיפה מיקוד 31060

מה מתבשל?
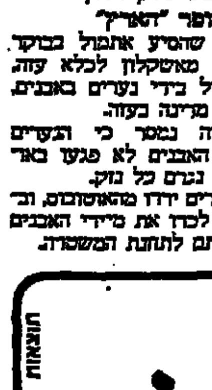

קראו החודש
ב- מזון ומטבח
כתב העת לענייני מזון, ארוח ותזונה.
עכשיו! ניתן להשיג את "מזון ומטבח" גם בקיוסקים ובחנויות העתונים.
המחיר: 2.80 ש"ח בלבד
קראו החודש: ★ שוויץ - ארץ אלף הגבינות ★ אגוזים לא רק לסלטים ★ ציוד עזר למאפיות - מגמות וחידושים ★ מרכיבי מזון - החומצות במזוננו ★ "סאחתין אבוקדו" ★ לאכול בעיניים - פירות וירקות ממולאים ★ העלות מזון - כיצד ניתן למנוע ★ על טעם ועל ריח - קמומיל ★ עיבוד בשר ★ למה לצבוע אוכל! ★ מוצרים חדשים... ועוד ועוד...
הפצה ע"י: "נד" - חברה להפצה.
מזון ומטבח מקבוצת דפי זהב, טל. למנויים: 03-7532345

אנגלו סכסון
מחלקה מסחרית
מציעה לשוכרים רציניים בלבד
צומת פתח-תקוה כביש גהה
בנין 2400 מ"ר 3 קומות ברמה גבוהה
בנין 3600 מ"ר 3 קומות ברמה גבוהה
מתאים ל...
תצוגה, משרדים, מרכז קניות, תעשיה קלה
פנה למומחים
פנה טלפונית: 03-286181
מחלקת תעשיה מרכז
אנגלו-סכסון
זה נכס בשבילך.

אליסרא
מערכות אלקטרוניות בע"מ
מודיעה על
העתקת משרדי
שרות
המרכזיות הפרטיות
לרח' הירקון 39
בני-ברק מ. 51201
טל. 03-7545111

בית הברידג'
סניף תל-אביב של התאגדות הישראלית לברידג'.
נפתח בית ספר לברידג' בהדרכת בכירי מדריכים המנוסים והמקצוענים. ההרשמה לקורסים למתחילים ולמתקדמים - בכל יום משעה 16.00. קורס ראשון למתחילים ייפתח ב-17/5/87.
בית הברידג'
תל-אביב רח' בן אביגדור 8
טל. 332417, 03-337792
תחרויות סדרתיות נושאות פרסים (נקודות אמן, גביעים ובתוספים).
בכל ימי השבוע - אחה"צ ובערב.
- ספריה עם מבחר ספרים גדול וחדש לרשות החברים.
- יומן מודפס של הפעילות הספורטיבית ב"בית הברידג'" יישלח לכל דורש.
הנחה לחיילים בשרות חובה.

הלוח הארצי הארץ חדשות

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המהיר למלה
ביום שישי וערבי חג
8.75 ש"ח כולל מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הדרום הלוח הבטוח

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

דירות כללי

וילות ובתים

קבלנים מציעים

דירות למכירה

4 חדרים ויותר

3–3.5 חדרים

2/2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

ביקוש דירות

דירות בשכ"ח

דירות בדמ"פ

דירות מרוהטות

מכוניות

מכוניות כללי

אודי

אופל

אמריקאיות

אוטוביאנקי

ב.מ.וו.

ג'יפים

דייהטסו

וקסהול

וולוו

מודרים

מלבס

לנצ'יה

מסחריות

מרצדס

משאיות

סובארו

אלפא

סיאט

סיטרואן

סוסיתא

סוזוקי

סימקה

פולקסוואגן

פורד

פיז'ו

פיאט

רנו

אופנועים

אופנועים

ביקוש רכב

הצעות עבודה

לציבור הדתי
● בבית וגן דירות מרווחות 5, 4, 3 חדרים
● בהר-נוף 5 דירות 4,3 חדרים (בסטנדרט גבוה)
● בשכונת בקעה - משכנות פאר קוטגים 5, 4½ בסטנדרט גבוה
משהב
02-224181

דירה בראש שקט
★ בדיקת מהנדס לפני קניה
איתור בעיות רטיבות ועיבוי
★ דו"ח קביל בבית משפט
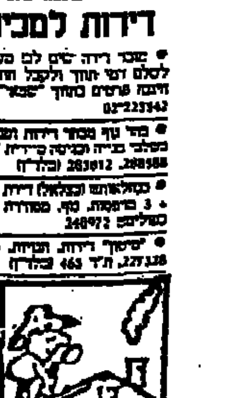
מרכז כלל טל' 02-224388

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

המשך ירושלים

מחשבים

שידוכים

לוח קיר

אופניים

בעלי חיים

טלוויזיות

כלי נגינה

ביקוש עבודה

עסקים

עזרות ומטפלות

חבר

תיגבור

מכירות

מקררים

מדיח כלים

משפחה אומנת

מוצרי חשמל

מזגנים

פסנתרים

ציוד בנין

מערכות סטריאו

סיעוד

קורסים

חנויות

רהיטים

מיקרוגל

שונות

מציאות ואבידות

שיפוצים

משקים

בעלי חיים

בריאות

הזדמנויות מיוחדות

משרדים

מגרשים

מנפאואר

טיולים

מכבי תעשייה

הלוואות

צילום

קיט ונופש

וידאו

מציעים למכירה

חוגים

מודעות

ת.ל.מ

מלוויות

כלי נגינה

בתחרה טובה

עבודת פרך

קונים

קורת גג

שידוכים וחיזוגים

שיעורים פרטיים

חברת יבוא ושיווק תרופות
מחפשת
מנהל/ת חשבונות
הכישורים הנדרשים: סוג 2
2–3 שנים ניסיון בעבודה
רצוי ידע ביבוא, ניסיון בעבודה עם מחשב
תנאים טובים למתאימים
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים
ת.ד. 2096 הרצליה פיתוח 46120

מי המועמד המתאים ביותר?
תן לנו לעזור לך להחליט
במכון דור – מיון, אבחון והשמת כוח אדם
תקבל: מיון ראשוני חינם
בחינה פסיכוטכנית מלאה
ראיון אישי, עם פסיכולוג מומחה
חוות דעת פסיכולוגית על פי ממצאי הבחינות והראיון

מכון דור יהודה הלוי 108 ת"א
טל' 295445, 290510

סינטל
מערכות בע"מ
מרכז לתעשיות עתירות מדע, קרית הסכנין

חברתנו מפתחת מייצרת ומשווקת ברחבי העולם מערכות איסוף נתונים תעשייתיות ומערכות טלקס ממוחשבות.
עם הרחבת פעילותינו דרושים:

מנהל ייצור
- בעל נסיון של 3 שנים במערכות תפ"י בתעשייה אלקטרונית.
- כושר ארגוני ויכולת ניהול צוות עובדים

מנהל/ת חשבונות ראשי/ת
- בוגר/ת ראיית חשבון או מנהל/ה חשבונות מדופלם/ת
- בעל/ת 4 שנות נסיון בתעשייה

מנתח מערכות
- בוגר הפקולטה למדעי המחשב
- נסיון 5 שנים במערכות תקשורת בזמן-אמת ורשתות מקומיות למיקרומחשבים

טכנאי שירות
- בוגר בית ספר מקצועי
- נסיון שנתיים בתחזוקת ציוד מיקרומחשבים

מרכיב טכני למחלקת אינטגרציה
- 3 שנה נסיון בהרכבות אלקטרו-מיכניות

מרכיבות/מחייטות
- בעלות 3 שנות נסיון

שעות העבודה מ- 08.00 עד 17.15 – 5 ימי בשבוע

על המועמדים המתאימים לפנות בכתב יד לת.ד. 9209 חיפה 31092

דלתא DELTA
גליל תעשיות בע"מ
דלתא הלבשה עליונה
דרושים
★ טכנאי/הנדסאי יצור
בוגר שנקר, דובר ערבית לתפקיד ניהולי
★ טכנאי/הנדסאי תעשייה וניהול
לתפקיד תפ"י
בדבר פרטים נא לפנות למזכירות המפעל
טל' 04-986911

דרוש/ה
סגן/ית חשב/ת בכיר/ה
לעבודה רבגונית ואחראית במערך הכספים של חברה מסחרית ארצית בעלת היקף כספי גדול
ייענו רק מועמדים מהשורה הראשונה עם נסיון מוכח של מספר שנים בעבודה כ-רואי חשבון מוסמכים ויכולת נהול וארגון.
נדרשת שליטה טובה בשפות עברית ואנגלית.
מקום העבודה בחיפה

נא לפנות בכתב יד עם תאור נסיון והכשרה לת.ד. 7144 חיפה

פז
בתעשיות פז (יצור)
דרוש/ה
הנדסאי/ת מיכשור ובקרה
הכישורים הדרושים:
★ הנדסאי מוסמך בוגר ביה"ס להנדסאים במגמה למיכשור ובקרה.
★ נסיון של 5 שנים בתעשיה הפטרוכימית
★ נסיון באחזקת מערכות בקרה ממוחשבות.
★ נסיון באחזקת מיכשור שטח.
★ ידע באנגלית והבנה טובה בנושאי ספרות טכנית באנגלית.

תנאי שכר בהתאם לכישורים.
לפנות בכתב-יד בפירוט קורות חיים ונסיון קודם לת"ד 434 חיפה, מיקוד 31003, עבור משרה מס 1.87

סודיות מלאה מובטחת
פז חברת נפט בע"מ

הלוח הארצי — כאן דרום — אזור הדרום

תיאבור
חברה לשרותי כח אדם

- לתושבי אשדוד, קרית מלאכי — בוגרי מגמת מכניקה לעבודה במשמרות
- בלתי מקצועיים עד גיל 35 לחמישה ימים בשבוע
- מפעילי קיטור בעלי נסיון לעבודה קבועה
- חשמלאים מוסמכים בעלי תעודות הסמכה עם נסיון בעבודה במכשור ובקרה לעבודה קבועה בשכר גבוה
- חשמלאים עוזרים, נסיון בעבודה יהווה יתרון
- לעבודה קבועה דרושים חרטים/כרסמים בעלי נסיון
- מחסנאי קרור מלגזן קבוע עבודה קבועה רצוי תושב ק. מלאכי
- בוגרי צבא בעלי ידע במסגרות
- עבודות ייצור ליום עבודה מלא כולל ימי שישי — אופציה לקביעות
- עבודות ייצור בעלות רקע באלקטרוניקה עבודה במשמרות

- אחראית מטבח בעלת נסיון בניהול צוות עובדים, רצוי בעלת תעודת בוגרת תדמור
- מכונאי רכב — נסיון במנועי דיזל ומערכות הידראוליות בעל תעודת הסמכה לעבודה קבועה
- לבורנט מזון בעל תעודת טכנאי לעבודה במשמרות נסיון הכרחי

טכנאי/הנדסאי מכונות נסיון בתכנון מבלטים ומגנטונים מכניים ברמה גבוהה, ידע באנגלית יכולת כתיבת הוראות עבודה, נסיון של כ-5 שנים לעבודה קבועה בשכר גבוה

פקידה/כתבנית עברית אנגלית בעלת נסיון, רצוי תושבת ק. מלאכי גדרה 3/4 משרה
- מנהלי חשבונות בכירים/ראשיים ל-3/4 משרה תנאים טובים למתאימים

אשקלון — הרצל 29,
טל' 28069, 051-26958

דירות למכירה

4 חדרים ויותר

3 — 3.5 חדרים

2 — 2.5 חדרים

וילות ובתים

פורד

פיאט

פיז'ו

רנו

מסחריות

משאיות

אופנועים

הצעות עבודה

מציעים למכירה

משקים

חקלאות

שידורים

בעלי חיים

שכ"ח

מכוניות

אאודי

אוטוביאנקי

אלפא רומיאו

וולוו

סובארו

סיטרואן

פולקסוואגן

עזרות ומטפלות

ביקוש עבודה

חנויות

מבני תעשייה

למרכז שיקום עם דרושים
★ **מדריך מקצועי** למגמת מתכת.
עדיפות לבעלי נסיון בהדרכה בתחום
★ **פקידה** להפעלת סדנת משרדאות
★ **מדריך/ה** למגמה רב תכליתית.
עדיפות למרפא/ה בעיסוק
טל' 04-914052, 04-913696

אם את/ה בעל כושר בימוי ושכנוע — מקומך איתנו
למתאימים/ות עד גיל 28 מובטח!
שכר קבוע גבוה, תמריצים ספציים, מסע השתלמות לחו"ל (בתום תקופה בת 8 חודשים),
יכולת התפתחות בחברה גדולה.
טל' 04-660575, 04-525636
מועדון ישראלי לתרבות

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופי או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחר המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

הארץ העיר צומת השרון תל אביב גוש דן והשרון

דירות למכירה

● וילה בפרדס 1/2 2 דונם אפר גרדה. 03-574549 155412274

● קוטג' רב מפלסי מבנה 240 מ"ר 150,000 דולר 155435274

● בהלוגנים, במרכז 12 ונפרד. קוטג' דו-משפחתי 225,000 דולר. תשלום בכיס 03-7517938 181539273

● דירת גג חדשה 3.5 חדרים 173 מ"ר 154718163

● ביד אליהו, 5 חדרים + 2 ביגונים + גג. 03-334285 592,000 בחול 154920233

● דירה בתחילת בנייה 4 חדרים. 03-5231079 183750233

● דירות באשקלון 3 חדרים 150 מ"ר 03-3521216

וילות ובתים

● בית 1/2 בסביון 500 מ"ר, 5 דונם. 154357163

● בנווה גנים: בית דו-משפחתי על 170 מ"ר 154845164

● בהרצליה פיתוח, בנייה, וילות מפוארות בשיכון גבוה 154971164

● להשכרה, וילה בכפר שמריהו 5 חדרים + ח' דיור 155015164

● להשכרה לתקופה ארוכה בית בהרצליה, 5 חדרי שינה 163814163

טוביה לשם
רח' קהילת סלוניקי 7 ת"א
03-481387

בסביון למכירה וילה מפוארת, 8 חדרים, 5 דונם.
למכירה בסביון וילה, 3 חדרי שינה, 2 דונם.
בסביון להשכרה וילה 4 חדרי שינה לתקופה ארוכה.
בגני יהודה למכירה בית 20 דונם, פנוי מיידי.
למכירה בהרצליה פיתוח, וילה, 5 חדרי שינה, דונם, פנוי.
למכירה בדרא, ביונה הנביא, בית פנוי, אפשרות בנייה ל-8 דירות.
למכירה בשכונת... וילה 6 חדרי שינה, מגרש 400.
בטבריה בקרית שמואל למכירה בית אפשרות בנייה ל-8 דירות.
בטבריה, אזור מלון כינרות, למכירה מגרש לבניית 32 דירות.
במושב תלמי מנשה למכירה בית 28 דונם, הדרים ואתרוגים.

● קוטג' באשקלון 6 + חצר. 857265 03-846619 17555416N

● בכפר יונה דונם אדמה + בית 2 חדרים 19280416N

● בהרצליה להשכרה קוטג' חדש 1/4 דונם 202258163

● למכירה וילה בהרצליה פיתוח על 1/2 דונם 202326163

● להשכרה בית בכפר סירקין 1250 מ"ר 03-774245 03-313261 203348233

● למכירה מגרש 750 מ"ר + בית + אפשרות בנייה 03-3853374 203716233

סוראן אינטרקונטיננטל
מלון דיפלומט
הרצליה פיתוח
טל. 052-556677/192

במקום הכי גבוה, קוטג' 6 + 750 מ"ר 375,000
באזור יוקרתי וילה 6 דונם 600,000
להשכרה לשנה וילה 6 מרוהטת. בין 2,000
להשכרה קוטג' מפואר 4 + 500 מ"ר 1,500
למכירה קוטג' חדש 5 פרוזי 290,000

בתי כפר ומשקים

● בכפר שמריהו משק + בית + 4 חדרים. 03-9321827 200124216N

● בהרצליה משק 25 דונם + וילה 150350234

● משק במושב לפלפל 20 דונם. 052-5614 1521841234

● משק במושב מבשרת 20 דונם פרדס 055-38420 250,000 185252274

● חייב למכור משק במושב ת"א 185617274

● משק ליד רמלה + בית 08-435658 160031292

● למכירה משק במושב אביב 190347292

● למכירה וילה במשק במלל 165427072

קרחת?
הפתרון המושלם
הדבקת שערות
יחודית טהרה ובטוחה
100% הצלחה
המכון לשער
03-812310

פנטהאוז דירות גג

● דירת גג למכירה בקריון 140 מ"ר 201825167

● לציריים בהרצליה 4 גדולים + גג 201928167

● בראשל"צ פנטהאוז 5 חדרים 152718232

● בהרצליה 3 + 1 גג משקעת 052-540733, 100,000 200522237

● ברעננה פנטהאוז 6 חדרים 203645233

● פנטהאוז משקע ויפה, שכונת אבבשה 250 מ"ר 201339273

● בנת 3.5 חדרים 184415273

● גג של 3 דירות אפשרות 160547293

● ברמת גן 5 + גג, ק"ד + מעלית 166623292

● בחולון 5 + גג 161855292

● בהרצליה פיתוח גג לבנייה 201953297

● בהרצליה קוטג' 6 בגג 160249073

● פנטהאוז, 3 1/2 גדול 160327072

● בבון ביהודה 8 + גג + הבור 202955073

● להשכרה בבוגר רבה. 203357073

● בהרצליה פנטהאוז מפואר 205400073

תל אביב

4 חדרים ויותר

● ביד אליהו 5 + 2 כניסות + חניה + מזגן 154920233

● 5 כגיכוש ק"ב + מעלית + חניה 161514233

● בחרק 4 ענקית ק"ב + חניה 180356233

● בצפון הישן 1/2 2 + 2 1/2 1 1/2 183818233

● בצפון הישן 5 + גג + מרפסת 203323233

● בחולון בנייה 160 + 5 מ"ר 203759233

● בשכונת בבלי מבצע 4 כניסות 03-3321069 + מעלית 154841073

קבלנים מציעים

● בבית בנייה בהרצליה 3.5 חדרים "נקר שלמה" 03-9233866 203248293

לוח העיר
"לא מבחרת לא שלמת"
וגם שיחת ה- ☎ על חשבוננו!
קבלת מודעות
8.00-20.30
290697
293648
פרסום לעניין

טלדיור
ברודצקי 43 ת"א
03-423077
03-421535

● ברמת אביב 6 חדרים גבוהה, נוף מקסים $180,000
● בנוה אביבים 4 1/2 חדרים חזיתית קומה אמצעית $155,000
● ברמת אביב פנטהאוז יוקרתי, נוף מקסים $160,000
● בבבלי אפקה 4, מקסימום שקט, ק.ע. $115,000

2—2.5 חדרים

● דירת גג אוניברסיטה (5) 2 בשכונת העירייה 03-451319 "פשל" 155226164

● בצמון 2 משקיפה לים + מעלית + השקה + מיזוג 162633164

● בגבעתיים 1/2 2 ק"ב + מעלית 194917164

● בנתיב הלה 2 1/2 ק"ב + מטבח אמריקאי 19494516N

● 2 חדרים גדולים + מרפסת, ת"א ליד טבריה 202220163

● בשיכון ל' דירות לאיכלוס מיידי 2 חדרים 150632233

● לסלכח דירה בפני אבהו 2 1/2 חדרים 15072823N

● לסטודנטים לקלון 2 קד + 1 קד 154159233

● בשכונת בורוכוב 4 + ק"ב 155343233

3—3.5 חדרים

● בקרית-שלום למכירה 3.5 ק"ב באיזור טובה 03-372270 154710163

● בבורוכוב + מעלית 2.5 03-451319 90,000 155121163

● בגבעתיים דירה יפהפייה מסודרת + מטבח אמריקאי + תוספות 161133163

● 3 חדרים ק"ד 3 בשכונת הדר יוסף 161529163

● לצעירים 3 + ס"א + נוף ק"ד 161621163

● דירת 3 חדרים מרוהטת חלקית 162415163

● בת"א בפלורנטין 3 חדרים מרוהטת 162554163

● 3 בבלי ליד הים 190190116

איזור השרון

דירות וקרקעות השרון
ויצמן 17 כפר סבא 052-32690

● 4 חדרים + מרפסות + 5 $85,000 $96,000
$110,000 מרפסות + 6 אג' דירות קוטג', פנטהאוז
● 5 חדרים יד שלוה - דרוש שיפוץ $68,000
● בדגל הגדו 5 חדרים - פנוי במשה $85,000
● בנקומה 3 חדרים ק"ב מיידי $32,000

4 חדרים ויותר

● בהרצליה 1/2 4 מפוארת מטבח אמריקאי 15545416N

● בכפר סבא בגבעה 4 ק"ד בלי + טלפון 16193316N

● בכפר סבא 4 ק"ד + מעלית 162033168

● בכפר סבא 4 ק"ד + מעלית משקפת 164144163

● 4 גדולה בצור שקט 165512163

● ברעננה 4 גדולה ק"א + 2 מרפסות 180447168

● בכפר השרון משקפת ק"ב 19165816N

● ברעננה נסתר 4 ענקית ביוקר 20231316N

ריצמן 52 כפר סבא 052-32343
● בבאולים, תחילת בנית 5 + מרפסת גמורה. בבנין קטן
● בנוה עוז, קוטג', פנטהאוז בבנית 6 חדרים, יוקרתי
● בגלעד בתחילת בנית 4 + מרפסת גג + קוטג' פנטהאוז 7 חדרים
● שיכון למכירה, דו משפחתי 5 + בית מסודרת, 450 מ"ר קרקע משקעת
● בשרת 5"4 בבנית 24 חדש כניסה

3—3.5 חדרים

● בהרצליה, בנוה-ישראל 3 ק"ק גינה, אפשרות לבנייה 16224816N

● 3 + גג באזור טוב 163851163

● בהרצליה, שכונה 3 + פ.א. 191557163

● ברעננה 3+פ"א מחולקת ק"א 150050233

● בהרצליה 3 + פ"א ק"ב חנייה 15014623N

משהב
חברה לשכון
בנין ופיתוח בעיים
03-664631

● בכפר השרון 5 חדרים, כניסה חדשה 185208233

● ברעננה בתכנון 4 + גג 195859237

● בכפר סבא 4 + פ"א בהמשך חגם 201138233

● בכפר השרון 4 חדרים 201235233

● בהרצליה 4 + חצר 201718233

● בכפר סבא 4 + חצר. ק"ב מחיר 201828233

2—2.5 חדרים

● להסבה בהרצליה 2 + 2 מרוהטת 18035116N

● בהרצליה, בה צמל 2 ק"ב ק"א 202030233

● 2 + 2 טלפון מסודרת 190619293

● בהרצליה 2 + פא ק"ב 20305207N

1—1.5 חדרים

● קרקע 1.5 מ"ר 400 אחוזת בניה 202119233

● ברעננה 4 + 1 ק"ב מסודרת להפליא! 20290607N

● בהרצליה 4 מסודרת ק"ב 20302087N

אנגלו-סכסון
כפר-סבא
052-441521

חדש: במרכז בבנין קטן: פנטהאוז בדרך 138,000 דולר בתשלומים נוחים
באזור שקט ומרכזי: 4 + מרפסת פתוחה. 3 כיווני אויר. כניסה 8/87. 77,000 בלבד.
מיידי: באזור פתוח ושקט 5 מרווחת ויפה ק"ב בלי 79,000 בלבד.
באזור הטוב ביותר בכפר סבא: קוטג' ענק + מרתף 100 מ"ר + גג + חצר גדולה 208,000 דולר.
להשכרה וילה: באזור קוטגים מרכזי + טלפון + מזגנים + מרתף אפשרות לריהוט מלא 680 דולר.
אנגלו סכסון - ויצמן 58 כפר-סבא.
052-25381
052-913860

קונים זהב
יהלומים גדולים
יהודה הלוי 143 ת"א
ZAMLER
טל. 235924

3—3.5 חדרים

● בחולון 1/2 3 עקיפים, ק"ב + מעלית, שרותים כפולים 145223293

● בבת-ים 1/2 3 97 מ"ר 190547293

● בקריית-שרת 4 מסודרת + חניה 200805293

● בחולון 4 חדרים 96 מ"ר 10130103N

● בחולון 3 1/2 ק"ב + 2 מטבח אמריקאי 192850073

● בחולון 4 חדרים וסלון מרוהט + חניה 192925073

● בחולון בקרית-שרת 3 ק"ב 155412163

● בבת ים 3 + חצי + פ"א 160647163

● בחולון 3 משפחות מרוהטת 161832163

● בחולון, בקריית שרת 3 משפחות 16210316N

● בחולון ליד הבעיר 191311164

● בבת-ים 3 בלי + חניה 191426164

● בחולון 3 + פ"א קד 201405167

חולון ובת-ים

4 חדרים ויותר

● בבת ים 4 קומה א' + ג' מטבח 15554616N

● 5 בדירות יהודים 18 160 מ"ר 03-5567140 דולר 150,000 161228163

● בקריית-שרת 4 משקפת מפוארת 18051716N

● בקריית בן-גוריון 5 חדרים ק"ב 18075116N

● בבת-ים 4.5 ק"ב גדולה 151910233

● בחולון 4 + גג + חצי 180114233

● בחולון 4 מסודרת + גינה 185018233

2—2.5 חדרים

● בבת ים 3 1/2 + 2 קומה שנייה 155013274

● בחולון 3 + פ"א + מטבח אמריקאי 18312727N

● 3 חדרים בבת-ים 183241273

1—1.5 חדרים

● בחולון 3 ק"א + מטבח אמריקאי 183359273

● בחולון גינה 3 ק"ב 201511273

איכות חיים לגיל הזהב!!!
כבר נפתח בית ההורים ב"יחד"!!!
5 ארוחות. פיקוח רפואי מלא
פעילויות חברתיות
לעצמאים ותשושים קומות נפרדות!!
בחדרים של 1-2 מיטות
בואו לבקר! בואו להכיר!
הישארו איתנו לחיים כמו בבית!!!
גולומב 10 רמת-גן
03-5518927 03-775534

תווך דרון
03-33347

● ברמת גן בבניה 4"5 + גג, מרכזי ושקט.
● בגבעתיים, 3, מרכזי ושקט. פינוי אוגוסט. ק"א.
● 3 יפים ברמת גן, ק"ב 6 דירות.
● בגבול גבעתיים ת"א בעליית המעוף. 3 יפים. 60,000 ק"א.
● בר"ג 1/2 3, יפים, מרכזי ושקט.

רון נכסים בגבעתיים
03-313347
03-311561
● בגבעתיים "ז'בוטינסקי" 3 יפהפיה שקט ומרכזי. 313347 311561
● בגבעתיים בתעש, 3, ק"א יפהפיה + חנות שקט ומרכזי
● בגבעתיים בכצנלסון, 3 יפהפיה ק"ב או ק"ב
● בגבעתיים 4 חדרים ק"ב + מעלית + חנות יפהפיה!
● בגבעתיים רמבם, 5 חדרים יפים ק"ב מרכזי

● ברמת גן 2 חדרים יפים, מרכזי. בהרואה ק"א חזית.
● ברמת גן 1/2 3 ברחוב אמיר, דירת יפהפיה ק"ב חזית.
● ברמת גן 1/2 3 עגלת יפהפיה, ק"ב ברחוב יוסף הגלילי.
● ברמת גן 1/2 3 ברחוב תבור, שקט ומרכזי חזית.
● בעמק-ברכה 3 ק"א או ק"ד 7, יפהפיה!

גוש דן

מרכז הלמידה שיעורים
★ מתמטיקה ★ פיסיקה ★ כימיה ★ אנגלית ★ הנהח"ש ★ לשון ועוד...
שיעורים פרטיים
בבית או במכון
כל המקצועות והרמות
טל ת"א 03-447404
טל ים 03-863183
טל חיפה 04-224140

4 חדרים ויותר

● בר"ג 4 ליד בלינסון בתשלומים נוחים 161749163

● בר"ג 4 גדולה ק"ב + תוספת 165423163

● בר"ג מרוהטת ק"ב מעלית במקום יפה ושקט 03-7523750 19313216N

● בר"ג בין גנים 3 + 2 על גג 203112167

● בגבעתיים הפלמח 4 ק"ב מעוקה 14342023N

● בכפר גנים 4 + שירותים כפולים 152200233

● בגבול רמת גן 4 מבשר קומת קרקע + חצר 154826233

● בר"ג 4 מ"ר ק"ב, מעלית, טלפון, חנייה 160528233

לצבור הדתי
● בקריית-הרצוג, בני-ברק, דירות 4, 3 חדרים ודירות 5 חדרים עם גג צמוד.
● בגבעתיים – דירות פאר 5 חדרים, רחוב מודיעין – רמתים.
● בתל-אביב – ברחוב עמק ברכה, דירות מפוארות 4 חדרים; 2 דירות בקומה.

משהב
חברה לשכון
בנין ופיתוח בעיים
03-664631

תווך מרגליות
ז'בוטינסקי 154 ר"ג
03-224341
● בעומר קוטג' 170 מ"ר 2 קומות מיידי, בהזדמנות
● בטרשוב 3 חדרים ק"ב יפהפיה סלל ריהוט.
● בת"א מרכז 4 + תבניות מפורטות אקסקלוסיבי חדש בבנקה
● בגבעתיים – מרכזי, דירות 4 + פנטהאוז, כל השיכללים. בניה
● מגרשים בכל חלקי הארץ. קניה/מכירה/ קומבינציה

3—3.5 חדרים

● בבני ברק, בהרצל, ק"ב, 3 + פ"א + דו"ש + תוספות 03-708543 15452816N

● בבני-ברק, בהל הרצוג, 3.5, ק"ב, 3 כיווני אויר 154903163

תווך הבנה
רשי 7 ר"ג
טל 03-7517074

● 3 + 1/2 מפוארים בבני ברק חרב קוקי חזית ק"ב + חניה 68,000
● בבני ברק 3 – רח' הרצוג ק"ב חזית $56,000
● להשקעה בבני ברק, בגוש ז'בוטינסקי 5500 מ"ר לבניה כ-10,000 מ"ר 1,700,000
● בבני ברק: תל-גיבורים (רב בדנער) בבין 2 קומות, כל דירה 4 חדרים + גג. כניסה מיידית $160,000
● בר"ג דירת חדר גדולה רח' עמל $25,000 מיידית

الأصل

המשך ת"א גוש דן והשרון

● באבליגן 1/2 3 מפוארת ממוזגת אמריקאי לא בשבת 154913073

● בבבלי בבניינים 3 חדרים ק"א 162629077

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

4 חדרים ויותר

נתניה

ראשל"צ

2—2.5 חדרים

4 חדרים ויותר

תווך שי

● מגרש למכירה בנס־ציונה 1600 מ"ר · צריך בכסר אחרון

● בית בודד, 3 חדרים, 470 מ"ר

● 1/2 4 מסודרת ברוטשילד

● 3 רא חדרים, בבנית, במרכז ומשובח

● בראשל"צ, 3 ברחו ויניק ק"א

ויצמן 14 נס ציונה 08-462706, 08-470058

טלדיור

ברודצקי 43 ת"א

03-423077

03-421535

● ברמת אביב, בכשמור, 3 מרווחות, מקסימה, כניסה מיידית 380

● ברמת אביב, בלפון בלום, 3 מרווחות, כניסה מיידית 390

● בנווה אביבים ברב אשי 3 מרווחות/ריקות כניסה 600 1.7.87

● ברמת אביב, בלפון בלום 3 ריקות, מיקום מעולה 360

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

מכוניות

דירות בדמ"פ

דירות בשכ"ח

אודי

אוסטין

אופל

אוטוביאנקי

איטצ'ר

אלפא רומאו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

ג'יפים

טויוטה

טלבוט

לנציה

מורים

מיני מיינור

מרצדס

נ.ס.או.

סאאב

סובארו

סוזוקי

סוסיטא

סיאט

סיטרואן

פריזמה

בנייני האחים ברזילי בראשל"צ

● 1/2 3, 3 קד + גג + 3 מרפסות + טלפון + מאגר 90 מ"ר. $67,000

● משק בבשוב טוביה 5 בית חדש + משק אבוקדו + מחסן 150 מ"ר. $155,000

● 4 חדרים, ק"ב + מעלית, 126 מ"ר. $82,000

כפר ים ראשל"צ

פרסם מודעת רכב בלוח העיר - קח מכונית יורופקאר ליומיים חינם!

אל תישאר בלי מכונית

כשאתה מפרסם מודעה למכירת רכב במבצע המשולב של "לוח העיר" ו"יורופקאר" - אתה מרוויח פעמיים!

● מודעתך מתפרסמת עד שמכוניתך נמכרת בשיטת "לא מכרת לא שילמת"

● אתה מקבל חינם - ללא הגרלה - מכונית "יורופקאר" ליומיים! כך תוכל להנות ממכונית צמודה ולא "תיתקע" עד שתקבל את מכוניתך החדשה!

כל שעליך לעשות הוא לגזור את המודעה שפרסמת מ"לוח העיר", ולבוא איתה לאחד מסניפי "יורופקאר":

תל־אביב: השחר 43, טל. 03-337552
הירקון 148, טל. 03-247242
ירושלים: המלך דוד 22, טל. 02-248464
חיפה: אלנבי 3, טל. 04-672839
לוד: שדה התעופה בן גוריון
הרצליה: מלון האשל מול מלון השרון, טל. 052-573254
סביון: אלדריר, תחנת פזגל, טל. 052-722777
באר שבע: דרך חברון - תחנת דלק, טל. 057-38166
אילת: שד' התמרים, טל. 059-74580

europcar

לידיעת המפרסמים בלוח העיר

מודעה באחריות

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס אזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 08.00-15.00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.

לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל: 03-371261

אופנועים

מסחריות

קומסה

רנו

משאיות

מודרים

טרקטורים

קרוואנים

ביקוש רכב

חלפי רכב

פיאט

פיז'ו

פורד

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

גזירה ותפירה

● תופרת מנוסה לתפרה מלאה. תנאים טובים 03-614432 אחרי הצ' 20222516א

חשמל / אלקטרוניקה

● חשמלאי מוסמך לאחזקה במפעל בשרון תנאים טובים ש.ת.ל. 455542-052 164555161

מכונאים / הנדסאים

יהלומים

● להשכרה מלוה לעבודת יהלומים. רחוב הקשוש 390011-03 לעבוד 175621161

מוכרים/ות

דפוס

הנהלת חשבונות

אחיות

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

SOS
כח אדם
וידאו הפקות
ניהול פיננסי

● מכשירן נסיון בתעשיה הכימית.
● טבח בעל נסיון בהכנת סלטים.
● טכנאי/ת שיניים למעבדת שיניים.
● טבח לעבודה קבועה רצוי שומר מסורת.
● מזכירת טלקס והדפסות עברית אנגלית.
● פקיד/ת קבלה עבודה במשמרות ובחגים שכר הולם.
● מזכירה לניהול משרד ביטוח, נסיון בענף הכרחי.
● עובדות נקיון למפעל ממשלתי תנאים מצויינים.
● מעבדות תמלילים לעבודה לא שגרתית.
● מתקדת קונסטקציה לעבודה סידית.
● מנהל משרד נסיון בעבודה עם לקוחות ופיקוח על צוות.
● חניך לעבודה בכוסך בעל פנקס נוער עובד.
● מנהל חשבונות בכיר לפיקוח על מערכת הנה"ח ממוחשבת.
● פחח דיוור מעולה.
● חשב לניהול מערכת בחברה מסחרית, נסיון ביבוא ויצוא.
● מסגרים רצוי יודעי קריאת שרטוט תרכיניות.
● קבלני משנה לחלוקת מוצרי מזון בלעדיים, רכב מסחרי חובה, ערבויות מתאימות.
● מחסנאי טכני בעל רקע טכני בענף המתכת.
● מלגזן ל-5 ימי עבודה בשבוע.

לקורס רכזי כ"א משולב בשיווק מתקבלים מועמדים גילאי 22-30 המסיימים ישובים במקום.

טל. 762721, 752848, 04-754513

קבלת מודעות ללוח "העיר"
לא מכרת – לא שילמת
"רשפים"
טל 611389, 611623
מכבדים ויזה ישראכרט ודיינרס

הצעות עבודה

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מכירות

עובדי מתכת

שרטטים ושרפיקאים

רפואת שיניים

עוזרות ומטפלות

סוכנים/ות

"דרור"
שרותי אופר
מטפלות, עוזרות
פיזיותרפיסטיות
אחיות
03-290911

מחסנאים

נערים

נהגים

ספרים/ות

מקדמי מכירות

פועלים/ות

פקידים/ות

גנן

משאבי אנוש

שליחים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

עסקים

קבלת מודעות
ללוח ה"עיר"
לא מכרת — לא שילמת
"רשפים"
611623 ,611389 סל

בתי מלאכה

משרדים

מחסנים

אולמות

חנויות

הלוואות

חקלאות

מבני תעשיה

מגרשים

אקספרס נכסים

● בזול השומר, דונם לבנית, ברוח מילפריטים ל-2 קוטגים.

● בבני ברק, 380 מ"ר ברח' עוזיאל 6, דירות, ברוח התרין 255 מ"ר ל-3 דירות.

ברק"א בנשל 6608 דונם חקלאי.

ברק-בבעלים שיכון דן, מציעים והמגוריים במגרשים לבניה.

קומבינציה ובאמצעות הערכה ושמאות בזמנם.

"אורנית צמורות"
השכונה החדשה
מגרשים לבניה כולל
פיתוח ניתן לקבל
משכנתא עד 75%
מערך המגרש. משרד
מכירות באתר "שי
צמורות" פתוח: שבת
14:00-10:30 במשך
השבוע: 14:00-09:00
משרד מכירות פ"ת
03-9323035
03-9325249

מציעים
למכירה

אליהו
לכל

אותיות דביקות

מוצרי חשמל

נכרשות הטסל

● מבצע ללא תקדים, חי־סול כללי של נברשות הזהל מ"ס שרותי כגון: ספר סים, מנורות לקיר, לשי־דות, לחדרי שינה, הול וס־לון. ישירות מהמפעל בתשלומים נוחים. אצל אלי שריף רח' מעוז 28 ת"א שכונת פלורנטין טל 826198

צילום

הלבשה והנעלה

תכשיטים וכלי כסף

ציוד אלקטרוניקה

מאזניים ומאזני נשר

מקרר

ריפוי והרדיה

גינון

בריאות

בריאות ים המלח

ניקוי ופוליש

ריפוי והדברה

נופש וקיט

שיפוצים

בס"ד
סיוד נגד חום
זיפות גגות
עכשיו הזמן במחיר מבצע
בני ברק וסביבתה
השלושה
03-796981

ספרים

מערכת סטריאו

רהיטים

כלי נגינה

מחשב

חיות בית

רוצים לקנות

מוני אייר

וידאו

ציוד אספנות

שיעור

אמנות

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

טלוויזיות

מדיחי כלים

סירות

אבדה

שידוכים

אסטרולוגיה

מכונות כביסה

בריאות

תנורי אפיה

בתי תוכנה

הברות

חוגים

הלוח הארצי
הלוח הבטוח חיפה והצפון

דירות למכירה

בניה קולקטיבית

ביקוש דירות

קבלנים

דמ"פ

וילות ובתים

קבלת מודעות
ללוח "העיר"
לא מכרה – לא שילמה
"רשפים"
טל 611623 ,611389
מכבדים ויזה
ישראכרט ודיינרס

5 חדרים ויותר

4–4.5 חדרים

3–3.5 חדרים

2–2.5 חדרים

דירות בשכ"ח

קריות

וילות ובתים

1–1.5 חדרים

נליל

וילות ובתים

דירות בשכ"ח

דירות למכירה

נצרת

דירות למכירה

עסקים

هكذا في الأصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

למפעל מוביל בשטח המתכות ומוצרים לתיירים
דרושים:
סוכנים בחיפה ובצפון
רכב הברתי
טלפונים: 9247460 04-7523918

י. מ.
שירותי ניקיון למפעלים בע"מ
לעבודה קבועה ברפא"ל בגוש שגב
דרוש
גבר
זריז, גיל 45 — 30
לניקוי חלונות
תנאים טובים למתאימים
טל' 874171, 873257

לסטודיו לגרפיקה המתמחה בהפקות לייצוא
דרושה
מזכירה/מתאמת הפקה
טל. 03-333431-7

למפעל תעשייתי בחיפה
דרושה
מנהלת חשבונות
סוג 3 עם ניסיון
רצוי ניסיון בהנהלת חשבונות ממוחשבת
לפנות בכתב לת.ד. 6600 חיפה

למפעל תעשייתי גדול
דרושים
מכונאים למערכת מזוג אויר
נא לפנות לטל: 06-571020

למוסד ציבורי גדול בחיפה
דרושים
מרפאים בעיסוק
מוסמכים לעבודה בתחומי טיפול שונים — במשרה חלקית
המעוניינים יפנו בכתב למחלקת כוח אדם
ת.ד. 9075 חיפה
המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד

אנחנו אוהבים להשקיע הרבה באנשים טובים
דרושים
אנשי מכירות (נסיון לא הכרחי)
הדרכה והכנסות מובטחות

"דם תעשיות אשדוד"
דרוש
מנופאי
בעל רשיון לסוג מסוים
תנאים טובים למתאימים

דרושה לנו
מתאמת משאבי אנוש
★ נסיון בהתאמת ואבחון משאבי אנוש.
★ נסיון מוכח בעבודה עם אנשים.
★ השכלה פורמלית בפסיכולוגיה וסוציולוגיה — יתרון.
★ נכונות לעבודה מלאת אתגר הדורשת הרבה שעות עבודה
מקום העבודה — חיפה
נא לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 4171 חיפה

"וולטה כרמיאל" בע"מ
למפעלנו בכרמיאל המייצרים מוצרי פלסטיק מתוחכמים לייצוא
דרוש
מכונאי אחזקה/עוזר
★ יתרון חיל השריון בתעשיות מכונות ★ אין צורך בנסיון
★ מגורים בכרמיאל חובה
לבירור פרטים, נא לפנות טלפונית למזכירות המפעל
04-985243 04-987539

PROMISED LAND TOURS
REQUIRES EXPERIENCED
TOUR OPERATOR —
SECRETARY (COMBINED)
FOR 4-5 MONTHS.
CALL MR. RODED 233371

מלון נוף חיפה
דרושים
טבח מנוסה — סוג 3
קופאי — לעבודה מפוצלת
להתקשר למחלקת כ"א
טל' 388731

דרוש
מנכ"ל/ית
בעל/ת ניסיון
תנאים טובים
טל: 03-263445
או 03-267584
סודיות מובטחת

דרוש
איש מכירות נמרץ
רקע טכני ורכב — הכרחיים רצוי ניסיון בכח אדם.
נא לפנות בכתב ת.ד. 4496 חיפה (בציון המס' 150 ע"ג המעטפה).

מלון נוף חיפה
דרושים
טבח מנוסה — סוג 3
קופאי — לעבודה מפוצלת
להתקשר למחלקת כ"א
טל' 388731

דרוש
מודד/מרכיב
משטחי שיש
למטבחים
ניסיון בן 8 שנים לפחות
טל: 03-244269/0
הילה

לחברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ
דרושות
★ **מזכירה עברית/אנגלית**
★ **כתבנית עברית**
כישורים דרושים:
השכלה תיכונית מלאה וידיעת השפות
הנ"ל הכרחית
לקביעת ראיון טל 03-268020, 03-252967

לאימקו בע"מ
דרושות
מחווטות / מרכיבות
למחלקת האלקטרוניקה
בעלות נסיון של שנתיים לפחות למשרה מלאה או חלקית
לקביעת ראיון נא להתקשר מיום א' 239131

למפעלנו בכפר־סבא
1. דרושים חוטים ללוחות חשמל בתנאים מצויינים
2. בחור מתלמד לחיווט לוחות חשמל
טל: 052-27815
052-24003

קואופ' זבולון דרושים
עוזר לטכנאי קירור.
עוזר לחשמלאי
בעלי רקע טכני ונסיון בעבודה
על המעוניינים להתקשר טלפונית למחלקת המשק
טל' 04-740146/7/8
בין השעות 7.00 — 12.00
לקביעת ראיון

למשרד משה צור אדריכלים באחוזה
דרושים
אדריכל
בעל נסיון מוכח 3 שנים לפחות בריכוז פרויקטים גדולים והוצאתם לפועל
הנדסאי
מנוסה בהוצאה לפועל ופירוט פרויקטים גדולים
לפנות בטלפון בשישי ובשבת 04-331748
ומיום א' בין השעות 19.00 — 21.00
סודיות מובטחת

כרסוממל בע"מ
מפרץ חיפה
דרוש
כרסם
עם נסיון בתיכנות .C.N.C
לעבודה קבועה — תנאים טובים
טל' 04-726421, 04-724906

לבי"ס תיכון מקצועי בעמק בית (חינוך)
03-9228619
דרושים
1. מורה לציור אופנה
אופנה תפירה
2. מורה לחשבונאות
למגמת פקידות כללית

להברה לאספקה חקלאית בע"מ
עפולה
דרושה
פקידה במשרה מלאה
16.00 — 8.00 ידע בהדפסה
06-594174

לקראת שנת הלימודים תשמ"ח
דרושה/ה לביה"ס תיכון בחיפה
מורה מנוסה למקצוע
מתמטיקה
המעוניינים ישלחו בהקדם קורות חיים
למזכירות הפדגוגית ת.ד. 6283 חיפה (31062)

למשרד אדריכלות בירושלים דרושה
מזכירה בכירה
עם ידע בעברית ואנגלית
לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 20175 ת"א
02-221471

בואו לחגוג איתנו 37 שנה
לדיאנטיקה
ביום שבת 9.5.87
בשעה 19.00.
רח' סלומון 7
(תחנה מרכזית).
המכללה לסיינטולוגיה ודיאנטיקה

דרושות
מלחימות מקצועיות
תינתן עדיפות לבעלות ניסיון קודם
03-498713-4 למשה

ביה"ס כרמל זבולון
חטיבה עליונה
דרושים
מורים לשנה"ל תשמ"ח
כימיה חצי משרה כולל הכנה לבגרות
מתמטיקה משרה מלאה כולל הכנה לבגרות
בפרטים לפנות לגבי יעל סלע
טל' 848141, 848136-04

למשרד פרסום דרוש/ה
מעצב/ת גרפי מנוסה
(מינימום 3 שנות ניסיון)
לפרטים: 03-732966

למפעל "בטון מוכא"
דרוש
איש אחזקה/מפעיל
קורות חיים בכתב + טלפון להתקשרות לת.ד. 101
ק. ביאליק

לפרוייקט חדשני דרושים
אנשי מכירות מעולים
בעלי ניסיון של 3 שנים לפחות.
— רווחים גבוהים — טל. 03-459030

למוסד דתי גבוה
(ליד ק. מלאכי)
דרושה
מזכירה
הכישורים הדרושים:
★ נסיון וידע מוכח במזכירות
★ ידע ונסיון בהדפסה
★ ידע כללי בהפעלת מחשב
לפרטים בצרוף קורות חיים נא לפנות לת.ד. 3073 ירושלים מיקוד 19030 עבור מזכירה

למשרד מהנדסי בנין:
דרוש
מהנדס בניין
(תיכנון קונסטרוקציות)
עם ניסיון מוכח של לפחות 5 שנים בארץ
טל: 03-444119
בערב: 052-553015

דרוש/ה **רכז/ת נוער**
במשרה מלאה
דרישות התפקיד:
★ מורה - מדריך מוסמך לחינוך בלתי פורמלי.
★ ניסיון מוכח בהדרכה בתנועת נוער.
★ התפקיד מחייב עבודה בשעות לא שגרתיות, גילוי יוזמה והדרשנות.
הגדרת התפקיד: ★ הדרכה והנחיית צוות מדריכים.
★ ארגון וניהול אדמיניסטרטיבי.
נא לפנות לטל' 03-746847 מיום א' 10.5.87

למשרד לייעוץ מס והנהלת חשבונות
דרושה
מנהלת חשבונות
★ סוג 2 ★ עם נסיון
שעות עבודה 16.00 — 08.00 לפנות טלפונית 04-521719

כתבים
הוצאת א. זלקוביץ בע"מ עבור הוצאה לאור דרושים
סוכנים, סוכנות
להפצת ספרים ומקדמות מכירות בוועדי עובדים מבית לבית
טלפון: 03-296648 בין השעות 09.00-14.00

ההסתדרות הציונית העולמית
מחלקת הנוער והחלוץ
דרושה
פקידה
השולטת בעברית ובספרדית
(רצוי גם באנגלית)
בעלת יכולת ונסיון בעבודות משרדיות כולל הדפסה
נא לפנות טלפונית 03-259351
03-264271 — שלוחה 79.80

לסניף רב־בריח חיפה מערב
דרוש
מנהל מכירות
ניסיון קודם מוכח, רכב פרטי.
טלפון, 04-525281 ביום א' משעה 13 — 9
לבקש את רוני

לחברת "און" מיזוג אוויר לסניף חיפה
דרושים
• טכנאי מיזוג אוויר בעלי נסיון
• טכנאים עוזרים
לפרטים: 04-670984, 04-669893

לחברת יבוא
דרושה
פקידה
מעולה ידע בהדפסה עברית אנגלית + טלקס
נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 4033 אשדוד 77140
ליד יתרון
תנאים טובים למתאימה

דרוש:
מפעיל למכונה אוטומטית
בעל רקע טכני
על מס ייצור רצוף
בענף המתכת או הען
04-722117/8

דרוש:
מחסנאי טכני
עם נסיון
נא לפנות בכתב יד
לת.ד. 344 ק. אתא 28102

לבית חולים אלישע
דרושה
לבורנטית מוסמכת
עם ניסיון של 3 שנים בהמטולוגיה
לעבודה חלקית
לקביעת ראיון להתקשר
למרים טל' 04-389121

לגוף ביטוח ארצי
למשרדה בתל־אביב דרושה
מזכירת משרד
גיל 30 ומעלה. נסיון קודם הכרחי
דרושה ידיעת השפה האנגלית
טל. 02-224279 בין השעות 9.00-13.00

לחברת בניה גדולה
דרוש
מהנדס ביצוע
+ ניסיון מוכח
לפרטים 04-704298

לביה"ס התיכון המקיף אורט
ע"ש ת. גרינברג קרית טבעון
דרושים לשנה"ל תשמ"ח
מורים:
הסטוריה הכנה לבגרות
תנך הכנה לבגרות
ספרנית
בפרטים לפנות לטלפון 04-931575 או בכתב
אל ביה"ס התיכון מקיף אורט רח' כצנלסון 1
קריית טבעון 36000

דרושים
"עביר" ירחון לאשה ולמשפחה
● רוכשי מודעות + נסיון
● משכורת בסיס + עמלות גבוהות
03-230245

דרושים
אנשי מכירות
לגוש דן, חיפה, ירושלים
משכורת בסיס + עמלות גבוהות
אין צורך בנסיון קודם
03-242980, 03-229164
Medicard מדיקארד
רשת צרכנים ארצית

המשך חיפה

● במגדל הנביא מגדל מכירה 1400 ...

חנויות ועסקים

מגרשים

משרדים

מבני תעשיה

הצעות עבודה

אינוצ'נטי

אלפא רומאו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

ג'יפים

דלתה

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אאודי

הלוואות

מושבים

ספריאו

כלי נגינה

מקרר

יד שניה

חיות בית

מכירות

מכוניות

שרותים ומספקים

לחברת יבוא בצפון ת"א
דרושה
מזכירה בכירה
ל־5 ימי עבודה בשבוע
שליטה מלאה באנגלית
ועברית - הכרחית, כולל הדפסה
נא לשלוח קורות חיים
לת.ד. 6560 ת"א 61064

המועצה המקומית רמת השרון
להוראה בבתי הספר המקיפים של רמת־השרון
דרושים
מורים
לשנה"ל תשמ"ח במקצועות הבאים:
ביולוגיה מתמטיקה
כימיה פיסיקה
אנגלית
לפרטים נוספים יש לפנות למנהלי בתי הספר:
★ תיכון מקיף ע"ש רוטברג – מר מנחם שריד טל' 482977, 475063
★ תיכון מקיף ע"ש אלון – מר אלי עיון טל' 473296, 403528
להגשת מועמדות בכתב יש לפנות למר אלי לוין מזכיר המועצה, שד' ביאליק 41 רמת־השרון.
על החתום משה רבין
ראש המועצה המקומית

לחברת יבוא־יצוא בחיפה
דרושה
מזכירה
מנוסה
השולטת בהדפסה עברית ואנגלית במעבד תמלילים.
נא לפנות בכתב־יד עם פירוט קורות חיים ונסיון קודם אל:
ת.ד. 33757 חיפה (מיקוד 33033)
תנאים טובים!
סודיות מובטחת.

בפיברוניקס
אתה בחברה טובה
דרוש/ה
מנהל/ת תוכנית
(משרה 500)
תאור התפקיד:
אחראי/ת על תחום עסקים במפעל.
תחום העסוק - רשתות תקשורת מהירות.
כשורים נדרשים:
★ מהנדס/ת אלקטרוניקה (רצוי).
★ מומחה בתחום של רשתות תקשורת (רצוי מהירות) ותקשורת נתונים.
★ יכולת שיווק וחוש עסקי מפותח.
★ יכולת ניהול משא ומתן.
★ נסיון הנדסי מוכח בעיקר בפתוח וייצור של מוצרי מחשב.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, נסיון מקצועי ובציון מס. המשרה ל"גיוס עובדים" פיברוניקס בע"מ, סוכנות דואר מת"ם, חיפה 31905. סודיות מובטחת.
פיברוניקס תקשורת סינאופטית

מגן דוד אדום בישראל MAGEN DAVID ADOM IN ISRAEL
שרותי הדם של מד"א
עם המעבר לבניננו החדש בתל־השומר
אנו מציעים עבודות מעניינות - בתחומים הבאים:
1. **עובדי מעבדה (עמ"מ בב"ם)** לתפקידי הכנת מרכיבי דם, סיווג וסימול דם ועוד (חלק מהמשרות הן במשמרות ערב).
2. **עובד/ת מעבדה (ביולוגיה)** לעיבוד נתוני בדיקות.
3. **פקידים לשילוח מנות דם.** למשרות בוקר וערב (מתאים גם לסטודנטים).
4. **מזכירה רפואית** (עברית אנגלית).
5. **מזכירה/פקידה.**
6. **טלפנית למשמרת ערב** (14.00־19.00).
המעוניינים יפנו לטלפון 03־302222 מחלקת כח אדם

למחלקת ביטוח משנה
דרוש/ה
פקיד/ה ביטוח
הכישורים הדרושים:
● השכלה תיכונית מלאה (בגרות).
● לאחר שירות צבאי.
● הכרה ו/או ניסיון בהפעלת מחשב/מסוף.
אנו מצפים לעוב/ת עם ראש פתוח, זריז/ה, דייקני/ת, להשתלבות בצוות מסור ומקצועי.
ניסיון קודם בענף הביטוח יהווה יתרון.
אנו מציעים שכר נאות, כולל תנאים סוציאליים מלאים ו־5 ימי עבודה.
מועמדים מתאימים יפנו (החל מיום א') לגב' בכור טלפון: 03־641031
כלל חברה לביטוח בע"מ

עבור הסבה
לבטוח והשקעות כספיות
בתחומים מעניינים
תנאי עבודה נוחים
תנאים טובים למתאימים
בדבר פרטים פנה טלפון: 04־389255

למתנ"ס גוש עציון
דרוש
מנהל חשבונות — חשב
פרטים בטל: 02־931567,
02־931270 למשה

אנחנו מציעים הרבה!
הרבה עבודה!
הרבה אחריות!
הרבה אתגר!
ואנו חושבים שגם הרבה סיפוק.
אם את(ה)
★ בעל ידע בפרסום או שיווק. (לחילופין נסיון של שנה לפחות ברכש מודעות).
★ אחראי ועצמאי בצורת עבודתך.
★ מעל גיל 24.
★ בעל רכב.
פנה לאורלי או לאבי ותשמע פרטים (החל מיום א) טל: 332936, או 8־336702 שלוחה 269

למפעל דינאמי ומתפתח בעפולה דרושים:
1. **הנדסאי / מכונאי מכונות/ייצור**
2. **מכונאים לאחזקת מכונות**
לעבודה מלאת עניין ואתגרים
● העבודה במשמרות
● נא לפנות לת.ד. 1303 עפולה עילית בצרוף קורות חיים בכתב יד, נא לציין מספר טלפון להתקשרות מהירה

קונטל הנדסת מכשור ובקרה בע"מ CONTEL
דרושים
1. **מהנדס בקרה**
לשיווק מערכות אוטומציה תעשייתיות מבוססות על בקרים מתוכנתים "BRADLEY ALLEN" עדיפות לבעל נסיון קודם.
2. **מהנדס בקרה**
לתכנון וביצוע מערכות בקרה תעשייתיות עם בקרים מתוכנתים.
3. **מהנדס מזוג אוויר**
לתכנון וביצוע מערכות בקרה אוטומטיות.
נא לפנות בכתב בצרוף פרוט קורות חיים לת.ד. 36005 תל־אביב 61360 בציון המשרה המבוקשת.
סודיות מובטחת

לישיבת יבנה חיפה
דרושים:
מורים לשנה"ל תשמ"ח
במקצועות:
• אנגלית • היסטוריה
• מתמטיקה • אזרחות
• לשון • וכן מדריך שלח
בפרטים נא לפנות למזכירות טל. 645963 04־661994

Israel AIRTOUR Ltd.
תור איר (ישראל) בע"מ
דרושים/ות
פקידים/ות הזמנות
רק בוגרי קורס "כרמל"
עבודה בתל־אביב במשמרות
תנאים טובים למתאימים.
טל. 03-294942 לפנות לאני

למפעל תעשייתי גדול בתל־אביב
דרוש/ה
עוזר/ת למנהל מדור שכר
הכישורים הנדרשים:
● ניסיון בהכנת משכורות ממוחשבות
● ידע בחוקי עבודה
● ידע נרחב בחישובי שכר
● דייקנות, רצינות ומסירות
המעוניינים יפנו בכתב יד, בצרוף קורות חיים, לת.ד. 2646 ת"א, לידי מנהל מדור שכר. נא לציין שכר נדרש.

למפעל טקסטיל באזור חיפה
דרוש/ה
מנהל/ת ייצור
◆ בעל/ת השכלה אקדמאית בתחום הנדסת ייצור.
◆ נסיון בענף הטקסטיל הכרחי
בדבר פרטים נא לפנות בכתב
לת.ד. 830 חיפה

לאחזקת מטוסים
דרושים
לעבודה במרכז הארץ
מכונאי מטוסים
יוצאי חיל האוויר
עובדים בלתי מקצועיים
בעלי רשיון נהיגה ולאחר שרות צבאי
לקביעת ראיון לפנות ביום א' 10.5.87
לטלפון: 03־425556

מוסד ציבורי להשכלה על־תיכונית
מבקש הצעות מועמדים
לפיתוח ולריכוז מגמת לימודי ניהול
תאור התפקיד
א. ייזום, תיכנון וביצוע קורסים השתלמויות במינהל.
ב. שווק תכניות למוסדות
ג. גיוס מורים והפעלתם.
ד. פיקוח על ההוראה
דרישות התפקיד:
א. השכלה גבוהה ברמה של תואר ראשון לפחות.
ב. נסיון מעשי באירגון וניהול פעולות הדרכה למבוגרים.
ג. יכולת לקיים מגעים בכתב ובע"פ עם מרצים, מוסדות וגופים צבוריים
העבודה באיזור חיפה
המעוניינים יפנו בכתב
לת"ד 4087 חיפה עד 22.5.87

לחברה דינמית באזור פתח־תקוה
דרושה
מזכירה ראשית/ עוזרת למנכ"ל
– בעלת ניסיון, מוטיבציה ונכונה לאתגרים.
• אפשרות לחצי משרה
03־9327720

לקרדיומדיקס
לעבודה מעניינת באיזור ת"א
אחות למישרת בוקר
(ללא משמרות ושבתות)
★ דרוש רקע בקרדיולוגיה ★
ידע טוב בהפרעות קצב
תנאים טובים למתאימה !!
לראיון 03־204451

המשביר המרכזי
סניף תל־אביב
דרושים
מחסנאים
לעבודה קבועה
גיל עד 45 שנה
לפנות למנהל כוח אדם
לטל' 03־389357

"דוס" – מכון פסיכולוגי
דרושים
1. **מזכירה** בעלת ידע וניסיון בהדפסה וניהול משרד.
2. **פסיכולוג/ית מאבחן/ת** בעל/ת תואר ראשון לפחות.
טל. 03־426503

ש שבח שרותים בע"מ האגף למשאבי אנוש
דרושים
בודקים בנמל חיפה
הכישורים הדרושים:
★ לאחר שירות צבאי מלא
★ השכלה תיכונית
★ בריאות תקינה
★ עד גיל 45
יום ראיונות יתקיים במשרדנו ברחוב העצמאות 25 חיפה ביום ב' 11.5.87 בין השעות 10.00־12.00 נא להצטייד: ● פנקס מילואים ● תעודת שחרור ותמונה
תנאים מעניינים למתאימים!!

למרפאת שיניים גדולה ומודרנית בחיפה
דרושות
סייעות ופקידה
עבודה במשמרות
נא לפנות לנסים טלפון 04־258291

משרד תכנון מוסמך יעד
למשרדנו (ב"י כרמיאל) דרוש
מפקח בניה
הנדסאי נסיון בניהול, תאום ופיקוח
לפנות בכתב למשרד תכנון מוסמך יעד
ד.נ. משגב 20155

למפעל צקלון דרושים לעבודה קבועה
רכבים מסוג מרנים או טרנספורטר
לאסוף עובדי המפעל מתוך העיר חיפה עד לאזור הצ'ק־פוסט
התחלה התנעה בשעות הבוקר המוקדמות ואחה"צ
המעוניינים יתקשרו למר צבי רון 04־962211

לעתון יומי
דרוש
רוכש מודעות
בעל נסיון, מוטיבאציה וכושר שכנוע
תנאים טובים למתאימים
נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 273 ירושלים עבור 7

למקומון הגדול ביותר במדינה
דרושים
אשפי מכירות נמרצים
בעלי יוזמה ונסיון
בדבר פרטים נא לפנות:
לאייל מיום א' 10.5.87
בטלפון: 03־622704

לחברת מזון גדולה
דרוש
מנהלת חנות
הדרישות:
★ נסיון במכירות רצוי בניהול חנות
★ ידע בסיסי בהנהח"ש
★ גיל עד 45
★ הופעה נאה
המשרה היא ל־8 שעות עבודה
נא לפנות טלפונית, ת"א 03־7520801־2

למסגרי הדאר
דרושים
1. **צבעי רהיטים**
2. **נגרים**
נא לפנות לטל' 711252/3
או לפנות במקום. רח' חנה הנס מולד 6 איזור התעשייה ק. ביאליק

למילוז בע"מ צפונית לנהריה
דרושים
★ טכנולוג מזון
★ מנהל/ת חשבונות (סוג 2 ומעלה)
★ קלדנית
★ חשמלאים מוסמכים
★ מכונאי/מסגר אחזקה
★ חרט
★ מכונאי מלגזות
לפנות טלפונית — 04־859311, 04־859378 אל מנהל כח אדם.
אין לפנות באמצעות חברות כח אדם פרטיות.

עזרה ובצרון חברה לשכון בע"מ
דרושים
קבלני שיפוצים
לעבודות שיפוץ ושיקום בבתי מגורים בתל־אביב יפו (חזיתות חדרי מדרגות גיטון וכו').
המעוניינים יפנו למשרדי החברה בדרך פ"ת 105 ת"א בצירוף המלצות ופירוט ניסיון קודם בימים 11.5 ר־13.5 בשעות 16.00־19.00

דרושה
גננת
מוסמכת
לפרטים טל
051־32573, 051־35379

עבור חברת "מל" (חברת בת של אגד)
דרושים:
נהגים
בעלי רשיונות נהיגה לאוטובוס לנהיגת מיניבוסים
נא לפנות טלפונית: 04־549696/9 534955

למשרד אדריכלים בחיפה דרושים:
אדריכלים הנדסאים ושרטטים
384095/6, 380087

דרושה מזכירה אנגלית
שפת אם אנגלית
מוסמכת שבעלת נסיון
– שליטה במעבד תמלילים (WORDMILL)
– ידע טוב בעברית
עבודה מעניינת
תנאים טובים.
טל. 533717, 527336

לבית מניטין דרוש
מונטאז'ר מעולה
לפרטים נא לפנות אל שמעוני או הרצל 03־253211

לבית הארחה ניר עציון ליד עין־הוד
דרושים:
* **פקידה טלפנית**
למשמרות אחה"צ עדיפות לדוברות השפה האנגלית
אפשרות לינה במקום.
* **חדרניות**
לפנות לבית הארחה ניר עציון
טלפון 842541 ליורם.

בית הורים ויצ"ו
שד' דוד המלך 40 ת"א
דרוש/ה
1. **מרפא/ה בעיסוק**
לעבודה עם קשישים (מישרה חלקית)
2. **אחראית חדר אוכל**
מישרה מלאה
לפנות טל: 219131

דרושים
פ.ת.ח מוקים ותעשיות חלפים בע"מ
למפעלנו בכרמיאל
דרוש
כלכלן
התפקיד: בדיקת כדאיות, מעקב תמחירי, עזרה בהכנת דו"חות כספיים. בעל ניסיון של שנתיים לפחות.
נא לפנות טלפונית: 04־988301

לשורות קריסטל חיפה דרושים:
● **מחסנאי** — לחלקי חלוף שעות 16.00 — 7.00 עד 13.00 יום שישי. רקע בעבודה עם מחשב
● **פקידת שרות:** לעבודה עם קהל לשעות 14.00 — 8.00 או 18.00 — 12.00 או משרה מלאה.
לפנות בכתב יד ת.ד. 9138 חיפה

---

arkia ארקיע
לעבודה בשדה התעופה חיפה
דרושים
טל' 721813
עובדים/ות במשרה חלקית
בוגרי 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה
שליטה טובה בעברית ואנגלית, יתרון לדוברי ערבית וצרפתית, לאחר שירות צבאי מלא, מצב בריאות תקין, הופעה נאה
המתקבלים לעבודה יעברו קורס אינטנסיבי בן שבועיים
ועדת הקבלה תתקיים ביום ג' 12.5.87 בין השעות 9־11 בבוקר
בשדה התעופה חיפה
נא להצטייד בתמונה

למוסד חינוכי שיקומי בירושלים
דרושים: **לשנת הלימודים תשמ"ח הבעל"ט**
★ קלינאי תקשורת מרפאה בדיבור
★ מרפאות בעיסוק
★ פיזיוטרפיסטיות
בדבר פרטים:
לפנות ת"ד 5788 ירושלים
בצירוף המלצות וקורות חיים

המרכז הרפואי בלינסון
דרושים
1. **עובדת סוציאלית**
לחצי או שלושת רבעי מישרה. ניסיון של שנתיים לפחות, עדיף בתחום הבריאות. לפרטים לקביעת ראיון נא לפנות 03־9268239, 03־9222638
2. **סניטרים** לפרטים נא לפנות למחלקת כוח אדם. 03־9222151, 03־9268209

דרוש
מהנדס חשמל / מיזוג אוויר
לתפקיד שיווקי להחדרת מוצרי חדש.
בעל נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בתחום השווק
לפנות טלפונית 920241 926755

למכון תערובות במושב נוף
דרושה
מנהלת חשבונות
הכישורים הדרושים
★ סוג ד' או דיפלומה
★ ניסיון עבודה בתעשייה 5 שנים
בדבר פרטים להתקשר 04־807637/9 לבקש את אריה

לבית אבות משען בחולון
דרושים/ות
★ **מטפלות**
★ **עובדי מטבח**
לפנות בין השעות 08.00־16.00
לטלפון 03־886373; 03־880251

שופר־סל
לסניף רחובות, רח' הרצל 183
דרושים/ות
★ **קופאים/ות**
★ **עובדי/ות מעדניה**
אפשרי משרה חלקית
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף במקום

דרוש
סוכן מביץ
עוסק מורשה
למוצרי איפור חדשניים
COLOR & CARE
טיפוח וצבע מן הטבע
על בסיס צמח החוחובה
הפצה לבתי טבע, בתי מרקחת, פרפומריות באזור ירושלים והסביבה
04־220968
04־233397

Maquette Gpn Leather Fashions
דרוש
חייט/תופרת
למודלים לבגדי עור בת"א
רצוי עם נסיון של 3 שנים לפחות
תנאים טובים למועמד המתאים
נא לפנות לטלפון 03־243036

דרושה
מנהלת משק בית
יום עבודה מלא
טיפול בילדים
שכר טוב במיוחד
לפרטים נא לפנות 06־792960

לחברה מסחרית בחיפה
דרוש
מוכר חוץ – צמיגים
הכישורים הדרושים:
★ השכלה תיכונית (רצוי תיכון טכני).
★ ידיעת השפה האנגלית.
★ ניסיון בנושא רכב – צמיגים
★ ניסיון בניהול מו"מ עם לקוחות
★ רשיון נהיגה ב'
★ גיל עד 45
★ מגורים באיזור חיפה
נא להתקשר החל מיום א' 10.5.87
לטלפון: 662161 — שלוחה 305

---

pilat פילת
עתון הארץ
מחפש
מנהל צעיר
בעל מכוונות שיווקית והתמחות במכירות לניהול מחלקת רכש מודעות למוספים ומדורים פרסומיים.
מועמד מתאים יהיה כבן 30, (רצוי M.B.A. מגמת שיווק), ביצועיסט, נמרץ, בעל כושר אירגוני, חשיבה יצירתית ויכולת שיווקית מצויינת.
למועמד שיצליח ייפתחו סיכויי קידום.
מקום העבודה בתל־אביב.
נא לפנות בכתב יד בפירוט מקסימלי של השכלה ונסיון בעבודה, לפילת בע"מ דרך פתח תקוה 114 תל־אביב 67012.
נא לציין על המעטפה "מנהל צעיר" מס' משרה 1920
סודיות מובטחת

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי הארץ חדשות

לשלטי נוריאל

עובדים מקצועיים + ניסיון

תנאים מצויינים • 03-9221059

גלדם תעשיות טכנולוגיות בע"מ

לחברת העוסקת במוצרים עתירי טכנולוגיה בכרמיאל

דרושים

רכז/ת לנושא כתיבה טכנית פרסום והוצאה לאור
- נדרש נסיון קודם בשניים או יותר מתחומים אלה
- ידע טכני הכרחי. נסיון באלקטרואופטיקה יהווה יתרון
- שליטה מלאה באנגלית ובעברית

מהנדס שיווק
- מהנדס אלקטרוניקה בעל רקע באלקטרואופטיקה, עם נסיון שיווקי מוכח של 5 שנים לפחות
- נדרשת שליטה מלאה באנגלית ובעברית. ידיעת השפה הספרדית תהווה יתרון

טכנאי/הנדסאי מכשור ובקרה, אלקטרואופטיקה, מכשירנים
- בעלי נסיון בעבודות עדינות. נסיון קודם באלקטרואופטיקה יתרון.

תנאי העסקה לפי כישורים אישיים

5 ימי עבודה בשבוע, הסעות

נא לפנות בצרוף קורות חיים ותעודות לת.ד. 479 כרמיאל 20010 — סודיות מלאה מובטחת —

המוכשרים להצליח!!!

אם אתה שאפתן, אחראי, בעל כושר ביטוי המוכן לעבוד קשה ולהצליח.

אתה מתאים לנו.

השכלה תיכונית חובה. רכב רצוי.

לבדיקת התאמתך התקשר:

משרד: 828676-7-8

בית: 719303 — 411524

לבי"ח אלי"ן

דרושים/ות בירושלים

1. קלינאי/ת תקשורת

לחצי משרה

לפנות לגב' רסקין:

בעבודה 02-412251/66

בבית 02-534788

2. אחות מוסמכת + אחראית מחלקה

למשרה מלאה

לפנות בכתב לת.ד. 9117 ירושלים

3. עובדת למחסן לבנים

למשרה מלאה בעלת ידע בתפירה

לפנות בכתב ת.ד. 9117 ירושלים

קופת חולים

לבית חולים "הרצפלד" בגדרה

דרושים:
- אחיות מוסמכות
- אחיות מעשיות
- כוחות עזר לסיעוד
- מרפאים בעיסוק
- מורים למלאכה
- פיזיותרפיסטים
- עובד/ת סוציאלי/ת
- גנן נוי
- עובדי אחזקה
- עובדי משק/מטבח

בדבר פרטים נא לפנות:

לטל. 055-91891 למחלקת כח־אדם

מועצה מקומית מעלה אדומים

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות סוג 2–3

בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות

בדבר פרטים, ליתקשר לסמדר 02-351262 עד תאריך 15.5.87.

דרושה

פקידה

לאחר שרות צבאי

לעבודה במשרד שמאות בתימורים

שעות העבודה 18:00–10:00

עדיפות לבעלת ידע בהפעלת מחשב

☎ 055-81762, 055-82111-4 שלוחה 31

לחברת יבוא ושיווק בענף החשמל

לתעשיה דרוש

מהנדס / הנדסאי חשמל

לניהול וקידום המכירות בתחומים טכניים.

בעל ניסיון בחשמל ובמכירות.

ידע באנגלית ובמתח גבוה.

תנאים טובים. טל: 03-831193

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

יועץ/ת לסטודנטים זרים ופקיד/ת רישום בבי"ס ללמודי מוסמכים

הכישורים הדרושים: רצויה השכלה אקדמית, ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, כולל הדפסה. ידיעת שפת נוספת יתרון. נסיון בעבודה על מחשב ומעבד תמלילים יתרון. כושר לקיים מגע נאות עם קהל.

מספר המשרה: מז/136

ספרן/ית

הכישורים הדרושים: בוגר/ת בי"ס לספרנות או שלב ב' אס"י. ידיעת השפות עברית ואנגלית, כולל הדפסה. נסיון קודם בעבודה בספריה.

מספר המשרה: מז/145

בלשכת דוברת הטכניון

כתב/ת בעברית

תאור התפקיד: איסוף חומר מתאים לפרסום בעתונות. כתיבה עצמאית ותרגום חומר מאנגלית לעברית. סיוע בעריכת עתון ומגזין הטכניון.

הכישורים הדרושים: רצויה השכלה אקדמית. נסיון מוכח בכתיבה עתונאית. שליטה מלאה בעברית. יכולת תרגום טובה מאנגלית לעברית. הערה: המשרה הינה בהיקף 50%.

מספר המשרה: מז/139

מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 17.5.87 אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000

בנו שרותי טלוויזיה בע"מ

דרוש

טכנאי שרות טלוויזיה בעל ניסיון

טל. 052-26888

בחיפה

דרוש

מהנדס / הנדסאי בנין פנסיונר

לעבודה חלקית — פיקוח הקמת בית

רק בעלי נסיון יפנו לטל: 052-555574 בשעות הערב

קריירה שרותי כח אדם

לנושא מדיני מעניין **דרוש קורספונדנט עצמאי**

בעל כושר הסברתי בכתב **ברמה גבוהה.**

בוגר מדעי־המדינה/משפטים.

משרה חלקית, שעות גמישות.

נא לפנות במכתב־יד בלבד, ובצרוף קורות חיים לת.ד. 11850 תל־אביב.

סודיות מובטחת.

קריירה, הכוח שלנו הוא כוח־אדם.

דרוש

כלכלן

בעל תואר M.B.A במימון

• בעל ניסיון בבדיקות כלכליות בענפי משק שונים.

נא לפנות בכתב לת.ד. 16593 ת"א 61164

היפרכל ראשל"צ

דרושים/ות קופאים/ות

המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל ההיפרכל, שד' לישנסקי 83 אזור התעשייה החדש ראשל"צ (מול נעלי גלי). אוטובוסים: 19, 73.

אילן

איגוד ישראלי לילדים נפגעים.

למעון חדש בירושלים לטיפול בנכים

דרושים/ות

עובדים·ות לעבודה כמטפלים·ות

המעון יפתח ב־1.7.87

המועמדים יקבלו קורס מיוחד להכשרת מטפלים·ות לעבודה עם נכים שיחל בירושלים ב־17.5.87.

— הלימודים יתקיימו 5 ימים בשבוע ויקנו תעודת מטפל מוסמך.

— הלימודים יכללו אפקטים פסיכולוגיים ורפואיים של נכויות.

— בתקופת הקורס יקבלו התלמידים דמי אבטלה.

— יתקבלו בעלי 11–12 שנות לימוד, אחרי שרות צבאי או לאומי.

המעוניינים יפנו למדרשה, רחוב בית הערבה 7, תלפיות, ירושלים.

02-711238 ,02-711912

אלאל מיכשור ומערכות (א.מ.מ. 1985) בע"מ

למפעל אלקטרוניקה עתיר ידע בכרמיאל

דרוש/ה

עוזר/ת למנהל השווק:

לביצוע חקרי שוק, קשר מקצועי עם לקוחות, פרסום ותאומים בין פרוייקטים.

רצוי מהנדס אלקטרוניקה + MBA, נסיון בחקרי שוק, אוריינטציה עיסקית שווקית, כושר ביטוי בע"פ ובכתב.

חמישה ימי עבודה בשבוע —

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ותעודות לת.ד. 494 כרמיאל מיקוד 20101, מחלקת כ"א.

פרטים נוספים ניתן לקבל טלפונית מ־04-902968/7 מה' כ"א.

סודיות מלאה מובטחת

ORS שרותי כח אדם — השרות המומלץ 1987

דרוש

סגן מנהל מלון

מנהל מחלקת קבלה

— 3 שנות נסיון במחלקת קבלה

— נסיון בעבודה עם P.C

— אנגלית חובה

— מקום עבודה אזור באר שבע

— אפשרות למגורים במקום

להתקשר טלפונית 03-202460 לאסתר.

למכון לבריאות העובד ושקומו

דרושה

מזכירה למשרה מלאה

הדפסה עברית/אנגלית ועל מעבד תמלילים. עדיפות לבעלת השכלה אקדמאית ו/או ניסיון ברכש.

נא לפנות: ת.ד. 3, רעננה 43100

לארגון ציבורי בתל־אביב דרושים

עוזר/ת ארגוני

בעל/ת כושר ניהול וארגון אדמינסטרטיבי. בעל/ת ידע בהנהח"ש.

יועץ/ת מס

אפשרות התמחות

מנהל/ת חשבונות

סוג 2–3. בעל/ת ניסיון, לעבודה חלקית

עורך/ך פרסום

ידע וניסיון בפרסומים וחומר הסברה מסחריים + רכש

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד, בצרוף קורות חיים (רצוי לצרף המלצות) אל ת.ד. 11333 מ. 61112 ת"א, עבור מספר 990.

ל"תנובה" מחוז תל־אביב

דרושים

עבור מחסן "קר־פרי" באיזור התעשייה בחולון

מכיני הזמנות למוצרי בשר

הכישורים הדרושים:

★ השכלה של 11 שנות לימוד לפחות

★ כושר גופני תקין

★ יכולת קריאה וכתיבה של השפה העברית

מועמדים מתאימים, תושבי ת"א, חולון, בת־ים, והסביבה הקרובה, מתבקשים לפנות ישירות למר אלי בס, מנהל מחסן "קר־פרי", רחוב המשביר 25, איזור התעשייה חולון, טל. 02-801999, לצורך ראיון וקבלת פרטים על העבודה.

– סודיות מובטחת –

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

דרוש/ה:

מהנדס בטיחות

תאור התפקיד: ניהול מקצועי של צוות עובדי יחידת הבטיחות. ביצוע ביקורות, איתור ליקויי בטיחות, חקירת תאונות עבודה, ומתן המלצות לשיפור ולמניעה. הוצאת הנחיות ליחידות ולפרסים במוסד. ביצוע הדרכה וקידום ומודעת הבטיחות. קיום קשרים עם מוסדות פיקוח בטיחות והאמה לאישורי בטיחות למתקנים שונים. בדיקת, אישור ופיקוח בטיחותי לגבי עבודות והתבצעות במוסד. מתן חוות דעת וייעוץ להנהלה בנושאי בטיחות.

הכישורים הדרושים: בעל תואר ראשון או תואר שני באחד התחומים הבאים: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל, הנדסה אזרחית. בעל ניסיון של מספר שנים בתפקיד מהנדס בטיחות במפעל/מוסד גדול. ניסיון בהפעלת צוות עובדים. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.

מספר המשרה: מז/147

מזכירה כתבנית דו־לשונית בפקולטה לרפואה

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית מלאה. ידיעת השפה העברית על בוריה. ידיעה טובה בשפה האנגלית (קריאה וכתיבה). הדפסה טובה בשתי השפות הנ"ל. ניסיון קודם בעבודות משרד מגוונות. רצוי ידע בעבודה במעבד תמלילים. הערה: המשרה הינה בהיקף 50% עם הגדלה זמנית להיקף 85%.

מספר המשרה: מז/140

דפס אופסט — בפקולטה לרפואה

תאור התפקיד: אחריות לביצוע עבודות שכפול מגוונות במכונת אופסט. ביצוע טיפולי אחזקה. ביצוע עבודות עזר של הוצאה לאור: צילום, כריכה בסרי־סיק, הזמנת חומרים אחזקת וכו'.

הכישורים הדרושים: השכלה עממית לפחות. ידיעת השפה העברית. ידיעה בסיסית של השפה האנגלית. ניסיון בביצוע עבודות הדפסה במכונת אופסט תמיד עזר.

מספר המשרה: מז/146

מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, ניסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 17.5.87 אל: אגף כוח אדם, קרית הטכניון חיפה 32000

תושב חיפה והצפון

הג'וב הזה מתאים לך בקריירה

★ פוטנציאל לניהול במשרד ובשטח.

★ יכולת פיתוח מעוף יוזמה וכישורים אישיים בשטח המכירות.

★ תנאים כספיים ואפשרות קידום מהירים ביותר.

★ נשוי ובעל רכב (רצוי)

לקביעת פגישה נא להתקשר מיום א' 524328 (למר אריאלי) שישי שבת 733984 (למר תיכון) 707194 (למר אריאלי)

עוגלובה נהריה

דרושים:

1. חשב

לריכוז מערך החשבונות הפיננסיים והבקרה של מפעלי התשלובת, בכפיפות ישירה להנהלת החברה.

דרוש ניסיון בהפעלת צוות, ידע מקיף בחשבונאות ממוחשבת, שליטה בהכנת דיווחים פיננסיים, תמחירים ובקרה.

2. מנהל/ת חשבונות

לתפקיד אחראי ועצמאי עבור אחת המחלקות במערך הנהלת החשבונות.

— מקומות העבודה בנהריה.

מועמדים/ות עם ניסיון קודם בתעשיה, בעלי השכלה וידע, שמקום מגוריהם בסביבה (לא רחוק מהקריות), יפנו בכתב עם קורות חיים, שכר והתנאים מבוקשים, למר דוד סלומון — אישי, ת.ד. 70 נהריה 22100

— סודיות מובטחת —

ORS שרותי כח אדם — השרות המומלץ 1987

עורך מעגלים מודפסים בכיר

★ בעל נסיון בעריכה ממוחשבת.

★ לעבודה קבועה.

הנדסאי אלקטרוניקה

★ 2-4 שנות נסיון בתעשיה.

★ רקע במיקרו מחשבים.

★ הכרת רכיבי אינטל.

הנדסאי חשמל

★ בעל נסיון במתח גבוה.

★ נסיון בניהול צוות חשמלאים.

★ לעבודה קבועה במפעל תעשייתי.

מזכירה בכירה

★ הדפסה אנגלית/עברית.

★ שליטה בשפה האנגלית.

★ לעבודה קבועה.

נגרים

★ בעלי נסיון לתקופה ממושכת.

★ שכר גבוה למתאימים.

מרכיבות/מחווטות

★ בעלות נסיון לעבודה ממושכת.

★ שכר בהתאם לכישורים.

מועמדים/ות מתאימים/ות ייפנו ל־או.אר.אס. רח' הרב הרצוג 2, חיפה.

ת.ד. 5346 חיפה.

טלפון: 04-663703 ,04-664002.

מכרז למנהל בית אבות גדול בחיפה

דרישות המשרה:

1. הכשרה אקדמאית מקצועית באחד התחומים הבאים, עפ"י סדר עדיפות: עבודה סוציאלית, סיעוד, רפואה, פסיכולוגיה, חנוך, מלונאות.
2. נסיון בתחום גרונטולוגיה 3-5 שנים בניהול פרויקט עם 30 עובדים לפחות.
3. יכולת נהול והדרכת צוות עובדים.
4. כושר ניהול מו"מ עם גופים שונים.
5. ידע בבעיות משק, אספקה ותחזוקה.
6. עריכת תקציב, קריאת מאזנים.

תאור המשרה:

- נהול בית אבות גדול ומרכז יום.
- מתן שרותים סעודיים ותברותיים.
- ניהול צוות עובדים מקצועי ופרה־מקצועי ובכלל.
- יצוג בית האבות בפני מוסדות ממשלתיים וצבוריים
- קשר עם גורמים בקהילה ומחוצה לה.
- ביצוע מדיניות הועד המנהל של בית האבות ואחריות בפני ההנהלה לניהול תקין של המוסד בהתאם לנהלים והנחיות של המשרדים הנוגעים בדבר.

דרגת המשרה:

לפי הכישורים והתקשי"ר.

המועמדים מתבקשים להגיש קורות חיים כישוריהם עם מסמכים והמלצות אל: ת.ד. 4648, חיפה, תוך 10 יום מפרסום מודעה זו.

דרוש

מנהל עבודה לבנין

עבור ביצוע עבודה מרשאה של קבלן, כולל תיאום והכנת זמן עבודה, ביקוח על קבלני משנה, נסיון רב בעבודה

נא להתקשר לטלפון:

☎ 051-22184

לחברה בכרמל

דרושים

● מנהל חשבונות

למשרה מלאה, בעלי ידע ונסיון במערכת ממוחשבת

● מזכירה

למשרה מלאה, הדפסה עברית/אנגלית + טלקס.

לפנות לת.ד. 7374 חיפה בפרוט נסיון קודם.

שטראוס

לקונצרן שטראוס

הנמצא בתנופת התרחבות והמייצר מוצרי חלב, גביעות מעדנים וגלידות בתהליכי ייצור חדישים ובמערכות ייצור מתקדמות וממוחשבות ובידע בינלאומי

דרושים

★ הנדסאי תעשיה וניהול

✓ לתפקיד מגוון עם אפשרות קידום בניהול

✓ רצוי ניסיון קודם בתעשייה, של שנתיים לפחות.

★ מפעיל למכונות אריזה וייצור

✓ אנו נבשיר אותך לתפקיד מעניין ובעל אתגרים.

דרישות התפקיד:

י"א שנות לימוד ומעלה בבית ספר מקצועי

העבודה במשמרות.

נא לשלוח קורות חיים בכתב יד למחלקת כ"א ת.ד. 5 נהריה 22100

סודיות מובטחת

רשת עמל

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

בית מרכז הרשת

תל־אביב, קהילת קייב 15

ת.ד. 303 מיקוד 61002 טל 497444

בית הספר התיכון המקיף השש־שנתי בשיתוף רשת "עמל"

רח' ירושלים 8 צפת 13206

טלפונים: 069-30144 ,069-30284

לשנה"ל תשמ"ח דרושים מורים למקצועות הבאים:

מורה לפיסיקה:

מהנדס אלקטרוניקה — להוראה ולתפקיד מגמה

מועמדים בעלי הכשרה וניסיון מתבקשים לפנות להנהלת בית הספר.

בית הספר התיכון המקיף בגליל "עמל" ובי"ס לטכנאים והנדסאים טבריה

רחוב רבי עקיבא שכון ב' טבריה 14387

טלפון: 067-94803 ,067-94990

דרוש:

מהנדס מחשבים — 14 ש"ש

מועמדים בעלי הכשרה וניסיון מתבקשים לפנות להנהלת ביה"ס.

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי ספר לחניכים ובתי ספר תעשייתיים, מלמים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים

ל"קידום" עובדים בלתי מקצועיים לעבודה קבועה שכר כ־1,100 ש"ח

03-222874

03-225545

דרושה

ברמת־השרון

בחורה אחראית לניקיון הבית + בישול

לינה במקום

03-475002

03-804474

Maquette מקט Leather Fashions

למפעלנו בעכו דרושה

פקידה ניסיון 3 שנים לפחות בעבודות משרד

הדפסה עברית חובה

הדפסה אנגלית יתרון

משרה מלאה

טלפון: 04-919321

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה

דרוש

מכונאי / מסגר

בעל ידע ונסיון במסגרות, מכונאות, פניאומטיקה והידראוליקה.

נא לפנות בכתב בפירוט נסיון וקורות חיים אל: ת.ד. 5194, חיפה (31051) ולציין על המעטפה: "עבור מסגר אחזקה"

"סודיות מובטחת"

ORS או.אר.אס שרותי כח אדם

ל־או.אר.אס רחובות דרושים:

למחלקה הטכנית

★ חווט/ת: עם נסיון של שנתיים

★ חשמלאי תעשיה: עם ניסיון של 3 שנים לעבודה מעניינת. תנאי שכר טובים.

★ חווט: עם ידע בסיסי לעבודה ביבנה.

★ טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה: לבדיקות סופיות של מעגלים.

★ צבעי: נסיון בריסוס + איפוקסי עם תעודה.

★ עובד אחזקה: העבודה בראשל"צ.

★ מלגזן: לעבודה קבועה בקרית־מלאכי.

★ טכנאי מכונות: קיימת אפשרות ללא נסיון לעבודה קבועה.

★ מסגר: לעבודה קבועה עם תנאי שכר מצויינים.

★ עוזר מסגר: העבודה בראשל"צ עם אפציה לעבודה קבועה.

★ הנדסאי ייצור עם הסמכה: נסיון בשיפור שיטות + מדידות זמן.

★ עובדי ייצור: לעבודה קבועה, תנאי שכר טובים + הסעות.

למחלקה המשרדית

★ שרטטת מכונות: העבודה ברחובות. תנאי שכר טובים.

★ מרכזנית: לעבודה קבועה בקרית־מלאכי.

★ מזכירה בכירה: שפת אם אנגלית. תנאי שכר מצויינים.

★ פקידת ביטוח: נסיון בביטוח + עבודה עם מחשב.

★ מלחימות/מחווטות: נסיון של 5 שנים. תנאי שכר מצויינים.

★ מעבדת תמלילים אנגלית/עברית: עבודת מעניינת + תנאי שכר טובים. עם ניסיון על לניר.

★ כוח עזר: לבית אבות – עבודה קבועה.

★ טבחית: למשרה קבועה בבית־אבות.

לפנות ל־ORS הרצל 187, ק.ב, רחובות

טל: 08-450630 ,08-453324

משרדנו פתוחים ברציפות בין השעות 08:00–19:00

באם הנך כשרוני/ת ושאפתן/ית האוכן/ה לשינוי או הסבה מקצועית

אנו נכשיר אותך לאיש מכירות מעולה

אצלנו תמצא:

• הכנסה גבוהה ותמורה מלאה למאמץ • בטחון ויציבות • אוירה נעימה • ידע וניסיון של 18 שנה • אפשרויות קידום

דרושים באזור חיפה

למשרה מלאה

נציגי/ות מכירות בעלי רכב

נציגי/ות מכירה בטלפון

לעבודה במשרד 5 ימים בשבוע

• כושר שכנוע, מרץ וחריצות •

אין צורך בנסיון קודם

המעוניינים/ות יפנו בכתב בלבד. בציון תולדות חיים וטלפון להתקשרות לת.ד. 33025 תל־אביב 61330 עבור גילה.

דפי זהב

IIS

מתמחה בתכנון, ייצור ושיווק של ציוד הקפי למערכות מחשבים גדולות.

"אי.אי.אס" — חברה ציבורית בבורסה האמריקאית מתמחה בפיתוח וייצור ציוד תקשורת והיקפי למחשבי י.ב.מ. ואחרים

דרושים/ות

מהנדסי תוכנה (מ' 51)
- בעלי ניסיון בכתיבת תוכניות בזמן אמת
- ידע בפרוטוקולי תקשורת כגון SNA/SDLC ואחרים. יתרון
- ידע בחומרה יתרון

מהנדסי מחשבים (מ' 52)

לפיתוח מערכות ספרתיות משובצות מיקרו מחשבים
- ניסיון של שנתיים לפחות
- ידע בתכנון VLSI. יתרון
- ידע בתוכנה הכרחי

טכנאים הנדסאים (מ' 53)

לבדיקות סופיות של מערכות כרטיסים ספרתיים
- ניסיון של שנה לפחות בבדיקות מעגלים ספרתיים
- ידע בכתיבת תכניות בדיקה – יתרון

טכנאי שירות (מ' 54)

לשירות ותיקונים בשדה ובמעבדה של מסופים, מדפסות ובקרי תקשורת
- בוגר בי"ס מקצועי באלקטרוניקה
- הבנת ספרות מקצועית בשפה האנגלית
- רשיון נהיגה

לפנות בכתב ל"אי.אי.אס" בע"מ

אי.אי.אס. ת.ד. 1640 חיפה 31015

למרכזי שיקומי ברעננה
דרושה
בוגרת במדעי ההתנהגות
רצוי רקע בהוראה
052-910871 ,052-910134

דרושים
כלכלנים
בעלי ניסיון בתחומי תמחיר/גזברות לעבודה בחברה לייעוץ.
נא לפנות בכתב יד. על גבי דף חלק ל"גלאור חישובים בע"מ" דיזנגוף 280, תל־אביב.

מלונות מוריה תל-אביב
דרושים
טכנאי קרור ומיזוג אויר
עם ניסיון במלונאות טכנית
חשמלאי מוסמך
עם ניסיון בתעשיה לעבודה במשמרות
קופאי
למחלקת הנהלת חשבונות עם ניסיון בתפקיד דומה במלונאות
חדרנית ערב
נא לפנות למחלקת כח אדם
טלפון: 03-299555

דיילת ליווי

האם את מודעת לקסמך האישי, ליופייך, ליכולת שלך ללוות או לארח ברמה גבוהה אנשי עסקים מהארץ או מחו"ל?
מובטחת לך הכנסה גבוהה ביותר והרבה הרבה ענין
Escort
"אסקורט" דיילות ליווי 02-227878

פילת
למפעל מתכת
בצפון הארץ המונה כ־80 איש
דרוש
מנהל יצור
כישורים נדרשים:
מהנדס מכונות או יצור, נסיון של 5 שנים
נא לפנות בכתב יד בפירוט מקסימלי של השכלה ונסיון בעבודה, לפילת בע"מ רח' ירושלים 24, חיפה 33131
נא לציין על המעטפה: "מנהל יצור"
מס' משרה 3030
סודיות מובטחת

רשות הדואר
אגף התפעול
דרושים
קבלנים לחלוקת דואר
לאגף התפעול ברשות הדואר דרושים קבלנים לחלוקת דואר באזור **רחובות, ראשון לציון, אשדוד ובאר שבע.**
שעות עבודה נוחות
תנאים טובים למתאימים.
המעוניינים יפנו אל מנהלי הדואר המקומיים כמפורט להלן:
מנהל דואר רחובות 08-451263
מנהל דואר אשדוד 055-21617
מנהל דואר באר שבע 057-32110

רשות הדואר
לבית הדואר מחוז ת"א־יפו דרושים
1. עובדים למיון דואר
במשמרות הערב והלילה במשרה מלאה או לחצי משרה.
2. שליחים בעלי קטנוע/אופנוע
לחלוקת מברקים ודברי דואר אקספרס במשמרות בוקר וצהרים.
3. דוורים
למשרה מלאה או חלקית.
משרות מוצעות גם לסטודנטים
בדבר פרטים נוספים ניתן לפנות להנהלת דואר מחוז ת"א־יפו, לגב' רחל טל, או לגב' גילה עיני, טלפון: 03-307234/8/9, 03-307350/260

דרושים
1. עורכי מעגלים מודפסים
* נסיון במערכות ממוחשבות (יתרון לנסיון במע' PCAD)
עבודה במשמרת שניה, שכר לפי שעות
2. שרטטת מכונות
* נסיון בשרטוט ממוחשב
טל. 03-5562556

א.ו.ת.
אספקה ותעסוקת כח אדם בע"מ
דרושים
* מזכירה בכירה
* קלדניות
* אנשי מכירות מנוסים
* מנהלי חשבונות ד'/מדופלם
* עוזר חשמלאי
* חשמלאי מוסמך
* מחווטות / מלחימות
* מכונאי רכב בנזין + דיזל
* מרכיב מכני
תנאים טובים מאוד
טל: 03-203052/3 ,280078

דרושה
עוזרת למנהל מכירות
עצמאית ובעלת יוזמה
ידע בהדפסה עברית/אנגלית
תנאים טובים למתאימה
- הסעות למקום
לפנות אל מר נעמני
טל: 02-282551
מלון אינטר־קונטיננטל ירושלים

מעוניינ/ת להשתלב בתהליך חינוכי חדשני?
לבי"ס ממ"ד ייחודי (א'—ד')
דרושים/ות
מורים/ות לתשמ"ח
פרטים והגשת מועמדות בבוקר—717893, בשעות אחה"צ והערב 721570 720790

לבית SHARP ירושלים
לשרון גרף — נייר ומיכון משרדי
"דרושים"
1. איש מכירות למכונות צילום ופקסימיליות
2. איש מכירות לציוד משרדי
3. חותך נייר
יפנו בעלי נסיון מוכח בלבד
תנאים מצויינים למתאימים
טל' 02-380830

למסעדת דגים חדשה באזור ת"א
דרושים בדחיפות
1. שף מעולה 2. טבח
(יועדפו בוגרי תדמור עם ניסיון)
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים וניסיון קודם לת.ד. 3171 ת"א – לציין "מסעדה"
– סודיות מובטחת –

לקרדיומדיקס
לעבודה מענינת באזור ת"א
אחות
למשרת בוקר, ללא משמרות ושבתות
* דרוש רקע בקרדיולוגיה.
* ידע טוב בהפרעות קצב.
תנאים טובים למתאימה!!!
לראיון טל: 03-204451

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
בית מרכז הרשת, תל־אביב, רח' קהלת קיוב 15, ת.ד. 303 מיקוד 61002, טלפון 497444

בית הספר התיכון המקיף בגליל "עמל" ומרס לטכנאים והנדסאים – טבריה רח' רבי עקיבא, שכון ב', טבריה 14387 טלפון: 06-794990 06-794803
עקב גידול במספר התלמידים ופתיחת כתות יג'–יד' לטכנאים והנדסאים דרושים מורים/מורות לשנה"ל תשמ"ח במקצועות הבאים:

1. אנגלית	– משרה מלאה.
2. מתמטיקה	– משרה מלאה.
3. פיסיקה	– משרה מלאה.
4. ביולוגיה	– משרה מלאה.
5. מהנדס אלקטרוניקה לכתות יג'–יד'	– משרה מלאה.
6. מהנדס מכונות לכיתה יב'–יג'	– משרה מלאה.
7. מורה/מדריך לרתוך ולצורת תבנים	– משרה מלאה.
8. יועצת חינוכית	– משרה מלאה.
9. מהנדס מחשבים	– משרה מלאה.

למועמדים המתאימים מובטח אתגר חינוכי, הסדרות והטבות: למועמדים בעלי נסיון יוענו תפקידי ריכוז.
מועמדים בעלי השכלה ונסיון יפנו בכתב להנהלת ביה"ס שכון ב' טבריה או בטלפון: 06-794803.

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי ספר תיכונים טכנולוגיים ומקיפים, בתי ספר לנוער ובתי ספר תעשייתיים, מרכזים טכנולוגיים בהדרכה ובמרכזי הכשרה למבוגרים

מכון דור
מיון אבחון והשמת כ"א
עבור לקוחנו מפעל קוסמטיקה באיזור השרון
דרוש
מנהל שיווק
★ אקדמאי בתחום הרלוונטי
★ נסיון מוכח של 5 שנים לפחות, רצוי בענף
★ ריכוז צוותי מכירות
★ נכונות לעבודה קשה
תנאים טובים כולל רכב החברה
מכון דור יהודה הלוי 108 ת"א
טל' 290510, 295445

בירושלים
דרוש מיידית במקום מרכזי
אולם לקיום תערוכת תמונות בשטח מעל 120 מ"ד
לתקופה של עד חצי שנה, כולל הפעלה ומכירה בשבתות
טלפון: 03-287264, 04-381069

ד ר ו ש / ה ב ח י פ ה
מנהל/ת חשבונות סוג 3,2
★ נסיון מוכח בעבודה עצמאית
★ ידע בשפה האנגלית
★ נסיון הכרחי בעבודה עם מחשב
מועמדים מתאימים בלבד יכתבו בצרוף קורות חיים למחלקת כ"א ת.ד. 184, חיפה 31001
עבור משרה 87/3

א.זליג
בכירים לקריירה חדשה
אנשים מעולים לתפקידים בכירים
עבור לקוחתנו חברה בגודל בינוני העוסקת בתחום עתיר ידע, ולה קשרי עבודה בארץ ובחו"ל, הנמצאת באזור תל־אביב
דרושים/ות

א. משנה למנכ"ל
מהות התפקיד —
ניהול החברה בארץ — ארגונית, מקצועית ומסחרית.
כישורים —
— איש מינהל בעל קשרים ויכולת ניהול מרים.
— נסיון מוכח של 3 שנים לפחות בשוק האזרחי.
— יועדף יוצא חי"א או התעשיות בתחום דומה — ברמת מנהל מחלקה ומעלה.
— השכלה — מהנדס אלקטרוניקה או אוירונאוטיקה — יתרון.
— שליטה מלאה באנגלית.
— גיל 40-50.

ב. עוזר אישי למנכ"ל
— בעל כושר אדמיניסטרטיבי, דינמי אשר יהיה אחראי לתאומי פנים וחוץ, מעקב אחר ביצוע החלטות ההנהלה.
— התמצאות בתחום המסחרי — יתרון.
— נסיון מוכח בתחום דומה.
— שליטה מלאה באנגלית.
— השכלה — אקדמאית
— גיל 28-35.
סודיות מובטחת

למשרה א': נא להתקשר בימי א'-ה' בין השעות 09.00-17.00 לטל' 03-667510, 03-657530.
למשרה ב': נא להעביר למשרדנו ברח' גאולה 42, ת.ד. 4230 תל־אביב, קורות חיים.
כתובים בכתב יד על נייר ללא שורות בעט כחול ולציין את היד הכותב.

מגן דוד אדום בישראל MAGEN DAVID ADOM IN ISRAEL
לבנק הדם חיפה
דרושים:
א. מתרים/ות דם (חובש/ת קרבי/ת או הכשרה מקבילה)
ב. עובד/ת מעבדה (בעל תואר 1 בביולוגיה ו/או עמ"מ)
לפנות לטלפון 04-433576 לד"ר מיכאל לוי

קוד קוד
שרותי כח אדם
רוד דיזנגוף 34 ת"א, טל' 286111

אם ברצונך
לעבוד בשעות גמישות ובקירבת ביתך יש באפשרותנו להציע לך להשתלב באחת מרשתות השווק הגדולות במישרות הבאות:
קופאים/ות עובדים כלליים ועוד...
העבודה קבועה ובגוש דן.
למתאימים.
★ שכר הולם ★ תנאים סוציאלים

למפעל גדול בענף המתכת בירושלים
דרושים
★ **עבד בית מלאכה מכני**
בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכניקה עדיפה • נסיון 5 שנים לפחות. נסיון באלקטרואראוליקה ובמבלטי חותך.
★ **מכונאי מכונות ייצור מדויקות**
בוגרי בי"ס מקצועי במגמת מכניקה עדיפות לבעלי נסיון בהפעלה וכוון של מכונות מדויקות.
★ **כימאי למעבדה תעשייתית**
★ **עבד מסגר לציקה עשויה**
לפנות טלפונית 02-717225 ליורם או אביקם

עיריית ירושלים
המחלקה לנוער ספורט וחברה
דרוש/ה
1. רכז ילדים ונוער
משרה מלאה
כישורים: בוגר אוניברסיטה – חינוך, עובס"צ, מדעי החברה
ניסיון: בעבודה עם נוער, תנועות נוער
תנאי העסקה: דירוג הוראה
2. מדריכים חברתיים
על בסיס שעת עבודה עם נוער וילדים במסגרת תנועות נוער
פרטים בטלפון: 289229, 285035

לסניף חיפה של חברה מסחרית גדולה
דרוש(ה)
מנהל(ת) חשבונות
סוג ב' או ג'
בעל(ת) יכולת וידע לעבודה עצמאית, נסיון בעבודה במערכות ממוחשבות גדולות
נא לפנות בכתב יד (עבור מס. 64) בצרוף קורות חיים והמלצות, לת.ד. 5259 חיפה 31052 — נא לציין שכר נדרש וכן מס' טלפון להתקשרות
– סודיות מובטחת –

לבי"ס תיכון מקיף בירושלים
דרוש/ה
סגן מנהל
מורה לאלקטרוניקה
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות לת.ד. 11017 ירושלים

למוסד ציבורי כלכלי
דרושה
מזכירה
* בעלת נסיון לנהול משרד
* ידע בהדפסה (עיבוד תמלילים)
טלפון 231258/9

למרכז הרפואי שערי צדק ירושלים
דרושים
★ **מזכירה בכירה**
לארגון ארוע מיוחד. שפת אם עברית + הדפסה וכן שליטה טובה באנגלית לתקופה מאי 1987 – דצמבר 1987
פרטים בטלפון 555433, 02-555015
★ **מזכירה בכירה**
עברית־אנגלית (כולל הדפסה) לתקופה של 3 חודשים
★ **רוקח/ת מוסמך/ת** עם נסיון
★ **מרפא/ה בעסוק מוסמך/ת**
★ **עוזר מנהלי** במחלקה ליחסי ציבור
פרטים בטלפון: 02-555429

הסתדרות עובדים לאומית
מועצת עובדי ירושלים
דרוש/ה
מזכירה מעולה
בעלת כושר ביטוי בכתב ובע"פ
למשרה מלאה – יום עבודה מפוצל
המעוניינות יפנו למשרדי הע.ל. ביום א' 10.5.87 משעה 17.00
כתובת: רחוב המידס 3 חדר 19
טלפון: 234644
תחילת העבודה: מיידית

דרושה
מזכירה
להפעלת משרד מנהל מפעל
* הדפסה במכונת כתיבה.
* ידע בהפעלת טלקס עברית/אנגלית.
* עדיפות לבעלת רקע בהכנת שכר, וכח אדם.
* תחילת העבודה 15.6.87–1.
* העבודה בימים: א'–ה' 07.30–15.30, ו' 07.30–13.00.
– תנאים טובים למתאימה –
(העבודה באזור התעשיה תלפיות)
המעוניינות יתקשרו לטל': 02/717287 לענת.

למפעל באיזור הדרום
דרוש
איש מכירות
לטיפול שוטף בלקוחות קיימים וחדשים בענף מוסדי בלבד
הכישורים הדרושים:
* נסיון מוכח בענף המכירות בשוק מוסדי
* רשיון נהיגה
* השכלה תיכונית ומעלה
* מרץ, יוזמה ודינמיות
* עדיפות לבעלי קשרים בתחום
* תושב ירושלים והסביבה
* גיל 27 ומעלה
לפרטים, נא לפנות בכתב יד לת"ד 5107 בארשבע מיקוד 84100

לחברת מזון ידועה בחיפה
דרושה:
פקידת מכירות
הכישורים הדרושים:
★ 12 שנות לימוד
★ אחרי שרות צבאי
★ רצוי נסיון
מועמדות מתאימות תפנינה בכתב־יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 287 חיפה 31002
לידי יעל

לאולמי לב העיר בהרצליה
דרושים
● טבח
● שומר לילה
● עובדי נקיון
לפרטים נא לפנות לטלפון: 052-547272, 052-547616

רוט"מ
רובוטיקה וטכנולוגיה מתקדמת בע"מ
באזור התעשיה ברעננה
דרוש
הנדסאי/טכנאי מכונות
לעבודות הרכבה והרצת מכונות אוטומטיות
רובוטיקה 052-455385
ת.ד. 275 כ"ס 44102

ל"עלומים"
דרושים/ות
★ **אחיות בחצי משרה**
★ **עובדת סוציאלית**
★ **מטפלות**
★ **מורים לשיעורי עזר**
לפנות למוסד "עלומים" בכפר־סבא
טל: 052-331139, 052-20539

לקיבוץ הסוללים
דרושים
לעבודה במפעל "לינרי"
צעירים · צעירות
בעלי שירות צבאי מלא
המעוניינים לעבוד יתקבלו (אחרי ראיון) בתנאי חבר־משק (מגורים וכלכלה מלאים במקום). לתקופה של שנה לפחות
בגמר שנת העבודה. יינתן סכום כסף שמאפשר טיול בחו"ל!!!
נא לפנות טלפונית ביום שבת 9.5.87 בשעות 18.00–10.00 לטלפונים: 06-573026, 06-573004

לסטודיו לגרפיקה של קונצרן תעשייתי גדול באיזור גוש-דן
דרוש/ה
גרפיקאי/ת
★ בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות בעיצוב וביצוע
★ בעל/ת חוש יצירה ודמיון
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ולציין נסיון קודם ושכר מבוקש לת.ד. 2651 תל-אביב 61026.
– סודיות מובטחת –

דרושים
כלכלנים לעבודה מעניינת ודבת אתגר
נדרש:
★ תואר ראשון בכלכלה
★ נסיון קודם יתרון
לקביעת ראיון נא להתקשר לטל: 02-558529

להיפרשוק "תנובה" כפר סבא
דרושים:
● **אחראי למחלקת מכולת**
● **אחראי למחלקת ירקות**
מועמדים מתאימים, תושבי כפר-סבא וסביבתה הקרובה, מתבקשים לפנות ישירות למנהל ההיפרשוק, מר אבי שטיינפלד, רח' המייסדים 29, כפר סבא, טל. 052-22468, 052-33354 לצורך ראיון וקבלת פרטים בקשר לעבודה.
– סודיות מובטחת –

תרבובות ברום בימיה
עתירת ידע
למחלקת אחזקה דרוש:
מהנדס מכונות
כישורים נדרשים:
* 3 שנות נסיון לפחות – רצוי בתחום אחזקת מתקנים בתעשיה הכימית.
* כושר אירגון.
* ידיעה טובה בשפות עברית ואנגלית.
תנאים טובים למועמד המתאים
עבוד היום בטכנולוגיות המחר
סודיות מובטחת
מועמדים העונים לכישורים המבוקשים מתבקשים לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון למדור כח אדם ת.ד. 180 בארשבע 84101 (נא לציין ת.ז)
מודעה זו מתייחסת לנשים וגברים כאחד

קריירה
שרותי כח אדם
לסניפינו בתל־אביב ונתניה
★ מזכירות בכירות עברית/אנגלית למשרות מלאות.
★ מזכירות/כתבניות עברית, עברית/אנגלית ברמת שפת־אם, למשרות מלאות.
★ מעבדות תמלילים/קלדניות עברית/אנגלית זמניות, קבועות ולמשמרות.
תל־אביב דיזנגוף 115 03-240292/1
נתניה שמואל הנציב 17 053-338901
קריירה, הכוח שלנו הוא כוח־אדם.

مطابق للأصل

هكذا منذ الأصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

מדריכי זוהר

זוהר שווק ניהול ופירסום בע"מ

מדריכי טלפון מסווגים

דרושים נציגי/ות מכירות

- בעלי השכלה תיכונית מלאה
- כושר התבטאות ברמה גבוהה
- יכולת לפתח קשרים אישיים ומסחריים
- נכונות להשקיע מעל ומעבר בעבודה
- מחויבות אישית ורצון להישגיות
- רכב פרטי - חובה !!

משכורת+עמלות+בונוסים+הוצ' רכב

בא להתקשר מיום א' -

7522215,6,7,8

לסניף תל־אביב של חברת ביטוח ישראלית

דרושים:

1. מקבל/ת עסקים בביטוח אלמנטרי

בעל ידע בכל ענפי הביטוח האלמנטרי, עם נסיון של 5 שנים לפחות

2. חתם/ת

בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות

– סודיות מובטחת –

נא לפנות בכתב לת.ד. 3309 ת"א 61032 ולציין עבור "ביטוח"

המשטרה אתגר

למשמר הגבול

דרושים

יוצאי יחידות שדה, בעלי בריאות תקינה (פרופיל 82 ומעלה), גיל עד 33

שכר התחלתי - כ־1000 ש"ח ברוטו

מקום שירות - כל הארץ

המעוניינים מתבקשים לפנות בצרוף פנקס מילואים ותעודות השכלה לאחת מלשכות הגיוס המפורטות להלן

ירושלים	רח' המלך ג'ורג' 8	טל 02־244433
תל–אביב	רח' הרכבת 14	טל 03־628290־3
חיפה	דרך חטיבת גולני 21	טל 04־661067
באר־שבע	רח' העצמאות 55	טל 057־32521
רחובות	רח' הרצל 206	טל 08־487488

נילית בע"מ

תעשיות ניילון ופוליאסטר

אחראי הדרכה

לפיתות מערכת הדרכה פנימית במקביל לפיתוחה של החברה.

כישורים: נסיון בן 3 שנים לפחות, בהדרכה מעשית בתעשייה, או בצה"ל. ידיעת אנגלית.

רקע טכני — רצוי.

המודעה מתייחסת למועמדים ולמועמדות כאחד

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים למחלקת כח אדם.

ת.ד. 276 מגדל העמק 10500

סודיות מובטחת.

מקור

לחברה פרטית במרכז הארץ

דרוש

מנהל מפעל אלקטרוניקה

מהנדס אלקטרוניקה בעל ניסיון מוכח של מספר שנים בניהול מפעל או יצור. יועדף מועמד בעל ניסיון ספציפי באלקטרוניקה צבאית אשר נחשף כבר בעבר לתחומי פעולה עסקיים.

לראיון נא להתקשר לטלפון 03־228407

סודיות מובטחת

מודעותינו מיועדות לגברים ולנשים כאחד

- סודיות מובטחת -

מודעותינו מיועדות לגברים ולנשים כאחד

כיכר מלכי ישראל 19, תל־אביב 64389.

שרותי מידע ישראליים בע"מ

להרודיון - מוצרי מתכת ופייברגלס

א. התעשיה הצפוני אשדוד

דרוש

מנהל מסגריה מנוסה

הכישורים הנדרשים:

★ 12 שנות לימוד + השכלה טכנית

★ תעודת מנהל עבודה מוסמך

★ ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות בניהול מסגריה עם צוות של 10 אנשים לפחות.

★ ידע מעשי וטכני

לקביעת ראיון נא לפנות בצרוף תקציר קורות חיים פירוט הניסיון, בכתב 055־21337/24025 לשרה בימים א'-ה'

★ עובדים/עובדות פייברגלס אפשרות לימוד המקצוע במפעל.

אינטל

היה שותף לפריצת הדרך!

אינטל אלקטרוניקה הינה החברה המובילה בישראל בתחום ייצור רכיבי VLSI למחשבים ולמערכות ספרתיות.

מפעילי ציוד מתוחכם

למגוון תפקידי בקרה והפעלת ציוד יצור בטכנולוגיות מתקדמות.

★ בוגרי 12 שנות לימוד בעלי רקע/נטיה טכנית

★ נסיון בעבודה מקצועית

★ גיל 40—25

★ נכונות לעבודה במשמרות

טכנאי/הנדסאי מכשור ובקרה

★ רקע במערכות מכשור ובקרה תעשייתיות

★ חשמלאי מוסמך — יתרון

מנהל חשבונות

★ הנהח"ש סוג 3.

★ 3—5 שנות נסיון בהנהח"ש ממוחשבת.

לכל המשרות: ידיעת השפה האנגלית, מגורים בירושלים

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים מפורטים ובציון שם המשרה, מס' תעודת זהות ומס' טלפון אל:

אינטל אלקטרוניקה בע"מ

"יצור מעגלים משולבים בישראל

מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

– סודיות מובטחת –

אנו פותחים אופקים חדשים

אפשרויות מקצועיות ללא גבולות...

הזדמנויות קידום ללא מגבלות...

תנאי עבודה מתקדמים...

מנהל/ת חשבונות

צעיר/ה בעל/ת יוזמה, עם שנתיים נסיון לפחות סוג 3־2, ידע בהנהלת חשבונות ממוחשבת, שליטה בפשה האנגלית הכרחית.

5 ימי עבודה בשבוע.

פקידה ללשכת המנכ"ל

צעירה אינטליגנטית ובעלת מרץ, עברית ואנגלית על בוריין כולל הדפסה בשתי השפות, מעבד תמלילים - יתרון.

5 ימי עבודה בשבוע, שעות העבודה 18.00–9.00.

בואו הצטרפו לצוות מעולה בחברה עתירת־ידע, המובילה בעולם בתחום המוליכים למחצה.

אנא פנו בכתב יד בצירוף קורות חיים וציונים למוטורולה סמיקונדקטור, ת.ד. 32288 ת"א 61322

מוטורולה סמיקונדקטור

— סודיות מובטחת —

דנאל

עובדים רצינים בחברה אמינה!

אצלנו תקבלי עד 1,500 שקל לחודש אם את

מזכירה עברית/אנגלית

בעלת ידע בעיבוד תמלילים בשתי השפות

המוכנה לעבוד יום עבודה ארוך (חמישה ימים בשבוע)

למתאימות תנאים סוציאלים מלאים

כולל ביטוח מנהלים עדיף

חופשות, חגים, ארוחות, ביגוד ועוד

היכנסי עוד היום

גם אם את עובדת...

דנאל, בן־יהודה 7 ירושלים ז־222176, 02־242801

חברה לשירותי כוח אדם

תל־אביב · ירושלים · באר־שבע · רחובות · אשדוד

למפעלנו בכרמיאל למחלקת הנדסת מוצר דרושה

הנדסאי/ת טכנאי/ת תעשייה וניהול או טכנאי/ת ויצור

הכשורים הדרושים:

★ בעל/ת נסיון בתעשייה האלקטרונית.

★ ידיעת השפה האנגלית

תנאי שכר מצוינים למועמדים/ות מתאימים/ות.

תנתן עזרה בדיור למעונינים לעבור לכרמיאל

המעוניינים/ות יתקשרו טלפונית או יפנו בכתב לכח אדם לקביעת ראיון טל' 04־985255 ת.ר. 500 כרמיאל.

למשרד אדריכלים בת"א

דרושה

מזכירה / פקידה

לשעות 16.00־08.00

5 ימים בשבוע

טל' 03־219254

דרוש

תחזוקן (אב־בית)

דרישות התפקיד:

★ תחזוקה שוטפת של מבנה המתנ"ס.

נא לפנות לטל' 03־746847 מיום א' 10.5.87

אביק בתנופה - בוא תצטרף!

בתוך מפעל ותיק צומחת כימיה חדשה. עכשיו גם אתה מוזמן ליצור, להתפתח ולהיות שותף בתנופת הצמיחה הגדולה של חברת אביק, יצרנית תרופות לישראל אירופה וארה"ב.

כדי להמשיך בתנופה אנו זקוקים ל:

★ *תועמלנים רפואיים בכל רחבי הארץ.*

★ *כימאים וטכנאי כימיה לעבודה במעבדה אנליטית.*

★ *רוקח/כימאי למחלקת רישום.*

★ *מפעילים כימיים.*

★ *עובדי יצור לתרכיבי חיסון וטריטריים.*

★ *מחסנאי למחסן חמרי גלם.*

מקום העבודה במפעלנו בנתניה ושבוע העבודה בן 5 ימים.

אם אתה מתאים לנו ונראה לך שאנחנו מתאימים לך העלה עוד היום את קורות חייך על הכתב ושלח לאביק בע"מ,

ת.ד. 2077 ר"ג 52120 עבור רחל נועם

הפונים למשרות מחסנאי ועובד יצור מוזמנים להתקשר לטל. 053-29666 לשלמה לנדסברג.

אביק בע"מ

הכדור בידיים שלך

אנחנו נותנים יותר!

1,000.- ש"ח לחודש למעבדת תמלילים

וזה עוד לא הכל.

במנפאואר תיהני משורה של הטבות יחודיות לעובדי מנפאואר שגם הן שוות כסף רב. במנפאואר אנחנו מקפידים להתאים לך את התפקידים המתאימים ביותר לכישורייך ולאישיותך ועל־ידי כך להבטיח לך הצלחה וסיפוק מירביים.

וזה עדיין לא הכל. אנחנו שואפים תמיד לקדם את עובדינו ולכן נאפשר לך להשתלם על סוגי ציוד ותוכנות נוספים, על חשבוננו. במסגרת הקורסים המקצועיים שלנו לעיבוד תמלילים.

אם את מעבדת תמלילים מעולה מגיע לך יותר ממה שאת מקבלת היום. פני אלינו בהקדם. מובטח לך שלא תתאכזבי.

מנפאואר MANPOWER

החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

ירושלים: רח' החבצלת 5, טל. 233436-9 (02)

פריקלאס ים־המלח בע"מ

למפעלנו במישור רותם דרושים:

עובד/ת שיווק/מכירות

למתקן מוצרי מגנזיה מיוחדים שהוקם לאחרונה במפעלנו

★ בעל/ת תואר ראשון, או הנדסאי בכימיה, רוקחות או תחום-מדעי דומה

★ נסיון קודם בשיווק מכירות או פיתוח מוצרים - יתרון.

★ שליטה מוחלטת בשפות עברית ואנגלית - שפות נוספות יתרון

מהנדס/ת מכונות ליחידת האחזקה

★ נסיון של שנתיים בתעשיה - יתרון

5 ימי עבודה בשבוע - תנאי השכר יקבעו עפ"י כישורי המועמדים

למועמדים מחוץ לאזור תנתן עזרה בדיור

כתובת לפניות: פריקלאס ים המלח בע"מ, מישור רותם

ד.נ. ערבה 86800 טל. 057-53031

בקבוצת כימיקלים לישראל

יש עבודה בחברת החשמל

להקמת תחנת הכח "רוטנברג" באשקלון

דרושים:

★ **מסגרים**

★ **מסגרים/מכונאים**

★ **חשמלאים מוסמכים**

הכישורים הדרושים:

★ בעלי מקצוע מעולים עם נסיון ובריאות תקינה, בוגרי בי"ס מקצועי.

המעוניינים יפנו אישית, עם תעודות השכלה, אל מחלקת כח־אדם, ביצוע דרום, רח' החשמל 18 קומה 12 תל־אביב.

המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד.

חברת החשמל לישראל בע"מ

המשטרה אתגר

דרושים

1. ליחידת קצין חבלה ארצי/ מהנדס מכונות

כישורים נדרשים: נסיון שנתיים בעבודה.

מקום השירות: ירושלים.

2. טכנאי קשר ואלקטרוניקה

כישורים נדרשים: בוגרי בית ספר מקצועי 4 שנתי באלקטרוניקה או נסיון מקצועי במסגרת השירות הצבאי.

מקום השירות: תל אביב.

3. מטפסי אנטנות

כישורים נדרשים: בעלי נסיון קודם ורקע טכני במסגרות.

מקום השירות: תל אביב.

על כל המועמדים להיות לאחר שירות צבאי, בריאות תקינה וגיל עד 35.

המעוניינים יפנו ללשכות הגיוס כמפורט להלן בצירוף

תעודות השכלה, פנקס מילואים, פנקס שבי ותעודת שחרור.

★ תל־אביב	רח' הרכבת 14	טל	03־628290־3
★ ירושלים	רח' המלך ג'ורג' 8	טל	02־244433
★ חיפה	דרך חטיבת גולני 21	טל	04־661067
★ באר שבע	רח' העצמאות 55	טל	057־32521
★ רחובות	רח' הרצל 206	טל	08־487488

כפר הנוער בן שמן

60 שנות מסורת חינוכית

דרושים

1) לפנימיה — לשנה"ל תשמ"ח

א) מדריכים חברתיים — השכלה תיכונית. על תיכונית ונסיון בהדרכת בני נוער. מגורים במקום חובה.

ב) מרכז תרבות — בעל ידע ונסיון בהכנת ואירגון מופעים עם מחות פנימיים - אפשרות למגורים במקום.

ג) מרכז מוסיקה — בעל השכלה מוסיקלית, נסיון בהכנת מקהלה, תזמורת, הוראת המוסיקה ואירגון אירועים - אפשרות למגורים במקום.

ד) מרכז מרכזיה פדגוגית — בחצי משרה, כושר להנחיית מדריכים בנושאים ערכיים, השכלה אקדמאית רצויה.

2) מורים לביה"ס — לשנה"ל תשמ"ח

א) לחטיבת העל, בעלי נסיון בהכנה לבחינות הבגרות, במקצועות: מתמטיקה, מדעי החיים והחקלאות ותנ"ך.

ב) לחטיבת הביניים לאנגלית.

3) עובדים כלליים — לעבודה מיידית

א) שרברב — נסיון בעבודות צנרת ביתית וחקלאית, רצויה התמצאות בנושא אספקת מים - מגורים במקום חובה.

ב) טבח — נסיון בעבודה במטבח ציבורי אפשרות למגורים במקום

ג) מציל — לעונת הרחצה 1987 (יוני ספטמבר) בעל הסמכה וניסיון. מגורים במקום.

המשרות הנ"ל מוצעות לגברים ולנשים כאחד

על המועמדים לפנות אל מינהלן כפר הנוער בן שמן מיקוד 71904 טלפון 08־229111, בין השעות 08.00 – 15.00

רשות שדות התעופה בישראל

נמל התעופה בן־גוריון

דרושים/ות

מועמדים לתפקיד ביטחוני־ניהולי מעניין בנתב"ג

א. העבודה מוצעת במשרה מלאה / חלקית במשמרות.

ב. תנאי קבלה

1. לאחר שירות צבאי מלא בתפקיד פיקודי. יועדפו קצינים/ות.
2. שנים עשר שנות לימוד לפחות (אפשרות להעסקת סטודנטים).
3. דוברי אנגלית ברמה גבוהה. שפות נוספות - יתרון משמעותי.
4. מצב בריאותי - תקין
5. הופעה נאה
6. מגורים באזור גוש דן - חובה בתקופת החוזה
7. תקופת התקשרות מינימלית - שנה וחצי.

ג. כישורים נדרשים

1. כושר ניהולי - יכולת לניהול והפעלת צוות עובדים.
2. כושר ביטוי בע"פ ובכתב ברמה גבוהה.
3. יכולת לקיים יחסי אנוש ברמה טובה.

ד. מועמדים העונים על הדרישות הנ"ל, מתבקשים להמציא קורות חיים בכתב ידם לא יאוחר מ־10 במאי 87', תוך מתן דגש על עברם הפיקודי - ניהולי.

כתובת למשלוח עבור:

א.ד. - ביטחון נתב"ג

ת"ד 7 לוד מיקוד 70100

הארץ

יום ו' ט' אייר, תשמ"ז
8 במאי 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הדר, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

הזכות לקיום טפילי

בתשובה לשאילתא של חברת־הכנסת שולמית אלוני, אמר שר הביטחון כי 1674 אברכים קיבלו דחיית גיוס במשך שנת 1986. מספר הבנות חייבות הגיוס שקיבלו אשתקד פטור מוחלט משירות הביטחון היה 6820. הוא לא ידע להשיב לשאלה כמה בנות שוחררו משירות צבאי מתנדבות לשירות לאומי. "השירות הלאומי אינו בתחום טיפולו של מערכת הביטחון," אמר רבין.

אלוני ביקשה לדעת גם כמה ימי מילואים מתווספים למספר הימים המבוצע שמשרת חייל מילואים בשל דחיית גיוסם של בחורי הישיבות. גם שאלה זו לא קיבלה תשובה. רבין הסתפק באמירה כי "מאחר שההחלטות בנושאים אלה נתקבלו כהחלטות ממשלה או קביעת החוק, לא מצאתי לנכון להעמיס על צה"ל עריכת חישובים היפותיטיים".

כל בר בי רב יכול לעשות לעצמו את החשבון. 1674 אברכים שגיוסם נדחה פירושם שני גדודי חיל רגלים או אף יותר מזה. ואין לשכוח כי הנתון הזה נוגע לשנה אחת בלבד. כלל לומדי תורה שתבעו וקיבלו דחיית גיוס היה מאפשר לאייש תקנים של חטיבות.

כאשר הוקם צה"ל הוגים דתיים תבעו לשחרר בחורי ישיבות משירות הביטחון היה אפשר להסכים ליוצא מהכלל הזה מאחר שהיה כרוך במספר מוגבל. אם כי גם אז היה מקום לערער מבחינה עקרונית על הדחייה, שנועדה למעשה ליהפך לפטור — אפשר היה לגרוס כי הנזק לכוח המגן הלאומי אינו רב. אבל עם השנים השתנתה התמונה. עכשיו גלוי לעין כל כי דין דחיית גיוסם של בחורי ישיבות מקטין את הכוח הלוחם שלנו בשיעור ששוב אין להמעיט בחשיבותו.

אין זה הנזק היחידי. אי אפשר לדבר על שיוויון זכויות וחובות לכל אזרחי המדינה, כאשר בחורי ישיבות לאלפיהם רשאים להצביע בבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות אבל אינם מתגייסים לשירות הביטחון כיתר בני גילם. אי־שיוויון זה מעורר תרעומת מוצדקת. כל ישותממו רבנים, ראשי ישיבות ועסקני המפלגות הדתיות, שאוחזים רבים חשים כי הכנסת והממשלה, ומערכת הביטחון בעקבותיהן, מניחים לאלפי בחורים צעירים להתחמק מלהשתתף בנשיאת העול המוטל על כל אדם בישראל.

אם ראשי הציבור הקורא לעצמו דתי — השוללים את ההגדרה הזאת מיהודים שאינם אורתודוקסים — רוצים למנוע כי תחושת הבוז כלפי משתמטים משירות הביטחון תלך ותעמיק, עליהם לשקול מחדש את עמדתם. ראשי כל המפלגות, לרבות הליכוד והתחייה, מצווים לשים קץ לשיטה הסיטונית המעניקה לאלפי אנשים את הזכות לקיום טפילי.

דניאלה הולמת שוב

מישהו חייב פעם לירות מעל לראשי הפורעים, ואם זה לא יעצור את הגברת מקדומים — צריך לירות גם לעבר הרגליים ● עם דניאלה וייס וכיתתה בגוש אמונים צריך לדבר בשפה המובנת להם היטב

מאת דן מרגלית

אביה של דניאלה וייס היה הראשון להדביק לה את הכינוי "חומייניסטית". שלשום התברר שהוא ידע למה. מי יותר מהאב היה מיטיב להכיר את בתו? הגברת עם המיצנפת, מתנחלת־סגנפית, אשה בעלת אורך־רוח ושאר־רוח — איבדה בשנים האחרונות את האיזון הדרוש לניהוג מאבק ציבורי. תחילה התייצבה בראש השדולה למען "הבחורים הטובים" מהמחתרת היהודית ועתה זרעה בקלקיליה פוגרום לילי, תוך יידוי אבנים ופריצת מחסומים.

מי שחשב כי מיתוס צה"ל, אהבת ישראל והחשש מפני מלחמת־אחים ושפיכת דם יהודי יהיו בבחינת מחסום נפשי למתנחלים — שגה. חלקם לא עצרו על גבול החוק. הם רמסוהו. מול מצלמות הטלוויזיה הם תובעים ביטחון בדרכים, בביתם, בבית הספר ובהתנחלות. והם צודקים וראויים לזה.

ביטחון — כן אבל רק עד כמה שידה של הרשות הצבאית מגעת במסגרת החוק. אך מי שבחר להתנחל אינו יכול להעמיד פנים כאילו אינו מודע לסכנות היהודיות שבהקמת ביתו בשומרון. ההולכים דווקא בהרי אפרים ובסמטאות הקסבה של שכם אינם יכולים לשאול את הממשלה מדוע הם פחות מוגנים במקומות אלה כאשר בעיירות הפיתוח ובצפון תל־אביב.

בימיו הפחות־אליליים של גוש־אמונים ביקשו מנהיגיו לראות את עצמם כיורשי הפלמ"ח בכיפות סרוגות לראשם. הם חלוצי הדור הזה. הם הציונים על החומה. מי שהוא כזה בעיני עצמו — מוכן גם ליטול את הסיכונים הנלווים לכך.

אי אפשר לומר כי קדומים ואריאל, הם כמנרה ומשמר־צבי, ומאידך לסרב לשלם את המחיר הכבד שבמשמעה החלוצי הזה. מנרה. אגב. מוסיפה גם עתה לשלם את מחיר הדמים של התוקפנות הערבית. עשרות שנים אחרי הקמתה. אלא מה חלק מגוש־אמונים רוצה ציונות דהלוכם, בלי סיכונים ביטחוניים־אישיים, וחלק יותר קשה תחוש כבין כי זו מציאות החיכוך היהודי־ערבי בשטחים, אבל רוצה לנצלה להרתיע את הפלשתינים ולהתחיל בגירושם מהארץ. ההתחלה תוגבל ליסודות הלאומניים־הבלגניים שבקרב הפלשתינים.

בעיני חלק זה של גוש־אמונים העיקר אינו השקט. שקט הוא רפש — למדו מפי זאב ז'בוטינסקי, ושכחו את היסודות הליברליים שבתפישתו. הם בעד החיכוך בין העמים השכנים כדי לאלץ את השלטונות להתחיל בתנועה איטית, שסופה מימוש חלום־הבלהות של מאיר כהנא.

דניאלה וייס והקיצונים בגוש אמונים מעוניינים בחיכוך עם השלטונות דווקא עכשיו מפני שבקבינט דנים בוועידה הבינלאומית שמציע שמעון פרס. בתנאים אלה אין הליכוד מעמיד אפילו פנים שבכוונתו לגנותם בכל פה על הפוגרום.

במצב שנוצר אין עוד טעם להסביר ואין צורך לגלות אורך־רוח. דניאלה וייס והחמון המוסת שנהה אחריה ייאלצו להכיר בשלטון החוק בדרך הקשה. בהוראות־הפתיחה־באש המשרתות על ידי צה"ל לא נאמר כי הן מכוונות נגד ערבים בלבד. הן נועדו להרתיע ולבלום כל מפר חוק. זה חל גם על פורעים יהודים.

מישהו חייב לירות פעם בגלגלי מכונית מתנחלים הפורצת את המחסום, מראהו של חייל. הנרמס כמו נדנד בידי מכונית שבעליה באו לערוך פוגרום בקלקיליה, אסור לו שיחזור אל מסך הטלוויזיה בעתיד. מישהו חייב פעם לירות מעל לראשי הפורעים, ואם זה לא יעצור את הגברת מקדומים — צריך לירות גם לעבר הרגליים. עם דניאלה וייס וכיתתה בגוש אמונים צריך לדבר בשפה המובנת להם היטב.

העימות יכול לחכות

מאת יואל מרקוס

כבל שמתקרב יום ב' האיום והנורא — יום העימות בקבינט — ובכל שהמתח מגיע לשיאו כעגת הכתבים המרתיים, יש מקום לייעץ לשני הצדדים להצטנן במקצת ולהתאמץ להוריד את הטורים. מלחמות ה"מסמך" ב"מסמך" (מסמך במסמך) וה"האי" ב"האי" (הדלפה בהדלפה) (חילופי ההידופים הנגדיים) לא יובילו אלא לעימות קשה שרצוי מאוד לבחון בקור־רוח ובפיכחון, אם איננו בטוחים עוד.

אחרי ככלות הכל, איננו יודעים עדיין אם זו הזדמנות היסטורית שאין להחמיצה, להגיע לשלום עם ירדן, כפי שגורס שמעון פרס. כמו שאין אנו יודעים אם הליכה ותרקמת מזימה שתמיט אסון על המדינה, כפי שטוען יצחק שמיר. אפשר מאוד ששני המאטורים מבינים את דקירות המוות שלהם מוקדם מדי. שכן מדובר לפי־שעה בנהלים ולא במהות. מדובר בהליך טכני האמור לקבוע מסגרת טכנית שצריכה לקבוע את המבנה הטכני לפתיחת שיחות ישירות בינינו לבין חוסיין. עד שנגיע ל"מהות", אם נגיע, יהיה צורך לחתפר מרכיבים רבים כליכך — שיעברו חודשים רבים עד שהמסגרת הטכנית המיוחלת תרקום עור וגידים. לא בעד איפוא שהעימות על הנושא הגדול (עתיד השטחים) יקרה כבר בשבוע הבא. העימות הזה לא יברח. הוא יחכה לכולנו עד שיהיה מחוייב המציאות באמת.

שני השותפים הגדולים בממשלה טיפסו על פסגות תלולות ועקב כך נקלעו למבוי סתום שכל בר־דעת יאמר כי אין מוצא ממנו אלא בפיצוץ ממשלת האחדות. מפלגת העבודה, במצבה הנוכחי בממשלה, תקועה טקטית ומהותית. יוזמתה להסדיר שלום עם מדינה ערבית נוספת היא המסר החשוב ביותר שהיא יכולה להעביר לעם כדי להביא את הישרדותה הפוליטית כמפלגה מובילה. ברור שאם יוזמתה תידחה בקבינט, העבודה תתקשה מאוד להישאר בממשלה. מצד שני, ראשי תחיה — בטוחים אמנם שחוסיין לא יבוא לשיחות ישירות אלא אם ישוכנע כי ישראל מוכנה לוותר על כל הגדה — הוליטו להיאבק על שלמות הארץ כבר בשלב התיאורטי־פוליטיקאי. אך גם בתוכם יש גורסים כי שמיר הוא שצריך לנצח על היוזמה כראש ממשלה ואף ללכת קטע דרך עם פרס, לא רק כדי להשגיח שהאינטרסים היקרים לחרות יישמרו אלא כדי להוכיח (או לוודא) שחוסיין לא יהיה פרטנר.

שמיר ופרס ממרומי הפסגות הגבוהות

ממרום הפסגות שטיפסו אליהן, צריכים שני הצדדים גם להביא בחשבון את הסיכונים הכרוכים בהפלת יוזמת פרס. ניסיון של הליכוד לכונן ממשלה צרה עם התחייה והדתיים יגבה מאמוצה מחיר כבד מאוד. ואילו העבודה עלולה לגלות שחסר לה קול אחד לפיזור הכנסת ולהקדמת הבחירות. ואם אמנם סבור פרס שמה שלא יושג ב־1987 יהיה הזמנה היסטורית, הרי הקדמת הבחירות ודאי שיקפיאו את התהליך כולו, עד שייוודעו תוצאותיהן ועד שתוקם ממשלה חדשה.

יתכן שהכתוב משורח מלים לדייק ופור הקרע כבר נפל — אך אם שמיר ופרס אינם מובילים לבחירות במודע ובכוונה, ומנצלים את סוגיית הוועידה רק כתירוץ — חייבת להיות דרך שאינה פיצוץ הממשלה בשבוע הבא או בשבוע שאחריו. בשלב שהדברים נמצאים בו עתה, אין שום סיבה שהממשלה לא תירתם במתכונתה הנוכחית ליוזמה, לפחות לשלב הבדיקות, הבירורים וההבנות עד ששותפיה יגיעו אל פרשת־הדרכים שתחייב כל אחד ללכת בדרכו. הרי יש דברים רבים כליכך לעשותם, ובעיקר, להבטיחם בפעילות דיפלומאטית חובקת עולם, עד שנגיע לוועידה עצמה ולהמשכה המובטח.

הדבר החשוב ביותר שצריך לעשותו הוא להגיע להבנה ולהסכם ברורים וחד־משמעיים עם ארה"ב, בשאלה — מה הדברים הקבילים והלא־קבילים עלינו — ואנחנו עדיין בנהלים הטכניים. אי־אפשר להסתפק בהבנות שבקריצה אלא צריך שיהיה ברור כי אשלף מתוך לתמונה (וזה עדיין לא ברור), כי לוועידה אכן לא יהיה שום תפקיד — לא הצעות, לא בוכות וטו ולא כתובת במקרה של קיפאון. צריך להבטיח שיוודעו היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לבריה"מ וסין כתנאי להשתתפותן בוועידה. צריך שיהיה ברור כי תהיה לנו המלה האחרונה בדבר זהות הפלשתינאים שישתתפו בשיחות. וכן, מה תהיה העמדה האמריקאית, אם באמצע ישנה מישהו את כללי המשחק. בינינו לבין הממשל הכל צריך להיות כתוב ומסוכם כדי שלא יהיה מקום לאי־הבנות, וכדי שיהיה כך. יש לאפשר לשולץ להגיע לאיזור כדי שיהיה ברור לו (וגם לנו) כי גם חוסיין מתחייב לכל הדברים שאנו סוברים שהוא התחייב או מוכן להם. כל אלה דורשים מאמצים גדולים וגיוס מיטב המוחות בישראל. אין סיבה שהממשלה כממשלת אחדות לא תנסה ללכת קטע כלשהו בכיוון של חיפושי דרך לשלום. כל ממשלה, גם של הליכוד, חייבת לשאוף לשבור את הקיפאון ולמצוא פריצה להשכנת שלום — אחרת תמעל בשליחותה. הרי הפוליטיקאים הללו יצטרכו יום אחד להביט לאמהות בעיניים.

בתוך כל זה, ברור שלדבר אחד אין מקום: אי־אפשר להגנים בתרגילי עיכוב ובסחבת. הממשל האמריקאי מצפה להחלטת הממשלה כדי להיכנס לעובי הקורה. הקבינט, יותר במוקדם מאשר במאוחר, ייאלץ להחליט לכאן או לכאן. וזה בהחלט בגדר האפשר, אם קודם שנגיע להבנות עם הממשל ועם חוסיין, יגיעו ה"ה שמיר ופרס להבנה ביניהם. על מה? על דרך שבה שניהם יוכלו להשתתף עם ארה"ב בהכנות הדיפלומאטיות לכינוס הוועידה. פרס יהנה מהמשך יוזמתו ושמיר יצא נשכר בכך שישגיח בשבע עיניים על הסוגיות החשובות לשולחו ותהיה לו הזדמנות לחשוף את הבלוף, אם יש בלוף.

אם הפעילות הדיפלומטית תוביל לוועידה, וזו באמת תביא את חוסיין לדבר אתנו על רוחב בתנו הקטנה — לפחות נדע שהגיע רגע האמת ויש על מה לשאול את העם. זה יהיה גרוטסקי אם המדינה תיסחף עכשיו למערכת בחירות על ועידה בין־לאומית שאולי תיוולד ואולי לא.

הבנה לקויה וחששות סרק

ועדה פרלמנטרית אינה בית משפט. פרשיות ריגול אינן מפילות שרים

מאת א. שוייצר

לפני ימים מספר פתחה ישראל את שנת חייה ה־40. ואולם, הזמן לא הספיק כדי שחוגים רחבים בקרב אזרחיה, מודרכים ע"י אנשי מדינה ופרשנים, יבינו כראוי את המבנה המוסדי של ארצם ואת הדרכים שבהן היא אמורה לנהל את עסקיה. ההוכחה הטריה לכך מצויה במחלוקת סביב פעילותה של ועדת־המשנה למודיעין של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

ועדה פרלמנטרית כפופה אך ורק לגוף אחר, מליאת הכנסת, שהיא שולחתה. היא נטולה מעמד של פוסק (במובן הרחב): תפקידה הבלעדי הוא לברר עובדות ולהגישן לכנסת, כדי שזו תוכל, על פיהן, לדון ולפסוק בנושא שבו עסקה הוועדה. הכנסת, לא הוועדה, היא המוסמכת לשפוט, והיא פוסקת באמצעות הצבעת אי־אמון (נגד הממשלה כולה) או החלטה שנועדה להביא לפיטורי שר או שרים. השופט היחיד של מה שקרוי הדרג המדיני הוא הדרג המדיני עצמו, אשר דרגתו העליונה, הכנסת, היא נציגתו הבלתי־אמצעית של הריבון, הוא העם.

שורה של אי־הבנות

אי־הבנה מס' 1 יסודה אפוא בראיית ועדת־המשנה כגוף החורץ גורלות לשבט או לחסד; היא אינה אלא מסייעת למליאה לדעת עובדות לאשורן. אי־הבנה מס' 2 נעוץ בטעות לגבי טבעה של ועדה פרלמנטרית: אף כי חבריה עשויים להתיימר ללבוש גלימת שופטים, הם פוליטיקאים. כלומר, שיקוליהם, אם לא בקביעת עובדות, הרי בהערכתן, כפופים ליעדים פוליטיים. או, בעברית פשוטה ומובנת לכל, מפלגתיים. מי שמתרעם על התנהגותם של חברי ועדת אבן כפוליטיקאים בנציגי מפלגות, אינו מתחיל להבין את כללי המשחק — והדבר אמור גם בהדלפות שבהן מאשימים אחדים מחבריה. ההדלפה היא בכל עת כלי לגיטימי שבידי פוליטיקאים, ובמיוחד בעת משבר פוליטי. הפוליטיקאי המדליף, בדיוק כמו הפוליטיקאי המגנה אותו על כך, נוהגים על־פי הסטנדרדים המקובלים בזירה.

מי שרואים את ההליך בוועדת־המשנה כאילו נשא אופי כעין־שיפוטי, המוליך לסיכום מחייב של הפרשה הנדונה, טועה. הסיכום על־פי הכללים הנהוגים בפוליטיקה, חייב להיות הצבעת אי־אמון, או כל החלטה אחרת של הכנסת, ו הסנקציה — אם מתבקשת כזו — אינה עונש, אלא פיטורים שהכנסת כופה על שלוחתה המבצעת, היא הממשלה. ומי שסבור, כי פירסום מימצאי חקירה בתת־הוועדה של הכנסת יכול לשמש תחליף ל־סנקציה פרלמנטרית, היא הבעת אי־אמון או דומה לה, נתפס לטעות יסודית בכללי המשטר הפרלמנטרי הנהוג בישראל.

ביסודו של דבר, גם ועדת חקירה שיפוטית אינה יכולה לפעול כלפי הדרג המדיני, אלא באמצעות המוסד המדיני העליון, היא הכנסת. ההבדל בין חקירה פרלמנטרית ושיפוטית הוא בנמען המימצאים: במקרה אחד, הנמען הוא הממשל הממנה, במקרה האחר, הכנסת; ההבדלים האחרים הם טכניים. בסופו של דבר, נחוצה הכרעה בעלת אופי מדיני, כדי להקנות תוקף למימצאים ולהמלצות, בין בדרך פורמאלית (הצבעה במליאת הכנסת) או בלתי־פורמאלית (כפי שקרה, למשל, במקרה של ועדת בייסקי).

מרגלים אינם מפטרים שרים

מאז החלה ועדת אבן בעבודתה, נשמע למרחוק קול שפשוף הידיים אצל פרשנים אחדים, הסבורים כי גילוי העובדות והרקע בפרשת פולארד יביא לסילוק פוליטיקאים מתפקידיהם הרמים ולהחלפתם ב־אחרים, אהודים יותר. שמחה זו לא זו בלבד שהיא טרם זמנה, אלא גם לא מחוייבת המציאות מעצם טבעה. אם היו בעבר תוצאות מסוג זה לפעולתן של ועדות חקירה, הן נבעו מחומרת העובדות שנתגלו ל־פרשיהן, כפי שזה אירע בעסקים של דו"חות ועדת אגרנט וכהן. בשני המקרים לווה פירסום המימצאים בלחץ כבד של דעת הקהל (שתורגם, באופן בלתי־פורמאלי, למין הסכמה בחוגים הפוליטיים, להסקת מסקנות לגבי האחראים בדרג המדיני: מה שאין כן בפרשת פולארד. הסיבה המשוערת להיעדר תחושת החומרה נעוצה בעובדה, כי ארה"ב הגיבה במתינות (לבד מ־מקרהו של אביאם סלע) על הפגיעה בה.

דוגמה, שמצויים בה קווי דמיון רבים לפרשת פולארד, תוכיח את סבירות הדעה הנ"ל. בשנת 1951 נחשפה רשת ריגול סובייטית ב־שירות החוץ הבריטי, וביתר דיוק בשגרירות בריטניה בארה"ב. ה־מרגלים ברג'ס ומקלין הגיעו לסודות השמורים ביותר של ארה"ב מכוח היותם נציגים רשמיים של בריטניה. אך עובדה זו לא גרמה אלא לריפוף הקשר בין שירותי הביון של ארה"ב ובריטניה. תוצאות אחרות לא היו: שר־החוץ הרברט מוריסון לא נתבע להתפטר. קים פי־לבי (שהיה מפעילם של ברג'ס ומקלין) נחשף סופית בראשית שנות ה־60; אך ראש הממשלה מקמילן נשאר על כנו (אף־על־פי שכל הנוגעים בדבר היו משוכנעים שפילבי הוא מרגל סובייטי). ואשר למקרה של הקאנצלר בראנדט, גילוי מרגל בשם גיום במטיצתו הקרובה, היתה רק העילה, אך לא הסיבה ל־התפטרותו — אף כי גם הוא הוזהר מראש על היות עוזרו חשוד.

מי שצר לו על תסיכתו של הדרג המדיני, כן הראוי שיראה נכוחה את כוחו וחולשותיו של הדרג זה. הוא נשפט ע"י הפרלמנט והציבור על־פי קריטריונים פוליטיים: מה מאזן הצלחותיו וכשלונותיו הכולל, אם הנזק שגרם במעשה או מחדל הוא רציני לדעת הבריות, אם יש לו תחליף שהוא עדיף וכיוצא באלה. מעל לכל, הדרג המדיני אינו פועל במישרין — האחריות העקיפה, זו הקרויה מיניסטריאלית, הינו מושג רחב ועתיר פירושים המשתנים עם הזמן והמקום. יש בכל אלה כדי לעורר תמיהה למראה העצבנות אצל חברי ממשלה שלהם נגיעה לפרשת פולארד, ולוא רק אצל דורשי רעתם. ספק אם החלטות של ועדת אבן או רוטנשטרייך־צור יגרמו להם יותר מאי־נעימות חולפת.

בסוגריים / מתי גולן

יומו של אבו־חצירה

הוא מולך כשגוו זקוף, צעדיו איטיים־מדודים, ארשת פניו חתומה, כמעט נטולת הבעה. גם בתקופות הקשות בחייו, והיו לו כאלה, לא הסגירו פניו והתנהגותו את המתרחש בתוכו פנימה. לכל היותר, תופרע ארשת הפנים החתומה על־ידי חיוך דק, ציני מלגלג, של אדם ששום דבר כבר אינו יכול להפתיעו או להוציאו משלוותו.

אהרון אבו־חצירה הוא תלמיד מצטיין של החיים הפוליטיים. הוא לא רק למד שבחיים האלה גדולות משתנים ללא הרף ולעתים ללא סיבה או הסבר. הוא חי את הידיעה הזאת. העיקר הוא לא להתרגש ולא לאבד את העשתונות. לדעת להמתין בסבלנות עד ליום בו ישתנו המזלות.

בבחירות האחרונות נשאר מתמ"י רק אבו־חצירה ולמעשה איבדה תנועה זו את קיומה הפרלמנטרי העצמאי. ממשלת האחדות הותירה אותו בחוץ, חבר כנסת בודד שהלך ונשכח מן הויכוח הציבורי והמפלגתי. בכל אותה תקופה לא מש החיוך הדק מפניו של הפוליטיקאי הוותיק. לא היה לו ספק שיומו עוד יגיע.

והיום הזה אמנם הגיע. עסקני המפלגות הגדולות התישבו לחשב את חישוביהם ומצאו שקולו של חבר הכנסת הנשכח עשוי להכריע את גורל הבחירות המוקדמות לשבט או לחסד. מכאן היתה הדרך קצרה אל שולחן המיקח והממכר. לדבריו־לעצמו, אנחנו שומעים, כבר מובטח מקום ריאלי לכנסת הבאה. ואולי, אם יתחמם העניין עוד יותר, אולי ידובר גם על חברות בממשלה הבאה.

מטעם איזו מפלגה — ליכוד, מערך, לא משנה. לא משנה למפלגות ולא משנה לאבו־חצירה. בעת מצוקה אין מדברים על אידיאולוגיה. שם המשחק הוא מנדטים, ובמשחק הזה אבו־חצירה השקט, המופנם והקר־מזג הוא רב־אמן. כדאי לעקוב אחר מהלכיו. הרבה יותר מרתק מן הוועידה הבין־לאומית.

השב"כ בפרשת דרכים

במשך שנים היה שקר מוסכם, לפיו במלחמתו בטרור מנהל השב"כ את כל החקירות לפי תקנות השופטים

מאת זאב שיף

תהיה הכרעת בית־המשפט העליון בפרשת הריגול של הקצין הצ'רקסי עיזאת נאפסו אשר תהיה, הדבר לא ימנע ולא יחסוך משירות הביטחון הכללי טלטלה עזה. מי שסבור כי עם יישוב ערעורו של סגן נאפסו יסתיים העניין, טועה. השב"כ הגיע לפרשת־דרכים שלא ידע כמוה. פרשת־הדרכים מתייחסת לשקרים מוסכמים בין אנשי ביטחון, פרקליטים ומנהיגים באשר לשיטה שבה מנהל השב"כ את חקירותיו והופעותיו בבית־המשפט, במסגרת מלחמתו בטרור הערבי. השקרים המוסכמים הללו נמשכים שנים רבות, והיו נמשכים בוודאי ללא סוף לולא הופנה עוקצה של השיטה כלפי פנים, לא כנגד הטרור הערבי. פעם אחת, כאשר נבדו ראיות בפני ועדת חקירה בפרשת האוטובוס בקו 300, ובפעם השניה כאשר נחקר קצין צה"ל, שנחשד בקשר עם טרוריסטים, בשיטה הנוגדת את "תקנות השופטים". שתי הדריגות הללו הן שהביאו את ה"שיטה" ואת השב"כ כולו לפרשת־דרכים. השאלה הנשאלת עתה היא, האם יטפלו בנושא בשיטת הטיאטוא אל מתחת לשטיח וחיפוש שעירים לעזאזל, או ב"טיפול שורש" אמיתי. השב"כ נמצא במצוקה קשה. גם הוא היה רוצה בוודאי שפרשת נאפסו תחלוף והכל יחזור לסדרו, אך טוב יעשה אם יציב אתגר בפני הנהגת המדינה, על־מנת שזו תקבל מספר החלטות חשובות בנושא.

צומת יוני 1967

השקר המוסכם התפתח במשך שנים. פרשת־הדרכים היתה מלחמת ששת הימים. יש שיאמרו בוודאי כי זו תוצאה בלתי־נמנעת של הכיבוש והשליטה במיליון פלשתינאים. אחרים יטענו כי זו תוצאה ישירה של מלחמת הטרור האכזרית, שהפלשתינאים כפו על ישראל, וכי שום עם המצוי בחיים, דמוקראטי וליבראלי ככל שיהיה, לא היה נוהג אחרת. אחרי המלחמה התברר כי התמודדות עם הטרור אינה דומה בשום דבר לחקירות הקודמות שניהל השב"כ, ככלל חקירות ריגול. השוני היה לא רק בהיקף הבעיה ואלפי נחקרים מדי שנה, אלא קודם כל בסכנות הנובעות מהטרור. התברר כי ההבדל קיים גם מבחינה משפטית, בגלל הקושי להביא ראיות נוספות, בנוסף להודאה העצמית של החשוד.

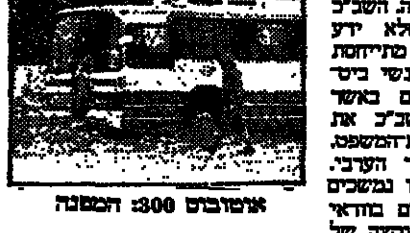

אוטובוס 300: התמונה

חקירות החשודים בטרור אינן יכולות להיעשות על כוס קפה. אך יש לחזור ולהדגיש כי לא מדובר בשום פנים ואופן בחקירות במרתפי עינויים, בדומה לאלה שמקיימת סוריה, למשל, או כפי שניהל הק.ג.ב של סטאלין, וספק אם הן הרבה יותר קשות מחקירות שמנהלים הבריטים נגד אנשי המחתרת האירית. מנחם בגין, בהיותו ראש ממשלה, הנחה במפורש את השב"כ כי אסור לענות נחקרים, אפילו הם חשודים בדבר החמור ביותר. בקרב בעיד מסבירים כי הסטיה היא מ"תקנות השופטים", אך אין פירוש הדבר שכל חוקר הישר בעיניו יעשה.

כך עבדה השיטה. אנשי הביטחון אומרים כי ההוכחה להצלחתה היא לא רק בכך ששליש מהנחקרים שוחררו ללא האשמה, אלא קודם כל בהצלחת השב"כ בבלימת הטרור. ואכן, ההצלחה עד כה, מרשימה. (ראוי לציין כי האיש שהפליל את נאפסו, אבו קאסם, ניסה להפליל עוד 4 אנשים. כולם עברו חקירות יסודיות ובניגוד לנאפסו, זכו מחשד על־ידי השב"כ). אך כאשר שואלים את אנשי הביטחון אם הם בטוחים שבכל מקרה לא הוכנסו חפים מפשע לכלא, אין בפיהם תשובה ניצחת.

חוקרי השב"כ בבית־המשפט

עד תחילת שנות ה־70 הנוהג היה שהשב"כ עוסק בחקירות ואילו אנשי המשטרה הם שהיו מופיעים בבתי־המשפט. התפנית חלה כאשר שופטים דרשו כי חוקרי השב"כ יופיעו בפניהם. משלב זה החלה השיפתם וגם פרשת "השקר המוסכם". למרות שחקירות הנאשמים התנהלו לא אחת שלא לפי "תקנות השופטים", היו אנשי השב"כ מוכנים להישבע, בעת שהתנהלו משפטי זוטא בקשר להודאות הנאשמים, כי החקירה התנהלה כולה כדת וכדין. איני רוצה להטיח טענה כוללנית בכל מי שהיה מעורב באלפי המשפטים הללו, אך בשום פנים לא עולה בדעתי כי כל הפרקליטים וכל השופטים וכל המעורבים האחרים חשבו באמת כי כל החקירות בנושאי הטרור התנהלו באמת לפי "תקנות השופטים". האין זה מוזר שאיש לא בא בשום טענה במשך כל השנים הללו? כך נוצר ה"שקר המוסכם", משום שרבים מאוד הבינו כי זה הקורבן בלתי־נמנע כאשר מדובר במלחמה בטרור. עד שאירעו התקלות.

התפנית חלה אחרי המהומה שספג השב"כ בפרשת אוטובוס 300. כאשר זומנו אנשי השב"כ לשיחה בעקבות מכתב של פרקליטו של נאפסו, הם אישרו ללא רתיעה כי חקירת נאפסו לא התנהלה לפי "תקנות השופטים". כאשר נשאלו, נידבו כמרדיעים בידע זה. במלים אחרות, בעקיפין הודו כי אלה מביניהם שנשבעו בשעתו כי החקירה התנהלה כשורה, שיקרו לבית־המשפט.

היום ידוע כי אחדים מהחוקרים פקפקו בחלק מהאשמות — הברחת נשק למחבלים בישראל — למרות שהוא נמצא חייב גם בהן. בכל זאת, שאלו עצמם מדוע הודה נאפסו גם בזה וכיצד הסכים לשחזר את מה שלא עשה, לפי הרגשתם. מרבית החוקרים משוכנעים עד היום כי נאפסו קיים מגע עם האויב. אך היה איש בכיר שטען, אם כי באיחור מדי, כי לדעתו נאפסו יושב בכלא על לא עוול בכפו. לכל התסבוכת הזו נוספה העובדה, שהמערכת המשפטית הצבאית מצידה משכה את הערעור 6 שנים.

מה יהיה כעת?

כך הגענו לפרשת־הדרכים הנוכחית. עתה אפשר לטפל בעניין בשתי דרכים. הדרך הקלה היא, להחליט על חקירה משטרתית ויקוב הדין את ההר. יתכן שבעקבותיה אולי יעמידו לדין אחדים מהחוקרים, ונכלא גרוזן בנקיון כפינו. אך בכך לא יסתיים העניין. ה"שקר המוסכם" ייראה כתמול־שלשום. השב"כ ייסוג לתקופה קשה, כפי שהיה בשנות ה־50 הראשונות, כאשר נחשב בעיני רבים כ"מנגנון החושך". כך לא יוכל לקיים את עצמו במשימות המוטלות עליו כיום, ויהיה בכך נזק לאומי. דווקא לשב"כ צריך להיות היום עניין שלא לתת למנהיגות ולפרקליטות לחמוק מהשאלה, מה יהיה מחר, אחרי פרשת נאפסו. כיצד לנהוג בעניין זה במלחמה בטרור? זו הדרך השניה. יתכן שהפתרון יימצא בחוק מיוחד למלחמה בטרור, שיביא בעקבותיו גם להקמת בתי־דין מיוחדים לטרור, כפי שנהוג בכמה ארצות. ברור, כי השיטה הנכונה אינה באמצעות מאות ואלפי עצירים מינהליים, כפי שמציעים מספר מומחים בסוריים.

ועוד מלה לגבי סגן נאפסו. אם יימצא זכאי בבית־המשפט העליון, תבחן התורה את הדרך שבה יפוצו הוא ובני משפחתו. התנסינו כבר בפרשה חמורה פי־כמה — הוצאתו להורג של סרן טוביאנסקי באשמת ריגול שלא ביצע. יש לקוות שנאפסו יזכה לא מחמת הספק ולא רק משום שהושפל בעת החקירה.

רק בבנק המזרחי

כסף כפול

עכשיו אתה מקבל על כל שקל שלך גם הלוואה של שני שקלים וגם ריבית גבוהה במיוחד עד 5.5% לשנה על סכום החסכון.

בתכנית החסכון צמד תשואה

5% ריבית לתקופה של שנתיים

רק בבנק המזרחי אתה יכול לממש את זכות ההלוואה מבלי לפגוע בתנאי החסכון המיוחדים

רק בבנק המזרחי תוכל לפתוח תוכנית חסכון "צמד תשואה" לשנתיים או ל־5 שנים ולקבל זכות להלוואה שיקלית, לא צמודה, בגובה 200% מהחסכון. על כל שקל שלך — תקבל 2 שקלים הלוואה מהבנק ללא הגבלת סכום ובריבית מועדפת (פריים + 1%).

זאת ועוד: רק בבנק המזרחי תקבל ריבית גבוהה ביותר לתקופה הקצרה ביותר: 5% ריבית שנתית צמודה לתקופה של שנתיים, ו־5.5% ריבית שנתית צמודה לתקופת חסכון של 5 שנים.

הזכאות להלוואה בתוקף כבר לאחר חודש ימים מפתיחת תוכנית החסכון ולמשך תקופת החסכון.

פרטים מלאים בכל סניפי הבנק. המבצע לתקופה מוגבלת.

בנק המזרחי

مطابقة للأصل

هكذا من الأصل

מקורות מדיניים / עקיבא אלדד

כל קלפי פרס

נדמה שהדיון שיהיה ביום שני בקבינט הוא "משחק מכור". ראש הממשלה, יצחק שמיר, מתיישר על פי הסמן הימני הקיצוני ביותר בלי־כוד. הפעם מתגרים על התואר דוד לוי ומשה ארנס ולא אריאל שרון. אולם שמעון פרס כבר למד שעם קלפים טובים הנשלפים בעיתוי נכון אפשר להציל גם עניין שנראה אבוד "על הנייר" (ורוגבת הנסיגה מלבנון, התכנית הכלכלית הראשונה וטאבה). הוא יגיע לישיבה מצוייד ב"אס" אמריקאי ו"מלך" ירדני — קלפים "חולשים" ואחרים שיכבם יכול להתגבר בסיבוב הבא, אם יגיע לו להגיע אליו.

הקלף הירדני

שנתיים וחצי המתין פרס בסב־לנות ראויה להערכה לרגע שבו ייעד המלך חוסיין מהכרה. לפי עדותם של גורמי ביון אוב־קטיביים, אישים ועתונאים ששוחחו עם חוסיין, נפל דבר בארמון בעמאן באמצע חודש אפריל. כך משחזר את המפנה המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין, מהמעטים בישראל שליוו מקרוב את המהלך הירדני: "עד 1974 אמר חוסיין שהוא מוכן להסדר עם ישראל, אך זה היה בפרמטרים שלא היו מקוב־לים עלינו (הכוונה לכל השטחים, למעט רצועה של 15 ק"מ — ע. א.). מ־74' עד '84 הוא אמר "אתם גרמתם לכך שאש"ף הוא הגורם הבלעדי, עכשיו דברו איתו והניחו לי". מ־'84 אומר חוסיין שיש בי־כולתו לרבע את המעגל באמצעות ועידה בינלאומית. פורום כזה יכול להעניק לגיטימציה להסדר שלא יהיה ההסדר האופטימלי מבחינת העולם הערבי לרבות ירדן.

במקביל מוכן חוסיין להתפייס עם הפלסטינאים ולצרפם למשלחת משותפת עם ירדן. בשלב זה נפתח משא ומתן באמצעות האמריקאים, והוא קיבל תוצאה דווקא לאחר שאש"ף הוציא עצמו מהמעגל, משדחה בפברואר 1986 את תנאי המלך חוסיין. המגעים האלה הסתיי־מו בכך שהאמריקאים מיצו את המבנה המשותף ועיצבו אותו על־מנת שיוצג להסכמת הצדדים". ביי־לין טוען כי מי שמוסיף לקרוא למלך חוסיין לבוא "בכל מקום ובכל שעה" למשא ומתן ישיר, יודע שיש הצעה קונקרטית מאד על הפרק ורק אליה יש להתייחס.

"אס" קמפ דייוויד

יש להניח כי חוסיין גבה מחיר יקר עבור הסכמתו לאותו "מבנה משותף", שמשמעותו ועידה אשר כל צד יכול לטעון שהוא הילד שאליו ייחל. ההזמנה אריבה לאש"ף שאם יקבלה לא יהיה אש"ף. יש עדויות לכך שהאמריקאים הבטיחו לחוסיין כי חלקו בעוגת סיוע החוץ לא ייגרע, ואף הביאו כראייה את מצרים שיצאה נשכרת מהשלום עם ישראל. ירדן מתחבטת בבעיות כלכליות קשות מאז ירידת מחירי הנפט וקשה לו לעמוד בפיתוי.

השאלה הגדולה היא מה קיבל חוסיין מפרס. ביילין שכונה בפיו "האידיאולוג של מפלגת העבודה" אמר לפני זמן קצר בהופעה בפריז, כי אין בישראל ממשלה שתוכל לספח את השטחים או לאמץ את תכ־נית אלון. את קשיי הסיפוח הוא מסביר בשינויים שהתחוללו בשטח במרוצת עשרים השנים האחרונות. ורומז לכך שיש לפרס הצעות חדשות להסדר סופי — "אנחנו ערו־כים היטב למגוון הצעות. באופן פרדוכסלי, קיימת אפשרות שהפת־רון שאיתו נצא מהוועידה יהיה משותף לליכוד ולמערך." הוא מב־היר שהוועידה תעסוק תחילה בפתרון לשלב הביניים ורק בשלב השני תידרש לפתרון הקבע "שיהיה פתוח מבחינות רבות. מתכונת קמפ דייוויד אפשרית והגיונית בהחלט. הוא מוסיף "אני בטוח שנידרש להציע פשרה טריטוריאלית בטווח הנראה לעין".

בפגישת הפסגה באלכסנדריה הר־בה פרס לדבר עם מובארק על "האופציה הקונפדרטיבית", פתרון המקו־בל גם על המלך חוסיין. ביילין מאשר כי הוועידה תתמקד בדיון בשאלה, איזו טריטוריה תהיה לאו־תה קונפדרציה ירדנית־פלשתינאית ובאיזה שלב היא תיכון. הוא אומר שחוסיין מבקש להעניק במסגרת הקונפדרציה "דמה מסויימת של אוטונומיה" לתושבי הגדה המער־בית. חוסיין רמז בראיון ל"בוסטון גלוב" כי אין לחלק את ירושלים ומוטב להנהיג בה מינהל משותף. על כך הוא רמז גם בשיחות דיפלומ־טיות באירופה.

שמיר נהג לומר שהערבים עשו טעות חמורה בדחותם את הסכם קמפ דייוויד. אילו קיבלו אותו, הם היו מצויים כבר בשלב מתקדם של שיחות על פתרון הקבע לאחר תקופת הנסיון של האוטונומיה. ניתן להניח שראש הממשלה אינו מבכה בסתר את הטעות הזו.

שמיר מציע את קמפ דייוויד בי־דיעה שאין הוא נוטל סיכון שחוסיין יתייצב בירושלים כדי לחטוף הצעה שהוצעה לפני עשר שנים. דווקא משום שהוא מוכן לקבל משהו דומה, יש לו צורך במטרייה רחבה ככל האפשר.

ה"אס" האמריקאי

"נבכר כל החלטה של ממשלת ישראל", הודיע השגריר תומס פיקרינג ליצחק שמיר בשמו של שר־החוץ ג'ורג' שולץ. שוב התברר לפרס ששולץ אינו קיסינג'ר, אשר לא היסס לסגור ב־1975 את הברז האמריקאי למשך 6 חודשים בת־גובה על סרבנות ישראלית במו"מ להסדר ביניים עם סוריה. פיקרינג אינו סמיואל לואיס, אשר ב־1981 החליט להמר על מנחם בגין. שולץ — ולפניו הנשיא רייגן — הסתפק בשיגור איגרות ושדרים פנימיים לשמיר (בידיעה ברורה שאחת דינם לדלוף) ובהם דברים בשבחו של המיסמך המסכם את ההבנות עם ירדן. חרף הפצרות של המערך, מיאן שולץ לחרוג מעבר להנחיה לדוברו לומר בפומבי כי חלה התקדמות מסויימת בתהליך המדיני במזרח התיכון. לדידו, הצהרה פומבית התומכת במפורש בהבנות בין פרס לחוסיין כמוה כהתערבות בוטה בפנימי בישראל. הליכוד יכול אפוא לגייס את השתיקה האמריקאית המופגנת בהודעות מאופקות מאד לצרכי התעמולה שהוא מנהל נגד יוזמת פרס־חוסיין.

פרס מצא עצמו עם "אס" צולע. בתנאים אחרים יכול היה הקלף הזה להכריע את המשחק. שמיר, שהשכיל להבין כי הידידים בוואשינגטון שקועים בפרשת איראנגייט המתחדשת אינו חושש להשיב אותם ריקם. אמנם, שולץ הציע לרוה"מ שלא יפחיד אותו בתחזיות על חי־דוש המעורבות הסובייטית במזה"ת. אולם המאמרים הראשיים ב"ניו יורק טיימס" וב"וואשינגטון פוסט" הציעו לממשל להתייחס לכך בכובד־ראש.

הקלף הסובייטי

פרס מוסיף להאמין שהסובייטים מוכנים לשלם מחיר טוב למדי בעבור הזמנה לוועידה בינ"ל. הערכת־מצב אחרונה של עמדת בר־יה"מ, כפי שהופצה לנציגויות בחו"ל, גורסת כי מוסקווה מעודדת את האחדות הערבית על־ידי תמיכה בוועידה. היא מועידה לסוריה ולאש"ף המאוחד תפקיד מרכזי בגיבוש האחדות הערבית, בתנאי שיוליכו את הדעות הקדומות והד־גישה הרגשנית שלהם בגישה פרגמטית לטובת העניין הערבי. הסובייטים עושים מאמץ לשכנע את ירדן ומצרים להצטרף לתוכנית הערבית הלאומית, במקום הידברות נפרדת עם ישראל באמצעות האמריקאים. את אלה האחרונים מב־סים הסובייטים לשכנע בצורך להי־דברות בין המעצמות לגיבוש הבנה כדבר פתרון הסיכסוך במזה"ת. בר־יה"מ אינה להוטה לשמש עלה תאנה לוועידה מעורטלת מסמכויות, וספק רב אם המלך חוסיין יסתכן בשיחות תחת מטריה מערבית ולהסתכן בקרע מחודש עם הסורים בצד המשבר העמוק עם אש"ף.

אפריל חלף בלא סימן חבר למשלחת הקונסולרית הסובייטית. העסוקה זה יותר משנה באריזות מזוודות. על־פי ההערכות העירכיות בירושלים, ימשיכו הסובייטים לדחות את מועד התשלום בעבור שיתופם בוועידה הבינ"ל ואף ינסו להשיג מישראל כרטיס חינם. מספר היתרי־היציאה מצוי אמנם בסימן עליה (תשירה), אולם הקצב הרוסי אינו הולם את קצב הסיכסוך הפנימי בישראל. פרס מגיע לשעת המבחן עם קלף סובייטי חלש למדי.

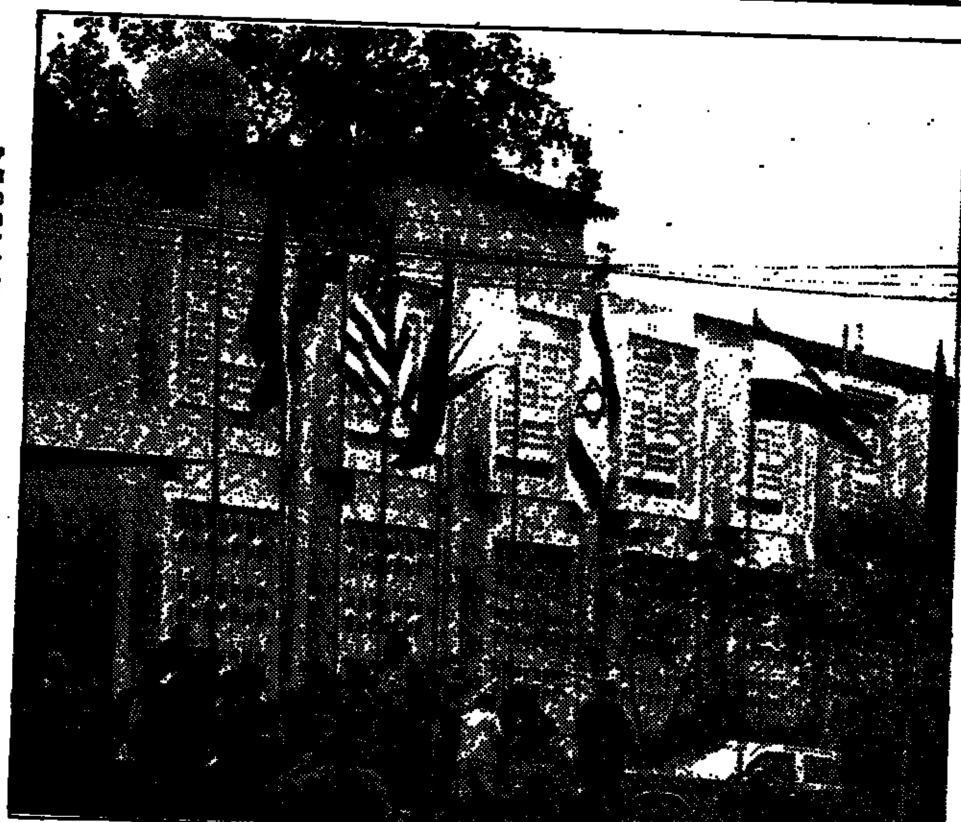

הזמן: 14 בדצמבר 1977 (ראשית ממשלת בגין הראשונה). המקום: מלון "מינה האוז" בקאהיר. מנכ"ל משרד רוה"מ ולימים שגריר ישראל במצרים והיום ח"כ מהתחיה, אליהו בן־אלישר, נשלח לייצג את ישראל בשיחות שהתנהלו שם תחת דגל האו"ם ובהכנת ועידת ז'נבה, למרות שהיה ידוע לממשלתו כי הזמנה נשלחה גם לאש"ף. ואמנם, בחזית המלון, בין שאר הדגלים, מתנוסס גם דגל אש"ף בצד דגלי בריה"מ, ארה"ב, סוריה, ירדן, מצרים וישראל ודגל האו"ם. על־פי דרישתו של בן־אלישר הוסר דגל אש"ף והשלט על השולחן הוחלף בשלט "פלשתין". לנוכח המענה שמסמך פרס־חוסיין מאפשר למזכיר האו"ם להזמין את אש"ף לוועידה בינלאומית, יש עניין בתזכורת זו מקאהיר.

שוב שבויים בקונספציה

ב־31 במארס, בעוד השליח האמ קלקיוס מגבש את אותן הטיוטות האחרונות של מיזכר־ההבנה בין שר־החוץ שמעון פרס לבין המלך חוסיין, הפיץ המרכז למחקר מדיני במשרד־החוץ נייר עמדה על השלכות המל"פ (אם יתנבס) על התהליך המדיני. בפרק הסיכום של המיסמך נכתב: "סביר שתוצאות מל"פ יכבידו על מהלכי ירדן ומצרים לגבי התהליך המדיני ויוסיפו מכשולים בפני קידום ועידה בינ"ל שתהיה מקובלת על ישראל. נראה שירדן ומצרים יח־פשו את המוצא בהזזת ארה"ב מעמדותיה לגבי התהליך ותנאי ההסדר ויתחתרו להשיג זאת בעיקר אחרי מערכת הבחירות בארה"ב בנובמבר 1988".

הערכות שאר גורמי המחקר והמודיעין הממסדיים והאקד־מיים לא היו שונות במהותן.

איש מהמומחים לירדן לא הוכיח בקיאות את האפשרות שהמלך חוסיין, בברכת הנשיא מובארק, ימצא מכנה משותף עם שמעון פרס, שישאיר את אש"ף מחוץ למו"מ ישיר בחסות ועידה בינ"ל. רבים מהם הופתעו למקרא הידיעות בעיתונות שדיווחו על המפנה הזה בר־אשית השבוע שעבר.

הקונספציה שוב מושלת בכיפה: חרף המשברים וההש־מצות, חוסיין לא יזנח את ערפאת ועל כן אין להתייחס ברצינות לתמרונים המדיניים של פרס. שר־הביטחון יצחק רבין קורא דרך שיגרה את ההערכות קהיליית המודיעין ועל כן התקשה פרס לשכנעו כי אף־על־פי כן המלך נוע ינוע. רק לאחר ששמע בבריאוניי מפי הסוס כי פרס אינו הוזה, היטה רבין את מלוא שכמו למהלך. מתברר, כי במשך 3 חודשים כמעט החזיקה קבוצה מצומצמת מאד בירושלים ובוואשינגטון במידע יקר המציאות על התקדמות המגעים הישירים והעקיפים עם חוסיין. בצד שמ־עון פרס היו אלה המנכ"ל המדיני יוסי ביילין והיועץ המדיני נמרוד נוביק. פרס עדכן מעת לעת את שמיר, שלא שיתף אף את יועציו הקרובים. יצחק רבין הובא אף הוא בסוד העניין. השגרירים פיקרינג וק־לבריוס "מידרו" את השגרירות בתל־אביב ודיווחו במישרין לעוזר השר לענייני המזה"ת, ריצ'רד מרפי, ולצ'רלי היל, עוזרו האישי של השר. אנשי שגרירות ישראל בוואשינגטון היו שרויים אף הם בעלטה גמורה. אנשי הממשל המעטים שידעו, התמקדו משיחות עמם ופקידים שלא היו בעניינים המשיכו לדבר על דריכה במקום.

מסדרונות מפלגתיים / אילן שחורי

המרוץ הגדול אחר הקטנות

גודלה של ממשלת האחדות עשוי להיות מכרע בשבוע הבא על־ידי המפלגות הקטנות, שהיו השבוע מוקד לחיזוריהם של הליכוד והמע־רך. בראש המחוזרים נמצאת סיעת ש"ס, המקורבת בין הגושים. עמדתה עשויה לקבוע אם אכן יוקדמו הבחירות.

ללא תמיכת סיעת ש"ס, למפלגת העבודה יהיו כנראה רק 59 קולות בעד פיזור הכנסת: 40 קולות חברי המערך, 6 קולות מפ"ם, 6 קולות של רק"ח והרשימה המתקדמת, 4 קולות של רצ ו־3 קולות של שינוי.

הליכוד, שיצליח כנראה ללכד סביבו את כל סיעות הימין, יזדקק רק ל־57 קולות ללא תמיכת ש"ס: 41 קולות חברי הליכוד, 5 התחיה, 5 מפד"ל, 2 אגודת ישראל, והקולות הבודדים של תמ"י, אומץ, מורשה וכך.

תמיכתן של סיעות הימין בעמדת הליכוד תושפע כנראה מהשיקול כי בחירות כיום עלולות למחוק אותן מהמפה הפוליטית. פורום שרי הלי־כוד הסמיך לפני מספר חודשים את השרים חיים קורפו ואריאל שרון, שיעמדו בקשר רצוף עם סיעות אלו, כדי להבטיח את תמיכתן בעת צרה. עבודתם של השניים באה לביטוי השבוע ביום העצמאות, בכינוס שקיימה תנועת התחיה באריאל, שם הופיע לצד שרי התחיה גם השר יגאל הורביץ, שנשא דברים קשים בגנות הוועידה הבינלאומית והבהיר חד־משמעית כי יתמוך הפעם בעמדת הליכוד. עם הורביץ התקיימו בשנה האחרונה שיחות ארוכות לגבי חזרתו הרשמית לליכוד. אולם הדבר עדיין לא סוכם, בעיקר לאור דרישתו כי יינתן מקום בטוח בר־שימת הליכוד הבאה גם לידידו, הח"כ לשעבר זלמן שובל. בליכוד הסבירו השבוע כי חזרתו של הור־ביץ היא עתה רק שאלה של זמן.

בשנה האחרונה היו מגעים הדו־קים גם עם ח"כ אהרן אבוחצירה להצטרפותו לליכוד על בסיס של סיעה עצמאית. את עיקר המגעים עם אבוחצירא ניהל סגן ראש הממשלה, דוד לוי. אבל אבוחצירא, שהקפיד לשמור על פרופיל נמוך, דרש גם הוא מקום בטוח לפעיל נוסף מתנועת תמ"י המתפרקת. כזכור, פרשו השנה מתנועתו של אבוחצירא שני פעילים בולטים: ראש עיריית אשקלון, אלי דיין, שעבר למערך, והח"כ לשעבר בן־ציון רובין, שחזר לפני מספר שבועות למפד"ל. אבוחצירא הב־טיח לגורמים בכירים בליכוד שלא לתמוך בהקדמת הבחירות גם אם עד אז לא יסוכמו תנאי הצטרפותו.

השר חיים קורפו אמר השבוע כי הליכוד משוכנע שבשעת המבחן בשבוע הבא יתייצבו הסיעות הד־תיות לימין הליכוד. בעיקר לאור היחס המכובד שהעניקו להם ראשי הליכוד מאז כינונה של ממשלת האחדות. ראשי הליכוד סומכים על האישים הניצים העומדים כיום בראש המפד"ל, שלא יגררו את התנועה הדתית לאומית לתמיכה במפלגת העבודה. השר יוסף שפירא הרב חיים דרוקמן וח"כ אבנר שאקי תומכים בגלוי בעמדת הליכוד ומ־תנגדים להקדמת הבחירות. השר המר משמיע עמדות מתונות יותר, אך בליכוד משוכנעים כי המפד"ל הנמצאת באמצע הליך שיקום תנועתי, לא תתמוך בהקדמת הבחי־רות.

עיקר בעיית הליכוד היא, כמובן, סיעת ש"ס. כמעט כל שרי הליכוד נפגשו או שוחחו השבוע עם אישים שונים בש"ס. הרב יצחק פרץ עצמו נפגש לשיחה בארבע עיניים עם שלושה משרי הליכוד. פרץ מביע בגלוי את אכזבתו מהליכוד, בעיקר מאז נאלץ להתפטר במשרד הפנים. השרים קורפו ושרון, שנועדו עימו השבוע, הבטיחו לו מפורשות את תיקוני החוק הרצויים לו, אם תתנגד סיעת ש"ס להקדמת הבחירות ושמיר יעמוד בראש ממשלה צרה. פרץ השמיע השבוע גם מספר הברזות מתונות בשאלת הוועידה הבינלאו־מית והקשר בין ישראל לירדן, אך גורמים בכירים בש"ס מיהרו להב־היר כי מדובר בעמדה פרטית של שר־הפנים לשעבר והרוב בצמרת התנועה מתנגד ליוזמתו של פרס. לחץ ליכודי הופעל גם כלפי מנהי־גיה הרוחניים של ש"ס, הרב שך והרב הראשי לשעבר עובדיה יוסף, תוך הבלטת הסכנה המאיימת על ארץ־ישראל מקיומה של הוועידה הבינלאומית. אך כנראה תוכרע עמדתה של ש"ס רק בתום ישיבת הקבינט בשבוע הבא, כשההצעה לפיזור הכנסת תהיה מעשית יותר.

סיעת התחיה הודיעה ערב הפסח כי תגיש לכנסת הצעה להקדמת הבחירות. אולם ראשי הליכוד הצ־ליחו לשכנעם בימים האחרונים להימנע מצעד זה. אותו ייזמו כנראה סיעות השמאל בעידודה של מפלגת העבודה.

בליכוד וגם במפלגת העבודה התבטאו השבוע כי מובטח רוב לעמדותם אם תובא בפני הכנסת הצעה להקדמת הבחירות. מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, אמר כי צפויות הפתעות בהצבעה. גם בצד סיעת ש"ס "הליכוד בטוח בת־מיכתן. בליכוד נצפה ודרישה כי תהיה הצבעה חשאית. בתצוה שאוד רים מחברי הכנסת של המערך יתנגדו להקדמת הבחירות מתוך חשש כי יאלצו להיפרד מהכנסת.

קולות אחרים בעבודה

ניסים כהן: מלכודת אש

במפלגת העבודה עושים בש־נים האחרונות מאמץ לקרב את בני השכונות ועיירות הפיתוח לעמדותיהם. אולם דווקא מכיוון זה נשלחו באחרונה חיצי ביקו־רת על עמדת ראשי מפלגת העבודה בשאלת הוועידה הבינ־לאומית.

מדובר בהתארגנות גדולה הה־לכה, של חברי מפלגת העבודה בשכונות ובעיירות הפיתוח, ל־הסביר לצמרת מפלגת העבודה, כי הדרך שנוקטת ההנהגה, היא שגויה. אחד ממובילי מגמה זאת הוא ניסים כהן (50), מזכיר סניף מפלגת העבודה בשכונת ביצרון רמת ישראל בדרום תל־אביב.

כהן, יליד ישראל, בוגר החוג למדע המדינה וסוציולוגיה באו־ניברסיטת בר־אילן, משמש זה 8 שנים כמזכיר סניף מפלגת העבודה בדרום ת"א, ומחזיק בפנקס החברות במפלגה כ־30 שנה. לדבריו, הוא מייצג שכבה גדולה ביותר מקרב חברי מפל־גת העבודה ותומכיה הקוראים לראשי המפלגה לשנות ברגע האחרון את מדיניותם ודרך ההסברה שלהם, שאם לא כן, מכשירה צמרת העבודה במו ידיה את עלייתם של כוחות קיצוניים כליכוד, התחיה וש"ס לשלטון בישראל.

"אני וחברי מרגישים כי מפלגת העבודה, בדבקה על ועידה בינלאומית, מכניסה את עצמה ואת מדינת ישראל למל־כודת אש. אנחנו בשכונות לא מבינים איך פתאום ראשי המפל־גה מדברים על השתלבותם באזור של הרוסים ושל הסינים, באמצעות הוועידה הבינ־לאומית. זה לא מסתדר לנו.

אסור למפלגת העבודה להו־ביל כיום לבחירות. אני וחברי חוששים כי בחירות סביב נושא מדיני זה, יובילו לניצחון מוחלט של הליכוד. יש לאפשר את המשך כהונתה של הממשלה, ובסיום הקדנציה למקד את המאבק בנושאים חברתיים כלכ־ליים".

מסתבר, כי בקרב בני השכ־ונות שורר כעס רב על פעי־לותו של השר עזר ויצמן במפלגת העבודה. אומר ניסים כהן: "ויצמן זה יותר גרוע מאש"ף. הוא הפך לחבר הטוב ביותר של יאסר ערפאת. הוא גורם לנו נזק גדול מאוד. מפלגת העבודה אתו ועם יוסי ביילין הפכה לתנועה שמאלית קיצונית."

ועדה סודית בליכוד

האם צמרת הליכוד מדברת בשני קולות סביב נושא הקדמת הבחירות. העמדה הרשמית של התנועה שול־לת לחלוטין בחירות מוקדמות, ושרי הליכוד אף החליטו השבוע לפעול בדרכים שונות כדי לסכל יוזמה אפשרית של המערך להביא החלטה על פיזור הכנסת, אם הקבינט ידחה את יוזמתו המדינית של פרס. אולם במקביל נודע השבוע על שני צעדים ממשיים שנעשו בצמרת חרות לקראת אפש־רות של בחירות מוקדמות: הקמת מינהל בחירות, והקמתה של הוועדה הסודית להשמת לקוי הבחירות שעברו על ההתמודדות הקודמת.

השר משה ארנס, יו"ר המזכירות הודיע בתנועת חרות, הוא האחראי להקמת הגופים המתפעלים לקראת בחי־רות לטפל באפשרות להקדמת הבח־ירות. אולם בנוסף שהוחלט להקמת מינהל בחירות, נתקבלה בהבנה ובהסכמה בכל חלקי התנועה. עוררה ההחלטה להקמתה של הוועדה להשמת הלקוים, תרעומת גדולה במסדרונות תנועת החרות. בעיקר לאחר שהגבירה רשימת האישים שהם חבריה, והוכן הדיון שיהיה ביום שלישי השבוע אצל מנכ"ל התנועה, פתחיה שמיר.

בחרות היה נטוש השבוע ויכוח בשאלה, מי אחראי להזמנתם או לאי הזמנתם של המשתתפים לישיבת הוועדה. מסתבר, כי השר ארנס ביקש עוד לפני מספר שבועות מח"כ דן מרידור לעמוד בראש ועדה שתנסה לנתח את תוצאות הבחירות האחרונות לכנסת ולהסתדרות, וליי־שם אותם לקראת מערכת הבחירות הקרובה. מרידור פנה למנכ"ל חרות וזה הזמין לדיון בלשכתו את השר חיים קורפו וחברי הכנסת מיכה רייסר, יגאל כהן אורגד, יהושע מצא, מאיר שיטרית, חיים קופמן, ויעקב שמאי. כן הוזמנו ברוך לוי, ובולוק שליש, יוסף רוזיאל ואחרים. עיקר הכעס היה מצד שרים וחברי כנסת שלא הוזמנו לדיון במבחה אצל אלו כמו אהוד אולמרט ורובען רייבה שהובילו את מטה הליכוד בבחירות שעברו. גם השר דוד לוי, שכיהן כיו"ר מטה בחירות של הלי־כוד, לא הוזמן לפגישה.

השר ארנס אמר השבוע כי הוא מתפלא על המהומה התנועתית שקמה לנוכח זימונה של הוועדה. הוא הסביר כי מדובר בדיון סכבי גרידא, והפורום שהוזמן אינו מטה בחירות. אולם בתנועת החרות הורגשה היא כי הבחירות המוקד־מות בפתח, והביקורת על זימונה של הוועדה היא בבחינת ראשית מאבק הכוחות הגדול לקראת עמ־דות השליטה במטה הבחירות הע־תיד לקום.

חמישים וחמישה מיליון עדים

משפטו הקרב של הפושע הנאצי קלאוס בארבי יחייב קרוב לוודאי התמודדות צרפתית מכאיבה, ראשונה מסוגה לאחר 45 שנים, עם האמיתות המודחקות היטב של שנות הכיבוש, שיתוף הפעולה והשמדת היהודים

מאת יואב טוקר

פאריס

אילו דמו אומות לנפשות חיות, אפשר היה לאבחן בימים אלה על הפנים הצרפתיים סידרה של טיקים עצבניים, בלתי־נשלטים; משהו מס־פחת האיתותים הרחוקים המסגי־רים את המתח שמאחוריהם, אך אינם מועילים כדי לשאת בו: אלה קצותיה הגלויים של ההתכוננות הצרפתית הלאומית לקראת הפתיחה בבית־המשפט המחוזי בליון, ביום ב', של משפט קלאוס אלטמן־בארבי, ממפקדי הגסטאפו במרכז צרפת הכבושה של "שנות הבושה".

ל"אירוע" מן הסוג שייפתח בליון אין תקדים בצרפת של שנות הדור האחרון. פושע נאצי העומד לדין באשמת פשעים נגד האנושות, רובם בהקשר המעצרים והמשלוחים למ־חנות של יהודים: מעין התביעה הזד־גנה בעיניהו של בארבי שעלול לסחוף את צרפת כולה לחשיפה עצ־מית בעייתית ביותר: חשבון־הנפש ש־55 מיליון הצרפתים, בכלל, דחו ודחקו משך עשרות בשנים תוך השפלת עיניים ותחושה עמומה — ויותר מעמומה — ש"בכל שנוהסט כאן פחות כך ייטב לנו".

שכן המשפט הוא אמנם משפטו של הנאשם קלאוס בארבי, אבל הסנגוריה מתכוונת להעלות בכל האמצעים האפשריים אל דוכן הנאשמים את צרפת משתפת הפעו־לה של שנות הארבעים. אותו המי־תוס הגווסס של צרפת עתירת־הגבורה של ה"רזיסטאנס", של ימי המחתרות של מעטים וגיבורים, לעומת צרפת השקטה, הנינוחה־וד־סית, הכורעת בעול — זו של הרוב הגדול והמבריש, בדרך זו או אחרת. וזהו צרפת של שיתוף הפעולה עם הכובש הנאצי: לחובתה פרקים אפלים רבים בהסדרי השכנות ביד צרפתיים, בין־מחתרתיים — הלש־נות, הסגרות, ה"מיליציות" הצרפ־תיות שפעלו לצד הגייסות הגרמ־ניים והגסטאפו; והמובן — שיתוף פעולה סמוי, מרומז, בעל כורחו ולעתים אף מרצון ודמדנוי. עם ההתנכלויות ליהודים והשמדת כ־80 אלף מהם.

דמות־הסמל מאיימת

בארבי עצמו — ובכל המשמעויות האפשריות — הוא גיבור מפוקפק ביותר של הפסיכודראמה הצרפתית הצפויה. בין השנים 1942־44 שימש בתפקיד קצין גסטאפו בעיר ליון, קצין שלישי בבכירותו — אף כי ה"מבריק" ביותר בביצועיו ובמוני־טין האכזריות שיצאו לו — במעוז המוקדות של הנאצים במרכז צרפת.

הוא הוצב בליון כשהיה בן 29, בב־חינת קצין צעיר ומצליח שכבר הספיק לרשום "הצלחות" לאורך קריירת חקירות בגרמניה ובהולנד הכבושה. בתי־משפט צרפתיים דנו אותו פעמיים לאחר השחרור, ב־1952 וב־1954 — שלא בפניו — למוות. ואולם על העונש שנגזר עליו — כמו גם כל מה שמוגדר פשעי מלחמה — חלה עתה התייש־נות.

לאחר השנים הארוכות שבהן הסתתר ואחר כך שיגשג בזהות הדיקטטורים בשלוש מדינות אמ־ריקה הלאטינית, עומד עתה בארבי לדין "רק" באשמות שעניינן פשעים נגד האנושות. מבין סעיפי האשמה שהכינה התביעה (זו של הפרקלי־טות הצרפתית וזו של אגודות ואישים פרטיים) במהלך ארבע השנים מאז הסגרתו מבוליביה לצרפת, שלושה נוגעים במישרין באחריותו של בארבי להשמדת יה־דים: מעצר וגירוש־מוות של ארגונים יהודיים בליון בסוף 1943 וגירוש (להשמדה) של 86 מן העצורים; ארגון המשלוח האחרון להשמדה של כ־650 איש, רובם יהודים, שהועלו בכוחלות על הקרון למוות ב־11 באוגוסט 1944, שעות, ימים ספורים, לפני נפילת ליון בידי הגייסות המתקדמים של בעלות־הברית; המעצר והמשלוח להשמדה של 41 ילדים יהודיים, יתומים ברובם, שהוסתרו בכפר קטן, איזייה, מדרום לליון. היה זה, על־פי העדויות, בארבי עצמו שפיקד על ההסתערות על הכפר (בעקבות הלשנה צרפתית כנראה) ואירגן את שילוחם של הילדים מרוחה.

נוסף לאלה, תלויים ועומדים סעיפי אשמה אחרים, שעניינם החקירות, העינויים והרציחות של אנשי מחתרת. אלה — ולאו דווקא ההתנכלויות ליהודים — הפכו את בארבי במורשת המלחמה הצרפתית לדמות־הסמל המאיימת. היה זה בארבי שחקר את מנהיג המחתרת הצרפתית ז'אן מולין לאחר מעצרו בפרבר קלואיר של ליון (שוב, אפשר שבעקבות הלשנה צרפתית) ויש הטוענים גם — רצחו במו ידיו. דמותו של מולין, לכידתו ומותו מנקים בתודעה הצרפתית באורח החריף ביותר את האימה והגבורה של ימי הכיבוש וההתנגדות. מכוח כך בארבי, גם כקצין גסטאפו זוטר יחסית, הוא הסמל כמנגנר.

צרפת בתא הנאשמים

על־פי כל הסימנים המוקדמים, מתכונת הסנגוריה בניצוחו של הפרקליט הכוכב ז'אק ורז'ס — סב־גורם לעבבר, בין היתר, של ההורוד יחד הלבנוני ג'ורג' איברהים עבדא־ללה, אנשי הפלג האלג'ירי, והאד־סונים מקרב מסתנני־אש"ף שנעצרו בישראל בשנות ה־60 — לנסות ולשוות לדיון בפשעים נגד האנושות המיוחסים לבארבי אופי של כתב אשמה לאומי הן נגד צרפת הכבושה והן נגד צרפת הקולוני־אליסטית (של ימי מלחמת אלג'־יריה). ורז'ס עתיד לטעון שמרשו אינו אשם, משום שפעל — הטיעון הידוע — כ"חייל מקבל פקודות" בימי מלחמה נוראים. יתרה מזו, וכאן האשמה של צרפת משתפת הפעולה, היו אלה צרפתים שהלשינו על אחיהם האזרחים למחתרת. היו אלה צרפתים שסייעו באיתור יהו־דים מסתתרים, במעצרם ובגירושם.

בד בבד עתיד הטיעון האידאולוגי המרכזי של ההגנה להציג את עצם העמדתו לדין של בארבי בבחינת צביעות לאומית: מדוע, יטען ורז'ס, ראוי בארבי איש הגסטאפו הגרמני לתת דין על מעשיו, שעה שרבבות האחראים הצרפתיים לדיכוי ולרצי־חות באלג'יריה הצרפתית של שנות ה־50 וה־60 זוכים לחנינה ונהנים מקשר שתיקה וצביעות? טיעון זה אמור לכנס תחת קורת־גג אחת את הקשרים האנטי־אימפריאליסטים (גם, כמובן, אנטי־ישראליים על רקע הכיבוש בשטחים) ששימשו נגד האמריקאים, הבריטים והצרפ־תים בעשורים הקודמים. בצד הצי־ונות לפרוץ את קשר השתיקה סביב ימי הכיבוש הנאצי בצרפת, מפסל שיתוף הפעולה של וישי וכו'. ורז'ס מהמר איפוא על כוחה של השתלהבות־הרוחות, על תיבת פנדורה הנפתחת, של עוצמת אמוציות ישנות ומודחקות.

אם אכן ייצא הפעם סוף־סוף המרצע הקשה הזה מן השק, עשוי משפט בארבי להיות לחוויה המכאי־בה ביותר בתולדות הזיכרון הקיבוצי הצרפתי של בארבעים השנים האחרונות. לקהילה היהודית בצרפת מבטיחים בהקשר זה ימים קשים: אנטי־ציונאלית, על רקע מה שעתיד להישמע, ההיסטוריה־פוליטית. על רקע מה שמייצגת ההתנכלויות ל־יהודים בפרקים הקשים של שנות הארבעים, העומדים לשוב ולעלות במרוכז אל מעל לפני השטח.

שכן בניגוד לכל האומות האירו־פיות האחרות בזירת מלחמת העולם השנייה, מנצחות כמובסות, בצרפת לא נעשה עד בה בקנה־מידה מקיף ה"מבהור" של חשבון־הנפש הלאומי לנו־כח השנים הנן. האילוף שבכפה תיק בארבי על חמישים וחמישה מיליון צרפתים עתיד שלא להיות נחת — האי לא נעים — לרבים עד מאוד. וזוהי ההסתבכות שבה מנסים לבפנף באיום הנאשם ופרקליטיו: זו גם — במוקדם או במאוחר — המחויבות הלאומית.

אלביט
מחשבים בע"מ

הודעה בדבר תוצאות הצעת רכש והארכת המועד לקבלת הצעות

1. ביום 6.4.87 הזמינה חברת אלביט מחשבים בע"מ ("אלביט") את הציבור להציע לה הצעות בדרך של מכרז לרכישת ניירות ערך הכלולים ביחידות מרפ שהונפקו ע"י חברת אלביט מחשבים חברה למחקר ופיתוח (1985) בע"מ על פי תשקיף מיום 31.5.85 ("יחידות המרפ").
2. בעקבות ההצעה האמורה נתקבלו מן הציבור הצעות המתייחסות לכ־2,883,275 יחידות. המהוות כ־76% מסה"כ היחידות אשר הונפקו. מחיר הרכישה אשר נקבע במכרז הינו 230 סנט ליחידה. בהתאם להצעת הרכש מיום 6.4.87 יהיה יום התשלום והעברת היחידות לאלביט 18.5.87.
3. באישור הבורסה החליטה החברה להאריך את המועד לקבלת הצעות עד ליום 22.5.87 שעה 12.00.

להלן תנאי ההצעה המוארכת:

א. הציבור מוזמן להציע לאלביט לרכוש את יחידות המרפ שבבעלותו. ואשר טרם התגיש לאלביט עפ"י הצעת הרכש שפורסמה ביום 6.4.87. במחיר 230 (מאתיים שלושים) סנט לכל יחידה. ההצעה ע"י בעל יחידות המרפ מהווה התחייבות למכירת היחידות לאלביט ואיננה ניתנת לחזרה.

ב. אלביט מתחייבת לרכוש כל כמות יחידות שתוצע כהיענות להצעה א, עד סכום מצטבר של 516,725 יחידות.

ג. תנאי מוקדם לרכישה ע"י אלביט הוא כי יחידות המרפ יועברו נקיות מכל עיקול, שעבוד, הגבלה, או זכויות אחרות של צד ג'.

ד. אם המספר הכולל של היחידות המוצעות לרכישה יעלה על 516,725 יחידות. תיענינה הבקשות בשיעור השווה ליחס שבין 516,725 לבין סה"כ היחידות אשר הצעות בגינן הוגשו לאלביט לאחר 10.5.87 (פרו ראטה).

ה. תשלום הדיבידנד הבא בגין יחידות המרפ צפוי לסוף חודש יוני 1987. גובה הדיבידנד אשר ישולם בסוף יוני 1987 מותנה בין השאר במכירות אלביט כפי שתופענה בדוחות השנתיים המבוקרים של החברה לשנת הכספים אשר נסתיימה ביום 31.3.87 ולפיכך עדיין אינו ידוע היום בוודאות. ביוני 1986 פירסמה החברה את אומדן מכירותיה המזכות בתמלוגים כפי שהופיעו בתקציבה המאושר לשנת 1986/7. על פי אותו אומדן, גובה הדיבידנד אשר ישולם בחודש יוני 1987 שווה לכ־15 סנט ברוטו בגין כל יחידה. מסכום זה ינוכו מיסים והיטלים כחוק ביום התשלום. בהנחה ששיעורי המיסים וההיטלים ביום התשלום יהיו 15.2%, חישוב סכום הדיבידנד נטו על פי אומדן המכירות אשר פורסם ביוני 1986 הינו כ־12.8 סנט ליחידה (6.4% מן הערך הנקוב הדולרי), לפי מיטב ידיעתה של החברה היום. המכירות המזכות בתמלוגים בפועל לא תהיינה שונות באופן מהותי מן האומדן אשר פורסם על ידה ביוני 1986.
כל המוכר יחידותיו לאלביט עפ"י הצעת הרכש לא יהיה זכאי לקבל את הדיבידנד בסוף יוני 1987.

ו. יש להגיש ההצעות באמצעות חברי הבורסה החל מיום 10.5.87 ועד יום 22.5.87 שעה 12.00 לבנק לאומי לישראל בע"מ. ההצעות תוגשנה חתומות ע"י המציע בצירוף האישורים המוכיחים זכאותו ליחידות המרפ.

ז. בהתייחס ליחידות אשר תירכשנה במסגרת ההצעה המוארכת יהיה יום התשלום והעברת היחידות לאלביט 25.5.87. חישוב שער הדולר לצורך התשלום יהיה השער היציג האחרון שיתפרסם ע"י בנק ישראל לפני יום התשלום.
מוכר היחידות יחתום על כל המסמכים שיידרש לצורך העברת יחידות המרפ לאלביט.

ח. עם העברת היחידות והתשלום כאמור בסעיף ז' יעברו לאלביט כל הזכויות שמקנות יחידות המרפ, החל מיום ההעברה.

ט. הרשות המוסמכת כמשמעותה בחוק מס הכנסה (הטבות להשקעה בניירות ערך שהו־מורתם נועדה למחקר מדעי) התשמ"ד – 1983 אישרה הצעה זו. ההצעה נעשית על דעת הנאמן לאגרות החוב המהוות חלק ממרכיבי היחידות.

י. למעוניינים, הדו"ח התקופתי של אלביט לשנת הכספים 1985 6 שהוגש לרשות נ"ע, רשם החברות והבורסה לנ"ע בת"א, יהיה ניתן לעיון במשרדי חברת אלביט, מרכז תעשיות מדע, עד ליום 22.5.87, בשעות העבודה המקובלות.

יא. הבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ אישרה את ההצעה המוארכת ביום 7.5.87. אין באישורה של הבורסה משום אימות הפרטים המובאים בהצעה או אישור מהימנותה או שלמותה, ואין בו משום הבעת דעה על טיבם של ניירות הערך שרכישתם מוצעת.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

נמשכת ההרשמה ללימודי מוסמכים בפקולטה להנדסת תעשיה וניהול
מוצעות תכניות לתואר מגיסטר למדעים ודוקטור בשישה תחומי התמחות כדלהלן:

הנדסת תעשיה
שלושה תחומי התמחות: (1) תחום ניהול הייצור, (2) תחום מערכות ייצור בסיוע מחשב (מיב"מ) ו־(3) תחום מערכות מידע בייצור.

חקר ביצועים וניתוח מערכות
התכנית מציעה הכשרה מתקדמת בשיטות כמותיות של ניתוח מערכות מורכבות במדעי הניהול. קיימת אפשרות להתמחות במערכות מידע.

כלכלה
התכנית מאפשרת רכישת ידע תאורטי מעמיק בכלכלה לשם ישום בתעשיה ובמגזרים השונים של המשק. החל מתשמ"ה מתקיימת התוכנית למוסמך במשותף עם החוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה.

מדעי ההתנהגות והניהול
התכנית מדגישה הכשרה מתקדמת, בתיאוריה מדעית, מתודולוגיה וביישומים רלוונטיים, להתנהגות היחיד בעבודה ובמערכות תעשייתיות, התנהגות חברתית בארגון פורמלי והנדסת אנוש. לתכנית 3 מסלולי התמחות:
1. מסלול יחסי עבודה וניהול כח אדם — המכין לעבודה אקדמית ומעשית בפונקציות ניהול כח אדם בארגון.
2. מסלול בפסיכולוגיה תעשייתית — (מיועד לבוגרי פסיכולוגיה) למסלול זה שני הדגשים עיקריים: פסיכולוגיה תעשייתית והנדסת גורמי אנוש.
3. מסלול כללי — שילוב שני המסלולים הנ"ל ותוספת אספקטים רבים של התנהגות חברתית בארגון.

ניהול תעשייתי (מגיסטר בלבד)
תכנית מיועדת להכשרת סטודנטים בעלי תואר בהנדסה, מדעי הטבע ומדעי החברה למשרות ניהול. מטרתה להעניק ידע פורמלי ביסודות הניהול, לפתח יכולת פתרון לבעיות בצורה אנליטית, ולעורר מודעות לתהליכים הכלליים והחברתיים בתוך הארגון ומחוצה לו. קיימות אפשרויות התמחות בתחומים הבאים: ניהול הייצור, מערכות מידע בניהול, ניהול מו"פ, ניהול פיננסי והשקעות, ניהול משאבי אנוש וארגונים, ניתוחי מדיניות.

סטטיסטיקה
התכנית מיועדת להכשרת סטטיסטיקאים מקצועיים הן למחקר אקדמי והן לתפקידים יישומיים. כמו כן קיימת במסגרת התכנית לסטטיסטיקה תכנית המעניקה תואר "מגיסטר במדעים סכביים" במגמה לאמינות ואבטחת איכות.

סטודנטים טובים יכולים לקבל מלגות השתלמות מלאות או חלקיות ולהיות מועסקים בתפקידי הוראה לתוארים גבוהים בכל השטחים.

הרישום ללימודים עד 15 ביולי השנה. יכולים להגיש מועמדותם גם סטודנטים הנמצאים עתה בסמסטר האחרון ללימודיהם בתואר הראשון.

מה ומי בערוץ השני

רובינשטיין שיחק לידיה של רשות השידור והיה שותף להפקת הפארסה התקשורתית העלולה עוד להשאיר את הערוץ השני בחסות הערוץ הראשון

מאת לילי גלילי

בעיצומו של יום העצמאות, כשעתיים לאחר פתיחת השידורים בטלוויזיה, החליטו בערוץ השני להתכן בניסוי קשה לפנות אל הציבור ולשאול לדעתו על השידורים באמצעות פרסום מספר הטלפון של האולפן על המסך. אווירה של מתח שררה באולפני "קסטל" בגבעה, שממנו יצא לאוויר העולם מה שהוגדר עד כה כ"שידור הניסיוני". האם יהיה הציבור שבע רצון? האם יתקשר? ומעל הכל, האם מישהו צפה בכלל בערוץ השני?

הדקות שבאו מייד אחר כך הוכיחו גם את האופטימיים ביותר. מבול של טלפונים סתם את המרכזת. יהודים וערבים, מצפון הארץ ומדרומה, הודרו לצלצל, לברך ולעודד. דפי הנייר של הפקידות התמלאו בשמות של מטלפנים, ובמלים חוזרות כגון "מודים לכם", "תודה רבה", "אנחנו בעדי". ספק רב אם התלהבות הציבור נבעה דווקא מאופיים של השידורים של הערוץ השני (בעזרת חברת ההפקות "אביבי" של צבי שפירא, מי שהיה מנהל התוכניות בטלוויזיה הממלכתית), שיחות עם גיבורי קרב, פרטי משרד הקליטה ודובר צה"ל אינם בדיוק המצאה תקשורתית מהפכנית השובה לב האוזן. סביר יותר להניח כי ההתלהבות נבעה מעצם קיומה של האלטרנטיווה, ומהאפשרות ללחוץ על עוד כפתור מתוך בחירה חופשית. "זה לא כל כך מאהבת מרדכי כמו משנאת המן", העיר עובד לשעבר של "המן" הממלכתי. בכל מקרה אפשר היה לאמוד באותו ערב את עומק סלידתו של הציבור מן המונופול של הטלוויזיה הממלכתית.

אלא שחגיגות יום העצמאות היתה קצרת מועד. מייד למחרת היום נכנס לתוקפו ההסדר שהושג בערב החג בלשכתו של היועץ המשפטי לממשלה. לפי ההסדר נהפך הערוץ השני לכעין רשת ב' של הטלוויזיה הממלכתית, והוא ממשיך לפעול בחסותה ותחת פיקוחה. תיאטרון האבסורד של הפוליטיקה והתקשורת הישראלית הפיק בכך את ההפקה המוזרה ביותר שלו: את מקומו של ערוץ מסחרי-עצמאי, שנועד לנשוף בעורפו של הערוץ הראשון בתחרות בריאה ומפרה, תפס ובניית, כך אומרים, ערוץ שני שהוא במקרה הטוב שידור חוזר של הראשון, ופח הזבל שלו במקרה הגרוע יותר. בכך זכתה הטלוויזיה הממלכתית בפרס שאינה ראויה לו: כוכבות כמה צעירים חופים ומיותרים שיש המופקדים על הערוץ השני.

המעיות שבדרך

בבוקר יום א', שעות ספורות לפני פתיחת חגיגות יום העצמאות, התכנסה בלשכתו של יוסף חריש, היועץ המשפטי לממשלה, נבחרת מוגברת של נציגי רשות השידור. היו שם יועצים משפטיים, יושב-ראש הרשות מיכה ינון, המשנה ליושב-ראש דוד אדמון ומנהל הטלוויזיה חיים יבין. כל אלה תוגברו בנוכחותו של עו"ד רנאטו יאריב, שהיה עד לא מכבר מנהל מחלקת הבג"צים במשרד המשפטים, ועתה עובד כפרקליט פרטי. רשות השידור שכרה את שירותיו למאבקה. מולם ניצב בודד ראש מינהלת ההקמה של הערוץ השני, עורך הדין אברהם פורז.

בטרם הפגישה איימה רשות השידור לעתור לבג"צ נגד הערוץ השני ולפנות למפכ"ל המשטרה על מנת שיפסיק את מה שהגדירה כשידורים הפיראטיים של רובינשטיין. "במה גבוה רובינשטיין מאדם שמפעיל טלוויזיה בכבלים באיזו עיירת פיתוח, ורובינשטיין מביא לו את המשטרה וסוגר לו?" רטנו בכירים בטלוויזיה. "שניהם משדרים בניגוד לחוק". הפגישה בלשכתו של חריש היתה גולת הכותרת של מאבק ממושך שמנהלת רשות השידור נגד הערוץ השני. נכון שמצהירים שם "גם אנחנו בעד הערוץ השני", אולם המנכ"ל וצוות עוזריו צברו כבר שעות שדולה לא מעטות בניסיון לטרפד את הקמת הערוץ השני, או לפחות לדחות את הפעלתו.

חודשים רבים התנהל המאבק במזנון הכנסת בשיחות אישיות עם קובעי המדיניות. קברניטי הטלוויזיה נזהרו לא להיתפס בציבור כמי שמתנכלים לערוץ השני שהכל רוצים בקיומו. מאבקם נועד בעיקר להבטיח תחרות הוגנת לטלוויזיה הממלכתית, ולהתריע כנגד אי החוקיות שיש בשידור שאין עליו פיקוח ציבורי. בד בבד ניהל רובינשטיין סיפוח זוחל. השידורים הניסיוניים, שנועדו לתפוס חזקה פיסית על ערוץ השידור בטרם יפול בידי זרים, הלכו והתרחבו עם הזמן בהיקף ובתוכן. רשות השידור והגורמים המשפטיים העלימו עין. אישיותו המתונה של רובינשטיין, המקובלת גם על מי שאינם נמנים על המחנה הפוליטי שלו, סייעה לא מעט לתהליך זה.

הפגישה בלשכתו של היועץ המשפטי לממשלה לא היטיבה עם אנשי הערוץ השני. "הבעיה שלכם היא הסיפוח הזוחל. בלי אולפן יום העצמאות ובלי הכוונה לשדר כדורגל ביום השואה, אפשר היה לחיות עם זה", פסק חריש, ואיים על פורז בלשון לא משפטית. "סופכם שתגיעו לגודל של שבלול", אמר. "מי שיעץ לכם לעבור משידורי שקופיות לשידור תוכניות וסרטים, נתן עצת אחיתופל. לא יקום ולא יהיה. אסור לעשות זאת כל עוד לא הוכרעה המחלוקת".

פורז נקלע בין המצרים. מצד אחד הכתיב כבוד המעמד תגובות כמו: "לא תורידו אותנו על הברכיים. אני מוכן לשקול הפסקת שידורים". מצד שני באה ההכרה כי השידור חייב להימשך בכל מחיר, על מנת לקבוע את קיומו של הערוץ השני כעובדה מוגמרת. פורז בחר באפשרות השנייה. על פי ההסכם עם רשות השידור יעמוד לוח המשדרים של הערוץ השני לפיקוחו של הוועד המנהל של רשות השידור. לוח המשדרים ייקבע בפגישות בין צוותים של משרד התקשורת, המיוצג על ידי יהודה יניב ואורן טוקטלי, לצוות הטלוויזיה הממלכתית, עם צחי שמעוני וחנה קלופפר. ההסדר בא להבטיח כי הערוץ השני ישדר במסגרת חוק, וחוק רשות השידור הוא עדיין החוק היחידי המאפשר לשדר. כך, בהיפוך המגמה לקבוע עובדות בשטח, שיחק הערוץ השני לידיו של הערוץ הראשון ויצר מצב חדש.

למען האמת, אפשר להבין ללבו של שר התקשורת ואנשיו שקצרה רוחם להמתין. את הצעת החוק הראשונה שלו להפעלת ערוץ שני הגיש רובינשטיין לממשלה עוד בפברואר 1985. באוקטובר 1986 הוגשו לכנסת שתי הצעות לערוץ שני: הצעה של רובינשטיין והצעה פרטית של ריימר-גולדשטיין. מאז יושבת ועדה בראשותו של ח"כ פנחס גולדשטיין ומנסה לאחד את החוקים ולהביאם לקריאה שנייה ושלישית. בעוד הפוליטיקה הקיבוטית שלנו משתנה ומאיימת להוליך את האחדות הלאומית במחלוקת מפלגתית שתקבור שוב את הערוץ השני.

ספרדייה לא מעשנת

גולדשטיין עושה עבודה יסודית. יש אומרים יסודית מדי. כבר הופיעו בפניו כחמישים גופים עם השגות והצעות משלהם. הופיעו נציגי איגוד המפיקים ובעלי בתי הקולנוע, סופרים, גופים דתיים, הליגה למניעת עישון, נציגי הרשויות המקומיות ושדולת הנשים. "מתהלכת אצלנו הבדיחה שהדמות האידיאלית של חבר במועצת המנהלים של הערוץ השני היא אשה, ספרדייה, תושבת עיירת פיתוח, אקדמאית, רצוי סופרת, והמובן לא מעשנת", מסכם גולדשטיין.

אבל המציאות מורכבת הרבה יותר, וכמה שאלות-יסוד לא נפתרו עדיין. האם במועצת המנהלים יישבו עובדי מדינה, כהצעת רובינשטיין, או נציגי מפלגות כהצעת גולדשטיין? שתי ההצעות אינן אידאליות: עובדי מדינה פירושם נציגי שרים. נציגי מפלגות פירושם הדגם המוכר מרשות השידור של עסקנים פוליטיים בתחילת דרכם, עם כל המשתמע מכך. רוב החברים בוועדה תומכים ב"נציגי מפלגות". רק השר נסים, ראש ועדת השרים לענייני הערוץ השני, מצדד ב"עובדי מדינה". בעיה נוספת: האם יושב-הראש יהיה מינוי פוליטי של מפלגה גדולה, והמנכ"ל יהיה מינוי פוליטי מאזן של המפלגה השנייה (כהצעת גולדשטיין), או שיושב הראש יהיה מינוי בשכר (רובינשטיין מייעד את התפקיד לפורז), והמנכ"ל מינוי מקצועי? ועוד מחלוקת: הצעתו של רובינשטיין מתבססת על הפרדה בין "הרשות" לבין חברת הרשות עצמאית. דווקא מתוך המערך עולים קולות הפוסלים את חברת הרשות ותומכים בכך שהרשות תפיק את התוכניות בעצמה כמו ברשות השידור.

בעיות אלה נותרו עדיין פתוחות, ושני המחנות הפוליטיים מטילים את האשמה זה על זה. הליכוד טוען שהמערך נוקט סחבת, ואילו המערך מרמז כי דווקא הליכוד מעוניין עתה לעכב את הערוץ השני מחשש שהקדמת הבחירות תעניק ערוץ שני לאיש "שינוי" במציאות פוליטית חדשה. שני הצדדים טורחים כבר להכין לעצמם אליבי למקרה של קיפאון בהפעלת הערוץ השני, מתוך ידיעה שקיפאון כזה לא יישא חן בעיני הבוחרים.

הבעיות העקרוניות גולשות לזירה הפוליטית, אבל אינן אלא צל חיוור של הפוליטיזציה הסמויה שפשתה במינויים הפרסונליים בערוץ השני. בשבועות הבאים, מיד עם שובו של שר האוצר מחו"ל, מתכוון רובינשטיין להגיש לאישור ועדת השרים המשותפת לענייני הערוץ השני את רשימת מועמדיו לתפקיד: המנכ"ל ומנהל חברת הרשות. העיון ברשימת השמות מגלה כי אין בה פנים חדשות ומה שחמור יותר – כי כל שם העולה בה נשקל לפי סיכוייו להתקבל על המערך והליכוד כאחד.

לתפקיד המנכ"ל עולים שמותיהם של מפקד גלי צה"ל, נחמן שי. לשי יש הסיכויים הטובים ביותר. סיכויי קלוש מאוד יש לדן שילון. ויש גם ארנון צוקרמן, מי שהיה עד כה הטוב במנהלי הטלוויזיה הוורדה בימי המהפך, מה שמקטין את סיכויו גם בסיבוב הזה. לתפקיד מנהל החדשות מזכירים את דן מרגלית. שסיכוייו אצל שמיר קלושים למדי. את דן רביב שמועמדותו הצטננה מעט אצל רובינשטיין, את מפיק "ערב תרש" יוסי רתנן, ואת רון בן ישי. באחרונה גילה עניין בתפקיד גם אריה מקל, יועצו של שמיר שהיה איש קול ישראל. אולם סיכוייו דלים מכל הסיבות שנזכרו למעלה. על כל פנים, אין ספק שהמינויים ייקבעו בהסכמה משוקללת היטב בין שני המחנות הגדולים. אווירת הבחירות רק תחדד את הרגישויות אצל מי שסבורים שלא חשוב מה הם עושים, העיקר שיראו אותם עושים את זה בטלוויזיה.

ועוד החוק והאישים בצמרת מבשילים להתסיס את המערכת הפוליטית, ואנשיו של רובינשטיין רכשו חומר ותוכניות בעשרות אלפי דולרים מאנגליה ומקאן, נערכת הטלוויזיה הממלכתית לשחות מ מושכת בשטח הכיבוש של הערוץ השני. תחושת הניצחון התחלפה אמנם בבעיה "מה עושים עם זה", אולם שטח משוחרר לא יחזור כאן במהרה. יו"ר ועדת הכספים של הרשות, דוד אדמון, חישב כי העלאת האגרה ב-15 אחוזים נומינליים תאפשר לרשות השידור להפעיל גם את הערוץ השני מתוכה.

ויש שאלות מידיות יותר: האם לעשות את הערוץ השני טוב ויפה, בתקווה שכולם ישתכנעו שכדאי להשאירו בחסות הטלוויזיה הממלכתית, או עדיף לעשותו אפור ומשמים, על מנת לא ליצור אלטרנטיווה ממשית שלא תזוהה ממילא עם הערוץ הראשון. אם הערוץ השני יובנה בתוך רשות השידור, יהיה זה לא רק פרס על התנהגות רעה, אלא פארסה גרועה שבהפקתה חברו מיטב הכוחות של הפוליטיקה והתקשורת הישראלית.

שרי צוריאל ורון בקישי באולפן הערוץ השני

מפגש בהרי יהודה

המפגש בין הפינים והישראלים וערבוביה מוזרה של שתי הדתות, הולידו מושב שיתופי חריג: בלי חובות, עצמאי מבחינה כלכלית ומסתפק ברמת-חיים נמוכה

מאת רן כסלו

בכניסה לישוב מברך את האורחים שלט-עץ ועליו "ברוכים הבאים" בעברית, והמלה "TERVETULOA" בפינית. ערבוביה זו של שתי שפות – ולא שפות בלבד – מלווה את המבקר לאורך כל הדרך. בחדר האוכל, לוח מודעות גדול (להדכיתה רגיל), מקושט בגייד כחול-לבן לכבוד החג, ההודעות נכתבות עליו בגיר, ורשומה עליו ברכה ליום עצמאות ה-39; וכן יש הודעה בעברית על חיסון כלבים ביום ג' השבוע. וליד אלה, הודעה בפינית, שאינני מסוגל להבינה. על קיר שמנגד – מעין מזבח: שולחן צר מכוסה מפה לבנה ופרחים רעננים, ארבעה נרות-כרסייה עבים וסמל המדינה ביניהם. על הוכן השידות העצמי של המטבח – צלב מסוגנן, עשוי נצרים, ושני לוחות-הברית מעוצבים בטרקוטה חומה. על הקיר האחר – מנורת שבעת הקנים ומגן-דוד גדול, מעל לארון ספרייה, שחלק נכבד מתכולתו ספרי תנ"ך והברית החדשה במגוון שפות: פינית, אנגלית, גרמנית, צרפתית, ערבית, פולנית, רוסית ועברית.

כך זה נמשך גם בחוץ. לאורך השבילים והכבישים הפנימיים בתים סטנדרטיים, בתי בטון בבנייה טרומית, כבכל מושב צעיר במדינה. ומתחתם, במקום הנמוך ביותר בישוב, נטע זר: סאונה פינית אותנטית. ועוד חריג, בולט אף יותר: בראש הגבעה, מעל לישוב כולו, "בית העץ", כפי שהוא קרוי כאן – בית רחב-ידיים בסגנון פיני-כפרי, בנוי כולו עץ מגולפים ומכוסה גג ירוק. כל פריט בבית זה מיוצר בפינלנד, הובא לישראל והורכב כאן, בראש הגבעה, חלק אחר חלק.

הבתים. השבילים. מגרשי משחקים, הישוב כולו, הבנוי על מדרון ההר ומשקיף על הנוף המסולע של הרי יהודה – הכל טובע בירק. בעצי אורן, ברוש, ערבה ואלונים צעירים, במשטחי דשא וערוגות פרחים בכל צבעי הקשת. אלוהים יודע כמה עבודה ואהבה נדרשו להצמיח את כל זה על גבי הסלע ולשמור – שנה אחר שנה.

זה יד-השמונה. יישוב קטן – כ-50 תושבי קבע – בצדי כביש ירושלים, בין הכפר אבו-גוש והמושב נווה אילן. לפי התקנון, יד-השמונה הוא מושב שיתופי השייך לאיחוד החקלאי. מחוץ לתקנון – הכל מוזר כאן: הרכב האוכלוסיה, חיי הקהילה, הבסיס המשקי, ההיסטוריה, אפילו השם עצמו.

* * *

כדי להבין את כל השאר, צריך להתחיל דווקא בשם היישוב. ב-1939 פלשו הרוסים לפינלנד. הפינים לחמו בגבורה והצליחו לעצור את הצבא האדיר, אך לא בטרם יאבדו כ-100 אלף חיילים (מתוך אוכלוסייה של ארבעה מיליונים). אחרי כארבעה חודשים הופסקו הקרבות, אך התחדשו שוב ב-1941, עם פלישת הגרמנים לברית-המועצות. כך נהפכה פינלנד לבעלת-ברית צבאית של גרמניה הנאצית, בעלת-ברית שהגבילה עצמה ללחימה בשטחי קרליה, שהרוסים כבשו מידם בסיבוב הראשון.

כעבור זמן, החליטו הנאצים להרחיב את היקף הפתרון הסופי ולבצעו גם על יהודי פינלנד. הימלר פנה לממשלה הפינית בדרישה למסור לידיו את היהודים, אך נתקל בסירוב מוחלט. אז דרשו הנאצים להסגיר לידיהם את הפליטים מאוסטריה, שנתקעו בפינלנד בדרכם לשוודיה. הממשלה הפינית התחמקה מתשובה. אך בינתיים קשר הימלר משא ומתן חשאי עם ראש משטרת הביטחון הפינית, איש הימין, והלה – מאחורי גבה של הממשלה – אירגן את המשלוחים. כשהספינות הראשונות העמוסות בפליטים הפליגו לים בדרכן לאסטוניה, נודע הדבר לממשלת פינלנד. ראש המשטרה הודח מתפקידו והוחזרו מהן, אך אחת מהן כבר הספיקה להגיע לחופי אסטוניה. שהגרמנים שלטו בה. על סיפונה היו שמונה יהודים, שנשלחו מייד לאושוויץ.

שמונת יהודים אלה הם כתם הקלון על מצפונו הקיבוצי של העם הפיני. אמנם הם היו רק שמונה (בעצם שבעה – אחד מהם הצליח לשרוד) מתוך שישה מיליונים, אך לפינים זה הספיק. הפינים האלה, עם מוזר שבזה בתוך עמי אירופה ובעולם כולו. ב-1973, כאשר הקימה קבוצת פינים את היישוב בהרי יהודה, נתנו לו את השם יד-השמונה, ביטוי לתחושת אשם קיבוצית זו.

את סיפורו של שם המושב אני שומע מאניה והילקה, שתיהן בנות גיל העמידה, ופעילות מאד. אניה היא מדריכת תיירים ומדברת עברית רהוטה. הילקה עבדה עד לגמלאות כאחות בבית-החולים שערי צדק, ועכשיו היא אם הבית באכסניה של המושב והעברית בפיה קלושה למדי. אם כי שתיהן עושות בארץ אותו מספר שנים – שתיהן שייכות לקבוצת המייסדים הפינית של יד-השמונה. אנו יושבים מתחת לעמודי הבית שבו חדרי הרווקים של השתיים, בתוך גן ורדים פורח שהן גידלו פה – "גן הסלע" הוא קרוי במושב – והשתיים מספרות לי איך הוקם היישוב.

תחילת הסיפור ב-1962. לקיבוץ קריית ענבים הגיעה קבוצה ראשונה של מתנדבים מפינלנד. בקבוצה הזאת היתה גם אניה, ויחד עמה גם פינית אחרת ממייסדי הישוב – אולה. גם להתחלה זו היתה היסטוריה קצרה: שנה קודם-לכן באה לירושלים קבוצת צליינים מפינלנד. מאחר שלא היו חדרים במלונות הבירה, השתכנה הקבוצה בבית-ההארחה של הקיבוץ קריית ענבים. שם ראו בראשונה קיבוץ. היו שהתלהבו ושאלו את מנהל בית-ההארחה, אם גם לא-יהודים יכולים להקים קיבוץ בישראל. "כמובן", השיב האיש. "תבואו קודם כמתנדבים אלינו, תלמדו, ואחר-כך תקימו קיבוץ משלכם".

הפינים אינם יודעים הכמות, האמינו לכל מלה. וכך, מ-1962, שנה אחר שנה, פקדו את קריית ענבים קבוצות מתנדבים מפינלנד. כל הקבוצות האלה שייכות לאגודת "כרמל", אגודה דתית בארצם, האוהדת את ישראל והמאמינה כי מדינת ישראל היא התגשמותן של נבואות התנ"ך והברית החדשה. הילקה היתה בקבוצה ראשונה זו, באה לשנה, נשארה שנתיים, ואחר-כך חזרה שוב ושוב. היו עוד כמה, וכך, ב-1968 נאספה בקיבוץ קבוצת מתנדבים שהחליטה להגשים את השלב השני: להקים קיבוץ משלה. הקבוצה כללה אז 16 איש. ב-1969 פנו למוסדות וביקשו לאפשר להם להקים קיבוץ.

יש להניח כי המוסדות הופתעו מאד. ניסו לדחות אותם בעדינות אך הפינים לא ויתרו. פנו שוב ושוב, עד שהעניין הגיע לגולדה מאיר. גולדה הכריעה בחיוב ושר החקלאות דאז, חיים גבתי, נתן את הסכמתו הרשמית. ב-1971 הוקם הגרעין של יד-השמונה והתיישב זמנית במושב נווה-אילן, שהתארגן אז מחדש מקרב עולים אנגלו-סקסים. עברו עוד שנתיים עד שקיבלו משבצת קרקע, בקרבת המושב שבו ישבו אז. הביאו צריפים פינים מארץ מולדתם ומיד עלו על הקרקע. מקבוצת ה-16 נשארו עד אז רק שבעה מבוגרים: משפחת ראולו – סאפו ואילי (ועמם שלוש ילדות קטנות) וכל היתר נשים-רווקות: אניה, הילקה, אולה, חנה ומרים.

השבעה קיבלו את משבצת הקרקע – 180 דונם טרשים. ואף לא אגורה אחת: הסוכנות היהודית אינה מקימה יישובים פיניים. את הכסף גייסו מתוכם. כל אחד נתן מה שהיה לו, אך בעיקר היה זה כספה של משפחת ראולו: סאפו היה חקלאי במולדתו, בעל חווה גדולה. הוא מכר את החווה והשקיע את כל כספו ביישוב החדש. עם הזמן הצטרפו עוד פינים למושב, חלקם עזבו. אחרים נשארו. ב-1979 קיבלו הוותיקים מעמד של תושבי קבע. מאז, לא ניתנו עוד אישורים כאלה.

אותה שנה התחילה גם תקופה חדשה בחיי היישוב: הצטרף אליו הישראלי הראשון. אחריו באו אחרים, וכך קיבל המושב את הרכבו הנוכחי: 46 נפש, תשע משפחות (להן 18 ילדים) ועשרה רווקים. החלוקה בין הפינים לישראלים – חצי-חצי. שלושה זוגות מעורבים: ישראלים שנישאו לפיניות, שניים מהם התחתנו בתוך המושב.

* * *

כל ישראלי ביד-השמונה הוא סיפור לעצמו, אך לכולם מכנה משותף: כל אלה שנשארו בו שייכים לכת היהודים המשיחיים. לדבריהם, אין הם כת אלא "אמונה". כל אחד מאמין כי ישוע היה המשיח, אך כל אחד מאמין בדרכו שלו. כמו שישראלים שונים במושב הגיעו לאמונה זו ולמושב בדרכים משלהם. יש שהשתייכותם ליהדות המשיחית היא עניין של חינוך בבית, שכבר הוריהם דגלו באמונה זו; יש שנכנסו למושב כחילוניים, וכאן התקרבו בהדרגה לאמונת חבריהם; ויש שהצטרפותם לאמונה והצטרפותם למושב היו קשורות זו בזו.

יוסי, גזבר המושב, שייך לקבוצה הראשונה. עד להצטרפותו ליד-השמונה, התגורר הוא ואשתו רחל ברמת גן (לזוג חמישה ילדים). מאז שהשתחרר מהצבא, עבד בבנק, במחלקת המחשבים. אביו היה יהודי משיחי מזה עשרות שנים, ואף היה מטיף בקהילה. באמונתו זו קשורה אף הציונות שלו: לראשונה בא לארץ מבולגריה ב-1928, עזב את הארץ וחזר ובא, עד שעלה סופית בשנת 1944. יוסי הצטרף ליד-השמונה בעקבות אחיו, אלי, הישראלי הראשון שהצטרף למושב ב-1979, לאחר ששירת שירות קבע בצבא. אלי נשא פינית מבנות היישוב, ונשאר. גם אחיו השני של יוסי, אריה, חי ביד-השמונה, עם אשתו ושלושת ילדיו. עד לבואו היה נגן בתזמורת רשות השידור. היום הוא מרצה פעם בשבוע בקונסרווטוריון אך עיקר עיסוקו בנגריה של המושב.

בני, האחראי על בית-ההארחה הוא נציג הקבוצה השנייה. ביסודו הוא צייר, עסק למחייתו בצילום. גם הוא הגיע בעקבות אלי, חברו מהצבא. לפני שש שנים בא לבקרו, והחליט לנסות לחיות במקום זה. "הייתי אז במשבר מדירה לדירה בירושלים, לא היה לי קשה להחליט ולנסות", הוא מספר. לא היה לו אז שום קשר לאמונה כלשהי – הוא היה סתם יהודי חילוני. עם הזמן, התקרב. לפני כשנה נשא בחורה פינית, מבנות המקום. הם נסעו לפינלנד לבקר את משפחתה, ושם נישאו בנישואים אזרחיים.

את הקבוצה השלישית מייצגים גדי ועפרה, שזה עתה התקבלו כחברי המושב, אחרי שנת ניסיון. עפרה היא מבחינה מסוימת דור שני במושב: הוריה הצטרפו לפני שלוש שנים. אביה קיבוצניק מקריית ענבים. הוא נשא גיורת, פינית מקרב מתנדבים שישבו בקיבוץ. עפרה וגדי נפגשו בצבא – גדי שירת אז בצבא קבע, סגן בצבי-חנים. ביחד החליטו "לקבל את האמונה". אחרי שהחליטו – הדרך היתה פשוטה אל יד-השמונה, שהתגוררו בה כבר הורי עפרה.

כך נוצרה ביד-השמונה קבוצה דתית משונה, המורכבת מישראלים ופינים. גם הפינים אינם מהדרים על הדת אלא על האמונה. אין הם מרגישים קשר לכנסייה הפרוטסטנטית שממנה צמחו, אלא לאמונה הקשורה לתנ"ך, לישוע ולישראל. הפינים התקרבו ליהדות, הישראלים התקרבו לנצרות, ונפגשו באמצע הדרך, בהרי יהודה. כולם חוגגים יחד רק את החגים היהודיים. שומרים על קדושת שבת – אפילו הכניסה למושב סגורה למכוניות באותו יום. מתפללים ביחד, אך לא לפי מנהג הנוצרים או היהודים, אלא לפי המנהגים שנוצרו במקום.

* * *

יד-השמונה, שהחל את דרכו כקיבוץ, התארגן לבסוף כמושב שיתופי. למעשה, חבריו חיים עדיין בחצי-הדרך בין שתי המסגרות. עד לפני שלוש שנים אכלו כולם בחדר אוכל משותף: עד אז לא היו מטבחים בבתי המשפחות. עד לפני ארבעה חודשים המשיכו הרווקים להשתמש בחדר האוכל, ורק אז הסתיימה התקנת המטבחונים בדירות החדר שלהם. עכשיו כולם מקבלים תקציב. בחלוקה שוויונית המבוססת על מספר הנפשות והם מנהלים את משק ביתם בעצמם.

הבסיס החקלאי של המושב מצומצם מאד. כשני דונמים מטע ואותו שטח לגן ירק המייצרים לצרכים פנימיים בלבד. עכשיו מנסים להיכנס יחד עם נווה-אילן, לגידול פרחים ליצוא, אך המבצע רק בתחילתו. ענפי המשק, שמהם מתפרנס המושב, הם אותם ענפים שהחלו בהם המייסדים הפינים: בית-הארחה הפועל בעיקרו בשביל תיירים מפינלנד, ונגריה המייצרת רהיטים בסגנון כפרי עם גימור מעולה.

בתחילה כך בהמשך, הכל הוקם בכוחות עצמיים. בלי כסף מהמדינה, ואף כמעט בלי הלוואות מסודרות. רווק ישראלי, שמצטרף למושב, מכניס לקופתו 15 אלף דולר. משפחה – 30 אלף. התמורה: חיים בצמצום אך אין חובות. התקציב החודשי למשפחה עם שני ילדים הוא כ-500 שקל בחודש – וזה כולל מזון, לבוש, הבראה, דמי כיס, חשמל, חימום והשלמת הריהוט (את הריהוט הבסיסי ואת הדיור מספק המושב). את המזון רוכשים במשותף, וכל אחד קונה מהמושב לפי צרכיו, במסגרת תקציבו בלבד. ממעטים באכילת בשר. אין מותרות.

יוסי הגזבר מציג לפני את תקציב המושב, לפי המאזן ל-86/1985: הרווח מהתיירות – 120 אלף ש"ח; מהנגריה – 40 אלף ש"ח; שונות – 10 אלפים ש"ח (בסעיף אחרון, משכורותיהן של שלוש עובדות-החוץ, שתי מורות ואחות אחת, שנכנסות לקופה הכללית) בסך הכל – 170 אלף שקל חדש. הוצאות: מינהל – 65 אלף ש"ח; קיום חברים – 58 אלף ש"ח; אחרי תשלום המסים נשארים כ-40 אלף ש"ח. זה גם הסכום הנכנס לפיתוח.

מושב מוזר יד-השמונה. בלי חובות, בלי משבר תנועת המושבים ואפילו שבעי רצון.

החור השחור

פרופסור פולני מאוניברסיטת קראקוב העושה בארץ מדבר על החלל הריק שהותירה אחריה יהדות פולין, על אנטישמיות ולקחי השואה

מאת רומן פריסטר

כמה אינטלקטואלים פולנים מכנים את החלל הריק שהותירה יהדות פולין במונח האסטרונומי "חור שחור" – וחורים לחקור אותו לעומק, באופן אקדמי וקר ממגיות. בקפידה כמעט אובססיבית, עוסקים אנשי רוח ואקדמיה, בעיקר אלה המקורבים למחנה הקתולי, בבדיקה מחודשת של היחסים בין פולנים ליהודים שנמשכו כאלף שנה והסתיימו במלחמת העולם השנייה.

במסגרת המאמצים האלה ביקר השבוע הפרופ' יוזף גיירובסקי, רקטור האוניברסיטה היאגיילונית בקראקוב. את פרטי הסכם חילופי הסטודנטים עם האוניברסיטה העברית. בקרוב יבואו לירושלים כמה פולנים כדי ללמוד עברית ואידיש, שבלעדיהן אי אפשר לחקור את תולדות יהדות פולין ותרבותה.

גיירובסקי נמנה עם קבוצה של מלומדים שהתמנו להנהגות ודמות בעקבות גל המרי האזרחי של "סולידריות". כמה חודשים אחרי היבדרו הוחל בחקר היחסים ההיסטוריים בין האומה הפולנית לבין המיעוט היהודי. משה רוסמן, היסטוריון יהודי אמריקאי, הוא שפקח את עיניו כשבא בשנות השבעים לקראקוב לאסוף חומר על עברם של יהודי העיר. "הבנתי שאי-אפשר לדבר על דברי ימי פולין בלי להתייחס לתרומת אותם מיליוני יהודים שחיו על אדמתה", אומר גיירובסקי.

עתה יוכל האורח מפולין לחדש את היכרותו עם רוסמן, המלמד היום באוניברסיטת בר-אילן, ולפגוש עמיתים אחרים, ובהם חנא שמרוק, פרופסור לספרות אידיש וראש המרכז לחקר תולדות יהודי פולין שבאוניברסיטה העברית. גיירובסקי מבקר בארץ לשיחות הכנה לכינוס מדעי בין-לאומי שייפתח בחסות האוניברסיטה העברית בסוף ינואר 1988. בשני הכינוסים הקודמים, באוקספורד ב-1984 ובקראקוב אשתקד, נדונו לרוב עניינים הקשורים בעברם הרחוק של יהודי פולין. הפעם, סבור האורח מפולין, לא יהיה עוד מנוס מלעסוק גם בעניינים רגישים כמו גורלה של יהדות פולין בתקופת השואה.

באיחור של עשרות שנים מתחילה הבעיה היהודית להטריד חוגים אינטלקטואלים בחברה הפולנית. זה חודשים ארוכים מתנהל מעל דפי העיתונות הקתולית פולמוס בשאלה מה מידת אחריותו של העם הפולני להשמדת העם היהודי. את תיבת פנדורה פתח יאן בלונסקי, פרופסור לתולדות הספרות באוניברסיטה של קראקוב, כאשר כתב בשבועון התנועה הקתולית "טיגודניק פובשחני" את הדברים הבאים:

"מולדת אינה בית מלון שדי לנקות בו את החדר אחרי אורחים מקיים. היא בראש וראשונה מורשת. במלים אחרות, אנחנו מה שאנחנו רק הודות לזיכרון העבר. אין לנו זכות לעשות את הדבר הזה מתוך נפשנו, אף על פי שכפרטים אין אנו נושאים באחריות ישירה להתרחשויותיו. עלינו לקחת אותו בתוכנו גם אם הוא כרוך בסבל ובכאב. עלינו לשאוף לטוהרו. אבל לטהר את שדות קין, פירושו לזכור תחילה את הבל. והבל לא היה כאן בגפו. הוא גר על אדמה משותפת, בבית משותף. האדמה וקירות הבית ספגו את דמו...ודם נספג בזיכרוננו ובתוכנו. לכן את עצמנו אנו צריכים לטהר, ולראות את עצמנו באספקלריה של אמת. ללא האמת הזאת, האדמה, הבית ואנחנו – הכל יישאר מזוהם".

מאמרים מסוג זה עוררו תגובת שרשרת. השבועון הוצף במכתבים למערכת. היו שכתבו כי אכן הגיעה העת לחשבון נפש, אך לא חסרו מכתבים שנשאו אופי אנטישמי מובהק. אין עוד כמעט יהודים בפולין אך הבעיה היהודית חיה וקיימת. גיירובסקי אומר כי השקפתו קרובה מאוד לזו שהביע יאן בלונסקי:

"נכון שיהדות פולין אינה קיימת ושהעניין אקדמי, אך יש לו השלכות ישירות על המתרחש בהווה. חקר תולדות היהודים יעזור לנו להבין טוב יותר את השורשים שלנו. ברור שבמסגרות מחקר כזה אין אפשרות להינתק מבדיקת מקורות האנטישמיות. אני מתכוון למחקר שאינו משרת רגשות והנקי מדעות קדומות. הקבוצה העוסקת בו יוצאת מתוך הנחה כי אנו חבים זאת ליהודים שחיו בארצנו ואינם עוד. עלינו להכיר שכל אלה ששרדו מהמלחמה ומהכיבוש שרדו הודות לאלה שנפלו. את משמעות הקביעה הבסיסית הזאת מעמיקה העובדה שמדובר בהשמדה של עם שלם".

מדוע בחרו הנאצים דווקא בפולין כדי להקים על אדמתה את מחנות ההשמדה? גיירובסקי דוחה בתוקף את ההנחה שהסיבה נעוצה באנטישמיות המסורתית של הפולנים. לדעתו פעלו הנאצים כפי שפעלו מתוך נוחות, שהרי במזרח חי בעבר הריכוז הגדול של יהודי אירופה.

"בלי להכחיש שהיה לאנטישמיות משקל כלשהו בקביעת גורלו הטראגי של העם היהודי" אמר גיירובסקי, "אין כל בסיס לטענה שהיא אשר תרמה את התרומה המכרעת. צריך גם לזכור שהלאומנות הפולנית הופנתה במידה קיצונית לא פחות גם כלפי מיעוטים אחרים – האוקראינים, הבילורוסים, הצ'כים. תוך כיבוש זר מפתחת אומה רגשות לאומיים ולאומניים וכשהיא יוצאת לחירות, פורצים הרגשות האלה החוצה. זה מה שקרה לנו ב-1918, אחרי מאה חמישים שנות שלטון רוסי, גרמני ואוסטרי. רצינו מדינה פולנית ומצאנו את עצמנו עם שליש אוכלוסיה לא-פולנית. המצב הזה הוא מתכון ברור לקיצוניות, שחרגה מגבולות המאבק הפוליטי הרגיל.

"אבל צריך לזכור", הוא מוסיף, "שבימי השואה נשללה מאתנו הריבונות הממלכתית ולמעשה גם כל פולני היה חשוף לפגיעה. זמן קצר אחרי כיבוש קראקוב הוזמנו כל הפרופסורים של האוניברסיטה היאגיילונית להרצאה-תובנה על התרבות הגרמנית. כשבאו לקאמפוס הקיפו אותם אנשי האס-אס והעלו אותם על רכבת למחנה ריכוז. אינני בא להשוות בין גורל פולנים לגורל יהודי פולין. אני רק מזכיר נשכחות. בכינוס שיהיה באוניברסיטה העברית לא נתעלם מכל השאלות השנויות במחלוקת ונדון בהן, לצד הויכוחים האחרים של חיי יהודי פולין. העוינות ישנה בשני הצדדים, גם בדור השני. פולנים שמעולם לא ראו יהודי ויהודים שמעולם לא פגשו פולני יוצרים סטריאוטיפים. אין דבר מסוכן יותר מאשר דור המגבש השקפת עולם בלי לבדוק אותה לעומקה".

גיירובסקי מתקרב לגיל פרישת החובה (70) ובכוונתו להקדיש בעתיד את רוב זמנו ומרצו לפעילות המרכז שיסד, לחקר תולדות יהדות פולין. אבל יש עוד עניין המטריד אותו והוא הבטחת המשכיות החופש האקדמי באוניברסיטה שלו. עד שנת 1980 היתה הממשלה ממנה את הרקטורים והאוטונומיה של המוסדות להשכלה גבוהה היתה מוגבלת מאד. הדברים השתנו אחרי "סולידריות". ב-1982 נמנה גיירובסקי עם מנסחי החוק שהעניק לאוניברסיטאות חופש לקשור יחסים עם מוסדות בחו"ל, חופש בבחירת הסגל, בקביעת תכני ההוראה ובבחירת הנושאים למחקר. כבר בשנות השבעים, הוא מספר, נשמעו קולות שדרשו לצמצם את התערבות המפלגה בחיי האקדמיה ובין התובעים שינוי היו גם חברי מפלגה. אלא שעם הנהגת המשטר הצבאי שבה והתהפכה הקערה על פיה. רוב הרקטורים הנבחרים נשלחו הביתה והחוקים משנת 1985 החזירו את המצב לקדמותו. בקראקוב לא חשו את גזירות החקיקה החדשה, וגיירובסקי רומז כי גם בזכות מעמדו האישי".

אנשים מסוגו ידעו להלך תמיד על חבל דק, גם אם הדבר מעורר תרעומת בחלק מהחברה הפולנית. כאשר ביקש הגנרל ירוזלסקי להעניק למשטרו לגיטימציה בעיני הציבור, הציע לכמה אנשי רוח לא-קומוניסטים "להיבחר" לבית המחוקקים ברשימות אישיות. היו שסירבו. גיירובסקי הסכים. הכנסייה הקתולית, שסברה כי צריך לפעול גם מבפנים, נתנה לו את ברכתה. הוא מסביר כי בתנאים של דמוקרטיה עממית אי אפשר לצפות שייבחר רקטור שיעמוד באופוזיציה גלויה לשלטון, ולא מחשש שיחשוף את המוסד לאי-נעימויות. "מי שעומד בטובת האוניברסיטה, צריך להיות בדו-שיח מתמיד עם השלטון", הוא אומר. "אנחנו מוסד ממלכתי התלוי בתקציב המיניסטריון להשכלה גבוהה".

גיירובסקי ניצל את ביקורו בארץ כדי להשתתף בדיוני ועידת הפדרציה העולמית של יהודי פולין שהיתה בתל-אביב, לציון אלף שנות יהדות פולין. כמו שהפרק האחרון הטראגי בתולדות יהדות פולין לא נחקר עד תום, כך גם הפרקים הראשונים לוטים בערפל. "יש להניח" אומר גיירובסקי, "שסוחרים יהודים תרו את פולין זמן רב לפני שקמה עליה מדינה עצמאית. אבל היה זה המלך קזימיר הגדול שהיטיב עמם והעניק להם זכויות רבות. אני מניח שעשה כן מפני שהכיר בכישוריהם הכלכליים ורצה לרתום אותם לחיזוק ממלכתו. אולי יש בכך רק צירוף-מקרים. אבל היה זה אותו קזימיר הגדול, שהקים בשנת 1364 את האוניברסיטה בקראקוב ובכך איפשר לי להיות הרקטור ה-302 שלה".

יוזף גיירובסקי

קולות אחרים

מתוך הוויכוח שהתנהל מעל דפי בטאון התנועה הקתולית "טיגודניק פובשחני" הנה קטעים ממאמרו של ולאדיסלב שילא-נובוביצקי בן השמונים, עסקן "סולידריות" ומשפטן המקורב לכנסייה. נובוביצקי מייצג את הקולות האחרים בקרב האינטלקטואלים הפולנים:

"ברגעים הטרגיים בתולדותיה פועלת כל אומה על-פי חושיה. דומני כי חוש הקיום גבר באוכלוסיה היהודית שחיה בתנאים המזוויעים של הגיטו, שהתעודדו והלכו מתחילת המלחמה, ובכל זאת אפשרו להמוני היהודים להתקיים – לעניים בעוני משווע, לעשירים אפילו ברווחה. ההמון הפרש ראו את ההצלה בסבילות. ייתכן שהניסיון של אלפי שנות מצוקה לימד אותם זאת. אלא שהניסיון הזה לא כלל רצח-עם כזה שהביאה עמה המאה העשרים. באביב 1943, בשקוע סופה של המלחמה, ייתכן שהסבילות והעמידה בכל מחיר נראו הגיוניים למדי. אנחנו, הפולנים, חזינו כשחזינו באלפי יהודים מובלים במסלול ארוך לתחנת הרכבת, כשרק קומץ קטן של זקיפים חמושים ברובים פשוטים שמרו עליהם. איש לא ברח, אף שהבריחה היתה דבר קל שבקלים...הסבילות הזאת, הרצון להישרד בתוך הקהל שלהם והצייתנות לגרמנים היו הסיבה הראשונה העיקרית שמנעה מאתנו לעזור להם".

"...אין כל סיבה שנחוש בושה בגלל התנהגותנו כאומה בתקופת הכיבוש הנאצי. דומני שקשה למצוא באירופה עם כלשהו הרשאי להביט בנו מלמעלה וללמד אותו פרק בחובותיו המוסריות...גם אם לא היו היהודים סבילים כל כך, לא היתה לנו האפשרות להגיש להם עזרה בקנה מידה רחב. אמצעים יעילים ללא שיעור עמדו לרשות הארגונים היהודיים במערב, ובעיקר בארצות-הברית. תמורת כסף היה אפשר להציל אלפי בני-אדם. אבל היהודים שם גילו אף הם סבילות ואדישות לגורלם הטראגי של אחיהם בשטחי הכיבוש הנאצי".

"...ואל לכם להזכיר לנו, לחברה ולאומה שלחמה נגד הכובש, את החובות המוסריות שבכיבול הפרנו. אל לו לבלונסקי לכתוב שבעצמנו קרובים היינו לפשע של רצח-עם ורק האלוהים עצר בעדנו ברגע האחרון. אפילו אלה שצעקו לפני המלחמה "יהודים למדגאסקר" מעולם לא חשבו על הרג. הכרתי נערה יהודייה בת 16 שהסתתרה בביתו של פולני שסיכן בכך את כל משפחתו. את הנערה הזאת הוציא שוטר פולני מתוך הטרנספורט שהיה בדרכו למשרפות במאידאנק. היא ניצלה הודות לזרים, החל מהשוטר וכלה בפולנים שהעבירו אותה מיד ליד. הודות לאנשים ששמו נפשם בכפם. לאף אחד מהם אין היום עץ בשדרת חסידי אומות העולם בישראל".

יאללה בית"ר, יאללה

אוהדי בית"ר ירושלים הם תופעה חברתית אשר מתבקש לערוך עליה מחקר מיוחד • רבים מהם רואים את עצמם "דפוקים" – מבחינה חברתית, כלכלית או פוליטית

מאת מרדכי ארציאלי

אוהדי בית"ר ירושלים – ואין בית"ר ירושלים אלא קבוצת הכדורגל – הם תופעה שאין לה אחות בארץ. על היציעים במגרשי הכדורגל הם הר-געש ולעיתים לבה רותחת. בעבר טבעו את קין במצחה של הקבוצה הפופולארית, וכעונש על התנהגותם אולצה הקבוצה לשחק 6 חודשים ללא קהל. האוהדים הם בני כל הגילים, גם נשים, והם תופעה שסוציולוגים תהו על שטרם חקרו אותה.

מספר האוהדים גדול יותר מחוץ לירושלים, אך לא הם נותני הטון; גם לא כל האוהדים הירושלמיים מכונים "חמים", "משוגעים", "היסטרים", "חסרי שליטה עצמית", "בריונים" העוקרים גדרות, שערים ומושבים ומבקשים לרצוח את "השופט בן הזונה". יש בבירה אוהדים שהם חברי תנועת החרות ובעבורם הקבוצה המגורה היא סמל. יש לוקאל-פטריוטים ירושלמים שאינם אוהדי התנועה הלאומית, אך הם אוהדי כדורגל טוב, ישן ומהנה. ויש מיעוט רומנטי, שגורל הציפיות שלו כגורל האבות. הפסד הקבוצה הוא בעיניהם אסון לאומי שאין להשלים עמו. הם לא יעכלו את "החרפה" שקבוצתם אינה מנצחת. מהם חוששים לא רק אוהדי ושחקני הקבוצות היריבות, אלא גם שחקני בית"ר ירושלים וחברי הנהלתה. איש לא יכול לעצור בידם, גם לא המשטרה.

לקהל האוהדים הירושלמים יש רקע סוציו-אקונומי. לפני עשרות בשנים היו מירב האוהדים אלה שסבלו מרגשות קיפוח. הם השתייכו לשכבות התחתונות, או שהיו במחנה הלאומי שקופח פוליטית. בעבורם היתה הקבוצה עם המנורה סמל הזהות עם המקופחים, הדפוקים. אותם ימים, אם הקבוצה הפסידה, הטילו האוהדים את האשמה על ההתאחדות לכדורגל ומפא"י, ששלחו "שופט ממזר" כדי לדפוק את הקבוצה.

תחושה זו לא נשתנתה גם כאשר בגין עלה לשלטון. ב-1980 הפסידה הקבוצה ברבע-הגמר נגד הפועל תל-אביב. האוהדים אחוזי התזזית צרחו, צווחו, קיללו את ההתאחדות ואת מפא"י וביקשו להרוס את הגדרות ולהעלות באש את המושבים. קציני המשטרה פנו אל עו"ד ראובן ריבלין, מראשי תנועת החרות בירושלים, וביקשו שירגיע את האוהדים שצווחו: "המערך וההתאחדות דפקו אותנו". "לא ידעתי", אומר עו"ד ריבלין, "אם לבכות או לצחוק. אמרתי להם שהממשלה בידינו ובשליטת בגין. אך סירבו להאזין לדברי. בכל הקשר לכדורגל, אומר הוא, שלטון מפא"י עודנו קיים וכל שכנוע אינו עוזר.

בגלל הראשון שטופת קבוצתם, הם מאשימים את ההתאחדות. בשני את בן-גוריון ומפא"י, ורק בגלל השלישי הם מאשימים את ריבונו של עולם. קבוצתם תמיד תנצח, מפני שהיא הכי טובה. היא תפסיד רק מפני שרוצים לדפוק אותה.

האוהדים פיתחו פולקלור מסביב לקבוצה. לא רק דגלים, צעיפים, כובעים, ספלים, מחזיקי-מפתחות, אלא גם משוררים ומלחינים הכותבים שירים על הקבוצה ועל כוכביה. זה המנון הקבוצה שכתב אחד מאוהדיה: "יש קבוצה אחת בירושלים שאותה אני אוהב./ אותה אלך באש ובמים ואתן לה את הלב./ יאללה, יא-בית"ר, איזה יופי של קבוצה, איזה יופי של תרגיל./ יאללה, יא-בית"ר, מגוזה על ההר-לצה וכדורגל מבראזיל/". ללחנים של שירי אריק איינשטיין וחיים משה הלבישו האוהדים מלים משלהם. אחד השירים מתחיל במלים: "תודה על כל מה שנתת. תודה על הגול של אורי, אלי וסמי". או שיר שחובר באהדתה: "בוא נשתה יחד/ לחיים/ לכבוד בית"ר ירושלים./ השמחה תהיה כפליים/ עם בית"ר האלופה ירושלים". האוהדים מאזינים לקלטות של זמרי הקלטות המלווים בעבור הקבוצה. ביניהם ג'קי מקייטן, דגמוש, איתן מסורי, אהובה עוזרי ורבים אחרים.

אין האוהד השרוף מסתפק בצפייה במשחקים ובאימונים. הוא חייב לדעת בכל שעה משעות היום והלילה מה מצב בריאותו ורוחו של הכוכב שלו. הוא חייב לדעת היכן, מה ועם מי סעד הכוכב ארוחת-ערב. בין האוהדים תלמידי ישיבות שקוראים פרקי תהילים להצלחת הקבוצה. מהם ההולכים לתפילת מנחה אחר-הצהריים ושואלים: מה המצב בחוויה? אחד מהחרדים אלה יצא לתרבות רעה, והמבאליציפר. ברוכקה היה תלמיד ישיבה, לבוש שחורים ועטור פיאות. בהתחלה הגיע בשכונות למגרש ימק"א לאחר שרכש כרטיס באמצע השבוע. כשיצאה הקבוצה למשחקי-החוץ, היה מתיר לאוטובוס ביציאה מהעיר והמתיר את פיאותיו מאחורי אוזניו. את חילול השבת הצדיק בפיקוח נפש. במרוצת השנים התפקר ועתה הוא בא למגרשים, גלוי ראש, ללא פיאות, ומישהו סיפר כי ראה אותו מעשן בשבת.

משתגעים עם לביהוב

קטיגוריה אחרת היא של האוהדים שאינם קנאים. הם יבואו רק למשחקים החשובים, המכריעים, של הקבוצה. הפסד בעיניהם אינו סוף העולם. הם לא ינהגו באלימות, לא יקללו ולא יעבלו את פיהם. אחד מאלה הוא רמי מזרחי, נהג מונית בן 39 האוהד מאז מלאו לו 8 שנים. הוא מספר: "אצלנו בגולאות כולם היו חרותניקים, ואם אתה בגיניסט, טבעי שתהיה בעד הקבוצה. אנחנו 6 אחים ו-3 אחיות וכולנו, כמו כל השכונה, בעד בית"ר ירושלים. פעם הייתי שרוף על הקבוצה. גם היום אני ממשיך ללכת למשחקים. אבל אני לא אוותר על יום עבודה כדי לבוא לאימון. זה לא. אבל יש רבים שמוותרים על כל החיים בשביל הקבוצה. פעם הייתי אוהד משוגע. רדפתי ברחובות אחרי השחקנים. נשמתי כל היום וכל הלילה את הקבוצה. אבל אף פעם לא התפרעתי. כשאני נוסע במונית שלי, אני שומע רק קסטות על הקבוצה".

שאלה: ומה יקרה אם הקבוצה תיפול בשנה הבאה, כמו שקרה להפועל תל-אביב?

תשובה: לא רוצה להאמין שיקרה דבר כזה. 10 שנים אנחנו בצמרת. 4 גביעים. כל הזמן סגנית-אלופה. או חצי-גמר, או רבע-גמר. השנה ברוך השם אנחנו אלופים. יש לנו שחקנים זהב. שחקנים שנותנים את כל הנשמה. אני לא מאמין שזו קבוצה תיפול.

שאלה: האוהדים נותנים מתנות לשחקנים?

תשובה: אני לא ראיתי. אבל אומרים שנותנים. אבל מה כבר אפשר לתת לשחקן היום? יש לו כל מה שהוא רוצה. היו זמנים ששחקן שיחק בשביל הסמל, בשביל המנורה. זה היה בימים של חיים אוולי וכימון אלפסי ושאול מזרחי הגדול. אז לא היו חוזים שמנים ולקבוצה היו גרעינות. היום הכל אחרת.

פרט למשחקים ולאימונים, נפגשים בכמה מסעדות ובתי-קפה במדרחוב בן-יהודה, ב"נאוה" ברחוב יפו, ב"פינתי" ברחוב המלך ג'ורג' ובקיוסק של סימיקו בגן הציבורי שברחוב המלך ג'ורג'. במקומות אלה תלויים תצלומים של הקבוצה, כוכביה, דגלונים וסמלים. ליד השולחנות מנתחים האוהדים את מבצעיו של שחקן ואת הפאשלות שעשה. סימיקו (ניסים שאול) נחשב לאוהד מספר 1 של הקבוצה. אחרים יאמרו שהוא אסיף הוא הראוי לתואר זה. בעצם, כ-2000 אוהדים טוענים לכתר האוהד מספר 1.

בקיוסק הקטן של סימיקו מדברים, נושמים ושותים את בית"ר ירושלים. על הקיר תצלום סימיקו עם אורי מלמיליאן. "הוא לא אלוף. הוא רב-אלוף", אומר סימיקו ומספר: "אני אוהד הקבוצה מאז 1959 ומאז כמעט ולא הפסדתי אף משחק. בית"ר ירושלים היא חלק מהחיים שלי. אנחנו רואים בקבוצה כוח עליון שמושך נגד חוקי הטבע". למה אתה מתכוון? "לבן-אדם יכולות להיות צרות בבית, מתנכסף למשל עם האשה והילדים. אם הוא אוהד של הקבוצה, הוא לא צריך ללכת לבר להשתכר. הוא הולך לאימון של הקבוצה, רואה בנגנה של אורי וזה מרפא כמו 7 אקמולים. ואם רואה בנגנה של אורי במשחק, זה כאילו התחתן מחדש. לכהה כי בית"ר ירושלים זה האשה השנייה בחיים".

סימיקו החביב מגיש לי שי: ספל צהוב ועליו השם בית"ר ירושלים. הוא מכניס קלטת למכשיר ואומר "תשמע טוב". קשה להאזין למילות השיר, כי סימיקו מוחא כפיים בעת. אני מצליח להחות את המלים "בוא נשתה יחדיו לחיים לכבוד בית"ר ירושלים". לקיוסק נכנסת אשה. סימיקו אינו מאזין לדבריה ואומר לה: ספרי, ספרי לו על הקבוצה. שיכתוב".

"אני רחל ברוהם. תכתוב בדיוק את השם. הבן שלי שרוף על הקבוצה. צריך להתגייס מתחיים לצבא ורצה לדחות את הגיוס בשביל האליפות. לא רוצה להפסיד את החגיגות. הבן שלי אלי ברוהם. כל החדר שלו תמונות של בית"ר ירושלים. לא נותן לי לראות וידאו. כל הזמן שם קסטות של בית"ר. מקליט כל המשחקים ואחר-כך יושב ורואה ועוד פעם רואה. מוציא הרבה כסף על כל העיתונים, לראות מה כתבו על הקבוצה. וכל הקירות עם תמונות בצבע של הקבוצה והשחקנים שחתך מהעיתונים. אבל אני לא כועסת. גם אני אוהבת את בית"ר".

סימיקו: "נו, שמעת. כאלה יש אלפים. עשינו היסטוריה אחרי אלפיים שנה. לקחנו את האליפות. אני חושב שכאה שדרות הרצל צריך לשנות לשדרות האלופים. צריך להוציא חוק בהתאחדות, שגם אם חס וחלילה בית"ר ירושלים תרד לליגה הארצית, צריך להחזיר אותה ולהעלות אותה באופן אוטומטי לליגה הלאומית. למה? רק כדי שתהיה פרנסה לכל הקבוצות בלאומית. כי האוהדים של בית"ר זה קודם כל מקור לכסף. לעידוד. למשחק בלא צבעים. צריך גם לפטור את השחקנים מתשלום מס הכנסה במשך שנה שלמה, כמו שעשו בבראזיל. צריך להרוס את שמות השחקנים בשיים."

"באת לשמוע על האוהדים, אז תשמע. יש אוהדים שביום שישי הם לא מחליפים את הבגדים ולא מתגלחים. מחכים עד שבת, שבית"ר תנצח. אספר לך על אוהד תם. זה היה מזמן, ב-1963. הוא התחתן ובכתובה שהיה 'שבת תהיה בשבילו תמיד לכדורגל. לשחק'. בדרך אמר לי שהיה ריב גדול בבית עם האישה. קרובים שלה באו במחיצה והוא אמר לאשה הצעירה שהוא הולך למשחק. האשה ביקשה שלא יילך. בסוף כעסה ואמרה: 'אם יילך למשחק שלא יחזור הביתה'. ואז אמר לה: גול אחד של אורי רובוביץ שווה 5 כמוך."

"גם היום יש אוהדים כאלה. אני מכיר כמה שכאשר התחתנו עשו הסכם בכתובה וכתבו הרי את מקודשת לי ולבית"ר ירושלים. ועשו הסכם בכתב שביום שבת האשה הולכת לאבא שלה והבעל למשחק של בית"ר ירושלים. רוצה לשמוע על אוהד שרוף שיחקו נגד לוד? נסעתי עם האוהד הזה למשחק וראיתי בידיים שלו דלת של ארון ועליה נייר בריסטול ועל הנייר כתוב: בית"ר ירושלים זהות – לאליפות דוהרת. שאלתי אותו מאיפה הדלת ואז סיפר לי שחיפש קרש ולא מצא והיה עצבני לצאת למשחק, ואז הוציא את הדלת מהארון החדש שקנה. בסוף הפסדנו 2:0 והוא השאיר את הדלת על הגבעה ואמר: 'אם הלכה האליפות, שתלך גם הדלת'. כאלה האוהדים שלנו. משוגעים, אבל עם לב של זהב".

[illegible] الأصل

להחזיר הדת למסגדים

מאת פאראג' עלי פודה

DER SPIEGEL

מיוחד ל"הארץ"

בבחירות האחרונות במצרים הגדילה מפלגת האחים המוסלמים את כוחה פי ארבעה ● האם עלתה מצרים על הדרך המובילה לחומייניזם? ● הפוליטיקאי הבלתי-תלוי פאראג' עלי פודה נאבק נגד מגמה זו

היש מוסלמים שפויים תבוניים? שאלה זו נשאלת לא רק בארצות לא איסלאמיות. גם כאן, במצרים, שואלים אותה אנשים במספר גדל והולך. מה עושים האינטלקטואלים שלנו לנוכח תמונה כה קודרת של העולם האיסלאמי שלנו? מדוע מגני האיסלאם שלנו, המקיקים על כוס קפה ותה את חומייני כמסורת, פוחדים לומר זאת בפומבי? העובדה שתמיד היו בעולם עריצים ששפכו את דמם של חפים מפשע, אינה תשובה. היום נעשים באיראן מעשי טרור עקובים מדם, בשם האיסלאם. אך גם אצלנו, במצרים, קיימים חמומי-מוח, צרי-אופק, בעלי סיעתים לארגונים, המנסים להפוך את דתנו הסובלנית לכלי אידיאולוגי למימוש תאוות השלטון שלהם.

אין די בכך, שכתור מוסלמי שפוי ונבון, נציג של הרוב השקט בעולם האיסלאמי, אתה סבור שפעולות טרור בשם האיסלאם מעוררות תיעוב וסלידה, אם הסובלנות של האיסלאם — שתמיד מצאה ביטוי בהיסטוריה — מאיימת ברבע האחרון של המאה ה-20 להיעלם בעיני דעת הקהל העולמית, מכיוון שאנו חלשים מכדי לצאת לעימות עם המיעוט של קיצונים איסלאמיים.

האמנם בה פוחדים אנו מאמוני הכוח האלימים? האם כבר כאותו מרי? מדוע לא עולה קול זעקה בעולם הערבי, כאשר דורשים אי-אלו מוסלמים להפוך בשם דתנו את הלא-מוסלמים — במצרים אלה הם מיליוני נוצרים קופטים — ל-אזרחים במדרגה שניה? מדוע אין אנו מתרגשים כאשר מוסלמים קיצוניים ואנשי-שלטון דורשים לא לקבל יותר עדויות בשבועה של נוצרים בבתי-משפט, שכן רק מוסלמים אמורים לומר את האמת? מי העלה בדעתו שמצרים המתקדמת שלנו תניח לקיצוניים דתיים לסחוט אותה ותשליך את בני הדת הבהאית לכלא אך ורק משום שהם אמורים להיות "כופרים ומוטים מדת האמת"?

עילה להפגנת כנסיות

אני יודע שמצרים רבים מזועזעים לא פחות ממני כאשר בארצנו, כמו שקרה בעיר סוהאג במצרים העילית, מעלים מסגד באש רק כדי למצוא עילה להצית שורה של כנסיות ובתי-עסק של נוצרים קופטיים. ברובע שוברה בקהיר כמעט שאירע אסון דומה, לולא נעצרו דרך מקרה בעוד מועד המושכים בחוטים. רבים יודעים בדיוק כמוני, שהארגונים הקיצוניים פיתו אפילו ילדים בבפנת מצרים העילית, להשמיץ ולנאץ את הכנסיה הקופטית ברמקולים בתהלוכות מלאות שינאה.

איך ייראה עתידה של מצרים אם אנשים כאלה יגיעו לשלטון? אך זה עדיין אינו הגרוע ביותר. האמנה רעבאם, העורך הראשי של השבועון "אל-נור", רוצה לפתוח שוב במלחמה עם ישראל, הפעם בנימוק "איסלאמי": על השגריר המצרי בתל-אביב לדרוש מנשיא מדינת ישראל להתאסלם. אם יסרב, חייבים המוסלמים לדרוש מישראל תשלום מס גולגלת. כאשר תשיב ישראל בשלילה, המסקנה ברורה: "אז יש לנו הזכות להרוג את הגברים בישראל ולקחת בשבי את הנשים והילדים", כותב אדם זה, המסמנה עצמו לדובר האיסלאם. "שכן אז יבוא שלום ודגל האיסלאם יתנוסס."

אולם גם בכלי-התקשורת הממלכתיים אינם מחוסנים מפני מסע ההסתה של אנשים דתיים בעלי רוח קטנה וקטנונית. כך, למשל, אפשר היה לשמוע בטלוויזיה המצרית שהצלחתו הראשונית של הצבא המצרי במלחמת אוקטובר 1973 התאפשרה רק משום שכאשר חצו את התעלה, קראו חייליו "אללהו אכבר".

הצלחתם החלקית של דוברי האיסלאם הפרימיטיבי תמורה בעיקר בתחום החברתי. אף כי האישה המצרית שוחררה מהרעלה לפני 75 שנה, דורשים היום "סופרים ובני-סמכא איסלאמיים", כפי שהם מכנים את עצמם ושאיש אינו יוצא חוצץ לסתור את דבריהם, מהאישה לעזוב את החיים הציבוריים ולחזור לבית ולמטבח. היא חייבת להיות עטופה לא רק ברעלת בד אלא גם ברעלה של בידוד רוחני.

בין שפיות לטירוף

בפנינו עומדת הבחירה בין השפיות לבין אי-השפיות העוטה אדרת דתית: בין אוריינטציה שפניה לעתיד לבין חזרה לעבר. אני מאמין שתבוסתנו במלחמה נגד ישראל ב-1967 תרמה במידה ניכרת למצבנו העכשוי: רבים מבני עמנו שראו בישראל ישות מדינית שהוקמה מסיבות דתיות, אמרו אז כי הישראלים ניצחו בגלל דבקותם בדתם. גם פונדמנטליסטים ערבים קידמו את מצער חסרי-הסובלנות בתוכנו. דוגמה: מכר ותיק שלי, שהיכרתי באוניברסיטה כאינטלקטואל חופשי ברעיונותיו, עבר אותה דרך האופיינית לרבים משלושה מיליוני העובדים המצריים במדינות-נפט ערביות. במשך השנים שבהן נעדר ממצרים, הביא לאמצעי התקשורת הסעודיים לשטוף יומיים את מוחו בתוכניות איסלאמיות קלוקלות ושטחיות או כאלה שמציגות איסלאם שקרי.

שנים לאחר מכן פגשתי אותו שוב במצרים, לבוש גלימה לבנה, בעל פאות-לחיים וזקנקן. ידידי הותיק הסביר את זהותו החדשה בנימוק כי הוא רוצה להידמות לנביא גם בלבושו. לא הצלחתי לשכנע אותו בעובדה ההיסטורית שהנביא עצמו כלל לא לבש בגד איסלאמי אלא את הבגדים שהיו נהוגים אז בקרב תושבי חבל מולדתו. לא הוא ולא מיליונים של מצרים אחרים מסוגלים כיום לראות זאת. בגד האמור להיות איסלאמי הפך בעבורם חשוב לאפשרות מפסוקי הקוראן. לרוע המזל, זו האמת. מוסלמים רבים יותר ויותר אינם מסוגלים להבדיל עוד בין המהותי לבין הבלתי-מהותי או גם מה שהומצא לאחר מעשה.

האשמה בכך אינה נעוצה בדת שלנו. היא נעוצה בקיצונים, שבמודע או לא-במודע מפרשים אותה פירוש כוזב. בעבור אלה שתודה לאל הם עדיין מיעוט אצלנו, "איסלאם" פירושו מדינה איסלאמית. הם אדישים לניסיון ההיסטורי המלמד כי מדינת דת תמיד היתה מדינה של אי-סובלנות ועריצות. המוסלמי השפוי והנבון יודע, שכידוע הוא לשתות מים ממקורה של מהפיכת חומייני המתגברת לקידמה, כאשר עולמנו נמצא בעיצומה של מהפיכת המחשב. ועוד דבר חייבים לומר: אין חירויות איסלאמיות או נוצריות, חירותם של בני-אדם אינה ניתנת לחלוקה.

אם לא נעמוד מאחורי אמת זו, שתרמה לגדולתנו, ונצהיר עליה; אם לא נקום במשותף נגד הקיצונים הדתיים הבוזים לבני-אדם, אולי יבוא יום שבו באמת נאחר את המועד. כל אלה שמכנים עצמם מוסלמים שפויים, נקראים להגן על אחדות עמנו ועל מורשתנו התרבותית נגד המיתקפה של [illegible] תוללים בעיזרון. קיימת רק דרך אחת: הדת חייבת לחזור למקום ממנו יצאה: למסגדים. תבונה והיגיון במקום צרות-אופק דתית ושחצנות חייבים להכתיב את הדיאלוג הפוליטי. אני קורא למוסלמים השפויים: "אזרו עוז. כנו בשמה את הרעה הנעקרת את ארצנו. הילחמו נגד החזרה לעבר האפל ביותר".

אין מה לחשוש

סילוק הטילים לטווח בינוני מאדמת אירופה ויתור של המזרח, לא של המערב

מאת הלמוט שמידט

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

האמבורג

הכותב היה קאנצלר גרמניה המערבית ב-1974–82 והוא כיום מו"ל של "ציים".

מהירות מהלכם של הדברים לקראת הסדר שיוציא את הטילים לטווח בינוני, סובייטיים ומערביים, מהיבשה האירופית, מעוררת דאגה רבה אפילו בקרב תומכים ותיקים בפיקוח על נשק. כאדם שעודד במקורה את "ברית אפס-אפס" ונאלץ לפרוש מתפקידו גם בגלל תמיכתו ברעיון זה, אני קורא לידידי העצבניים באירופה ובאמריקה לאמץ אותו. אין מקום לחששותיהם כי סילוק כלי נשק אלה יותיר את אירופה פגיעה לתקיפה סובייטית.

ראשית יש להבהיר מעט מן ההיסטוריה של התקופה האחרונה. הבעיה נוצרה בעקבות החלטתה של מוסקווה להציב באירופה באמצע שנות השבעים את טילי אס-אס 20, שהיו חדשים אז, מצב שיצר פער ביחסי הכוחות ביבשת. על עובדה זו עמדו הנשיא דאז ג'ראלד פורד ושר החוץ שלו הנרי קיסינג'ר במהלך פגישת פיסגה בולאדיווסטוק ב-1974. אולם פורד החליט לפתור את הבעיה לאחר היבחרותו הצפויה לנשיאות ב-1976 במסגרת הסכמי סאל"ט-2, דרך שקיבלתי אותה בתורת קאנצלר מערב-גרמני.

אלא שג'ימי קארטר, שנבחר לנשיא, לא קיבל את דעתי שטילי האס-אס 20 מהווים איום פוליטי וצבאי גדל על גרמניה המערבית, והוא החליט לא להתמודד עם בעיה זו במסגרת סאל"ט-2. בכעסי נתתי ביטוי פומבי לחששותי, בנאום בלונדון בסתיו 1977, שעודד את הבית הלבן להעריך מחדש את הנושא בשנה שלאחר מכן. לבסוף, בינואר 1979, בפגישה בגוואדלופ בהשתתפות קארטר, ראש ממשלת בריטניה ג'יימס קאלגאן, נשיא צרפת ואלרי ז'יסקר ד'אסטאן ואנוכי, הניע קארטר לאזן את האס-אס 20 על ידי הצבת טילים לטווח בינוני על אדמת אירופה המערבית, בעיקר גרמניה המערבית.

שלושת המנהיגים האירופיים הציעו האצה לאסטרטגיה שנודעה תחת השם "גישת המסלול הכפול". פירושה היה, שאם השיחות לא יישאו פרי, תציב ברית נאט"ו את טיליה באירופה כתשובה לתגבור הסובייטי, אך תפעל באמצעות משא ומתן נוסף להגבלת ההצבה של הטילים לטווח בינוני בשני הצדדים. הנשיא קארטר הסכים לרעיון זה וכך גם בעלות הברית המערב-אירופיות, חרף התנגדות עזה מבית המבנות, בעיקר בהולנד, בגרמניה המערבית ובבריטניה.

מניעיו של גורבצ'וב

בשנות ה-80 העליתי שוב ושוב את פתרון אפס-אפס, שעל-פיו יסלקו שני הצדדים את כל טיליהם לטווח בינוני כתוצאה האופטימלית של משא ומתן. ליאוניד ברז'נייב, שליט ברית-המועצות, דחה את הצעותיי אך הסכים לקיים שיחות שנפתחו בסתיו 1981. בינתיים, בעקבות הצעתי, הביע הנשיא רייגן תמיכה פומבית בנוסחה אפס-אפס. אך חרף המאמצים והכישורים הרבים של הנושא-ונותן האמריקאי הראשי, פול ניצה, נכשלו השיחות והצבת טילי פרשינג-2 וטילי קרוז המשוגרים מהקרקע הוחלה בסוף 1983.

מגוחך לטעון שפתרון אפס-אפס הוא "הצעה קומוניסטית", כפי שמצוטטים כמה אנשי ציבור אמריקאים. זו היתה הצעה מערבית מתחילתה. אם, כפי שאני מקווה בכנות, יסכימו ב-1987 המזרח והמערב על נוסחת אפס-אפס, יהיה זה ויתור של המזרח ולא של המערב.

מדוע עושה מיכאיל גורבצ'וב ויתור זה? לקרמלין יש שתי סיבות עיקריות: ראשית, הוא קיווה למנוע בעזרת תנועת השלום במערב את הצבת הטילים המערביים לטווח בינוני. טילים אלה הוצבו, ומנהיגי ברית-המועצות תופסים כעת שטילי פרשינג וקרוז מהווים איום רציני. שנית, גורבצ'וב חייב לפתוח את הדלת לצמצום חימוש חדיר, מכיוון שמסיבות כלכליות הוא זקוק בדחיפות למתן את הוצאותיו הצבאיות. אלה בולעות 12 עד 14 אחוז מהתל"ג הסובייטי. הוא אינו יכול לקוות לשפר בדרך אחרת, בצורה מוחשית, את רמת החיים הסובייטית, שיפור שהוא משאת נפשו.

הדיון המערבי הפנימי בנושא אפס-אפס מבולבל במידה-מה. בכל זאת, הוא העלה שני טיעונים נגד העיסקה הראויים לשיקול קפדני:

1. מאז 1983 הציבה ברית-המועצות נשק גרעיני לטווח קצר נוסף באזורים קדמיים סמוך לגרמניה המערבית, בעיקר צ'כוסלובקיה וגרמניה המזרחית, הוסיפה בכך ביתר שאת את המאזן לטובתה. לפיכך יש לכלול זאת במסגרת השיחות על טילים לטווח בינוני. וגורבצ'וב הביע את נכונותו לכך.

2. כמה הוגים צבאיים במערב, לרבות מפקד כוחות נאט"ו באירופה הגנרל ברנרד רוג'רס, מדגישים את האמונה כי בהיעדר הטילים לטווח קצר תישלל מהמערב יכולתו להשתמש ראשון בנשק גרעיני בתגובה על מתקפה קונבנציונאלית סובייטית. בהצביעם על עליונותה המספרית של ברית-המועצות בנשק באירופה, טוען הגנרל רוג'רס כי האופציה להשתמש ראשון בנשק גרעיני לטווח קצר חיונית להרתעה אמינה. אולם עליונות מספרית זו היתה קיימת מאז ומתמיד, אף כי אבסורד יהיה זה לכלול בה את החיילים הפולניים, הצ'כוסלובקיים והמזרח-גרמניים: במקרה של מתקפה סובייטית, יידרשו משמרות סובייטיים כדי למנוע חיילים אלה מלפעול על-פי האינטרסים הלאומיים שלהם.

אני לא באמת חושש מחוסר השוויון הנוכחי בתחום הנשק הקונבנציונאלי, שכן אני מאמין גדול ביכולת הגבוהה והרוח הקרבית של הצבא המערב-גרמני. בשעת מתבנים 500 אלף חיילים, ומספר זה יכול לגדול במהירות ל-1.3 מיליון בתוך פחות משבוע לאחר הגיוס. אנו הגרמנים, בדומה לצרפתים ולכל שאר מדינות אירופה המערבית, המשכנו בגיוס חובה. לרשותנו עומדים איפוא כוחות מילואים רבים בעלי הכשרה מלאה, שערכם כגורם מרתיע הוא גבוה. הוא עוד יעלה אם בעתיד ישולבו יחד צבאות צרפת, מדינות בנלוקס וגרמניה המערבית.

למטרות הרתעה בלבד

במקרה של הסכמה על פתרון אפס-אפס, לרבות נשק לטווח קצר, עדיין יהיו למערב די מפציצים גרעיניים וארטילריה גרעינית ליישומה של אסטרטגיית "התגובה הגמישה" המפורסמת. אך "תגובה גמישה", כפי שאמרתי קודם, לא התבססה מעולם על גמישות אסטרטגית. תמיד השתמעה ממנה הסלמה מהירה לקראת המלחמה הגרעינית המוקדמת מאוד הראשונה מצד המערב. יהיה זה בלתי מציאותי להניח, שחיילים מערב-גרמניים יילחמו לאחר פיצוץ שתי הפצצות הגרעיניות הראשונות על אדמה מערב-גרמנית: המערב-גרמנים בוודאי לא יאמצו התנהגות של [illegible] יותר מכפי שעשו היפנים לאחר הירושימה ונגאסאקי. נשק גרעיני מערבי הוא הכרחי ובעל ערך רק כדי להרתיע את הגוש המזרחי מלהפעיל ראשון נשק גרעיני סובייטי. דבר זה חל גם על מה שמכונה נשק אסטרטגי.

כדי להרתיע ולמנוע יריב מתוקפנות מוגבלת, בין אם באפגניסטאן, באירופה או במקומות אחרים, אנו זקוקים לכוחות קונבנציונאליים אמינים. כוחות כאלה קיימים באירופה המערבית במספרים כמעט מספיקים. לומר למערב-גרמנים ששטחם יוכל להגנה יעילה רק אם אנחנו במערב נהיה מוכנים להיות הראשונים שיהלמו בנשק גרעיני — זו דרך בטוחה לכרסם בנכונותה של גרמניה המערבית להילחם, אם אכן יעלה הצורך להתגונן. בצורה נרחבת יותר, גרמניה המערבית תהיה מודאגת מאוד אם הצעת אפס-אפס, שבהחלטתה ובעידודה סייעה, עשויה כעת להיכשל על-ידי המערב.

הפיליפינים: סימנים מסוכנים

ערב הבחירות, הממשלה המפולגת אינה ערוכה לנסח קדימויות צבאיות ● המחתרת שומרת על כוחה והצבא חסר הציוד והמסורבל אינו יריב שקול

Newsweek

מיוחד ל"הארץ"

על-פי דיווח הממשלה, אפשר היה לחשוב שקרב בולאקאן היה ניצחון מוחץ. לאחר שנודע להם כי מנהיגים של מורדי השמאל תיכננו פגישה חשובה, הקיפו יותר מ-1000 חיילי הממשלה 300 מורדים של "צבא העם החדש" (אן-פי-איי), במרחק 45 ק"מ ממאנילה. בסיוע מסוקי תותחים ומטוסי קרב מתקופת מלחמת העולם השניה, הרגו החיילים, שוב על-פי הדיווח הרשמי, 33 אנשי גרילה ובכללם המפקד המחוזי של אן-פי-איי, ארנסטו ברגולו. אך בשבוע שעבר הופיע ברגולו חי וללא פגע, במסיבת עיתונאים באזור כפרי ואמר, כי כוחות הממשלה כיתרו רק 23 אנשי גרילה והצליחו להרוג רק אחד. הודעת הצבא נועדה "להרשים את ארצות-הברית כדי שתאמין שהממשלה מנצחת במלחמה".

עשיית רושם כזה תהיה מבצע קשה. מחשש לאובדן בסיסי אוויר וצי חיוניים בפיליפינים, משמיעים פקידי וושינגטון זעקות שבר שהנה עלולה הנשיאה קוראזון אקינו לנחול תבוסה במלחמתה בגרילה. תת שר ההגנה ריצ'רד ארמיטייג' שהופיע באחרונה בפני הקונגרס כדי להעיד, התלונן על מה שכינה "זחיחות דעת" בפיליפינים ודיבר על פגמים וליקויים, החל ממחסור במשאבים צבאיים וכלה בחשדנות הקיימת עדיין בין אזרחים לחיילים פיליפינים. לפני שבועיים עוד הרחיק לכת עוזר של ארמיטייג', בהדגישו שהוא מביע את דעותיהם של פקידים בכירים אחרים. אמר פקיד הפנטגון ג'ורג' סאלבוס, כי לאקינו אין תוכנית אמיתית להתמודד עם המרי.

דבריו אלה העמידו את הפנטגון בניגוד בוטה לדעת הסטייט דפרטמנט, הסבור כי דיבורים קשוחים מוושינגטון יחלישו את אקינו מול אויביה החזקים בימין. אך כפי שאמר ארמיטייג' לוועדת משנה של ועדת החוץ של בית הנבחרים, הוא חושש שכמה מיועציה רבי-ההשפעה ביותר של אקינו מסרבים להתמודד עם האיום הגדל ו"נצמדים לתקווה שהיא כיום תקוות-שווא שהמורדים ימוטו מהירה".

כישלונה של הממשלה

דיפלומטים מערביים ומספר גדל והולך של משקיפים בלתי תלויים בפיליפינים מסכימים כעת עם ניתוח זה. על-פי דעה זו [illegible], החמיצה אקינו הזדמנות לתקוף את שורשי המרי. הצבא הפיליפיני המסורבל, הבלתי ממושמע והמצויד במעט, אינו מסוגל גם עכשיו להכות בנקודות התורפה של תנועת הגרילה. ערב הבחירות המכריעות לפרלמנט בשבוע הבא ממשלת אקינו מפולגת במידה כזאת, עד כי אינה נכונה אפילו לנסח קדימויות צבאיות. "זה לא שהאן-פי-איי מנצח", אומר דיפלומט מערבי במאנילה, "הממשלה היא שמובסת".

בעוד שסיפור זה אולי מקדים במקצת את המאוחר, מציירים פקידים אמריקאיים תמונה מרשיעה של כישלון הממשלה לבלום את הגרילה. חרף מאמציה של אקינו להגיע להסדר עם הגרילה, מעריכים פקידי הפנטגון שהתמיכה ב"צבא העם החדש" עלתה ב-9 אחוזים בשנה האחרונה בלבד. בעוד שרבים בפיליפינים חולקים על נתון זה, מעטים יפקפקו בכך שהגרילה שומרת על כוחה. יחידות של אן-פי-איי מקיימות חזיתות מקומיות בשבעה לפחות מהאיים העיקריים במדינה וב-63 מ-74 מחוזותיה. מחלקות ופלוגות המונות עד ל-80 לוחמים מתלכדות להכות מארבים ומתקפות על מוצבים צבאיים בודדים, ואף מתפזרות בהרים ובג'ונגלים הסמוכים.

במרס האחרון הביגו אנשי גרילה במחוז מיסאמיס המערבי מארב לטור של חיילי הממשלה שעשה דרכו כדי לתקוף מפקדת אן-פי-איי. 18 חיילים נהרגו בקרב שהתפתח. [illegible] בת 60 הימים במבודאו עלה מספר ההרוגים ליותר מ-900 — בחלוקה שוה לחיילים, לוחמי גרילה ואזרחים שנלכדו בתווך.

הצבא הפיליפיני הסובל ממחסור בכל דבר, החל מנעליים ומדים וכלה במכשירי קשר היכולים לתפקד תחת גשם. לעתים קרובות אפילו אינו מצויד דיו לצאת לשטח. לדברי נספח צבאי לשעבר במאנילה, זה "אולי הצבא בעל המימון הגרוע ביותר באסיה". לדברי פקיד צבאי אמריקאי, יידרשו כמיליארד דולר סיוע אמריקאי כדי להחזיר את הצבא למתכונת ולרמה סבירות מינימליות. אולם לנוכח קיצוצי תקציב מבית, קיצץ באחרונה הקונגרס האמריקאי בסיוע הצבאי לפיליפינים עד למחצית, והסיוע עומד כיום על 50 מיליון דולר לשנה. "אישית עלינו למצוא כסף רב יותר לתת לפיליפינים, אם אנו מתכוונים ברצינות לעזור להם לעמוד מול המורדים", אומר סטיון בוסוורת, השגריר האמריקאי במאנילה שפרש באחרונה.

חיילי חיל-מצב מפונקים

הצבא הפיליפיני גם חייב למצוא שימוש נאות יותר למשאבים המצויים העומדים לרשותו. במקום להצטייד לצורך מבצעים נגד הגרילה, מאשים סאלבוס, ממשיך הצבא בנוהג הישן "לצבור דרגים בלא לשפר איכות". ייתכן שתתגלגל עד כה בציניה פרץ לרשות הרבים לפני כמה חודשים כאשר ממשלת הפיליפינים ביקשה מארצות-הברית למכור לה 45 מסוקים צבאיים, מספר שהיה מכפיל את צי המסוקים הפיליפיני. תחילה סירב הפנטגון בנימוק שהמסוקים יקרים מדי, שתחזוקתם תעלה יותר מדי, וכי על הצבא לשפר כוחות על הקרקע במקום טכנולוגיה מתוחכמת בדרך האוויר. לבסוף, תחת לחץ של מאמצי שדולה נמרצים ממאנילה ומהסטייט דפרטמנט, הסכים הפנטגון בהיסוס להגדיל את צי המסוקים הפיליפיני בעשרה.

אפילו עם ציוד מספיק עדיין היה הצבא הפיליפיני מתחבט בשאלת המחסור בכוח אדם מיומן. בתקופת הדיקטטור המודח פרדיננד מרקוס, מאשים קצין בכיר אחר, נהפכו רוב החיילים ללא יותר מאשר "חיילי חיל-מצב" מפונקים. שר ההגנה רפאל אילאטו שהיה מפקד בכיר במהלך המערכה המוצלחת נגד הגרילה הקומוניסטית "הוק" בשנות ה-50, אמר באחרונה כי הוא היה מהסס כיום להוביל רבים מהחיילים הפיליפיניים נגד אן-פי-איי, מכיון ש"ללא ספק היינו מובסים".

בדומה לפנטגון, מאמינים אסטרטגים פיליפיניים שהדרך היחידה לנצח את הגרילה היא באמצעות מבצעים ארוכים ומתישים באזורים שבהם הקימו המורדים בסיסים. אבל, מתלונן גנרל בדימוס, "אחרי יומיים בג'ונגל, הטיפוסים האלה רוצים לחזור הביתה". פגמים כה בולטים חיבלו בבירור בכוונתה של הממשלה להילחם. "אם נורה על מתקפה הצבא לא יוכל להוכיח את עליונותו. מה נעשה אזי" שואל עוזר של אקינו שתמך בהפסקת-אש ממושכת כדי לערוך בדיקה כללית בצבא ולהכשירו מחדש.

כמה מבקרים ובהם חברים בחוג הפנימי של אקינו, מאשימים את הרמטכ"ל פידל ראמוס בכך שלא הצליח לקצץ בסגל הקצונה המנופח ולהשליט משמעת בקרב החיילים. מגיניו של ראמוס אומרים בתשובה, כשהם מעלים שורה של ניסיונות הפיכה צבאית באחרונה, כי עליו לפעול בד בבד כדי למנוע פילוג בצבא וניסיונות הפיכה נוספים. אולם ספקנים אמריקאיים טוענים, שצבא המאיים בהפיכה למשמע כל פקודה שאינה לרוחו, לא יוכל, קרוב לוודאי, להביס גורם כלשהו זולתו. משקיפים צבאיים רבים מסכימים שהכישלון לפעול ביעילות נגד הצבא שלוח הרסן, הוא סיבה חשובה לפריצתם החוזרת ונשנית של ניסיונות הפיכה. "הצבא זקוק למישהו שיכפם בישבנם וירשום שמות", מרגיש דיפלומט מערבי במאנילה. "אבל כאן יש שיגעון לקונסנזוס, לכן שום דבר לא עובר".

לטפל בשורשי המרי

חרף כל סימני הסכנה, הגרילה אינה יכולה להוות איום כה חמור כפי שטוענים פקידי הגנה אמריקאיים. כמה מומחים במאנילה מאמינים שוושינגטון ובמיוחד ארמיטייג' מנפחים נתונים הקשורים לגרילה, כדי לסחוט סיוע צבאי נרחב יותר מהקונגרס. מומחים אחרים חושבים כי תנועת הגרילה אולי אף החלה לאבד מכוחה. בוסוורת, למשל, טוען שצמיחת הגרילה בשנה האחרונה היתה "הרבה פחות" מאשר בעבר. "אתה לא יכול לספור כל חבר גרילה", הוא אומר. "אך באורח אינטואיטיבי אני מרגיש שזה קורה. אין ספק שהגרילה גדלה במהירות גדולה בהרבה בתקופת משטר מרקוס".

אופטימיסטים בסטייט דפרטמנט טוענים כי אישור החוקה החדשה, כמו גם בחירות השבוע הבא שבהן מצפים כי מועמדי אקינו ישיגו רוב בשני הבתים, חיזקו את תחושת ההשתתפות בשלטון של הפיליפיני ברחוב. אם השיפור שנרשם באחרונה בכלכלה, הנתונה בשפל, אכן יוכל להימשך, יועיל הדבר לגייס תמיכה נוספת בממשלה. פקידים גם מצביעים על צמיחתם של צבאות פרטיים שהחלו לצאת נגד המורדים במעוזי-הגרילה לשעבר. "אתה כבר לא נחשב גיבור אם אתה תומך באן-פי-איי", אומר איש עסקים המנסה לעקוב קרובות לדאבאו סיטי, עד לתקופה האחרונה יעד של מארגני התעמולה המהפכנית. "עכשיו אתה יכול להיהרג".

השאלה עתה היא, באיזו מידה תשכיל אקינו להיבנות מניצחונה בבחירות. "אף אחד אינו טוען שהמרי הוא בעיה צבאית בלעדית שאפשר להתמודד אתה בטנקים", אומר עוזר-קונגרס לשעבר, מומחה בענייני פיליפינים. "הדבר המפחיד ביותר הוא שממשלת אקינו אינה מטפלת בסיבות היסוד של המרי".

במשך 14 חודשים לא התקדמה הממשלה בטיפולה בנושאים מעוררי חומר-הנפץ של עוני מרוד וחלוקת קרקע. ואפילו לאחר השבעת הקונגרס הפיליפיני החדש, אין כמעט ספק שכל תוכנית רפורמה כוללת תיתקע בהתכתשויות פוליטיות. למרות הגל הגואה של אהדה עממית שסייעה להעלות את אקינו לשלטון, אומר איש העסקים [illegible] במאנילה. "הממשלה כיום אינה מציגה שום חזון שהיה משלהב את האידיאליים של הנוער והאינטלקטואלים. שרים מהם נמשכים בכורח בלתי נמנע למארקסיזם-לניניזם". הסכנה היא שאקינו תתחיל להצטייר כמו עוד פוליטיקאי המנסה להרוויח זמן, ותנחל מפלה במערכה האידיאולוגית מול הגרילה עוד בטרם תוכרע במלחמה.

מאלברט באהבה

בתכתובת שהתגלתה באחרונה ואשר תתפרסם בהוצאת אוניברסיטת פרינסטון נחשפת פרשת אהבה רצופת מכשולים בין אלברט איינשטיין ומילאווה מאריץ' שמאוחר יותר הפכה לאשתו הראשונה

מאת וולטר סליוואן

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

סיפורה של פרשת אהבה רצופת מכשולים בין אלברט איינשטיין והאשה שהפכה מאוחר יותר לאשתו הראשונה, נפרשת בתכתובת ביניהם שהתגלתה באחרונה. רבים מהמכתבים מתארים את האהבה בין המדען הצעיר ואשתו העתידה, מילאווה מאריץ', את הכאב לנוכח התנגדותה העזה של אמו ליחסים וההתרגשות לקראת לידתו הקרובה של תינוק. גורל התינוקת הזו נשאר עם זאת בגדר מיסתורין. היא נולדה לפני נישואי הזוג ב-1903 ומסתבר שאין שום רשומות על מה שאירע לה. בגילויים על סיפור האהבה הזה שזורים קטעים ורסיסים מהשקפתו של איינשטיין כאשר עשה את דרכו לקראת גיבושה ואמונתו במושג היחסות שלו.

המכתבים נתגלו במסגרת מאמצים למצוא חומר לכרך הראשון של "אוסף ניירותיו של אלברט איינשטיין" האמור להתפרסם ב-22 במאי בהוצאת אוניברסיטת פרינסטון. הניירות מתפרסמים בשפתם המקורית, גרמנית, מלווים בתרגום לאנגלית. איינשטיין ומאריץ', סטודנטית שנולדה באיזור בהונגריה השייך כיום ליוגוסלאביה, התיידדו ב-1896 כאשר למדו יחד במכון הטכני הפדראלי בציריך. בשנים שלאחר מכן הם התכתבו לעיתים מזומנות, שכן בגלל מאמציו של איינשטיין למצוא עבודה וביקוריה של מאריץ' בביתה, הם היו לעיתים תכופות רחוקים זה מזה.

במכתביו גילה לה איינשטיין את מאמציו ליטול חלק [illegible] בתחומים רבים של הפיסיקה, כולל טבעו של האור, התנועה היחסית ותופעות מולקולריות. לדברי ד"ר ג'ון סטיצ'אל, פרופסור לפיסיקה באוניברסיטת בוסטון העורך את ניירות איינשטיין, נראה כי מאריץ' היתה יותר בבחינת "לוח תהודה" מאשר תורמת פעילה לרעיונותיו של איינשטיין. במכתב לה ב-1899, כאשר היה בן 20, יש סימנים מוקדמים לתיאוריית היחסות הראשונה של איינשטיין שפורסמה שש שנים מאוחר יותר. היא גובשה בתקופה בה פיסיקאים רבים עדיין האמינו כי החלל מלא בחומר, "אתר" בלתי נראה לעין שדרכו יכולים לעבור גלי אור.

האם בכתה כמו ילדה

מכתביו של איינשטיין חושפים גם את סלידתה של משפחתו כלפי מאריץ'. ביוני 1900 הודיעה אותו אחותו כי הוריו מתנגדים בחריפות לנישואיו אתה. כאשר סיפר לאמו על כוונתו זו, "אמא השליכה עצמה על המיטה, קברה את ראשה בכרים ובכתה כמו ילדה", כתב. "אחרי שהתאוששה מהלם הראשוני היא מיד עברה למיתקפה נואשת", המשיך איינשטיין. הוא ציטט את אמו כמי שאמרה "אתה הורס את עתידך וחוסם את דרכך בחיים". אף כי משפחתו של איינשטיין התייחסה בהתנשאות ובבוז לרקע של מאריץ', בעייה אחרת היתה הכנסתם העלובה של בני הזוג, כפי שכתב איינשטיין לידידו: "לאף אחד מאתנו אין עבודה ואנחנו מתפרנסים על ידי שיעורים פרטיים, כאשר אנחנו משיגים אותם, דבר שעדיין עומד בסימן שאלה גדול".

בין מלות האהבה החוזרות ונשנות של איינשטיין משובצים דיונים על שאלות מדעיות שהעסיקו את השניים. כאשר ביקר בעיר השוויצית אראו "עלה לי בראש רעיון טוב", כתב, "על דרך חקירה כיצד התנועה היחסית של גוף בהשוואה לאתר משפיעה על מהירות האור בגופים שקופים. עלתה בראשי גם תיאוריה בנושא זה הנראית לי מאד סבירה". הוא הזכיר בהגדרתו של "מנוחה מוחלטת", פרדוכס שהוביל אותו לתיאוריה הראשונית שלו על היחסות. על פי תיאוריה זו בלתי אפשרית מנוחה מוחלטת שכן כל האובייקטים נתונים בתנועה בהשוואה לאובייקטים אחרים.

הוא גם חשב על האלקטרודינמיקה של גופים נעים, בנושא אשר, אמר, "הולך להיות ביד השוב". הוא אף כתב: "כתבתי לך שאני מפקפק בנכונות [illegible]. אך ספקותי התבססו אך ורק על טעות מתמטית פשוטה. עכשיו אני מאמין בכך יותר מאי פעם". סטיצ'אל כתב בגליון מאי של "פיסיקס טודיי", כי קטע זה "מצביע על כך שאיינשטיין כבר איבחן גרסה כלשהי של עקרון היחסות אף כי לא בצורתה הסופית".

אשה משעממת

אם כי מאריץ' תוארה על ידי היסטוריונים כאשה משעממת, מגלים המכתבים את התעניינותה באופי האינסוף. "אני לא מאמינה שמבנה המוח האנושי הוא האחראי לעובדה שהאדם אינו יכול לתפוס את האינסוף", כתבה לו ב-1897 כאשר היה בן 18. היא המשיכה "הוא בוודאי היה יכול לעשות זאת לא בצעירותו, כאשר למד לתפוש דברים, לא היה הברנש הקטן מוגבל באכזריות כה לארמה או אפילו לקו, בין ארבעה כתלים, אלא במקום זאת היו מאפשרים לו להלך קצת ביקום".

היסטוריונים של המדע כמו למשל ג'ראלד הולטון מאוניברסיטת הרווארד חושבים, כי יכולתו של איינשטיין "לצאת ולהלך בתוך היקום" ולחשוב בהפשטות טהורות היא חיונית לתגליותיו המדעיות. [illegible] מעניינת במיוחד, אמר הולטון בראיון, היא המידה בה התעניינותם בפיסיקה שלטה על התכתובת על אף קשייהם האישיים. "חשובה ביותר להיסטוריונים של המדע", הוסיף, היא העובדה שבשלב כה מוקדם בחייו, "איינשטיין כבר חשב לעומק על טבעם של האור, היחסות והתנועה המולקולרית". כל אותן מחשבות "מצאו את מקומן והשתבצו יותר במערכת אחת בסדרה מרהיבה של ניירות", שפורסמו ב-1905 ומאוחר יותר, אמר.

על אף תקופות ממושכות של פרידה הצליחו מדי פעם השניים להיפגש ולצאת למסעות טיולים בהרים השוויציים. באחת הפעמים האלה, במאי 1901, התברר למאריץ' שהיא בהריון. המכתב הראשון בו מזכיר איינשטיין את הנושא, פותח עם זאת בדיון שכתב על היווצרות קרניים קתודיות על ידי אור אולטרה סגול. ואז הוא ממשיך: "רק תשמרי על מצב רוח טוב, אהובה, ואל תתעצבני. בכלות הכל אני לא אעזוב אותך והכל ייגמר בטוב". כמו בכמה מכתבים מאוחרים יותר הוא התייחס לתינוק כאילו כבר נולד ושאל "מה שלומו של הבחור הקטן?"

מאריץ' קיוותה ללדת ילדה והם כינו את התינוקת לפני שנולדה "ליזרל", שם חיבה של ליזה. "הראש שלי סחרחר מרוב שמחה", כתב לה איינשטיין לאחר שקיבל מקום עבודה בברן. "הדבר היחיד שצריך לפתור כעת הוא איך להחזיק את ליזרל איתנו. אני לא רוצה שניאלץ להיפרד ממנה". על אף התנגדות אמו נישאו השניים בינואר 1903 בברן.

האוניברסיטה הפתוחה

שבוע פתוח באוניברסיטה הפתוחה

י"ח באייר תשמ"ז (ל"ג בעומר) - כ"ה באייר תשמ"ז

17 במאי 1987 - 24 במאי 1987

יום א', י"ח באייר תשמ"ז (ל"ג בעומר), 17 במאי 1987

טקס הענקת תארים

דוברים: פרופ' יעקב זיו

יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב, המועצה להשכלה גבוהה

בקמפוס האוניברסיטה הפתוחה.

ערב פתוח למשפחת האוניברסיטה הפתוחה -

בוגרים, ידידים ועובדים

פרטים נוספים: טל' 03-410751

יום ב', י"ט באייר תשמ"ז, 18 במאי 1987

יום עיון בנושא:

אפריקה והמזרח התיכון

באולם ההרצאות, בקמפוס האוניברסיטה הפתוחה, רח' קלאוזנר 16, רמת-אביב.

14:00 יו"ר - ד"ר בנימין נויברגר

הרצאות פתיחה

פרופ' נחמיה לבציון: "האיסלאם כגורם פוליטי באפריקה" אפריקה והעולם הערבי

ד"ר אריה עודד: "מגמות בפעילות הערבית באפריקה"

פרופ' חגי ארליך: "אתיופיה, קרן אפריקה והעולם הערבי"

16:15 הפסקה

16:30 יו"ר - פרופ' חגי ארליך

אפריקה וישראל

ד"ר בנימין נויברגר: "הלאומיות האפריקאית ויחסה ליהדות ולציונות"

ד"ר שמשון צלניקר: "דרום-אפריקה, אפריקה השחורה וישראל"

הרצאת סיכום

מר אביטל בעבר: "יחסי ישראל אפריקה בימינו".

יום ג', כ' באייר תשמ"ז, 19 במאי 1987

יום עיון בנושא:

ירושלים של עגנון וסיור בעקבות הכלב

סיור רגלי מודרך בירושלים של עגנון

וביקור בבית עגנון

13:00 יום עיון בנושא: ירושלים של עגנון

פרופ' הלל ויס: ירושלים של עגנון: מציאות ודמיון

רפאל וייזר: כתבי היד של עגנון

גב' אמונה ירון: ירושלים בעיני עגנון: זיכרונות מילדות

ההשתתפות ביום העיון והסיור לפי הרשמה מוקדמת ורכישת כרטיסים מראש

לפרטים נוספים ולאשור השתתפות נא להתקשר עם: טל' 03-410751, 03-422551

יום ג', כ' באייר תשמ"ז, 19 במאי 1987

בבית הרופא, רח' הפסנתר 1, תל-אביב

יום עיון בנושא:

סיבות לפריצת מלחמות

13:00 מושב ראשון: סיבות למלחמות: תכניות ותיאוריות

יו"ר: ד"ר בני מיוברגר

פרופ' יאיר עברון: תכנונים מדיניים ואסטרטגיים לפריצת מלחמות

פרופ' אליעזר בן-רפאל: פריצת מלחמות - המסור והמבנה

14:45 הפסקה

15:15 מושב שני: מלחמות והמלחמות במאה העשרים

יו"ר: פרופ' אבי בן-צבי

פרופ' יהודה ואלך: מלחמות העולם הראשונה והשניה

פרופ' אהרון קליימן: השתלבות מלחמות-העל במלחמות מאז 1945

16:45 הפסקה

17:15 מושב שלישי: מלחמות במזרח התיכון

יו"ר: פרופ' סטיוארט כהן

ד"ר אפרים קארש: מלחמת איראן עיראק

ד"ר יעקב בר-סימן-טוב: מלחמות ישראל כתוצר של מלחמות מוגבלות

ד"ר שמואל סנדלר: [illegible]

יום ד', כ"א באייר תשמ"ז, 20 במאי 1987

בבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, תל-אביב.

יום עיון בנושא:

אמנות יוון הקלאסית

במעמד כבוד השגריר עמנואל ניקס

הנציג הדיפלומטי של יוון

יום העיון יתקיים לרגל הופעת הספר

"אמנות יוון העתיקה" מאת: דרורה בהר"ל בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

15:00 יו"ר: פרופ' בנימין שימרון

דברי ברכה:

כבוד שגריר יוון עמנואל ניקס

פרופ' אברהם גינזבורג

פרופ' אשר עובדיה: "מהות האמנות היוונית הקלאסית"

הרצאה בליווי שקופיות

הקרנת הסרט: "המקדש היווני"

16:45 הפסקה

17:00 ד"ר משה פישר: "אמנים ואמנות"

הרצאה בליווי שקופיות

יום ד', כ"א באייר תשמ"ז, 20 במאי 1987

יום עיון בנושא:

שאלת הזהות בספרות העברית

בבית התפוצות, רח' קלאוזנר, רמת-אביב.

9:00 מושב ראשון - יו"ר: פרופ' הלל ויס

ד"ר אורציון ברתנא: שאלת הזהות - נקודת מוצא או נקודת סיום?

פרופ' נתן שחם: [illegible]

ד"ר אבינעם ברשאי: [illegible]

ד"ר בועז ערפלי: [illegible]

11:30 הפסקה

12:00 מושב שני - יו"ר: ד"ר מרית ערן

פרופ' הלל וייס: חלוש לנצח - בעילבוד הזהות היהודית-ישראלית

ד"ר גבריאל מוקד: המצב הישראלי בסיפורת דור המדינה.

מר יוסף אורן: גלגולי הזהות ומשבר בסיפורת דור המדינה.

יום ה', כ"א באייר תשמ"ז, 21 במאי 1987

בבית התפוצות, רח' קלאוזנר, רמת-אביב.

יום עיון בנושא:

דת ואמונה בשואה ולאחריה

9:30 מושב ראשון - יו"ר: פרופ' חיים שטיין

ד"ר דן מכמן: בעיות מתודולוגיות בחקר החיים הדתיים בתקופת השואה

ד"ר יהודה בן-אבנר: אורתודוכסים וליברלים בגרמניה בשנות ה-30

ד"ר יצחק ארד: חיים דתיים במחנות הריכוז

מר אפרים זרוף: פעולות הצלה של גורמים דתיים בעולם החופשי

11:30 הפסקה

12:00 מושב שני - יו"ר: פרופ' פנחס פלאי

ד"ר גדוד באומל: הדימוי היהודי לאחר השואה והתמודדותם בתפילה ובאידיאולוגיה

ד"ר פסח שינדלר: המתח בין תיאולוגיה פלורליסטית וסובלנית בתוך השואה

פרופ' אמיל פקנהיים: Faith in the Post-Holocaust Era (באנגלית).

יום ה', כ"א באייר תשמ"ז, 21 במאי 1987

בשעה 18:00, באולם ההרצאות,

האוניברסיטה הפתוחה, רח' קלאוזנר 16, רמת-אביב.

הרצאה בנושא:

פוליטיקה ואוניברסיטה במצרים

המרצה: פרופ' חגי ארליך.

מוצאי שבת, כ"ד באייר תשמ"ז, 23 במאי 1987

מפגש אגודת הידידים בנהריה

טל' 04-920433

הרצאה: ירושלים במאה ה-19

יוסי מלודש

הקרנת הסרט: "הצפירה" שהופק על ידי האוניברסיטה הפתוחה

כרטיסים בבית מולר, רח' סוקולוב 3, נהריה.

יום א', כ"ה באייר תשמ"ז, 24 במאי 1987

באולם ההרצאות, האוניברסיטה הפתוחה, רח' קלאוזנר 16, רמת-אביב.

יום עיון בנושא:

מהפכות: מחקר ופרשנות

15:00 פרופ' אלי בר-נביא: מהפכה: גלגולו של מושג

16:30 הפסקה

16:45 ד"ר אלון קדיש: היסטוריוגרפיה של המהפכה התעשייתית

18:15 הקרנת סרטים על המהפכות באמריקה ובצרפת

הציבור מוזמן להשתתף בהתאם לפירוט דלעיל.

★ 12,000 סטודנטים

★ 35 מרכזי לימוד בכל הארץ

★ 200 קורסים

★ הוצאה לאור של 450,000 ספרים בשנה

★ הפקת 68 סרטים מקוריים

★ שידורים בטלויזיה וברדיו

המעוניינים לארגן קבוצות הדרכה ללימודים באוניברסיטה, קבוצות לצפייה בסרטי האוניברסיטה, וסיורים באוניברסיטה ובהוצאה לאור יתקשרו לטל' 03-410751.

ניתן לרכוש את ספרי הלימוד של האוניברסיטה ב"למדא", האוניברסיטה הפתוחה, רח' קלאוזנר 16, רמת-אביב.

להשכרה:

חנות בשטח 85 מ"ר

ברח' ציקלג ת"א

(מול השוק הסיטונאי)

טלפונים,

כניסה מיידית,

חניה בשפע.

פרטים בטלפון: 03-229528

גולן מלאכת מחשבת (1977) בע"מ

הודעה על תוצאות ההנפקה

על פי תשקיף החברה מיום 29.4.87, הוצעו בדרך של מכרז ביום 6.5.87 389,000 מניות רגילות בנות .1 ש"ח ע.נ. במחיר מינימלי של 570%. במכרז שנערך ביום 6.5.87 הוגשו 681 בקשות לרכישת 1,074.851 מניות. מחיר המכרז נקבע לשער של 600% למניה. בקשות שהוגשו במחיר הגבוה ממחיר זה נענו במלואן ולמבקשים במחיר ההנפקה הוקצו 3.624% מבקשתם (מעוגל לש"ח ע.נ. הקרוב). במחירים שמעל מחיר ההנפקה הוגשו 353 בקשות לרכישת 372.761 מניות. במחיר ההנפקה הוגשו 246 בקשות לרכישת 448,461 מניות.

חדש

טייסט אוף סצ'ואן

עכשיו גם בסקאלה

מרמורק 10 מול היכל התרבות

טל: 225007, 246000

שריקה באפילה / גדעון סאמט

רוסים בלוד: משגעים אותם

בלאס: בעקבות הזמן האבוד

בטהובן: כמו בימיו

הניחוש הנכון: לא יקרה כלום

הכל הליכוד מוכן לעשות כדי שלא יהיה הסדר. את האמירה האכזרית הזאת מותר להביע לאחר שראינו את הפאניקה שאחזה באנשיו כאשר נדמה לפתע שיש אפשרות, רחוקה ככל שתהיה, שמישהו יזוז לקראת כנ"ס. הם הדליפו כל פיסת נייר הנאית שהגיעה לידיהם. הם הסכיצו את שמעון פרס כאילו היה בוגד במולדת. הם בהיסטריית־אנטי־הסדר.

כל הנימוקים שהביאו אינם חשובים כמו הנימוק שאף אחד מהם אינו משמיע בפה מלא: שום הסדר לא בא בחשבון בעיני הליכוד כיוון ששום ויתור לא מקובל עליו ביהודה ושומרון. אבל למרות מה שזה אומר על המידה שבה אנו יכולים לסמוך על הליכוד כשמדובר בסיכויי מו"מ עם חוסיין והפלשתינאים, אני מציע לצופי הפיצוץ לבינתיים להתאזר בסבלנות. הניחוש הנכון הוא שהממשלה הזאת לא נופלת בינתיים: שאין בחירות באחורי האופק ושאין גם שום ועידה בינלאומית בעתיד הנראה לעין.

זה הולך להיות כך: הליכוד ינסה להרוויח זמן. בישיבת הממשלה הבאה הוא יתבע תנאים מוסכמים לתהליך ההידברות: לא אש"ף; מו"מ ישיר ללא התערבות הוועידה הבינלאומית, בהבטחה נשיאותית אמריקאית: איחזרה לקווי '67.

גם את זה הליכוד בקושי יכול לבלוע, אבל מה כבר עבר. עוד שבוע ופרס עומד לנסוע לוואשינגטון. במצב כזה לא מפרצים ממשלות. באוה"ב פרס יקבל הבהרות שמהן יחזור ארצה: שר החוץ שולץ יבוא לאיזור בעקבותיו.

אני טוען שאנחנו כבר ביוני. עד אז אלוהים גדול. לכן אם חוסיין לא יחזיק מעמד מול פצצ־לות הסיבול של הליכוד, המתנה הלאומי יימצא במצב לא רע. כלומר, לא רע בשבילו, לא רע בשבילה: תורא מכל הוא ששיפור במצבו של הליכוד מותנה בחיסול הסיכוי הממשי למו"מ על הסדר.

מריבת הלא־יוצלחים

גם מי ששבע סיפורי־כשלונות של משרד הקליטה והסוכנות יתרשם מחדש משיאי הלא־יוצלחות שאליהם מגיעים המוסדות האלה בקליטת יהודי ברית־המועצות. אני מתעניין זה מכבר בבזיונות הקליטה כבתופעה ספרותית. כמו המוות שנגזר עליה בידי יוצר העלילה להיות. יקרה מה שיקרה, תמיד מסומבכת וחדלת־אישים. כך מצליחים השניים להיכשל, בווירטואוזיות ממש, בכל פעולת קליטה כמעט.

הנה מתחילים לצאת עולים מבריה"מ במספרים גדלים. 300 בפברואר, 500 במארס, 700 באפריל, החודש — אומרים לי — ייצאו כנראה כאלף. רק כרבע מגיעים הנה. אבל גם זה יותר מדי בשביל המשרד של יעקב צור.

השר הזה, עם לשונו המתלצת ואף הבנאלית להחריד והריית השגיאות, עמד בראש מסע קליטה, אחד המביישים אי־פעם, זה של יהודי אתיופיה, שהחל כמבצע מפואר ונמשך פה כשער רווחה. עכשיו הוא מנצח, יחד עם ראש מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות, חיים אהרון, על סדרה לאחראות של שיבושים בקליטת הרוסים.

למה הם מהללים כל־כך?

שאלתי את עצמי לא פעם איך זה שביקורות המוסיקה אצלנו, בחברה הידועה הרי בהשתלחותה האכזרית על כל דבר, הן נופת־צופים שכזה. התיאטרון יוצא כלי חרף בשן ועין. מציירים עושים המבקרים סחבות. בביקורות המוסיקה הסופרלאטיווים נשפכים כצלילי נבל.

"מה נותר לי לומר כדי לשבח את שלישית צוקנג'", כותב המבקר של "דבר" על האמנים האורחים. לאחר השתפכותו באר־מת נותר מעט מאוד: "חוויה מושלמת. . . רמה שאין למעלה ממנה. . . תנופת־נעורים עם בשלות אומנותית". ועל הפסנתרן ראדו לופו כתב נתן מישורי ב"הארץ" לא פחות כאשר זה, ש"דרכו חלפה היצירה ישר משמים. מוסיקאליות מושלמת, מוצארטית, נכונה כאן ואין אנו זוכרים כמותה". אפילו משגים קטנים מתקבלים באהבה שהרי "דווקא הם הוסיפו לעינוג השמיימי הנדיר את מימד האנושיות, את הכאב שבעונג".

יש משהו כל־כך מרגיע בטקסטים האלה. אני קורא אותם לפעמים, כפי שאני מאזין ל"קול המוסיקה", כדי להרגיע משאון הסביבה; מהמולת ההשמצות החזונת. כלקוח נאמן של מישורי, הרי גולומב, אודי אפשטיין ואורנה לנגר ב"הארץ", הגעתי מזמן למסקנה הפרדוקסאלית שהסיבה העיקרית למתיקות הביקורות היא, כמובן, העובדה שבמוסיקה — בניגוד לרוב שאר התחומים — ...כללים ברורים וקשיחים.

אי אפשר לנגן מוסיקה קלאסית ברשלנות מבלי שהדבר יצרום עד לב השמיים. כל חובבן יקפוץ ויתפוש בזיוף. לכן נשמר בקהיליה המוסיקאלית — בניגוד כזה לרוב השאר — אתוס כבוד גדול הנדיר לדיוק, לביצוע המתקרב לשלמות. יש כידוע מבצעים שמסיטים לנגן מאחרים, אבל גם המותחים שבהם אינם יורדים מתחת לרמה מקובלת על הדעת. שהרי אחרת — בניגוד לפוליטיקאים או לעיתונאים, למשל — לא היו זוכים כלל להישמע באוזני הבמה.

כך קורה שהמוסיקה וביצועיה הם חלקת אלוהים הקטנה של טוהר המעשה ועילוי הרמה. לכן אני נמשך שוב ושוב אל הביקורות שמעלות את זה על נס גבוה. אבל לא רק נחת יש בהן. הן גורמות, כמובן, גם רוגז גדול: הן מבליטות בחברה את הנעבעכיות הפושה בתחומים אחרים כה רבים, את הזלזול בכללים, את היעדר החתירה לשלמות, את השדות הפרוצים האלה לאלתורים נתונים.

איפה עוד יש לך קני־מידה של הצטיינות, או מסורת כה משלהבת של ביצוע, המדייקית, ממש כמו בימי בטהובן, אל אותו תו־השערה?

חסר לנו עוד שגורבצ'וב ייעתר לקריאות הנרגשות של צור לפתוח לרבבות את שערי בריה"מ.

השעון האחר של דוד בלאס

איני בטוח מדוע נזכרתי השבוע שוב בדוד בלאס. נדמה לי שזה היה כאשר שמעון פרס אמר שאם לא נזדרז יאזל הזמן לתהליך השלום. האיש, שהגיח לזמן מה מהכלא אל הכותרות בגלל השעון שנתן במתנה לראש הממשלה לשעבר, יושב במעצר עד תום ההליכים כבר שנה. שעון־הצדק שלו מפגר מאוד. הוא לא הטיפוס שלי. אבל זה בלתי־נסבל.

אם מטרת המעצר הממושך למנוע ממנו להשפיע על עדים, הרי כבר ראינו שכאשר הוא רוצה בקשר אל העולם החיצון, כתלי בית־המעצר אינם אוטמים בפניו את פרצי המידע אל התקשורת. המחשבה שאדם יכול להיות חשוד — ולכן, כמובן, חף מפשע עד שלא יוכח אחרת — ולהיכלא לתקופה ארוכה כל־כך לפני שנגזר דינו, היא מצמררת.

שר המשפטים, משפטן קטן מאוד אם גם מומחה־לעת־מצוא במערכת המשפט הכליאה בצרפת, מוציא את נשמתו על הגנת זכויותיו המפוקפקות של הפושע המורשע ויליאם נקש. כליאה של חשודים לתקופות כה ארוכות כאן לא מזיזה לו כנראה. לעומת זאת, הוא היה בין הדוחפים הראשיים למניעת פרסום שמו של חשוד עד להגשת כתב אישום נגדו. ההצעה המופרכת לא עברה. במקרה בלאס למשל היא היתה גורמת את האבסורד של סודיות בלתי־אפשרית למשך חודשים ארוכים עד שהוגש נגדו כתב האישום.

אבל שריר, שתמך בהצעה מכוח ניסיון אישי מר של פרסומים כרבר חשדות נגדו, מתרגש כנראה פחות משלילה מלאה של חופש האזרח: לרוח על השדות — לא לכלוא אדם לשנה בלי הרשעה — מילא, מכונת הצדק לא רק טוחנת לאט. לפעמים היא עלולה לטחון אותך כהוגן.

שאלות לבלבול הפסימיסטים

יש חדשות טובות, ואם איננו מגלים אותן בינות לשערוריות הרציחות והישום הגזרות למיניהן ומבעד לעשן המבגאלים, הרי זה כיוון שהן חבויות בסטאטיסטיקה.

מהסוציולוג פרופ' עוזר שילד שמעתי באחרונה תשובות קצת מפתיעות על שאלות אחדות שניסח כדי לבלבל את הפסימיסטים:

1. ב־1975 בוצעו בישראל כ־12,500 פשעים אלימים. מאז גדלה האוכלוסיה בערך ב־20%. איך השתנה מספר הפשעים האלימים? ירד ב־20%/ נשאר קבוע/ עלה ב־20%/ עלה ב־40%.

2. לפני 25 שנה היו 6"ר כלי־רכב מעורבים בתאונות עם נפגעים על כל מיליון ק"מ נסיעה. מהו המספר היום? 1"ר/ 2/ 4"ר/ 5/ 7/ 8/ 10"ר/ 11.

3. ב־1950 יצאו את הארץ 30,000 תושבים וחזרו רק 20,000, שיעור ירידה של כשמונה פרומיל מהאוכלוסיה. אחרי מלחמת ששת הימים היה עודף היוצאים נמוך: ב־1970, למשל, השיעור היה רק 2.8 פרומיל. מה היה עודף־היוצאים הממוצע יחסית לגודל האוכלוסיה, בשנים 1981־1985? שלושה פרומיל/ חמישה/ שבעה/ אחד־עשר.

כצפוי מן הפתיחה, התשובה הראשונה בכל שאלה היא הנכונה.

שילד אומר שהמצב בתחומים רבים טוב מכפי שנדמה בהיסטריה המקובלת אצלנו. אבל יש אחד, שבו המגמה גרועה באופן מדאיג. הנה עוד שתי שאלות, תזכורת לתגיעות המיעוט:

1. באיזו מידה עלה באוניברסיטאות שיעור הסטודנטים ממוצא אשכנזי בגילים הרלוואנטיים על שיעור יוצאי עדות המזרח? פי שניים/ פי שניים וחצי/ פי שלושה/ פי ארבעה או יותר.

2. מתוך עולי אסיה־אפריקה המועסקים בכוח העבודה, רק 18% נמצאים במקצועות אקדמיים, חופשיים־טכניים או בתפקידי ניהול. מקרב עולי אירופה אמריקה, 39% נמצאים במשלחי־יד אלה. הפער הבין־עדתי בדור העולים הוא איפוא 21%. מה הפער בין אשכנזים ילידי הארץ ומזרחיים ילידי הארץ? 10%/ 15%/ 20%/ 30% או יותר.

הפעם, אומר פרופ' שילד, התשובה האחרונה היא הנכונה על השאלה הראשונה. ומה שגרוע מזה — גם על השנייה.

הם באים הנה, לנמל התעופה בן־גוריון, לאחר טלטולי־דרך הנמשכים שתי יממות רצופות. לא כל המטפלים ברישומם דוברים רוסית. אחרים, מתורגמנים קשישים, יודעים רוסית. אבל מתקשים לתרגם מעברית את שאלות הפקידים הרושמים. במקום לשלוח את העולים לדרכם, מבלבלים להם את המוח, ליד מסופי־רישום ממוחשבים, בשאלות מיותרות שאפשר לדחות ביומיים־שלושה עד לאחר הגיעם למרכז הקליטה. דחוף להם לדעת, למשל, מה שם הסבא ומאיפה בא.

מנכ"ל משרד הקליטה, מאיר שמיר, אומר שהוא מכיר את "הפולקלור הזה" של הגזמה על מחדלי הקליטה. אבל די בשיחה קצרה אתו כדי להבין שמשרדו עשה זאת שוב: הצליח, בעקביות ספרותית, לשרטט פעם נוספת את דיוקנו של הקולט הכושל. הוא מסביר שחלק מהמסייעים בקליטה בלוד הם מתורגמנים קשישים שאולי צריך באמת להחליפם. אבל "לא נעים"; שבמקום דמי־כיס מגוחכים של עשרים שקל ליום למשך ימים אחדים יתנו לעולים דמי־מחיה לחודש מראש. האם זה לא נעשה עד כה, הזמן שמיר, האשם הוא בסוכנות, שהיא מקור הכסף. ועמידר האשמה במחסור הגדול בדירות.

הסיפור הזה של מריבת הלא־יוצלחים משרד קליטה/סוכנות ישן כמו הגלות. אבל מעכשיו — אומר לי שמיר ומעליב אותי בכך, משל הייתי פתי — הם יתגברו על קשיי־התיאום ויעבדו יפה ביחד. ומלבד זה, אי־אפשר תמיד לגמור את הקליטה במהירות כאשר העולים מתווכחים על מקום היעד שלהם. הוא מסביר בכך את סבלם של 41 עולים שבאו בערב יום העצמאות וישבו בלוד, על נשיהם וטפם, מבוקר עד לילה.

הצעת רכש מטעם

"רסקו" חברה להתישבות חקלאית ועירונית בע"מ

בענין מניות

"ערד" השקעות ופיתוח תעשיה בע"מ

"רסקו" חברה להתישבות חקלאית ועירונית בע"מ (להלן: "הרוכש") מזמינה בזה את בעלי המניות של "ערד" השקעות ופיתוח תעשיה בע"מ (להלן: "החברה") להציע למכור לה עד 10.160.000 מניות רגילות של החברה בנות 0.003 שקל חדש ערך נקוב כל אחת (להלן: "המניות") המניות בבעלותם והרשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ (להלן: "הבורסה") והכל לפי התנאים המפורטים בהזמנה זו כדלהלן:

1. המחיר שישלם הרוכש עבור כל שקל חדש ע.נ. מניות יהיה 19.45 שקלים חדשים (1945%).
2. הזמנה זו תעמוד בתוקפה עד ליום 29 במאי 1987 שעה 12.30 (להלן: "מועד הפקיעה"). הרוכש רשאי להאריך את מועד הפקיעה. אולם הרוכש לא יהיה רשאי להקדים את מועד הפקיעה.
3. על המניות שתוצענה להיות עם הצעתן חופשיות מכל שעבוד, עיקול, חוב או זכויות צד ג' כלשהן.
4. על כל בעל מניות המציע למכור לרוכש את מניותיו בהתאם לתנאי הזמנה זו לקיים את התנאים המצטברים להלן:
(א) ליתן לרוכש באמצעות בנק הספנות לישראל בע"מ (להלן: הבנק המרכזי) בכל יום עסקים מיום 8.5.87 עד למועד הפקיעה הצעה בכתב למכירת מניותיו (להלן: "ההצעה") באמצעות בנק הספנות לישראל בע"מ או באמצעות חברים אחרים בבורסה. כל הצעה תוגש לבנק הספנות מרח' אחד העם תל אביב במישרין או באמצעות חברים אחרים בבורסה כאמור לעיל. כל הצעה שתתקבל על ידי חבר בורסה לאחר שעה 12.30 תחשב כאילו התקבלה ביום העסקים שלאחר מכן.
(ב) ההצעה תחתם על ידי בעל המניות באופן אישי או תחתם בשמו על ידי חבר בורסה אשר הינו בעל יפוי כח לבצע פעולות בניירות ערך של אותו בעל מניות. ההצעה תפרט את סך כל המניות המוצעות בבעלותו של בעל המניות.
(ג) ההצעה שתגיע לרוכש לאחר מועד הפקיעה לא תיענה.
5. בעל מניות אשר נתן הצעה בכתב למכור מניות כאמור בסעיף 4 לעיל לא יוכל לחזור בו מהצעתו.
6. (א) הרוכש מתחייב לקבל את הצעתם של כל בעלי המניות שעמדו בתנאים המפורטים לעיל, ולרכוש מכל אחד מהם 50% מכמות המניות שבבעלותו של אותו בעל המניות (לא ירכשו שברי מניות).
(ב) הצעה זו אינה מופנית לכל אדם או תאגיד שהינו בעל ענין במישרין או בעקיפין ברוכש, או בחברה.
7. התשלום עבור המניות הנרכשות בהתאם לתנאי הזמנה זו בניכוי העמלות המקובלות בגין מכירה, ייעשה ביום קבלת ההצעה על ידי הרוכש כאמור בסעיף 4 לעיל ולאחר העברת המניות הנרכשות לרוכש כשהן נקיות מכל שעבוד, עיקול, חוב או זכויות צד ג' כלשהן.
8. התשלום יבוצע על ידי העברת תמורתן של המניות הנרכשות לחבר הבורסה באמצעותו נמסרה ההצעה. הרוכש יצא ידי חובתו עם העברת התמורה לאותו חבר בורסה.
9. למען הסר ספק, העברת המניות לרוכש היא תנאי מוקדם לתשלום התמורה על ידי הרוכש.
10. הרוכש יהא זכאי לכל זכות או טובת הנאה בגין המניות החל מיום רכישתן, לרבות דיבידנד, חלוקת מניות הטבה או הנפקת זכויות.
11. **הרוכש מתחייב שעד לתום מועד הפקיעה לא יבצע עיסקאות במניות החברה במישרין או בעקיפין.**
12. הרוכש רשאי לשנות תנאי הזמנה זו ובלבד שיקבל לכך את אישור הבורסה.
13. הדין החל על הצעת רכש זו הינו הדין הישראלי.
14. החברה הינה חברה בת של הרוכש, אשר מחזיק, במישרין ובאמצעות חברות בנות כ־62% מהון המניות המונפק של החברה.
15. אם יוצעו לרוכש כל המניות שהציבור רשאי להציע למכירה עפ"י הצעת רכש זו, אזי יחזיק הרוכש כ־78% ממניות החברה ובמקרה כזה, במידה והרוכש ידרש ע"י הבורסה לעשות כן, ימכור הרוכש חלק מאחזקותיו בחברה וזאת לשם הבטחת פיזור נאות ומסחר תקין במניות החברה.
16. הצעת רכש זו מופנית לציבור בעלי מניות ערד בהתאם לדרישות הבורסה בהמשך למתואר שפורסם ביום 25.6.86 ע"י רסקו, ישרס ועירד.
17. **הבורסה אישרה הצעה זו ביום 15.4.87 ואין באישורה משום אימות הפרטים המובאים בהצעת הרכש או אישור מהימנותם או שלמותם ואין באישור האמור משום הבעת דעה על טיבם של ניירות הערך שרכישתם מתבקשת ועל טיב ההערכה הכלכלית שנעשתה בקשר להצעה זו.**

"רסקו" חברה להתישבות חקלאית ועירונית בע"מ

כספת / נחמיה שטרסלר, אריה לביא, יונתן שרמן

שיעור בשיווק מאת ארמונד ביטון

כשפרסמו המודעות הגדולות, בראשונה, הובטח בהן ש"אופנת מרקורי" תיתן לכל מי שייכנס בשעריה תווי־קניה בסך 300 שקל, וגם הלוואה באותו הסכום. את 600 השקל יחזיר הלקוח ב־3 תשלומים חודשיים, 200 שקל האחד.

המודעות עשו את הרעש הצפוי. והכלכלנים יצאו חוצפים כדי לחשב את אחוז ההנחה הגלומה בהצעה המהפכנית. היו אפילו בנקאים שהתקשרו בדאגה לארמונד ביטון — יזם המבצע — ושאלו אותו, ספק בצחוק ספק ברצינות, אם הוא מתכוון להתחרות בהם במתן אשראי.

אולם, לא חלף שבוע וביטון יצא בסדרת מודעות נוספת. שם הציע לרכוש את מוצרי "אופנת מרקורי" ב־5 תשלומים חודשיים, לא הלוואות ולא בטיח. או איפה הטריק?

מתברר שביטון פירסם את המודעה הראשונה כ"טיזר" בלי בה. כדי למשוך את העין הציבורית, להיכנס לתודעה, לעשות גלים, אך הוא התכוון שהלקוחות יקנו את המוצרים לפי ההצעה שבמודעה השנייה.

שאלנו איך ידעת שהלקוחות יעדיפו את ההצעה השנייה? "פשוט מאוד", ענה ביטון, "הלקוחות לא אוהבים להחזיר 200 שקל לחודש. זה הרבה מדי. לעומת זאת, בתוכנית השניה ההחזר הוא הגיוני יותר: 60 שקל לחודש, על קניה של 300 שקל".

כדי לסגור את הסיפור מכל צדדיו בידרנו את מתח הרווחים של יצרני האופנה. ומתברר כך: כאשר הם מייצרים בעצמם את המוצרים, מתח הרווחים הוא 50%. כאשר הם מוכרים מוצרים מיובאים, מתח הרווחים הוא 33%.

ההנחה שנותן ביטון לפי ההצעה שבמודעה השניה היא כ־10%.

שיעור בחוזים מאת יגאל ארנון

ארנון: לא מודאג

במסיבת העיתונאים השנתית של הבנק הבינלאומי, שאלו העיתונאים שאלה מטרימת בנושא השכר. לגבי נתון שנראה היה כלא־ברור. אנשי הבנק התקשו בתחילה לענות, אך היו"ר, עו"ד יגאל ארנון, לא נראה מודאג במיוחד. הוא אמר: "נבדוק, ונאמר לכם מאוחר יותר".

אחר־כך הסביר: "תמיד במשא־ומתן או בחתימת חוזה, רצוי דווקא שאיזה סעיף יונסח באופן לא־ברור. או אפילו שיהיה לא־מדויק.

ואז, כשהצד השני מגלה את הטעות ומכניס תיקון, יש לו סיפוק כל־כך גדול, עד שהוא שוכח את העיקר שבחוזה — וכך מרוויחים".

ניתן להוזיל את ביטוח הדירה

ההוראות החדשות של המפקח על הביטוח מקטינות מאוד את שיקול־הדעת של סוכני הביטוח בכל הקשור להנחות הניתנות למבוטחים. אבל קיימת אפשרות להוזיל את עלות ביטוח הרכוש.

הוזלת עלות הביטוח מתאפשרת על־ידי הגדלת ההשתתפות העצמית. כך שהיא לא תכסה את התביעות הקטנות עד לסכומים של כמה מאות שקלים.

חברות הביטוח מנסות לעודד דווקא השתתפות עצמית גבוהה, כדי להימנע מתביעות קטנות וטורדניות. וכך תיתבע חברת הביטוח רק במקרים של נזקים כבדים דוגמת פריצה או שריפה.

הגדלת ההשתתפות העצמית לסכום של 800 שקל עשויה להקטין את עלות הביטוח ב־50% בפוליסה לביטוח דירה סטנדרטית.

אפשר לקזז הפסד מהשכרת בניין

נציבות מס הכנסה אימצה באחרונה גישה ליבראלית בנושא קיזוז הפסד הנובע מהשכרת בניין וקבעה, כי בתנאים מסוימים ניתן לקזז את ההפסד.

פרשנות זו היא לכאורה בניגוד ללשונו של סעיף 8(ד) להוראת השעה, הקובע כי ייראו את התוספת בשל האינפלציה כהכנסה מעסק ולכן, לכאורה, נישום שכל פעולתו היא החזקת מקרקעין השכרתם, לא יוכל לקזז את ההפסד מהשכרת בניין כמול התוספת בשל האינפלציה.

הנציבות החליטה להקל על ציבור מחזיקי המקרקעין להשכרה ולאפשר להם לקזז את הפסדיהם גם כנגד הסכום המתווסף להכנסות, אשר מוגדרות כתוספת בשל האינפלציה ובכך לאפשר קיזוז מהיר יותר של הפסדים.

זול יותר לשכור בארץ

ככל שמתקרבת עונת הקיץ, גדל גם הביקוש לשירותי תיירות ובכלל זה שכירות רכב בחו"ל.

החברות הבינלאומיות להשכרת רכב מציעות כיום הצעות מפתות לשכירת רכב בחו"ל, כאשר ההזמנה מתבצעת בארץ.

יש אפשרות לשלם חלק מהמחיר בארץ וחלק בחו"ל, או כולו בארץ או כולו בחו"ל. אבל הנקודה המעניינת היא, שניתן לחסוך כסף רב על־ידי הזמנת הרכב בארץ ותשלום בעבורו בישראל, במטבע מקומי.

כך, לדוגמה, שכירת רכב מקבוצה א' בחברת "הרץ" לשבוע בגרמניה תעלה בגרמניה 56 מרק ליום בתוספת המע"מ הגרמני, תוך הגבלת מספר הקילומטרים. אותה הזמנה המשולמת מראש בארץ תהיה ללא הגבלת קילומטרים, ותעלה רק 36 מרק ליום ועוד היטל בשיעור של 15%. החיסכון משמעותי.

לקוח בבנק: מחיר הכבוד

משיכת־יתר — לבדוק לפני שלוקחים

הבנקים, מנימוקים טובים שלהם ולאו דווקא מתוך דאגה לך, מציעים כיום לציבור הרחב אפשרויות מגוונות ביותר למשיכת־יתר. עד לפני חודשים מספר ניתן היה לקבל בבנקים משיכת־יתר של עד 2,000־3,000 שקל וכל משיכה מעבר לסכומים אלה, הוגדרה כחריגה.

בינתיים הגדילו הבנקים את סכומי משיכת־היתר במידה משמעותית מאוד. בל"ל מציע את האשראי הנוסף דרך כרטיס האשראי, דיסקונט — דרך חשבון נפרד בשם אקסטרה פלוס, הפועלים מאפשר למשוך את הכסף דרך החשבון הרגיל. שם ניתן לך לקבל (אם יש לך בטחונות הולמים) סכומים של 100 אלף שקל ואף יותר.

האשראי הזה לא מוצע במחיר זול, כפי שניתן אולי לחשוב. הריבית נעה בין 3%־5% לחודש. זו ריבית גבוהה מאוד, במיוחד כאשר האינפלציה הצפויה בחודשים הקרובים היא 1%־1.5% לחודש. כדי לסבר את האוזן, מרבית הרווחים של הבנקים בשנת 1986 וברבעון הראשון של 1987 היו מאשראי זה, המוגדר כאשראי חופשי בשקלים. על כך אמר לנו מי שהיה משנה לנגיד בנק ישראל: יש לבדוק איך מרווח צר של 10% נותן לבנקים 60% מהרווחים שלהם. זה לא־נורמלי.

איך ליבא שטיחי רגליים

בחודשים האחרונים נוצר בארץ מחסור בשטיחים לניגוב רגליים, אותם נהוג להניח לפני דלת הכניסה. אולי בגלל החורף הגשום והבוץ הרב שהביא לבלאי של השטיחים.

המקור הזול ביותר למוצר זה היא סין העממית. יבואנים ששמעו על הפירסומים בדבר "התחממות" היחסים עם סין, מיהרו להגיש בקשות יבוא למשרד התעשיה והמסחר. אך להפתעתם נוכחו לדעת כי בתחום זה עדיין לא חלה הפשרה וכי המשרד אינו מאפשר יבוא.

היבואנים משכו כתפיים ופנו למקומות אחרים. נקל לשער את ההפתעה כאשר לפני שבועות מספר הופיעו בשוק שטיחים באים חולים יחסית. מקורם... ניחשתם: סין העממית. בירור קצר גילה, כי שטיחי הרגליים האלה יובאו באמצעות יבואנים ערבים מירושלים המזרחית ומהשטחים.

היבואנים פנו בקובלנה למשרד התעשיה והמסחר על האפליה הלאומית, והתברר כי למשרד הוגשה בקשה ליבא... שטיחי־תפילה מסין, כאלה הדרושים למוסלמים כדי להקל עליהם להתפלל בכריעה, 3 פעמים ביום. לכיוון מכה. הם אף איימו כי אם יסרב המשרד לאשר את הבקשה, יפנו לוועדה לזכויות האדם של האו"ם. כאשר גם המנשל הצבאי התערב, אושר היבוא — ואלה הם שטיחי הרגליים שאפשר למצוא כיום בפתחי הבתים בחולון, בבת־ים ובתל־אביב.

ספרים חדשים בהוצאת שוקן

שירי ירושלים
מאת **יהודה עמיחי**
מהדורה מיוחדת, דו־לשונית עברית אנגלית, מקור ותרגום זה מול זה, בפורמט אלבומי מלווה צילומים, מאת עליזה אורבך, במלאת עשרים שנה לאיחוד העיר.

מלחמת סוף העולם
מאת **מריו ורגס יוסה**
הסופר הפרואני הנודע, מענקי הספרות הדרום־אמריקאית, מעפיל בספר זה לאחד משיאי יצירתו, בהעלותו דרמה היסטורית המתחוללת בברזיל של שלהי המאה ה־19. זהו רומן מרתק, רחב יריעה, המפיח רוח חיים במשיחיות המהפכנית השלטת באמריקה הלטינית עד היום הזה.

קנאת דוד
הקרקע הבוער
מאת **שבתי טבת**
כרך שלישי של הביוגרפיה המקיפה ביותר של דוד בן גוריון, הדן בשנים 1933-1943.

ספרי ילדים

ענק האדמה
מאת **חיה שנהב**
מחברת מיץ פטל בספר חדש, על הילד שראה "מישהו מחייך בשדות". לגיל הגן.
איורים: יוני בן־שלום

הביצה היפה ביותר בעולם
כתב וצייר: הלמה היינה, תרגם: יהודה עמיחי
אגדה מופלאה, מוסר השכל בציזה, מסופרת לילדים במלים ובצבע. לגיל הרך.

ש

הוצאת שוקן/ירושלים ותל־אביב

מכרז למכירת מכוניות

חשב

סובארו 1300
שנת ייצור: 1982, מס' רישוי: 82־562־20
את המכונית ניתן לראות ברחוב אברבנאל 30 (לונדון מיניסטור) כניסה א' קומה ב' (משרדי חשב).
הצעה בצירוף שיק בנקאי על סך 10% מערך ההצעה יש להמציא למשרדי החברה עד לתאריך 18/5/87 שעה 10.00 בבוקר.
הקונה יעביר את המכונית על שמו ועל חשבונו ביום הקניה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

רשות שדות התעופה בישראל

רשות שדות התעופה
נמל התעופה בן גוריון

הודעה לציבור המבקרים
מגרשי החניה בנתב"ג מופעלים לצורך חניה קצרה עד 24 שעות רצופות בלבד.
לנוחיות המשתמשים ניתן להסדיר חניה ממושכת העולה על יממה — ע"י פניה למשרד החניון.
רכב החונה מעל תקופה של 24 שעות וחנייה ממושכת העולה על יממה אחת לא הוסדרה מראש —
יגרר
הפעלת המגרש (כולל גרירת הרכב) הינה — עפ"י כללי רשות שדות התעופה (העמדת כלי רכב וחנייתו בנתב"ג — תשמ"ד 1984).

"לא מכרת
לא שילמת"
"לוח העיר"
"פרסום און"
885־885

תיקון
בהודעה על אסיפה כללית של חברת סהר אחזקות (1967) בע"מ מיום 7.5.87 נפלה טעות דפוס
ולהלן הפרסום הנכון:

סהר החזקות (1967) בע"מ

אסיפה כללית של בעלי המניות

ניתנת בזה הודעה, לכל בעלי המניות של החברה, בדבר כינוסה של אסיפה כללית של החברה ביום חמישי ה־28.5.87 בשעה 09.00 במשרדי החברה בנין יהודה 23 תל־אביב. ולכל אסיפה נידחת של אחריה.
על סדר יומה של האסיפה קבלת החלטות רגילות והחלטות מיוחדות כדלקמן:

החלטות רגילות
1. אישור דוח המנהלים המאזן ודוח רווח והפסד שנתיים מתואמים (מבוקרים) ל־31.12.86
2. בחירת חברי הדירקטוריון וקביעת שכרם.
3. מינוי רואה חשבון
4. שונות.

החלטות מיוחדות
1. לקבל את המלצת דירקטוריון החברה בדבר שינוי תקנה 5 (ג) לתקנון ההתאגדות של החברה: בכך שהתקנה האמורה תוחלף בתקנה הבאה: "כל מניה רגילה בת 0.005 ש"ח תזכה את המחזיק בה ל־5 קולות בהצבעה בקלפי".
2. לקבל המלצת דירקטוריון החברה בדבר הגדלת ההון הרשום של החברה ב־8,000,000 ש"ח מ 2,000,000 ש"ח ל־10,000,000 ש"ח זאת על ידי יצירת:
3,200,000,000 מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח כ"א
960,000,000 מניות רגילות בנות 0.005 ש"ח כ"א.
המניות הרגילות החדשות תהיינה שוות בזכויותיהן למניות הרגילות הקיימות בחברה.
3. לקבל המלצת דירקטוריון החברה בדבר יצירת קרן הון שמקורה בערך המותאם של נכסי החברה כפי שמופיע במאזן החברה ליום 31.12.86 אשר ערוך על־פי גלוי דעת 36 של לשכת רו"ח בישראל ולחלק מקרן זו 2000% מניות הטבה.

כל בעל מניות רשאי להצביע באופן אישי או ע"י בא כ"ח.
כתב מינוי בא כ"ח. ויפוי כח יהיו תקפים רק אם יופקדו בידי מזכיר החברה במשרדה הרשום של החברה. רח' בן יהודה תל־אביב לפחות 24 שעות לפני מועד קיומה של האסיפה האמורה
ספר בעלי המניות של החברה יהיה סגור מ־21.5.87 ועד 28.5.87 מועד קיום האסיפה.

בפקודת הדירקטוריון
יוליאן יעקובסון
מזכיר החברה

הארץ 20.5.87

هكذا في الأصل

תרבות וספרות

יורם ברונובסקי / מכתבים מארגנטינה (א')

הלהט של בואנוס־איירס

להט כפשוטו. יום לוהט קידם את פני בירדתי מן המטוס. האני עטוף בסוודרים והמעילים של החורף לונד־דוני קשה והארוך שרק כחמש־עשרה שעות באוויר מפרידות אותי ממנו. "תוריד את הסוודר, מה אתה", מתרה בי הגברת מרתה מאילי, נציגת כנס־בורחס שאליו הוזמנתי, המקבלת את פני בשדה־התעופה ומובילה אותי אל בלוני אשר במרכז בואנוס־איירס. מין "סיכרון או טשטוש־חושים עדיין נסוך עלי בכל הדרך הארוכה משדה־התעופה אסאיזה עד העיר, מצב חלומי־אופורי לא בלתי־נעים שבו נהפכה הספרדית הפאסיווית שלי ליכולת־דיבור כמעט בלי משים, שבו, במהלך כחצי שעה אני מסגל לעצמי את עיקרי ההיכר של הגברת מאילי המקסימה (אני חושב שאני גם מתאהב בה בקלות) ובעיצומו של דבר מצב שהוא מבוא אידיאלי לימים הטרופים והחלומיים הללו שאני עתיד לבלות בבואנוס־איירס, עיר הרוחות החומות המתערבלות לכעין תוהו־ובוהו מסגנתי שהכל, העולם כולו, נבלע בתוכו תשאר הוא עצמו, חקייני לגמרי ומקורי בתכלית. עיר־היה שרי הפסיכיאטרים בה מלאות עבודה אולי יותר מבכל עיר אחרת בעולם. עיר שיש בה "כיכר פרויד" גדולה ויפה במרכזו של רובע הפאר הראשי, פאלרמו. אך אף שבין הפגישות הרבות שלי בשבוע זה של כנס־בורחס היתה לי גם פגישה עם פסיכואנאליטיקן בואנוס־איירסי טיפוסי — כלומר יהודי, כלומר חוקר־בורחס — הזמן לא הספיק להתחלתו של טיפול רציני. הטשטוש החלומי שלי הביא אותי רק עד ספו.

וכבר נחכה לי במלון נספח־התרבות שלנו בבואנוס־איירס, חביב ותרבותי באמת, המטעים באוזני את רשימת הפעילויות שלי בתחום הישראלי או היהודי, הנפרדת מן הפעולות במסגרת הכנס הבין־לאומי לכבוד בורחס. כבר ריבוי וגודש הפעילויות היעודות הללו עשוי להביא לידי קריסת איש שקט וצנוע שכמותי, ואלמלא הטשטוש הטרופי הנ"ל אפשר שהייתי מתקומם. אבל לא, אני מקבל הכל באהבה, מתמלא לפתע כגעגועים עזים לארץ דווקא, לשרב שלה והדומה משהו לשרב של שלהי מארס היורד עלי בבואנוס־איירס זו. אולי היו אלה הצלילים של העברית הישראלית שבפי הנספח, ואולי המראה התל־אביבי משהו הנשקף מחלון המלון שלי — אהבת ישראל מטושטשת גואה בי פתאום וגורמת לי לשמוח לקראת הפגישה עם הישראלים השוהים כאן למטרות שונות, ציוניות ואחרות, ואף עם הקהילה היהודית השוקקת והאדירה של העיר הזאת שבקצוי תבל (קצוי תבל? ואולי אנחנו שם, בירכתי הנשמה שלנו, הננו בקצוי תבל) שאלה גדולה שעוד אחזור אליה.

וכמובן, לא רק הלהט האקלימי מתנפל עלי מיד בשעות הראשונות בבואנוס־איירס (והנספח אומר לי שזהו בהחלט יום חם במיוחד שלא היו רבים כמותו במשך הקיץ כולו, והרי ידוע מרובנו ששלהי הקיץ קשים מן הקיץ). כדרכי אני נכנס מיד לתוך העניינים, רוכש את העיתונים הגדולים "לה נסיון" ו"אל קלרין" ופותח את הטלוויזיה בחדרי. מסתבר שהגעתי ביום דראמאטי במיוחד, של חילופי־גברי בממשלה, אלא שכל יום אחר עשוי היה להיות דראמאטי באותה מידה. ארגנטינה היא מאותן המדינות — ישראל היא עוד אחת מהן — שהדראמה שלה איננה פוסקת אף לרגע, ממחזה ומביימת את עצמה מדי שנייה, שכל האזרחים הם שחקניה וצופיה בעת ובעונה אחת. החיים הם תיאטרון המכאיב לעתים לא פחות אלא יותר מן החיים ממש, והתהייה היהודית לטראגיקומדיה הארגנטינית זו היא מין נושא כללי הבוזק להלוך של עולם — "פולי־

טיקה", "בורוגל". הכניסה כמעט חפשית ועל אחריות הנכנס בלבד.

כשאני עורך כאן את רשמי מן הביקור בארגנטינה, הרי זה כבר אחרי התקוממות הקצינים של ה־16 באפריל שהיתה שעת־מבחן לדמוקרטיה הארגנטינית ושבה הצליח הנשיא אלפונסין להתגבר על אנשי הצבא. הדמוקרטיה ניצחה, בשפת הסיסמאות המקומיות. ייתכן שעד שהדברים יודפסו תעמוד הדמוקראטיה הארגנטינית — כלומר משטרו של אלפונסין — במבחן נוסף או כמה מבחנים נוספים. כשהגעתי לבואנוס־איירס ההתקוממות היתה עוד בגדר של

בורחס: דיוקן של מקום

שלושה שבועות ויותר ויצאתי עוד קודם שהיא אירעה. אבל "הדברים הללו" הם כאן באוויר כל הזמן ויש הרגשה, כאמור, שמדי שעה יכול הכל להתפוצץ: חרב האפוקליפסה תלויה כאן מעל הראשים כל הזמן, עד שרוב הבריות הסתגלו לכך ושוב אינן מתרגשות מן החרב הזאת אלא אוכלים את הסטייקים האדירים והנפלאים שלהם, שותים את ה"סרוסה" (הבירה) בכמויות אדירות וחיים את הדראמה שלהם מתוך עצמה והיגיוניות שדומני כי עוד לא נתקלתי בכמותו. בבואנוס־איירס — הגיגה מתמרות שבמרכזה, כמרכזה ממש, בית הקברות הנהדר של לה רקולטה, שם קברי העשירים דומים לארמונות שבהם הם חיו בימי חייהם, המחשבות תחזרו אל כבודים העתיקה כדי לחפש משל לתפארת־המוות הנשקפת מהם.

הגעתי ערב בואו של יוחנן פאולוס השני ששהה

כבר בצילי, הבואנוס־איירס התקינה עצמה לקראת הכניסה האדירה. שעתיד היה לערוך בשדרות התשעה ביולי, אלה השדרות המחקות את השאנז־אליזה של פאריס — וגוברות על המקור הזה, מצליחות להיות מפוארות וכבירות ויפות מן השדרה הפאריסאית. ביום ראשון של השבוע שבו עמד האפיפיור לבוא נכנסתי, תוך שיטוטי המתמידים בעיר, לכנסייה הגדולה שבשדרות סנטה־פה. אכן, כאן היתה הפעילות הדתית־פטריוטית בעיצומה, כשתצלום גדול של האפיפיור הנושק לאדמת ארגנטינה — כלומר, לאבק שדה התעופה אסאיזה — ניצב במבואה הגדול. "לא רבים מבינינו נושקים את האדמה הזאת — הוא עושה זאת", אמר הכיתוב, כשהוא מאחד בתוכנו את הפנייה אל הרגש הדתי עם הפנייה אל הגאווה הלאומית, צירוף השמור יפה לאפיפיור עצמו מארץ־מולדתו המזרח אירופית.

ואמנם, כל הזמן אני נתקל כאן בדברים המזכירים דברים אחרים, משם, מן היבשות הישנות. מראה תל־אביבי יכול, כאמור, לקפוץ כאן לפתע נגד עיניך, אך גם מראה ניו־יורקי ומראה פאריסאי ומראה רומאי או נפוליטאני. כמובן, בואנוס־איירס היא כל אלה, צירוף כל ערי־העולם, אולי מעל לכל פאריס וניו־יורק ואולי פאלרמו (של סיציליה) ואולי גם קזבלנקה (לפי המשוער, כי לא הייתי שם). אבל אף שהכל מזכיר כאן משהו אחר, והחיקוי הוא לכאורה מוחלט ושולט בכל, עולה מתוך כל הערבוביה המקסימה הזאת מקוריות נהדרת, חד־פעמית, משהו שאין כמותו באף לא אחת מן הערים הללו. יש כאן שעון דוגמת הביג־בן בלונדון — אלא שהשעון הזה הוא כה ספרדי־ארגנטיני, כה ספציפי למקום הזה, שכל קשר בינו לבין המקור בלונדון הוא אשלייתי בלבד. עיר של פייר מנאר, מחבר של דון קיחוטה חדש. ארגנטיני בתכלית. "אנחנו, הארגנטינאים, הננו אירופאים בגלות", אמר בורחס במשפט שפעמים רבות חשבתי עליו. מה בעצם משמעותו? האם יש דבר כזה — אירופאים? באירופה עצמה מתעוררים ספקות רבים למחשבה זו. עד שאתה מגיע לידי הסברה שאירופאים הם מוצרו של הדמיון האינטלקטואלי או הפואטי בלבד, שאין כלל דבר כזה "אירופאים". אבל יש — הארגנטינאים הם אירופאים, ובורחס היה אולי צודק יותר אילו אמר פשוט "אנחנו, הארגנטינאים הננו אירופאים", אירופאים יותר מכל האירופאים ה"אמתיים". וכי איזו הגדרה אחרת תימצא לערבוביה הנהדרת, הקוסמית הזאת, של כל הלאומים וכל התרבויות? אירופה — אך אירופה מעוצמת, אדירה, משהיתה אי פעם במקורה במלוא תפארתה ויגונה.

עכשיו חוזה אל הלהט של בואנוס־איירס שאינו עוזב אותה, כפי שאני נוכח לדעת, גם בימים הבאים, מהם ימי־גשם. איך לתאר את הלהט המתמיד, את התזזיות האדירה, של הרחובות הללו אני חי מחדש, במחשבה ובדמיון, את השעות שבילתי בלילה ברחוב לאוואיה — לילה של סטייקים ומיני בשרים שכמותם לא אכלתי עד כה. חברים לקחו אותי למין בילוי לילי רגיל בשבילם — מסוחף לגמרי בשבילי. אחרי הארוחה שנמשכה כארבע שעות — איך עמדתי בה איני מבין כלל — יצאנו אל הלילה המואר, הלבן, העליז אך גם הקיצתי, חזות בבגדי חג תשים בגדות המהלכות לבקרן ללא כל חשש בעיר הזוהר ללא הפסק, חיים פחזוח בלא הגעות. עד הסוף. דראמה, הרי המלה דראמה פירושה מעשה. "המסורת היפה של לא לעשות דבר", עולה במכוונתי שורה מתוך שיר של בורחס (אמנם דווקא על אנדלוסיה). אכן, גם זו עשייה — הבטלה

הלילית הנפלאה הזאת, החיים התיאטרליים הללו בר־חוב הגנראל לאוואיה.

ואני חוזר שוב למחשבות על היום הראשון, הלילה הראשון שהיה גדוש עד לגדותיו. בלילה לקחו אותי הנספח ורעייתו, ועמם כמה חברים ישראליים, להצגה בתיאטרון הישן "סרוואנטס" השוכן ברחוב של המלון שלי, רחוב ליברטאד. ההצגה מפרי עטו של מחזאי יהודי, דוד ויניאס, עסקה בגורלו של גנראל דורגו, דמות היסטורית משנות העשרים, גנראל המתקומם על השלטון האזרחי ומנסה להפילו, תבוסתו. הרמזים למצבים האקטואליים הם מתמידים, וברור לי שאני קולט רק חלק מהם. אך המחזאי דאג לשלב בתוך העלילה הפוליטית גם קטעי רווי קלים, ריקודי נשים ושירי־ור אגרופיים וריקודים ופיזורים ודמויות פולקלוריות. עד שגם ההצגה הזאת מבקשת להיות ראי לתערובת הזאת שאין לה התחלה וסוף שהם חייה של בואנוס־איירס. הגנראלים הטקסיים שולפים את חרבותיהם ומוסרים אותם לעמיתיהם המנצחים, תופים נשמעים מאר ישם, והגלב הקטן, הכושי לבוש האדום, יוצא במחול עצוב. אחר־כך נשפייה של המטה הכללי: צלילי טנגו עגומים בלא קץ. הריקוד הבואנוס־איירסי המהותי, זו "המחשבה העצובה שרוקדים אותה" כפי שהגדיר את הטנגו אחד ממשוררי הטנגו המרכזיים של בואנוס־איירס, דיסצפולו.

אבל התיאטרון הגדול באמת הוא, כאמור, הרחוב. ימים ולילות אני הולך ברחובות הללו, מוקסם משמותיהם עוד קודם שאני מוקסם ממראותיהם. אראוקנה, טוקומן, קוריינטס, צ'אקאבוקו — השמות הללו מוכרים לי היטב. זה כבר, מספריהם של סאבאטו ושל קורטאסאר, ומעל לכל, כמובן, משיריו של בורחס. עתה לובשות המלים הנהדרות הללו — הספרותיות־איריאליות — עור וגידים, ובעיקר בשר. העיר הספרותית ביותר שלי נהפכת נגד עיני לעיר מציאותית להפליא, וזה חיים מעוצמים, נוזים לטראגדיה ומשתעשעים תמיד.

האם אצליח לספר, האם יש טעם לספר על כל התעיות המחרורות שלי במשך היממות הזולות־השינה הללו שעשיתי בבואנוס־איירס — לבדי או בחברת ידידים שהכרתי כאן ושהוקסמו אותי בנדיבותם ובאבירותם שלא שיערתי כי עודן קיימות בעולם מצטמק זה. הלכתי בלא מטרה והלכתי כשמטרות ספרותיות־צלייניות נגד עיני — בעקבות בורחס, בעקבות גומברוביץ', ולבסוף — אל עיבורי בואנוס־איירס אל ארנסטו סאבאטו, בחברת מתרגמו העברי — ביקור שאקדיש לו מכתב נפרד. ומכל התעיות הללו, המטשטשות, החולמיות, חלקן על חשבון שעות הכנס הרשמי שהייתי חייב בעצם להיות נוכח בו — נעדרתי אפילו מטקס הסיום שבו חולקו אותות השתתפות בכנס — עולה אותו גודל נהדר, גדול מן החיים, של עיר כל התרבויות, עיר הערים — עיר שהיא מרכז ושהיא גולה בעת־ובעונה־אחת. כמו אותו "האלף" בסיפורו של בורחס "אות מנקודות החלל הכוללת את כל הנקודות", עיר שבה המלה "חלל" מקבלת את מלוא המשמעות הבטלה שלה.

ביקור מרוכז־אינטנסיווי שכזה לא ערכתי עד כה בשום מקום, תמהני אם עוד יוכל אי־פעם להתחולל בורי. ואף שהיה כה קצר, יכולתי למלמל בסיומו את השורות הפותחות את ספר הביכורים של בורחס, את ספר השירים FERVOR DE BUENOS AIRES ("הלהט של בואנוס־איירס"): "הרחובות של בואנוס איירס/הריהם כבר תוכן נפשי".

40 אמנים 80 יצירות

ממאראס ועד פיקאסו. מוזיאון תל־אביב, שדרות שאול המלך.

מאכס בקמן: לוליינ־אוויר. 1928

מאת נסים מבורך

עושר וגיוון אמנותיים בהיקף ובדמה כאלה ספק אם הוצגו אי־פעם בארץ. תערוכה זו, המורכבת מתרומת משפחת פון דר היידט, שעיים גרמניים. למר דיאון של וופרטאל, עיר תעשייתית בת חצי מיליון תושבים בחבל הרוהר המערב־גרמני, עשויה לרתק גם את מי שסבב בעולם וראה לא מעט. אלו הן כשמונים יצירות משל כארבעים אמנים המוגדרים כמודרניים. כרונולוגית תחום תאריך התערוכה על־ידי שני השמות הנזכרים לעיל: פון מאראס היה צייר גרמני, דייקן וקפדן, איש המאה הקודמת, אשר נודע במיוחד בזכות פרסקאות שצייר על קירות בבניין הספרייה של המכון הזאולוגי הנאפוליטאני, ואשר השפיע על דרכו של פול קליי, על־פי מיטב עדותו האישית, ואילו פיקאסו אינו טעון, מטבע הדברים, הצגה.

מבחינת איתור ראשיתה של האמנות המודרנית, נבחרה כאן נקודת־התחלה מוקדמת לזו שקבע אותה הרברט ריד, כדבריה: "אין ספק שהוזם המתקרא כפינו התנועה המודרנית באמנות, נבע מהחלטתו הנחושה של צייר צרפתי אחד לראות את העולם באופן אובייקטיבי. אין לייחס כל מסתורין למלה זו. סזאן שאף לראות את העולם, או את אותו חלק־עולם שבו התבונן כמושא, ללא התערבות של המוח המאורגן או של הרגשות המטרפלים. קודמיו הבלתי־אמצעיים, האימפרסיוניסטים, ראו את העולם ראייה סובייקטיווית. כלומר, כפי שהציג עצמו לפני חושיהם, בתנאי אור שונים או מנקודות־מבט שונות". והנה, חלק מקודמיו אלה נכלל באוסף המוצג, כגון מאנה, או מאכס ליברמן, שלוחה גרמנית של האימפרסיוניזם, שהוא מאוחר כרונולוגית, לסזאן, אך מוקדם, יחסית לו, בתפיסתו האמנותית.

כדרכה, הרשימה של האמנים המשתתפים ואר כות־עבודותיהם היא, כאמור, כבכירה ביותר. נכללים בתוכה, נוסף לאלה שנזכרו לעיל, פוסט־אימפרסיוניסטים כגון גוגן ולוטראק, סוריאליסטים ובתוכם דאלי דה קירקו, האקספרסיוניסטים נולדה, מונך, קוקושקה וולהם ועוד רבים וטובים, שמיקומם הוא לפני יקר הסיום המוצג על־ידי פיקאסו. שהתנגה ברבים מן המגמות המוצגים בתערוכה. נכללים עמם גם בקמן, מארק, שמיט־רוטלוף, לאוא, פייניגר ועוד.

יצוין, כמו כן, כי באוסף המרכיב תערוכה נדירה זו שתיפתח בשבוע הבא, הקודמות הן בבן האוסף וקטה מציוית רק עבודות שרמותיהן וסגנונותיהן כבר תפסו מקום של קבע בתולדות האמנות. אין בו זכר לפעילויות עכשוויות יותר, כגון הקונצפטואליזם, האמנות העניה וזולתם, אשר מצפות עדיין לפסק דינו של שר ההיסטוריה של האמנות: להיכלל בה או להיות מושלכות בצדי־הדרך.

ירושלים של מעלה ושל מטה

אדריכלות בירושלים, הבנייה האירופית־נוצרית (1918—1855)
מאת דוד קרויאנקר
הוצ' "כתר" ומכון ירושלים לחקר ישראל.
1987, 504 עמ'

מאת מיכאל ששר

הכל יודעים כי בירושלים יש מושבה גרמנית, ומושבה יוונית ומושבה אמריקאית ואזורים אחרים בהם התגוררו בשעתם רוסים, אנגלים, צרפתים, איטלקים ובני־עמים אחרים. אך בכך מסתיים, בדרך־כלל, הידע על "מושבות" אלה. עתה בא דוד קרויאנקר והגיש לנו את הכרך השלישי במחקר המקיף על תקופות וסגנונות אדריכלות בירושלים, שמטרתו לסקור את תחושת המקום, הצבע, המרקם והאיכות הארכיטקטונית בבנייני ירושלים שבתוך החומות ומחוצה להן. תוך כדי כך אנו למדים שבבוא בני־עמים שונים להתיישב בירושלים, בעיקר מאז דעיכת האימפריה העות'מאנית באמצע המאה שעברה, נטלו עמם לא רק את אמונותיהם הדתיות ואת לשונותיהם, אלא אף את סגנון הבנייה שבו היו רגילים בארצות מגוריהם והעתיקוהו לשכונות ולבניינים שבנו בעיר הקודש. כך ניתן למצוא עד היום בירושלים את בית־החולים האיטלקי שהוא העתקו המדויק של הפאלאצו וקיו בפי־לורנץ ואת כנסיית הבצלים הרוסית פראבוסלאוית על הר הזיתים המזכירה את כנסיית אוסטנקין מן המאה ה־16 במוסקווה. והיא הדין בקתדרלת סנט ג'ורג' האנגליקנית שליד מעבר מנדלבום, הדומה למגדל הפעמונים באוקספורד ובית החולים הגרמני אוגוסטה ויקטוריה, במקורו אכסניה לצליינים גרמניים, שעל הר הצופים. שכולם מצביעים על סגנון בנייה ואדריכלות שיובאו מאירופה. שכן בני העדות הנוצריות (וכל הבאים מאירופה להתיישב בירושלים, גם מנימוקים דתיים ומסיונריים, אפילו ביקשו המדינות האירופיות להחזק בדרך זו את האינטרסים הפוליטיים שלהן בארץ הקודש) שייסדו את מושבותיהם מחוץ לחומות בעיר העתיקה חשו כמו גם בני השכונות היהודיות הראשונות מחוץ לחומות כ"משכנות שאננים" ו"מאה שערים" לא רק חוסר־ביטחון פיסי, כשהם סובלים מהתנכלויות שודדים ופורעים ערביים. אלא גם בדידות וגעגועים לארצות מוצאם. והארכיטקטורה וסגנון הבנייה שלהם כמו נתנו להם הרגשה ביתית, שעל עקבותיה ניתן לעמוד עד היום. זאת, בצורה שיטתית, מתוך מומחיות וטוב־טעם עושה המחבר בספר המונח לפנינו, שכשני קודמיו (הראשון על שכונות ובנייני ציבור יהודיים מחוץ לחומות, והשני — על הבנייה הכפרית הערבית שבסביבות ירושלים ומחוץ לחומות) שופע איורים ותצלומים הממחישים את הכתוב אף למי שאינו מומחה בתחומי הארכיטקטורה והתכנון.

קרויאנקר מעמיד אותנו על הבדל חשוב בין הבנייה הקאתולית מזה והפרוטסטאנטית מזה בירושלים. הבדל שעליו ניתן לעמוד עד היום ביחסם של צליינים מבני שתי העדות־הפולים לירושלים. הקאתולים מדגישים את ירושלים של מטה ושל המקומות הקדושים, בעיקר, כמובן, כנסיית הקבר בירושלים (ומכאן שהצרפתים, הגרמנים־הקאתולים, האיטלקים ובמידת־מה גם הרוסים פראבוסלאווים, השתדלו לבנות את בנייני הציבור שלהם סמוך ככל האפשר למקומות הקדושים בעיר העתיקה (מגור נוטרדאם הצרפתי, במגרש הרוסים) שעה שהפרוטסטאנטים הרגישו כבר או יותר את משמעותה של ירושלים־של־מעלה ולכן לא נצמדו למקומות הקדושים בעיר העתיקה ובנייניהם נבנו רובם הרחק משם (בית החולים למצורעים בטלביה, בית היתומים שנלר ועוד). אבל כולם שמרו כאמור על סגנון בנייה לאומי. המחבר כותב: "במאבק בין המעצמות על ההשפעה בירושלים, יש לצד הצורני־חזותי של הארכיטקטורה תפקיד חשוב ביותר. התחרות איננה מתבטאת רק בגודל, בממד הכולל ובגובה, אלא גם ברמיזה לבניינים אופייניים בארצות המוצא".

קביעה זו נכונה לא רק כשמדובר בבנייני ציבור (כנסיות, בתי־חולים) אלא אף בשכונות מגורים, שהבולטת בהן היא המושבה הגרמנית בעמק רפאים בירושלים שנוסדה ב־1873 על־ידי הטמפלרים ושמנתה בשיאה כ־400 נפש. רחובה הראשי תוכנן במתכונת של "כפר רחוב" גרמני טיפוסי, אם כי דווקא הגרמנים שילבו פה ושם גם מוטיבים מקומיים בבנייה שלהם. הראשונים שבנו מערכת בניינים מונומנטאלית בירושלים שמחוץ לחומות היו הרוסים. בתחילת שנות ה־70 של המאה הקודמת רכשו את אדמת מגרש הרוסים ובמתחם זה בנו כנסייה ואכסניות (בעיקר לקליטת אלפי צליינים רוסיים שהגיעו באניות ארצה מדי שנה, עד לפרוץ המהפכה ב־1917), ובעקבותיהם באו הצרפתים והאנגלים והגרמנים. השתלטות זו על העיר גרמה לחששות בקרב היהודים שאותם ביטא אליעזר בן יהודה בספרו "החלום ושברו": "וירע הדבר בעיני, כי עוברים בונים את ירושלים... ויתנחמוני לאמור: לא איכפת. הם בונים בשבילנו. כשיבוא גואל במהרה בימינו, יהיו כל הבניינים האלה לנו". נבואה זו נתגשמה חלקית לגבי מגרש הרוסים ובית־החולים האיטלקי שעברו לידיים יהודיות.

אדמות המושבה הגרמנית נקנו במחיר 105 לירות טורקיות לדונם. רוב המתיישבים היו מפשוטי־עם, בעלי מלאכה, סוחרים ועובדי אדמה מדרום־גרמניה שביקשו להפוך את ירושלים למרכז דתי עבורם. תנופת תחנת הרכבת ב־1892 נתנה דחיפה לפיתוח המושבה והוציאה אותה מבדידותה. תושביה מתלוננים ש"מדי בוקר וערב שומעים אנו עתה את שירת המד אוין, או ליתר דיוק, את צעקתו". אף שבתחילה האמינו המתיישבים כי ביכולתם להקים חברה נוצרית אמתית שמרכזה ירושלים, מן הראוי לציין שלאחר עליית היטלר לשלטון התקיים במושבה סניף של המפלגה הנאצית שהביא למעשה לחיסולה ולהגירת תושביה לאוסטרליה. עם זאת, שגשוגה של המושבה הגרמנית שימש הוכחה למתיישבים הציוניים שאפשר ליישב את הארץ באיכות חיים הדומה לזו שבאירופה. כך כותב יחזקאל מיכל פינס: "האלהים שולח ברכה במעשי ידי כל העובדים מאהבה, ואפילו גוי ואפילו עבד". חלק מבתי השכונה עומד עד היום על תלו, והמחבר — הכולל בספרו מסלול טיולים מפורט במושבה — שהבישוף האנגליקאני גובט מנע מן הטמפלרים לקבור את מתיהם בבית הקברות הפרוטסטאנטי שעל הר ציון "משום שאינם נוצרים יותר".

קרויאנקר מביא בספרו גם תיאור ארכיטקטוני מפורט של מבני הציבור הגרמניים הגדולים ובהם בית־היתומים שנלר, אכסניית אוגוסטה ויקטוריה על הר הזיתים, כנסיית הדורמיציון על הר־ציון ועוד, וכן על האדריכלים הגרמנים — ובראשם קונראד שיק — שתכננו מבנים אלה. שיק (1822—1901), שנולד בדרום גרמניה, היה האדריכל החשוב ביותר בירושלים במחצית השנייה של המאה הקודמת ובנה בין השאר גם את שכונת "מאה שערים".

הבנייה הצרפתית בירושלים, היתה ראוותנית הרבה יותר ניכרים בה מאפיינים של סגנון הרנסאנס והבארוק. כך במנזר נוטרדאם ליד השער החדש ובמנזר ראטיסבון (שני אחים יהודים, מומרים, מאלזאס) ליד בית־הכנסת ישורון. מעניין ששיטת התרומה לגיוס כספים להקמת בניינים מונומנטאליים אלה, לא היו שונות מאלו המקובלות כיום. אכסניית נוטרדאם, על 400 חדריה, נבנתה כך שכל חדר נרשם על־ידי תורם ולכל חדר ניתן שם של קדוש בצורות שהפך מעתה "למגן" התורם. קרויאנקר עומד על כך שאכסניית נוטרדאם דומה למבנה הקפיטול ברומא, על־פי תכניתו של מיכלאנג'לו משנת 1546, וגם מכאן ראיה ל"מעשה המסיונרי הדתי הראוי לשבור קיומו" הצרפתים לבניית מתחם זה.

מוסקבה: כנסיית אוסטנקין — המאה ה־16

ירושלים: כנסיית מרים המגדלית, הר־הזיתים (1885)

הפרק הרביעי בספר מוקדש לבנייה הרוסית. יש להבינה על רקע העובדה שמספר הצליינים הרוסים היה גדול בהרבה מזה של צלייני כל שאר הנוצרים, וש"האש הקדושה" שנישאה מכנסיית הקבר חזרה לאלפי כנסיות ברחבי רוסיה. כן יש להזכיר שהעדה הנוצרית הגדולה בארץ — היוונית־אורתודוכסית — משתייכת, כמו הרוסית, לפלג הנוצרי־מזרחי שמרכזו בקושטא (קונסטנטינופול). הבנייה במגרש הרוסים החלה ב־1860 ולאחר השלמתה, היה במתחם מקום אכסון לאלפי צליינים פראבוסלאוויים. שנהגו גם מסורתי בית־חולים רוסי שפעל במקום. הכנסייה שנבנתה במרכז המתחם מזכירה בצורתה את כנסיית העלייה בקרמלין במוסקווה, שנבנתה במאה ה־15. מאפיינים נוספים לבנייה הרוסית בירושלים הם כיפות ה"בצל" של כנסיית מריה מגדלנה בהר־הזיתים והצלב הפראבוסלאווי שבראשן המזכירים את כנסיית הבשורה בקרמלין שנבנתה אף היא במאה ה־15, וכן האופי הכפרי הרוסי שניתן למתחם מגור המוסקוביה שבעין כרם. כאן, כמו במקומות רבים בעיר העתיקה, מסתתרים מבנים מרהיבים מאחורי חומות אבן גבוהות, והאדם עובר במקום עשרות פעמים ביום מבלי לדעת מה מצפה לו מעבר לחומה.

קנאת בתים מרבה בניינים. הבנייה הרוסית המונומנטאלית, ביחוד במתחם מגרש הרוסים, עוררה את השתאות, אבל גם את קנאתם של האנגלים. וביחוד של הצרפתים, והתגובה בנו הם את אכסניית נוטרדאם ליד השער החדש. "המבנה, שמטרתו לשרת את צליינינו, ישמש גם כמתחרה לכל אויבינו (כנראה רוסיה), ולכן יהיה לו גם תפקיד פוליטי־לאומי" (מתוך מסמך של נוטרדאם משנת 1891). אבל הקמת מתחם מגרש הרוסים הגבירה גם את תחושת הביטחון של תושביה היהודיים של ירושלים שמחוץ לחומות, ובעיקר של בני שכונות נחלת־שבעה ומאה־שערים הסמוכות.

גולת הכותרת של הבנייה האנגלית בירושלים היא קתדרלת סנט־ג'ורג', סמוך למקום שהיה בשער מעבר מנדלבום. מבנה אנגלי טיפוסי זה דומה ביחוד למגדלן־קולג' באוקספורד (1458) ובניינו החל בסוף המאה הקודמת. האנגלים, יותר מכל בני אומה אחרת, הקדישו מאמצים רבים לפעילות מסיונרית בקרב יהודים ולשם כך הקימו את כנסיית "המשיח" ליד מגדל דוד, שנחנכה בשנת 1849 ככנסייה הראשונה שנבנתה בארץ לאחר ממלכת הצלבנים. כנסייה זו נבנתה בצורת בית־כנסת. רבות בה הכתובות בעברית מן "הברית הישנה", וכך ביקשו לפתות יהודים, לא דווקא בהצלחה רבה.

האחרונים שהצטרפו למירוץ הבנייה האירופית בירושלים היו האיטלקים שהטביעו את חותמם על העיר בבניין בית־החולים האיטלקי הסמוך למאה שערים. הבניין — 1910 ואילך — מזכיר בצורתו את הפאלאצו וקיו שבפלורנץ וכן את בית העירייה בסיינה. אבל הבניין לא ידע מזל רב. ב־1913 נאלצו האיטלקים לנטוש את המקום עם פרוץ "מלחמות לוב" בין איטליה לתורכיה. נבנה לאחר מכן שוב נטישה, עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה וגם עם פרוץ מלחמת העולם השנייה הוחרם הבניין וכיום שוכן בו משרד החינוך והתרבות.

קרויאנקר אינו מסתפק בספרו בבנייה האירופית־נוצרית, אלא מקדיש בסוף הספר גם פרקים לבנייה האנטיוכית־ביזנטית, לבנייה היוונית (ביחוד למנזר עמק המצלבה, ממנו נלקח על־פי מסורת נוצרית־אורתודוכסית עץ היות שעליו נצלב ישו) ולבנייה הארמנית.

מחבר הספר, דוד קרויאנקר, נטל על עצמו משימה כבדה, שמטרתה שימור ותיעוד האוצרות הארכיטקטוניים של ירושלים לדורותיה, ולפי שעה הוא עומד במשימה בצורה המעוררת כמעט השתאות. הוא הציב לעצמו לוח זמנים שלפיו יופיע ספר כל שנתיים. והנה לאחר שני שנים — מופיע הכרך השלישי, במתכונת אלבומית וברמה יוצאת מן הכלל, שלא היו מביישים את טובי בתי־ההוצאה בעולם. עתה אנו מחכים לכרך הרביעי שיעסוק בבנייה בתקופת השלטון המנדטורי (1918—1948) ואחר־כך לכרך החמישי שיעסוק בבנייה היהודית בירושלים לכן 1948.

העורך: אברהם דמן

ביקור הגברת הצעירה

אביב בארץ המובטחת
מאת סאנה חסאן
מאנגלית: רנה ליטוין
הוצאת עידנים/ידיעות אחרונות, ת"א 1987.
288 עמ'

מאת אהוד בן עזר

א. סאנה מגלה את מטעם השמימי של המוסיקאים.

מעמד ראשון, לפני ניסיון האונס, בדרך חזרה ממצדה:

"המכונית הראשונה שעלה בידי לעצור באותו יום חורף, אחר־הצהריים, הובילה זוג נגנים, אשר פניהם היו לתל־אביב דרך ירושלים, כשכליהם מוערכים במושב האחורי של הוולוו התכולה שלהם. זה שליד ההגה, הקלרניתן, נראה בשנות החמישים ומצאותרות לחייו, ולו מצח רחב ושפתיים עבות, חטה, הצלף, היה צעיר בשנים אחדות, ולו פנים גרמיות, יבשות וידיים עקיצות. מאז ומתמיד רוחשתי כבוד למוסיקאים, והייתי נרגשת להיות בחברתם. שניהם היו חברי התזמורת הפילהרמונית". (עמ' 153).

מעמד שני, אחרי ניסיון האונס, תחת הצלפים, לחוף ים־המלח:

"לא חשתי פחד, רק השפלה. שמטתי את עב־השפתיים אומר: 'זה עוסק לי', וראיתי צל שאין לשוות בו מוזקר על הסלע. המראה ההוזיד אותי כל־כך, עד שנרחפתי בפרץ כזה אדיר התהפכתי והבחנתי בחסף במפתח מכנסיו הפעור...

"פקחתי את עיני והבנתי כי ראשי נחבט כנראה בסלע. הכרתי לא אבדה, מן הסתם, אלא רק לדקות אחדות. אך הגברים נעלמו. אולי איבדו את העוזם כשראו שהתעלפתי, שכן כאשר נגעתי בגופי עדיין היו מכנסי עלי. יכולתי לחוש תפיחה גדולה בראשי. אולם לא היה כל רע. התייצבתי על רגלי. להוציא שריטות אחדות לא שונה כי דבר — מלבד הפיקחון שנתפקחתי באשר לטבעם השמימי של מוסיקאים". (עמ' 154)

ב. שתי תמונות של סאנה כמטפלת בילדים בקיבוץ הפסטאלוצי "חוון חדש".

תמונה ראשונה: "אך הכנסתי את בריה־השלוש אל תוך האמבטיה. האחד מהם פרץ במרוצה אנה ואנה, מתיז מים בכפות רגליו הרעק "צרצרצרצר" כשהוא מוקף רכבת, הוא קרא לסירוגין "דינג־דונג דינגדונג" והגעץ את הפין שלו בין אגודל ואצבע, להראות לי שהוא מצלצל בפעמון בעת שהרכבת עוצרת בתחנה. הילדון השני, אשר ישב על שפת האמבטיה, והיה עוקב אחריו מוקסם, קם וניסה לצלצל בפעמון, אולם נרתע הצדה. הוא נפל לאחור והחל מיילל. משל נגע הדבר אל לבו ניטקו נהג הרכבת הקטן על ראשו והושיט לו את איברו ברצון. מיד פסק הילד מבכיו ותפשו. בעבור שהתיתמה אמר נהג הרכבת הקטן: "די". אולם הילד התעלם מבכו והמשיך לנפנף בזכרותו אנה ואנה בכוח מחודש. הקריאה "די, די, אתה מכאיב לי". הכניעה אותו לבסוף. הוא הסיר את ידו הרחק את האיבר הסטוק, המוקשה, של ידידו בפליאתו. אחר־כך הבריך באמבטיה ובעסק". (עמ' 179)

תמונה שנייה: "בוקר אחד הטילה עלי יעל להביא את ארוחת־הבוקר של הילדים מן המטבח המרכזי. ישבתי בחדר־המשחקים. במקום שבשבו ילדים היו עסוקים במשחק הכדורגל, כאשר אחד מהם, ילד קטן, ניגש אלי וליטף את שדי. עד אז כבר הורגלתי לראות את הילדים נוהגים כך במטפלות. לעתים קרובות היו מלטפים את שדיה, נושקים להם, או מטפסים אל חיקנו וטומנים את ראשיהם בתוכם נרדמים. על כן לא ועתי. כעבור רגע כרך את זרועותיו מסביב לצוארי וחנק אותי בחיבוקים. שיחררתי עצמי והילכתי אותו לשחק עם האחרים. כעבור זמן קצר חזר, ושוב החל מלטף את שדי. באבוה: "השדיים שלך יותר גדולים מכל יעל". הסכמתי עמו. והוא אמר, חד וחלק: 'תראי לי אותם'. ילדה קטנה, אשר עסקה בהבהולת הדוחות על הרצפה לידי. קפצה והחלה תובעת: 'כן, כן, תראי לנו אותם!' כיד פשט הפוכון בין הילדים האחרים, אשר צבאו עלי, צועקים בהתרגשות. מתקפת הפתע הדהימה אותי לחלוטין. הגבתי בדרך מקובלת למדי — במבוכה. הילדים כיד חשו בכך — לילדי הקיבוץ כשרון ביחוד לאתר חולשות — וצוחקו נגעו נועזים יותר. אחד מהם החל צועק: 'בואו נוריד לה את הבגדים'. בתוך רגעים ביספו עלי. החלותי צועקת 'כה וזה פה! תפסיקו!' אולם קולי נבלע צווחי והמו כל פרוזה. בנקודה זו חזרה יעל והצילה אותי. אולם לא לפני שעלה בידם לקרוע את רצועת חזייתי". (עמ' 185)

ג. כיצד מטפל הנוער המקומי מקיבוץ "חוון חדש" במדלין, נערה עולה מרודזיה שנחה צבמונתיה, נוקבה את תנופי אהבה, גרילה את צימוקיה ואפילו השתמשה במוכן.

"על כן נקראה לבירור" המופעה הפומבית בוקרה קשות. היא נצטוותה להתלבש באופן הוגן יותר כבת קיבוץ. מבלא נשבעה לאוהרה הון תקפו אותה לילה אחד בני כיתתה והסירו את עגיליה בפראות כזו, עד שקרעו אחד מתנוכי אוזניה. אחר־כך סיבגו את פניה וגררו אותה לבריכה, שם לא הודו במלתב את ראשה בנים, עד שכמעט נחנקה". (עמ' 187)

ד. מקירת השיראוי של סאנה במוגהרה לילה אחד יהודיה צעירה במוצב תנוכאי.

"היא היתה יושבת בקצה מיטתי וקוראת לי. באפס נשימה. כאילו שבוענו ישראלי חל כמו ויודעים אשר הייה הפיקה הנאה מהקריאה אלו לא פחות שהייתי בפיקה בין הקלאסיקונים הגדולים". (עמ' 143)

ה. סאנה מסבירה בתחילת ארץ־ישראל — כיצד הבן זהזהאן של יהודי מאה שערים שבבן שנים לפני הזהזה.

"מאה שערים נקראת על שם הפסוק המקראי המתחיל במלים אלה, ואשר הוקרא בבית־הכנסת ביום שהונחו היסודות לרובע. בשנת 1874. היא נבנתה במטרה לשכן את המהגרים החדשים הרבים שבאו ממזרח־אירופה. הלא הם החסידים, אשר צר היה להם המקום בתוך חומות העיר העתיקה. רובים שורדיו הציונאי ההילכי ההדרי־קטני, ר' יעקב ... היה דמות כאריזמאטית, איש אשכלות והמסקסאל, אשר כתב שירה נוגעת ללב על היקרעותו בין תשוקתו לאלוהים ולנער עברי". (עמ' 144—145)

(סוף בעמוד ב[illegible])

מקור

פיקאריסק, רומאן
מאת יגאל משיח
מעוזן קוראי מעריב, 1987, 173 ע'

בארץ המפתחות הקפיטליסטיים הולכת גם הספרות בתלם העוקש "ייצוג" לכל מגזרי האוכלוסיה האפשריים. היה תור הספרות העדתית ותור ספרות הנשים. האם הגיע עכשיו תור ספרות "היורדים"? "פיקארסק" של יגאל משיח הוא הרומאן הראשון המספר את סיפורו של יהודי בנידיוויק בלי רגשי־אשם ציוניים. גיבורו הוא קולנוען צעיר המכונה דניאל גר (שבאנגלית זה נשמע כמו GOD) שמטרה אחת ויחידה יש לו בחיים: להערים על שלטונות ההגירה האמריקאיים ולהאריך עוד ועוד את השהות המגית בארץ האפשרויות, בתירוץ של סרט קולנוע שעליו לסיים. כגיבורים הפיקארסקיים של המאה השמונה־עשרה, המולצים תמיד בדרך גם כביש־המזל האורב להם בכל פינה, מצליח דניאל גר לשרוד מיום למחרתו: פה הוא נמלט מאחיקי השוטרים, שם הוא מוצא עבודה ארעית, עד שהוא מגיע אל המנוחה ואל הנחלה ונושא לאשה אמריקאית.

האם ביקש משיח לצייר דיוקן כללי של הירידה או להוקיע אותה? הגיבור המשעשע והחותח של הסתירה מוציא אפשרות זו מכלל חשבון. אמנם משיח מתאר את הארעיות הכרונית של חיי גיבורו, המתגלגל מאשה לאשה ומעבודה לעבודה, אך בסופו של דבר לא בעניינים של חיים ומוות מדובר כאן, אלא בהרפתקה משובבת של מאצ'ו ישראלי בנידיוויק. על יהודיה המפורסים (המיוצגים בדיוקנו "היקית"). מנהלת בית הספר היהודי שבו מלמד גר עברית תריסר תלמידים משועממים, סוטיה התבייבים ונשיה הנואפות. משיח כותב ללא יומרות, לפעמים בגולגוליות מטרימות, אך לא בשטחיות, והתוצר הוא רומאן קריא ותוחמר לשעות הפנאי. נגול בעיות הרות־עולם.

תרגום

שם הוורד, רומאן
מאת אומברטו אקו
מאיטלקית: עמנואל באייר
הוצאת זמורה, ביתן, 1987, 408 ע'

חדרי סתרים, מראות מסתובבות, רעלים מסתוריים ומיתות משונות. עלילת "שם הוורד" היא לכאורה כל־כולה סיפור בלשי בנוסח אגאתה כריסטי או סימנון, שהועתק אל רקע מרהיב ומרוחק, הקוסם לעצמו. מנזר אי־שם באיטליה ואי־אז בשלהי ימי־הביניים. מה עובר על כה ברומאן: הרקע והאווירה שכולם דמיוניים, ואף־על־פי־כן הם מצוירים בדיוק היסטורי גדול, או עלילת הבלשות שהיא השלד והגרעין לאפאראט ההיסטורי הגדול? השאלה הזאת דינה שלא תיפתר במבנה המעגלי והמביך של הספר העשוי בעצמו בתבנית המנזר העתיק שהוא מתאר. ככל שהנזיר־הבלש משתדל לפתור את תעלומת הרציחות במנזר, מעמיק לרדת לנבכי הארכיטקטורה והיחסים האישיים במקום, כן הוא מבין פחות את סודיו, ומתרחק מן האמת. אמנם לבסוף נפתרת הפרשה, אך בלי קשר למאמציו של הבלש. למרבה הגיחוך, האבסורד והאכזבה מסתבר שהכל קרה בעטיו של נזיר ישיש וקנאי, שביקש למנוע בכל מחיר את הפצתה של יצירה אבודה של אריסטו שהגיעה אל ספריית המנזר. כשנתפס הנזיר שונא־הפילוסופיה עם העותק היחיד של היצירה, הוא בולע אותה דף אחר דף, ומצית את עצמו ואת המנזר כולו ובלבד שלא תופץ הטומאה לעולם.

בתוכנם באנוי (האם יוכל הסרט שנעשה על־פי הרומאן לשמור אותו?) מסחרר אקו את הקורא בהטעיות שונות ומשונות, עד שהוא מעמיד על־פי תוהו ומבריח אותו בפינאלה הדרמאטי של הרומאן למסקנה אחת, כאחד שאין סדר והגיון בעולם, רק הבל הוא. להשתמש בכלי הפילוסופיה וההגיון כדי לגלות את התכנית המסתתרת־כביכול מאחורי גילוייה החיצוניים של ההוויה. "הסדר שמעלה בינתנו הוא כרשת", מסכם ויליאם הנזיר־הבלש. "או כסולם, שאנו בונים כדי להגיע למשהו. אבל אחר־כך יש להשליך את הסולם משום שמגלים כי גם אם הועיל היה חסר משמעות". ואכן, הכל ללא הועיל: הנזיר אכל את אריסטו. האש אכלה את המנזר. חד גדיא חד גדיא.

בתרגומו של "שם הוורד" יש עליות וירידות באיכות השפה. בתחילת הרומאן העברית שוטפת ומדייקת בהעברת רוח הארכאיות המדומה של הטקסט, ולאט לאט משתבשים הלשון. האם המתרגם או העורך התעייפו באמצע העבודה? לבד מזה, אין קץ לשיבושים הסכיים בהערות השוליים. מתי הם ילמדו?

ארכאולוגיה

בית המגורים הארץ־ישראלי בתקופה הרומית־ביזאנטית
מאת יזהר הירשפלד
הוצאת יד בן צבי, החברה לחקירת א"י ועתיקותיה, 1987, 222 ע'

בעלי מגמות רומאנטיות ביקשו להאמין עד לא מכבר, כי תרבותם החומרית של הערבים אינה שונה במהותה מזו של יושבי הארץ בתקופות העתיקות: את הבדווים ראו כהתגלמותם של דמויות המקרא (כלום לא כך הן מאוירות עד היום בספרי התנ"ך לילדים?) באו מחקרים וסתרו זאת, ובאו חוקרים וסתרו את הסתירה, אך מעולם לא נעשתה עבודה המקשרת באופן עקבי על הפער בין התקופה העתיקה לזו החדשה, ובפרט כלום החסר הזה בתחום הבנייה למגורים — ולהתפתחות מבנה הבית הפרטי בארץ מהתקופה הרומית עד היום יש השלכות חשובות בתחום הסוציולוגי והאנתרופולוגי. מחקרו של יזהר הירשפלד מלמד שהיה מהפך גמור במבנה הבית בין הימים ההם לבין הבית הכפרי הערבי: כבניין בעל חצרים אחורים בעלי תפקוד שונה, נהפך הבית לבניין בעל חלל אחד, בדרך־כלל בשני מפלסים, שהמשפחה ובהמות הבית דרות בו בצוותא. מצד שני, מצא הירשפלד כי במסורת של אומנות הבנייה לא היו שינויים גדולים בארץ מאז התקופות העתיקות ועד המחצית הראשונה של המאה העשרים, כשהחל השימוש ביציקות מלט ובקורות ברזל.

הירשפלד ביסס את מחקרו על שלושה יסודות: חפירות של בתים בארץ — כולל בניין שחפר המחבר בעצמו בסוסיה שביהודה. מקורות ספרותיים, ובהם הבחינות של אזכורים על חלקי הבית מן המשנה, התוספתא והתלמודים, ושלישית השתמרות המסורת בידי תושבי הארץ בדורות האחרונים. לצורך אחרון זה הוסיף המחבר למחקר סקר של בתים כפריים מסורתיים בהר חברון — סקר מרתק וחשוב לעצמו. מאחר שהבית הערבי המסורתי נעלם והולך מנופי הארץ ומפנה את מקומו לבתים מודרניים, על כל בניין נעשתה תכנית שטח מדויקת, חתכים ומדידות של פרטים מיוחדים, בלוויית תצלומים ותיאורים מפורטים.

לראשונה, וזה העניין העיקרי בספר, מתגלים ממצאים ארכאולוגיים לפתרונו. הירשפלד, בסקר על הבנייה המסורתית בהר חברון אינו חדל מלהתפעם מהשתמרותה של המסורת הרומית — ואולי של זו שהיתה לפניה — בבתי הערבים שם. ואין הוא אומר זאת מתוך רומאנטיות גרידא: הירשפלד ראיין משפחות בנאים־סתתים המספרים כי סודות אומנות הבנייה נמסרו מאב לבן. בבדיקת בתי הפלאחים נתגלו עקרונות הארכיטקטורה הכפרית הערבית: נכונותם של בני הבית לדור עם בעלי החיים והעדר של תרבות היגיינה היא התכונה המייחדת אותה, והיא שגרמה לכך שהבית הערבי הוא של חלל אחד. יש לדבר כמה יתרונות: אפשר לנעול את כל הרכוש מאחורי סוגר ובריח. ושנית מבנה בעל חלל פנימי אחד עוזר להעלאת הטמפרטורה בלילות הקרים של החורף. לחקר הבית העירוני הערבי שימש את הירשפלד בית משפחת שאהין, בלב השוק של חברון. זהו בית־עתיקות בן מאה שנה, פנינה ארכיטקטונית נדירה בהרמוניה שלה וביופיה.

מחזה

הרוכבים אל הים, מחזה במערכה אחת
מאת ג'והן מילינגטון סינג'
מאנגלית: שמעון לוי
הוצאת גמיר, תל־אביב, 1987, 31 ע'

המחזאי האירי ג'והן מילינגטון סינג' (1871—1909) ממוקם בהיסטוריה של התחייה האירית בין הסימבוליזם החלומי של ייטס לריאליזם הקשוח של שון או'קייסי (בעל "המחרשה והכוכבים"). מתוך שאיזן בטבעיות את היסוד הסימבולי והריאלי ביצירתו, נדמה שהוא הטוב והאקספרסיבי שבשלושה. האם למד את סוד האיזון האי־הגיוני ממחזותיו הקלאסיים של ראסין שאותם העריך ולמד בשנות היותו בפאריס? כך או אחרת, סינג' חזר עם מטען התרבות הצרפתית שלו בתחילת המאה לאירלנד להשתלב בתנועת התחייה הקלטית. אירלנד של אותם ימים מבקשת להוכיח לאחותה האנגלית הגדולה כי יש ביכולתה להעמיד כותבי דראמות משלה, וסינג' נרתם במרץ לספק מחזות מקוריים לתיאטרון החדש שהקים ייטס בדבלין. בשש השנים שבין 1903 ועד מותו כתב סינג' שש מחזות והבולט "ילד השעשועים של העולם המערבי" הידוע.

ב"הרוכבים אל הים" הקצר המקורי הגיע סינג' לשיאו. באמצעות תמונה דראמאטית מהווי החיים של האי הנידח אראן, הוא מצייר תמונת נפש של אירלנד כולה, כמחוזויות של סבל, מרי וקבלת־הדין. ייטס ציווה לחקוק על מצבתו את המשפט "פרש, תן מבט צונן על החיים ועל המוות — רכב לך הלאה". במידה רבה זה מה שעושה גם סינג' ב"הרוכבים אל הים". בני האי אראן חייבים לחצות את הים האירי המסוכן כדי להעביר את סוסיהם למכירה ביריד, אחרת ימותו ברעב. הים גובה את קרבנותיו, אך הפרשים מתעלמים מהסכנה, רוכבים הלאה, ונאבקים עם הים. "אף בנאדם לא יכול לחיות לנצח ואנחנו מוכרחים להיות מרוצים", מסכמת את המחזה האם הזקנה מוריה, ששכלה את ששת בניה בים.

העלילה, שהיא גיבורתה המרכזית, פשוטה בתכלית ומתרחשת כולה בלילה אחד במקום אחד: שתי בנותיה של מוריה מנסות להסתיר מפניה את דבר טביעתו של בנה מייקל ומסתירות ממנה את שרידי בגדיו שהכומר הפקיד בידיהן. אך ברגע של הארה מאגית היא רואה את דמותו בפניו של בנה האחרון בארטלי, שהסערה ממיתה גם אותו במשך אותו הלילה. את התפתחות העלילה מלווים, כפי שציין שמעון לוי בהקדמתו, חפצים הנדרשים בבקתה, המקבלים משמעות סימבולית עזה יותר ויותר: גלגל־הטוויה נהפך למשל של חוטי החיים הנקרעים; הלחם הנאפה בתנור מזכיר את לחם הקודש של המיסה, והקרשים המונחים בצד מסתבר שישמשו לבניית ארון קבורה לבן המת.

האם "הרוכבים אל הים" הוא מחזה פוליטי? בשעתו הוא נתפס ככזה, מתוך שהים נראה בו כסמל של הגורל ההיסטורי האירי, המשפט המסיים על האם חייב־כביכול את המשך המאבק עם הים הסימבולי או המוחשי הזה. מכל מקום אי־אפשר שלא להזכיר כי ברטולט ברכט חידד את הסיטואציה הדראמאטית כששאל מ"הרוכבים אל הים" במחזה הקצר "הרובים של אמא קאראר". שם, האם השכולה מסיימת כך שהיא נותנת רובה בידי בנה האחרון שנותר בחיים כדי שינקום בפאשיסטים.

על התרגום אפשר רק להצטער. סינג' כתב את מחזהו בלשון העגה של בני אראן. לוי, המתרגם, ניסה ליצור במלאכותיות בעיקשה והתוצאה, כתגיד, מגוחכת.

לאם ולילד

לצאת מהחיתולים
מאת ויקי לנסקי
מאנגלית: סמדר שיר
הוצאת ר. סירקיס, 1987, סדרת הורות מעשית, 103 ע'

★

בוני דובוני יוצא מהחיתולים
מאת ויקי לנסקי
מאנגלית: תמר סירקיס
הוצאת ר. סירקיס, 1987, סדרת הורות מעשית (בלי מיספור עמודים)

אין גבול לכוח ההמצאה של מו"לים. ר. סירקיס, המתמחה בספרים שימושיים למשפחה ולבית, יוצאת בסט של ספרים — אחד לאם ואחד לילד — שעניינם קקי ופיפי והמעבר מהחיתולים לבית־השימוש. אלונה פרנקל ו"סיר־הסירים" שלה היה לקלאסיקה בתחום הפרשנות: קשה לחזור על ההצלחה שהיתה לה, מה גם שלנסקי זו, המוגדרת כמומחית בינלאומית בענייני קקי־פיפי, לוקחת את העניין ברצינות תהומית, מגדירה שלבים, מזהירה ומתפלספת. בספר העוזר לאם, שבצבע כתום וחוד אפרסק, מצוירים דגמי כיסאות עם סיר, בית־שימוש חינוכי, מתאמי־אסלה וסירים מסוגים שונים. עדויות של אימהות מדאגות מובאות במסגרת, ורשימות של עצות פסיכו־מעשיות. בספרון העזר לילד, שבצבע ירקרק, מובא כל המידע הרציני־להחריד הזה בצורת סיפור קליל על אמא דוביה ובנה־דובוני. כמו בספרי הבישול שלה, המצטיינים ביסודיותם גם כאן מקפידה ר. סירקיס על אחרון הפרטים: באיזה כיוון לנגב את הטוסיק אחרי הקקי, ובאיזו זווית לכוון את הפיפי כדי שלא יתיז על הרצפה. קוראים לזה "הורות מעשית".

ביקור הגברת הצעירה

(סוף מעמוד 6ב)

ו. רשימה [חלקית] של אישים ישראליים שסאנה הסאן מודה להם, בפתח ספרה, על עזרתם לה בכתיבתו.

גולדה מאיר, משה דיין, מנחם בגין, שמעון פרס, יצחק רבין, עזר וייצמן, חיים בר־לב, אריק שרון, אברהם שפירא, יצחק נבון, ויקטור שם־טוב, אמנון רובינשטיין, שלמה הלל, משה קול, אבא אבן, שמחה דיניץ, אהרן אולמרט, גאולה כהן, משה ארנס, משה בר־מאיר, שולמית אלוני, לובה אליאב, חיים שור, מתי פלד, מאיר פעיל, רן כהן, תופיק טובי, ישראל טל, טדי קולק, שלמה להט, מרדכי גור, ארנולד שרמן, עמוס עוז, חיים גורי, שמעון שמיר, ד"ר ישראל כץ, אורי אבנרי, עמוס קינן, יהושע סובול, רם לוי, גולה צ'לטון, נתן יונתן, מאיר זורע, חיים ושולמית שור, הרב ישראל לאו, אנטק וצביה צוקרמן, שלמה גזית, מירון בנבנישתי ואחרים.

נבצר מבינתי הבן כיצד זה הצליחה סאנה חסן להתל בספרה בקהילה הפוליטית, האקדמאית והעיתונאית של ישראל, כיצד זה התבטלו בפניה אינטלקטואלים ביקורתיים, כיצד קיבלו ללא עירעור את הפאנטאסיות שלה אנשים החיים בארץ לא מאתמול. כיצד עוורה להן תגובה תקשורתית. אני מנסה לשער כיצד היה מתקבל במצרים ספר ישראלי המתאר את ארץ היאור בסגנון גדוש סילופים, שנאה חבויה, בורות וחוצפה, כזה שלה. מי שסבור שבשם השלום עם מצרים שומה עלינו לבלוע כל צפרדע, שם ללעג גישה רצינית לדיאלוג ולהבנה הדדית בין שני העמים. אין זאת אומרת שבספרה של סאנה חסן אין גם דברי אמת נכאבים על אודות ישראל. כלום נעדרים אנו בעיות ועיוותים נוראים הנזקרים מיד גם לעין זר במדינה הדו־לאומית שלנו? רק עיוור לא יבחין בהם. ההצלחה בה נתקבל ספרה של סאנה חסן בישראל מחזקת, בסופו של דבר, את החוגים הקיצוניים בקרבנו שיוכלו מעתה ללעוג לטיפשותם, לבורותם או לשטחיותם של אוהדיה.

תיאטרון החיים של תומאס וולף

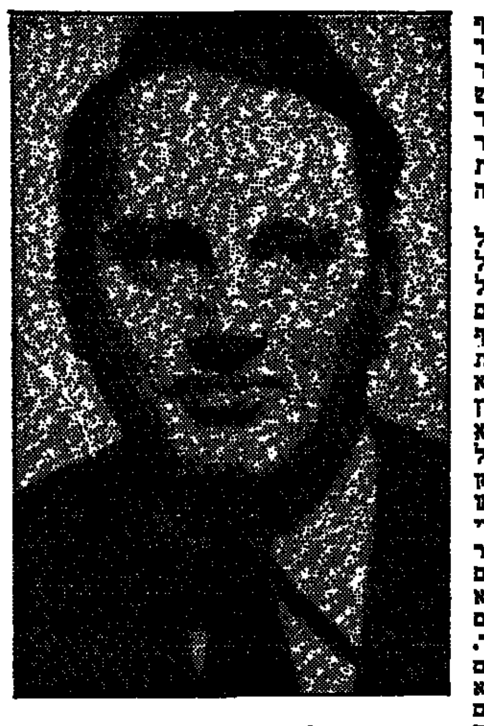
תומאס וולף: חריגה מן הגבולות

"תומאס וולף", כותב הביוגראף החדש שלו, דיוויד הרברט דונאלד "כתב פרוזה גרועה יותר מכל סופר חשוב שאני מכיר". כדי לאשש טענה זו הוא מביא קטע מתוך "צייד האפלה" שכתב וולף ב־1935 ואשר בו התכוון לאתר "את רבגוניות החיים באמריקה במהלכו של לילה אחד". אלא שהוא נכשל בזה.

יו קנר, כותב במוסף הספרותי של ה"טיימס" הלונדוני על ספרו של דונאלד "הבט הביתה: חייו של תומאס וולף". הוא מסכים עם הערכתו לגבי כתיבתו של וולף, ואף מוסיף שזו כתיבה דראמאטית מיושנת נוסח יוג'ין או'ניל. הוא טוען שכיוון שתומאס וולף התכוון תחילה לכתוב לתיאטרון, אולי לא הבדיל בין שני הז'אנרים. זה של התיאטרון וזה של הרומאן, וכאן נעוץ הליקוי שבכתיבתו. וולף עצמו כתב ב־1926 שהוא מחפש "ביטוי מלא יותר. גדול יותר ועשיר יותר לאותו תיאטרון גדול של החיים משתוכל להקיף הבימה עצמה". הוא תמיד חרג מן הגבולות, ולעתים רחוקות בעתר ידע את סוד ההידוק. אבל קנר אינו מסתפק בכך ומאשים את וולף בגנבות ספרותיות, כך הוא מוצא ברומאן מאת וולף בשם "המסתורין המר של האהבה" גנבה מ"יוליסס" של ג'ויס, מצד אחד, ומ"ארץ הישימון" של אליוט מצד שני. בדרך כלל טוען, קנר, פנה וולף אל דה קווינסי שסיפק לו שלל של ציטטות, אבל כאשר הוא לא בחל בג'ויס או באליוט לכשנזקק לאיזה משפט מצלח.

לפני כמה עשורות בשנים היה בר־סוריקה שלו כדי להמם, ולא רק בארצות־הברית, אם כי לכשתורגם "הבט הביתה מלאך" באנגליה ב־1930 נכתב ב"ספקטייטור", "כה ארוך (ומרתק) ומפותל וכה ספרותי". אבל "הטיימס" שיבח את הספר עד מאוד וכתב "זה זמן רב שלא נראתה בספרות האנגלית אנרגיה נעשת כבנין זה", המוסף הספרותי של ה"טיימס" הלונדוני כתב: "כשרון גדול, כה קשה, כה חושני כה בלתי סנטימנטאלי... נוסק אל הגבהים בגאווה כה רבה". וב־1936 נכתב עליו בגרמניה ש"הוא עולה על ויטמן, דוסטוייבסקי, גתה, דיקנס והומרוס".

קנר טוען, כי השבחים הללו מכוונים לא אל יצירת האיש אלא אל אישיותו, ועל כן הביוגראפיה היא זו שצריכה לשפוך אור על וולף בדרך שהביקורת עושה ביחס לפרוסט או ג'ויס.

במובן זה עלתה יפה עבודתו של דונאלד. הוא מספר, כי אף בילדותו סירב וולף להשליך ולו פיסת נייר: מכתבים שקיבל, טיוטות או העתקים של מכתבים שכתב, חשבונות, צ'קים שבוטלו, גלויות־ברכה. וכך מובן כל שינויי הנוסחאות של סיפוריו ושל הרומאנים שלו. ויכוחיו מתועדים, וכך התפרצויות הכעס שלו והתרוממויות הנפש, ואף אותו בוקר שבו שב למלונו בברלין "התעכב לחבק באהבה את העצים שגדלו לאורך המדרכה".

קנר אומר, כי דומה שדונאלד, פרופסור לספרות באוניברסיטת הארווארד, הוא הביוגראף האידיאלי ביחס לוולף. הוא כותב בניקיון הוא יודע לברור. זאת ועוד, הוא מסוגל להעיד על קסמו של וולף, שכן בהיותו בסוף שנות ה־60 לחייו הוא יכול לדבר על יוסו בני דורו לוולף ולהיות להם לפה: "כנער מתבגר... הייתי משוכנע שתומאס וולף סיפר את סיפור חיי כמו גם את סיפור גיבורו יוג'ין גאנט. כמתבגרים רבים הייתי משוכנע — ללא כל סיבה מוצדקת — שאף אני הייתי בלתי מובן על־ידי בני משפחתי וכי החברה שבה חייתי לא ידעה להעריך אותי נכונה, וכי כמו יוג'ין, נעציתי מכתיבה תוך יסורים רומאנטיים".

זאת ועוד: "ידידי ואנוכי היינו בטוחים שאנו אמנים שאין מכירים בהם ככאלה, ממש כמו יוג'ין גאנט, והאמנו שגם לנו יש רוחות פאוסטיים". אחר־כך התבגר, ככל הנראה, או שמא היה שותף לדחייה שדחו שנות ה־50 את הרטוריקה הגיגאנטית נוסח וולף. והנה, בשנות ה־70, כשהוא משחזר וקורא את וולף מחדש, חש כיצד שבה וניצתת הלהבה הנושנה והשתכנע כי אף שכתיבתו של וולף היא בלתי מאוזנת הוא היה בהחלט אדם משכיל, בעל ידע בקלאסיקה ובספרות אנגלית, בעל השכלה בהיסטוריה אנגלית, בתולדות התיאטרון וביצירתם של המשוררים הרומאנטיים... ובקצרה 'שהיה לו החינוך הפורמאלי הטוב ביותר שבו זכה אי־פעם סופר אמריקאי בן הדור".

טענה אחרת שמעלה דונאלד היא שוולף היה סופר בעל מודעות עצמית שהתווה מראש את תבנית הרומאנים שלו, שם לב למבנה שלהם והעמיק חשוב בנושאים ובסמלים שביקש לפתח. הטענה האחרונה של דונאלד המבוטאת בפחות שכנוע פנימי, היא זו "מאחר שאף לא אחד מספריו של וולף הודפס כדרך שנכתב במקורו, אפשר לכתוב עליו כעל גאון במאבק, שעבודתו נהפכה לספרות קונבנציונאלית על־ידי עורך חסר־דמיון".

כאן יש טענה חדשה בתכלית ביחס לעורכו של וולף, מאקסוול פרקינס, שהיה לאגדה. אלא שדונאלד מיד חוזר בו מן הטענה הזאת וכותב שלמעשה וולף ופרקינס נזקקו זה לזה ופיתחו מערכת יחסים של סימביוזה, שמבחינה אחת היה בה פיצוי רווח לשניהם ומבחינה אחרת היה בה כדי לפגוע ולהגביל.

קנר כמובן דוחה את טענותיו אלה של דונאלד. וולף עצמו סבר היה שהבעיה שלו היא הזיכרון הכביר שלו — בור סוד שאינו מאבד טיפה ואשר כופהו להעלות הכל על הנייר.

בסופו של דבר אמנם נטש וולף את פרקינס ואת הוצאת "סקריבנר" וקשר קשר עם הוצאת "הרפר" ועם עורכה אסוול ששכנע את הבעלים שוולף זכאי למקדמת ענק בהיותו מגדולי הסופרים החיים. אבל וולף מת טרם היה סיפק בידיו לסיים את העבודה המובטחת, ומעזבונו בנה אסוול שני רומאנים "המארג והסלע" ו"אינך יכולה לשוב הביתה". ואף שהוא קיצץ בהם וערך שינויים ואף המציא באחד המקומות דמות נוספת, טענו ב"הרפר" כי שני הספרים "נכתבו להלוטין על־ידי וולף שהצליח לסיימם ולמסור אותם למו"לים לאחר שלו ב־1938". דונאלד מוציא משפט קשה על סיפור זה. גם עם משפטו זה אין קנר מסכים. כך או אחרת, ולמרות כל הביקורות "היה זה תענוג להיות בחברת שניהם — וולף ודונאלד כאחד". מסכם קנר.

Look Homeward: A Life of Thomas Wolfe by David Herbert Donald Bloomsbury 16.95

[illegible]: רות אלמוג

דנטה, סרוונטס, שכספיר והשאר

סלוואדור דאלי, איורים, מוזיאון תל־אביב, שדרות שאול המלך.

מאת נסים מבורך

הסוריאליזם, אשר דאלי, צייר ותחריטאי ספרדי יליד שנת 1904, הוא ממייצגיו הנודעים ביותר, עשוי למצוא לעצמו ביטוי הולם יותר, ועל־פי דעות מסוימות, מתאים פחות, בתחום האיור, וזה לנוכח חשיבותה המרכזית של התמאטיקה הספרותית־פסיכולוגיסטית שלה, הד מתיימרת לבטא מציאויות שמאחורי הפרגוד ולהחצין את רזי תת־ההכרה.

איוריו של דאלי לסרוואנטס, שייקספיר, ראבלה ועוד. ובכלל זה. ולהבדיל, לתנ"ך תואמים את רוח התייחסותו של אנדרה ברטון לסוריאליזם: "במציאות יש שני סוגי בעיות. האחת היא בעיית־ההכרה, שהתעוררה בתחילת המאה העשרים עקב שאלת היחס בין המודע והבלתי־מודע. אנו הסוריאליסטים נתגרגנו, כנראה, כדי לטפל בבעיה זו. היינו הראשונים להשתמש במתודה מיוחדת כדי להגיע לפתרונה"... הבעיה השנייה, שהוא מתייחס אליה, היא פעולה חברתית שתביא לשחרור באמצעות מהפכה פרולטארית. ולה, בניגוד למקורה הקודם, אין כמדומה זכר בעבודתו של דאלי, ואמנם במקום ובמקרה אחר קבע ברטון כי לתנועה הסוריאליסטית אין עניין בדאלי מאז 1936 בגלל "אישיות ציניות כלפי האמצעים, שבהם הוא מבקש להבליט עצמו... על־ידי השימוש הציני בפעלולים

עבודתו שוקעת לתוך אקספרימנטים, המכבה עצמו קלאסיציזם בתוקף סמכות שנטל לעצמו ללא הצדקה..."

קשה לדחות על הסף קביעה זו, הנתמכת גם על־ידי התנהגותו האישית של דאלי, החל בעיצוב הצורני של שפמותיו או, למשל, בהכללתו ברצונה של תמסח־שעשרים כאילו היה מודל, וכלה בפעלותו הקולנועית בעיצוב־מעמד החלום ב"תותי־הבר" של אינגמאר ברגמן, שיש בו משום מעידה מבחינתו של במאי דגול זה.

מסתבר, אפוא, שהבעיה האמתית הטמונה בסוריאליסטים בכלל, ובדאלי בפרט, היא בעיה של אמינות ושל אמון. עם זאת קשה להתעלם מן הטכניקה ומן המיומנות המופלגת של דאלי, ובכושר האמצאה המרשים שלו. מכיוון שכך היישום של דרכו (אשר חיקוייה הרבים המסחריים בדרך כלל על־ידי פסאבדו־סוריאליסטים ראויים להיות נדרשים בעקב) באיורים מרשימה לא פחות מאשר שמציו הגדולים והמפוצחים. ניתן לראות בעבודות אלה ביטוי לכתב־יד קוי אישי ולמעורבות רגשית רצינית בתכנים הספרותיים שהוא מבטא. עם רוח קיומה יש לו, אולי, אף מידה יתרה של הורות אישית.

סלוואדור דאלי: איור לקומדיה האלוהית לדאנטה (1960)

שוק על ירד

אמנת רבינוביץ, גלריה שרה לוי, פינלס 10, תל־אביב

סופלאק של "סמבור" על נייר ועל בד, זהו החומר שבאמצעותו בוחרה המציגה להתבטא. היא אינה היחידה בעניין זה, שהוא טוב מבחינת הכים, ורע מבחינת העמידות והכבוד. אין ספק, כמו כן, כי ניתן להשיג את האפקטים המופקים בעזרת מדיום זה, שהוא נחות בהקשר האמנותי, בעזרת צבעי־שמן לציירים וחומרי העזר הנלווים אליהם. מכל מקום, הגב' רבינוביץ מפיקה באמצעות חומר פלבאי זה עבודות מעניינות. מצויה בהן מידה של מינימאליזם, בהתחשב בכך שרוב השטח של תמונותיה תפוס ברוב המקרים על־ידי צורות רושם. נטול פרצופים חווים, המקרה אחד גם על־ידי שוק־על־ירד ללא גוף. כרם, בתחום המיקרומורפולוגי טמון עיקר כוחה. מצויות אצלה התרחשויות מרתקות למדי על־פני השטח כולו, שהן בזוקת אמידות מפורסות, המרשגות בסיועו של שקיפויות, גזילות, גחמציות במקצת, של צבע מוזלל במים ושאר חד־פשים בתחומי אופי החומר, ביסודיו וכנתו.

דומה שהישגיה הטובים ביותר מצויים בעבודות שבהם השיגה אפקטים של צבע הבשר המזכירים היבטים חיוביים בחלק מעבודותיו של הפסטטר, ועם זאת ללא המעורות ותוכניות שהוא לוקה בהן. אשר על כן, ציור מופגם ומרוכז זה הוא בסופו של דבר חיובי ומתאים לאופי התרבותי והקאמרי של האכסניה שבה הוא מוצג.

ספרים טובים

עמודים לספרות עברית

הדרה לזר — נראה לאחרונה
זהו סיפור של קולות. קולות שונים שבאמצעותם מבטאת המחברת את כל אותם הדברים שאינם ניתנים להאמר בקולה־היא העלילה מסופרת בגוף ראשון מפי גבור המעשה וסבה על שלושה ימים כפריים. בשנות השמונים. במשך תקופת זמן זו מנסה גבור הסיפור. בסדרת פעולות חשאיות לחלץ את בעלה של אהובתו מעסקות נשק מפוקפקות בהן הסתבך ללא־מוצא.
במעטה של עלילה חיצונית מרתקת מתגלה עימות רגשי חריף המתמקד במספר החצוי־בנפשו. באמצעות קולו וקולותיהם של האחרים, הנשמעים דרכו, מתברר עד כמה אינו אלא נספח לחייהם של הקרובים לו.

הזמני שתק פעמיים — ראובן מירן
זהו סיפורם של גבר ואשה ישראליים הנקלעים לדרך ללא־מוצא. העלילה מתרחשת בבית בודד בעמק יזרעאל. שם יושבת האשה וממתינה לבעלה. במקביל עוסקת העלילה בבעל ובתיאור נסיעותיו התכופות לחוץ לארץ ובפעילותו הרבה שם בתפקידו ככתב שבועון בינלאומי גדול.
על רקע התרופפות מוסכמות מוצקות במציאות המוכרת מנסים בני הזוג להתמודד עם משבר החוצה את חיי הנושאים שלהם ומחפשים אחר טעם ומשמעות בחייהם

עד עולם אהבה — דוד שיץ
כותרת הספר מרמזת על כתובת גרפיטי שנרשמה על קיר בית בירושלים, כתובת המוכרת לרבים מתושבי העיר: מין קריאה נואשת שאין לה פשר ואין לה פתרון.
סיפור אהבה ירושלמי זה, המתרחש על רקע מלחמת לבנון מעמת תיאטרון מול חיים, ואהבות מול בגידה: שבוע אחד בחייהם של גבורי הרומן האוהבים־השונאים פרץ ורחלי וכל הדמויות הרכות הקשורות בהם. בין הנפשות הפועלות. המתגלות במצבים קיצוניים בחייהם נמתחים חוטים של תלות ושל התנכרות. של אהבות מורכבות, בדידות ורגעי אושר גדולים.

היורש — שמעון בלס
זהו סיפור המורכב מכמה מעגלי עלילה שכולם מתחברים או חופפים זה לזה במלאכת מחשבת מרתקת
הסיפור המרכזי עוסק בסופר המנסה להתחקות אחר דמותו של אדם בלתי־ידוע לו שנהרג בתאונת דרכים. בתוך כך הוא מסתבך בקשרים מיוחדים במינם עם אלמנת ההרוג בעלילה השופעת התפתחויות מפתיעות.
סיפור המעשה מתרחש בתל־אביב של שנות השמונים.

זמורה־ביתן מוציאים לאור
דביר הוצאה לאור

SOTHEBY'S
FOUNDED 1744

סותבי'ס ישראל מודיע על קיום
שתי מכירות פומביות
בהילטון ירושלים ביום א' 24 למאי 1987
יודאיקה
ספרים, כתבי יד ותשמישי קודש
אמנות המאה העשרים
ציור רישום פיסול
קטלוגים
יודאיקה – 25 ש"ח אמנות – 25 ש"ח
ניתן להשיג במשרדי החברה
תצוגה מוקדמת
תערך במלון הילטון ירושלים
ימים ג'-ה' 19־21 במאי בשעות 10 בבוקר עד 8 בערב.
יום ו' 22 במאי בשעות 10 בבוקר עד 3 אחה"צ.
לקבלת פרטים נוספים נא לפנות
סותבי'ס ישראל דב הוז 19, תל־אביב
טל: 03-246897, 03-223822 בשעות 9.00-18.00

מכרז
הקרן הדו־לאומית למדע, ארה"ב־ישראל
מציעה למכירה
רכב פרטי מסוג BMW 520־i
שנת יצור - 1982
1. ניתן לראות את הרכב ליד משרדי הקרן ברחוב אלחריזי 2 פנת רמב"ן 12, ירושלים. טלפון 633287(02), 667314 (02), בשעות העבודה 08:00 – 16:00 בימים א'־ה'.
2. על ההצעות להגיע למשרד הקרן במעטפה סגורה עליה יצוין "מכרז רכב" לא יאוחר מיום ב' 18.5.87 עד שעה 10:00 לפנה"צ.

סדנא על ניהול זמן אפקטיבי
[illegible]
ביום ג' 12.5.87 בשעה 17.00
ירושלים מלון רמדה רנסנס
טלפונים: 02-528111, 02-234901

NON-RESIDENT AMERICAN UNVERSITY DEGREES
It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* Dr. John Bear, 41011 Little Lake Rd., Suite 245 Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

CATHAY PACIFIC AIRWAYS
SPECIAL OFFER
14 DAYS FAR EAST TOUR FR. LONDON TO HONG KONG/BANGKOK/SINGAPORE INC. FLIGHT GOOD HOTELS/TOURS
1,575$. DATES: 5/6, 12/6
NOT INC. TAX & FLIGHT T.A. LONDON
LOW RATES TO & IN FAR EAST
ASK YOUR TRAVEL AGENT
OR THE REPRESENTATIVES
"ASIACENTER"
103 BEN-YEHUDA ST. TEL 03-225444

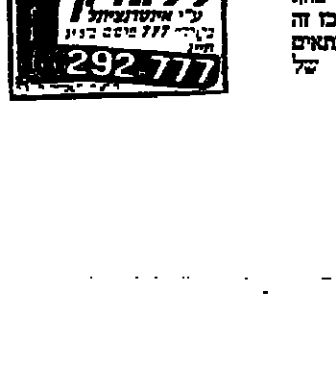

אוניברסיטת בר־אילן
המחלקה לכלכלה ומינהל עסקים
נמשכת ההרשמה ללימודי התואר השני
תכנית לימודי "מוסמך"
במחלקה לכלכלה ומינהל עסקים מיועדת להכשיר תלמידים לקראת מילוי תפקידים בכירים בתחומי הכלכלה, התכנון והמינהל במגזרי המשק השונים.
התכנית מציעה 2 מסלולים:
1) מוסמך לכלכלה
2) מוסמך למינהל עסקים
לתלמידים מצטיינים יוענקו מילגות ופרסים.
• מועמדים מצטיינים בעלי הישגים אקדמיים גבוהים מאד, אשר יקדישו את כל זמנם ללימודים, יוכלו להגיש בקשות למילגות קיום מיוחדות לשנת הלימודים תשמ"ח, הניתנות ע"י קרן ברוקדייל.
לקבלת פרטים נוספים אפשר לפנות אל מזכירות המחלקה ללימודי מוסמכים טל: 718392. טפסי הרשמה ניתן לרכוש בחנות "דיונון" בקמפוס בר־אילן.

هكذا من الأصل

هكذا منه الأصل

יש אלטרנטיווה

לא היתה תמורה מהפכנית בתכניות יום העצמאות, אבל הפעם אפשר להצביע על כמה תופעות מעודדות. ראשית, יש לנו קונדיסוף אלטרנטיווה וחופש בחירה. אפשר לעבור לערוץ השני ולצפות שם בשידורים. למרות כל ההתנגדויות וההתנכלויות, הערוץ השני שידר ללא הפסקה. אמנם, לא עקבתי בצורה סדירה אחר השידורים, אבל לפי מה שראיתי, אם לא היו טובים, הרי גם לא היו גרועים מן השידורים בטלוויזיה הכללית. ובעצם שידורים אלה היו בנויים באותה מתכונת שגורה ומוכרת: שילוב בין ראיונות ורינונים, בהופעתו במ־ קבוצית המיוחבת של רון בן ישי: קטעי סרטים ישנים מ־ בלהבות שש הימים: פוחמנים, וגם אם שחקניות ומורות להתעמלות אינן נראות לי כתאימות ביותר לשבץ קריי ביות ובכיות, הרי אלה שידורי ניכיח. [illegible] כעת שהערוץ השני יעלה על הראשון. אבל הוא יוכל להיות תחרות מבריצה לערוץ הראשון, הקופא על שמריו.

עוד תופעה מעודדת: אולפן יום העצמאות והבחירה הנבונה בכרמית גיא וגבי גזית, כמנחים ומראיינים. כרמית גיא אינטלי־ גנטית, מיומנת ומקצועית, ויש לה חן משלה. וגבי גזית, לאחר האכזבה שהנחיל לרבים ב־ הופעתו האומללה ב"כניסה חר פשית", מצא לו סגנון הולם. אבל כמנחה טלוויזיה עליו להי־ מנע מאותם הרגשים מילוליים מגומגמים, שהפכו אותו לכוכב ראדיו. גזית זקוק פה ושם לליי טוטש ולעיגולן של כמה זויות חדות — אף הן ירושה ראדיי פונית. אבל האינטליגנציה שלו גוברת על החולשות. בשפטוף נבון, הוא עשוי להפוך גם לכוכב טלוויזיה.

האווירה באולפן נינוחה. ה־ שניים נוקטים סגנון של שיחה פנים־אל־פנים, כמעט מלב אל לב. אפילו בשיחתם עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, שמצב רוחו נשמע מרומם אופטימי מאד — נמנעים השניים כמתכוון מראיון פרובוקטיווי, מהערות ביניים, בסגנון כאסם. עד כדי כך ששמיר מתרכך, משיל מעצמו את השריון ואפילו מגלה חוש הומור נסתר.

הקטעים מימי גבע וכרמל המעלים באוב ימים זמנים אחרים, הדברים התחזשו לפני שלושים או עשרים שנה בלבד, אך חוק ההתיישנות הנוסטאלי־ גיה חלים עליהם — בכל הנוגע לצורת הצגתם של הדברים ולס־ גנון הבומבאסטי, הפטריוטי, ה־ מליצי. הכל בסימן הנאיוויות. הנינוחות כבשה את האולפן עד שלרגעים נראה לי כי כרמית גיא אפילו ניגזהה מדי ומשמיעה צחוקים רכים ודחופים בצורה מאולצת במקצת. ובכל זאת, אולפן יום העצמאות היה רעיון מצוין במקום ובזמן הנכון.

ריטה: "היו לילות"

ריטה ושבעת הצעיפים

במרכז תכניות החג עמדו שתי תכניות בידור: הראשונה שודרה בערב יום העצמאות, והוקלטה בבסיס חיל האוויר, בבימויו של אגודי קאלאראשה, ובהפקתה של דליה שפירא (אני מציינת במיוחד את שמר תיהם, מפני שאולי אין שניים אלה מתאימים לשאת בעולה של תכנית כזאת). למראה הב־ דין, השתי שאולי זה הבידור שאנו ראויים לו. כנראה זה פרצופנו הבידורי. שיאה של התכנית — מעמד מדהים ממש: הופעת ריטה שרועה על הרצפה, בשמלת קטיפה חשופה. עוטה כולה צעיפים שחורים — מעין שהראווה במחול שבעת הצעי־ פים, ברוחו של סרט טורקי. הגברת מן הרמזון מתחילה להשיל מעליה את הצעיפים. מתפתלת ומתעלסת באינטנ־ סיוויות עם הרצפה. משלחות רגל חשופה עגולת צמיד, מניפה אותה קדימה ואחורה, מעוותת את גופה בתנוחות סוגסטיוויות, משחקת בצעיפים באורח רב־ משמעי ומפיה בוקע שירם של אורלנד ועירא, "היו לילות".

האם הסביר מישהו לריטה את מילות השיר, את רקעו? אין ספק, היא זקוקה בדחיפות למישהו שירסן את הופעותיה ואת הדראמתיות המוגזמת שהיא מעניקה לכל שיר, ללא כל קשר עם תכנו ומלותיו. גם יש להסביר לה מה הוא הגבול. "היו לילות" אינו שייך למחזור שירי הרמזון. תנוחות סגסטיוויות כאלו מקומן אולי במועדון השפנות. אין ספק, הופעה זו תשכיח את קטע המקטורן הצהוב שנפל מעל כתפה, בתחרות קדם־האירוויזיון בשנה שעברה. אנו נכנסים לעידן חדש

לצד הופעה זו, שהיתה מסמר הערב, הופעות האחרות היו כאין וכאפס: למשל, הבוהיהו של ספי ריבלין, ברשות מוקיון דבילי המשמיע בדיחות תפלות. הבל שקומץ הופעות טובות, כי הופעתה של להקת "הכל עובר חביבי", נגרף בים התפלות.

לעומת תופעה מבישה זו, היה "כל העולם במה", במוצאי החג. הופעה של אמני אמ"י (ארגון אמני ישראל) לכבוד יום העצ־ מאות. זה היה ערב של בידור מהנה. מקצועי ומלוטש — ממש תענוג. גם כאן לא כל ההופעות היו באותה רמה. ולצד הופעות מעולות בלטו הופעות טובות פחות; ולצד תלבושות מרשי־ מות, היו תלבושות מרשימות פחות: הערב אף לקה באריכות יתירה. אבל אין להשוות בין שתי התכניות — הן דומות זו לזו כיום ללילה.

ב"ג-סיפורים שוליים מן החיים

חששתי מפני הפאריזציה של בן־גוריון; מפני הסיפורים הרכי־ לותיים, העלולים לגמד דמותו של אדם, להסיט את נקודות הכובד בחייו מהחשוב לטפל. אולי מסיבה זו נעדרה רנגה בן־ גוריון מן המשדר שהוקדש לאביה. היעדרה היה בולט. השתתפו בתכנית עמוס בן־גור־ יון וגאולה בן־אליעזר. ל־ הפתעתי, בסופה היתה זו אחת התכניות המרתקות של החג, אם לא המרתקת שבכולן.

כידוע, אין אדם גיבור — לא למשרתו האישי ולא לבני משפחתו. אבל דומה שבן־גוריון התגבר גם על מחסום זה. היה משהו יוצא דופן באישיותו. גם בסיפורים הקטנים עליו, הסי־ פורים השוליים מן החיים, הוא מופיע כדמות ייחודית ונערצת, לעתים גדולה מן החיים. טבועה בדמותו מין באיחוית מחודה המיוחדת אותו, ובאותה עת, הוא אנושי, אם כי במידה ובמשורה. על כל ההסתייגויות האנושיים.

בעגועים לבן־גוריון נבעו מן הסיפורים שבפי האנשים ששהו במחיצתו, גם בשנים שהיה בודד, במעט מחוזים. היו שפגשו בו במקרה, והם זוכרים עד היום כל פרט ופרט. מעניין היה גם לגלות שהדימות העולה מן הסי־ פורים הקטנים הולמת את הדמות העולה מן האירועים הגדולים, רבי־ההשפעות. אין פלא שבנו עמוס ובתו גאולה נראו נרגשים עד דמעות.

העקידה ככתב אשמה

אני נרתעת מלדון בתכניות יום־הזיכרון. אני יודעת שזק בעייתיות מאד. אבל היה אפשר לצפות שמשך השנים הרבות יימצא להן פתרון הולם. איני מבינה מדוע ביום־הזיכרון יש מכסה, והתכניות נחלקות בין מחלקת הדת ומחלקות אחרות. האם השכול הכאב משותפים לעם כולו, או שכאבן של משפ־ חות דתיות שונה באופיו מכאב החילוניים? קשה לתפוס מדוע מביאים שידורים חוזרים של תכניות מן השנה שעברה. האם בין כל המוגבלים הסמויים והבלתי־סמויים בטלוויזיה, הנ־ תנים כולם ממשכורות, אין מי שמסוגל לעשות תכנית אחת ראויה לשמה במשך שנה — ולא רק בתחום הבידור?

מכל מקום, השתי היחיד היה בשידור המחזה של עידא דביר "העקידה". אם איני טועה, לדביר היכרות קרובה עם הש־ כול. המחזה על שני אבות שכו לים הבכלים את ימיהם בבית־ הקברות הצבאי, ליד קברות הבנים שנפלו במלחמת יום־הכי־ פורים, כמו נועד לטלוויזיה בס־ גנונו, בצורתו ובדיאלוג שלו.

המחזאי דביר והבימאי דני ביגיו זכו בשני שחקנים מעולים. יוסי ידין וגבי עמרני. המצליחים במשחק־צוות מרשים להזדהות עם התפקיד, כאילו אינם משח־ קים. כך אנו צופים בתלות החו־ לנית שנוצרה בין השניים במשך השנים. אין הם מסוגלים ואינם רוצים להינתק זה מזה. הם נו־ תנים ביטוי כן וכאוב, מאופק מאד — לסבל, למרירות, לזוות ולניכור שבינם לבין החברה. זו החברה שמותירה להם כאילו ברירה אחת: התאבדות, לאחר שחייהם איבדו ממשמעותם ו־ טעמם.

להורה לאיצוו בחברתם, ב־ גלל החוב הכבד שהיא חבה להם ובגלל רגשות־האשם הקשים, לשאינם שכולים נוח לשכוח, נוח להם להמשיך בחיים נורמ־ ליים, כאילו דבר לא אירע. ההורים השכולים במוחם כמצע מכאיב, שמוטב להזכיר בו רק בימי־זיכרון. עידא דביר מעמיד כתב־אשמה נגד החברה הישר־ אלית. הוא נתן ביטוי אמנותי, דרמאטי לדברים מגומגמים ש־ שמענו פה ושם, בהזדמנויות אחרות, מפי הורים שכולים.

מלחמת־אחים

אירועי החג השכוחה שבלב כנס נמהו ביד אליהם ב"מבט" של מוצאי החג. ליד קבר יוסף, בשכם, עוצרים צנחנים צעירים את הקהל הבגיע לשם, ומתנעים, בהוראת שר הביטחון, את ה־ כניסה לקבר. רק לחברי־הכנסת של הליכוד מתירים להיכנס. שני צעירים מזוקנים וחובשי כי־ פות ניצבים מול חיילי צה"ל וה־ קצין הקורא לפניהם את ה־ הוראה. הם מבאצים את צה"ל ואת מפקדיו: תגידו למפקדים שלכם. הם קוראים לעבר החיי־ לים, שאלה הוראות נאציות. ואיש אינו נזעק. איש אינו מסלקם מן המקום. איש אינו מבקש סליחה ומחילה מחיילי צה"ל וממפקדיו.

גם חברי־הכנסת הנכבדים של הליכוד, מגיני החוק והסדר, אין לבם פנוי לצאת להגנת כבודו של צה"ל. הם משמיעים בינתיים הצהרות בנגונו של שמעון פרס, ויוצאים נגד הוועידה הבין־לאו־ מית. הם דנים כאילו בעניני מדיניות גבוהה, ועיניהם טחו מראות מה מתרחש ממש מתחת לאפם.

מערכה שנייה מתרחשת ב־ אריאל. הקהל הרב נאסף דחוד לוי הוצב להבות. אריאל שרון נע בחוסר נחת על כיסאו. והנה הבריונים של כהנא, מניפים דגל צהוב ותוקפים באלימות זיויתית כמה מפגינים של השומר הר צעיר, חברי קיבוץ נחשון. מכים בהם ללא רחם, ואיש מן הקהל הגדול של אוהבי ישראל המקצועיים אינו יוצא להגנתם. השפיות מתרחקת. ומי שלא ראה לנגד עיניו תמונה של מלחמת־אחים אכזרית — שיקום

סוכר סינתטי

הסופר היהודי־האמריקאי סול בלו כאילו צפה מראש מה יהיה גורל הראיון הטלוויזיוני אתו. הוא ביקרים רפואה למכה, ובתום שיחה באכזבות עם יורם רונן, הוא מבהיר שהטלוויזיה שטוחית, ובעצם אינה אלא תקשורת מדומה: כידע שקל לעכלו והוא בחזקת סוכר סינתטי.

הפעם אין זו אשמת יורם רונן אלא אשמת השיטה הנהוגה בט־ לוויזיה בראיונות עם סופרים ואנשי־רוח. רונן אולי מתאים לראיונות עם פוליטיקאים. אבל אין הוא משמש כמתכ לענייני תרבות של הטלוויזיה. (האם בכלל מסתובב כתב שכזה, בעל נתונים מתאימים?) מלבד ידיע בספריו של בלו (נתון הבדווי) והתמצאות בגוף התרבותי ו־ הספרותי של ארה"ב, המראיין חייב במקרה זה למלא משימה הקשה: לדובב את בלו.

הראיון ששודר ביומן השבוע לא היה שונה במהותו מראיון עם כל פוליטיקאי אמריקאי מצוי, האומר שמקרה פולארד הוא מקרה מצער, ומגלה לנו כי לגלות היהודית היסטוריה ארוכה לפחות כמו לישראל. אמנם רונן מנסה לשאול משהו על הרומן ביקצע — באופן כללי ביותר — ובלו מגרב אינפורמציה כללית מאד. גם היא, ואומר שהרומן, עובר שינויים עצומים. תגלית גדולה. היה אפשר לצ־ פות מעורכי המהדורה, שב־ היעדר כתב לענייני תרבות, שי־ היה בקי ביצירתו של בלו. ימצאו סופר או מבקר. שלפחות קרא כמה ספרים של סופר זה ומכיר את הלכי־הרוח בספרות האמריקאית העכשווית. אבל הרמין והתעשייה אינם מגיעים עד כדי כך. האם מתכוון רונן להציע לבלו לגייס את שירותיו הטובים דווקא לטלוויזיה, ה־ תשובה לאקונית — הרי הוא זקן מכדי ללמוד דברים חדשים, שאינם מעניינים אותו כנראה.

דת למכירה

אם תבוא בשורת הגאולה מפי מצורע — הנקבלנה? בעניין זה, שיש לו היבטים מוסריים ומספר אבתים מתוקים, דנים אברהם בורג ואלעזר שטרן, ב"ערב שבת", תכנית שנועדה לבוא במקום תכניתו של הרב שמואל הכהן אבידור. אם הרב אבידור מצטייר כמטיף פופולארי, ה־ שנים, הם לכל הדעות, בוחרים נבוחים, סימפאטיים ואינטליגנ־ טיים, שטובת הצופים לנגד עיניהם. מעל לכל, הם דתיים נאורים, מדברים בלשון שאינם מעלה את לחידתם לחילוניים.

הם אומרים לקרבנו לתורה ולדת, ולהוכיח לנו שהשד אינו נורא כל כך.

הם משמיעים דברי־טעם, ב־ מאור פנים. אבל אני צופה בהם ותוהה למי בעצם דרושה "פר פולאריזציה" זו — האם רפוי־ הנועם ומאור הפנים שלהם יכו־ לים לקנות לבבות וליצור אשליה של דת אחרת? הרי דת היא דת היא דת. אין בה פשרות. מי שרוצה לשמוע פרשנות מקורית ודברי חכמה ללא מתק שפתיים ומאורפנים, יילך אל החכם מכולם, אל הפרופ' ישע־ יהו לייבוביץ, ביום ששי אחר הצהרים, בטלוויזיה הלימודית. שם אפשר לקנות דעת על דת ישראל. בערב שבת עלינו להסתפק, בדת שכמו נעבדה למכירה בסופר־מרקט. אילו ה־ תכוננה הטלוויזיה־הכללית בי אומץ לב, היתה מזמינה את לייבוביץ כפרשן לפרשת הש־ שבוע. אבל הטלוויזיה מספקת לא חלב ולא בשר. מין פארווע, רשפות קלה לעיכול, שאינה מעוררת מחלוקת ואינה מעלה מחשבות מסוכנות.

אגד

אגד משתלם לך יותר

נסיעה באגד עולה לך כמעט עשירית מנסיעה ברכב פרטי*
(*49 אג' לק"מ ברכב 1300 סמ"ק לעומת** 5 אג' לק"מ בממוצע באוטובוס בין עירוני של אגד.
לדוגמא: תל־אביב־ירושלים־תל־אביב כרטיס באגד 7.30 ש"ח במקום ברכב פרטי 60.76 ש"ח.
ואתה נהנה מנסיעה נוחה ונעימה יותר בניזוג אויר ב"א.
נסיעה טובה.

*על־פי נתוני חשב.
**על־פי קביעת משרד התחבורה.

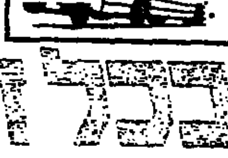

לכל מקום, בכל שעה משתלם לך בכל דרך

לנוחותך רשימת קווי אוטובוסים ולוחות זמנים למגוון יעדים בין עירוניים: *

מ / אל	קרית שמונה	חיפה	תל־אביב	ירושלים	באר־שבע	אילת
קרית שמונה		505, 503, 501, 500 *06.15–20.15 כל 30 דקות בערך	845, 842, 841, 840 *05.45–19.20 כל 30–45 ד' בערך	963 06.00, 08.15, 13.00 14.00, 15.00, 16.00	דרך תל־אביב או דרך חיפה	דרך תל־אביב
נהריה	דרך עכו	961, 272, 271, 270 04.35–22.30 כל 15 ד' בערך	971 06.30	962 06.30	דרך חיפה או דרך תל־אביב	דרך חיפה או דרך תל־אביב
נצרת	דרך צומת גולני השתמש בקו 431	431, 336, 341, 331/2 04.30–21.30 כל 30 ד' בערך	824, 823 *05.30–19.35 כל 30 דקות	955, 952 07.15, 14.15	דרך תל־אביב	דרך תל־אביב
טבריה	541, 841 07.00–22.30 כל שעה בערך	431, 430 05.40–20.00 כל 30–40 ד' בערך	840, 841, 831, 830 06.00–20.00 כל 30–45 ד' בערך	963, 961 06.45–16.45 כל 60–80 ד' בערך	דרך תל־אביב	דרך תל־אביב
חיפה	502, 501, 500 05.20–21.00 כל 30–40 ד' בערך		921, 901, 900 05.35–23.00 כל 15–20 ד' בערך	947, 945, 940 05.35–20.00 כל 30–50 ד' בערך	995 06.15–16.00 7 יציאות ביום	991 08.30, 23.00
עפולה (יש קוי מעבר)	842, 841 840 07.30–21.30 כל 30–60 ד' בערך	434, 301/2 ועוד 05.45–21.30 כל 20–30 ד' בערך	842, 830, 820/1/3/4 *05.25–20.30 כל 20–30 ד' בערך	955, 953, 952 07.00, 07.45, 14.45 אפשר גם דרך בית־שאן	דרך תל־אביב	דרך תל־אביב
חדרה (יש קוי מעבר)	842, 841, 840 06.45–20.50 כל 30–60 ד' בערך	223, 922, 945, 921 05.40–23.50 כל 20–30 ד' בערך	מספר קוים רב 05.20–23.10 כל 15–20 ד' בערך	945 06.50–19.00 7 יציאות ביום	מצומת אולגה ראה 995 מחיפה או דרך תל־אביב	991 09.00, 23.25
נתניה (יש קוי מעבר)	מצומת נתניה הקוים המגיעים מתל־אביב	995, 947, 922 06.00–21.20 כל 30–60 ד' בערך	641, 605, 600/1 05.35–22.30 כל 10–20 ד' בערך	428, 947 06.10–20.40 כל 30–60 ד' בערך	995 06.55–16.40 7 יציאות ביום	991 09.15, 23.35
צומת השרון (יש קוי מעבר)	841 *07.15–20.10 כל 60 ד' בערך	995, 947, 945, 921 06.00–23.40 כל 15–30 ד' בערך	641, 841, 921 ועוד *05.35–23.15 כל 15 ד' בערך	428, 947, 945 *06.15–20.45 כל 30–60 ד' בערך	995	מנתניה או תל־אביב
צומת רעננה (יש קוי מעבר)	841 *07.00–20.30 כל 60 ד' בערך	995, 945/7, 921 05.50–23.30 כל 15–30 ד' בערך	מס' רב של קוים 05.00–23.40 כל 15 ד' בערך	947, 945, 428 06.30–21.00 כל 30–45 ד' בערך	995	דרך תל־אביב
תל־אביב	841, 845, 842, 840 *06.00–20.00 כל 30–60 ד' בערך	921, 901, 900 05.20–23.00 כל 15–20 ד' בערך		405 05.45–23.30 כל 10 ד' בערך	371, 370, 369 05.30–23.00 כל 10–20 ד' בערך	394, 393 06.00–17.00 כל שעה+חצות
ירושלים	963 *07.00, 08.20, 09.00 11.00, 13.00, 14.30	947, 945, 940 *06.00–20.00 כל 30–50 ד' בערך	405 05.50–23.30 כל 10–15 ד' בערך		443, 445, 446, 440 *06.00–20.30 כל 30–45 ד' בערך	444 07.00, 11.00 14.00, 17.00
רחובות (יש קוי מעבר)	דרך תל־אביב	דרך תל־אביב	301, 274, 211, 200/1 05.00–23.30 כל 15–20 ד' בערך	436, 435, 434 05.35–17.20 8 יציאות ביום	371, 351 06.00–23.20 כל 30 ד' בערך	393 06.25 או דרך תל־אביב
צומת מלאכי (יש קוי מעבר)	דרך תל־אביב	995 *07.10–18.10 כל שעתיים בערך	301, 310, 371, 369 06.00–23.20 כל 15–20 ד' בערך	446, 437, 445 *06.00–20.50 כל 20–30 ד' בערך	995, 446, 371, 369 06.00–23.40 כל 15–20 ד' בערך	394, 393 06.40–17.40 כל שעה
אשקלון	דרך תל־אביב	992 08.00 או דרך תל־אביב	311, 310, 301, 300 *05.30–22.30 כל 15–30 ד' בערך	437 06.00–18.30 כל 40–60 ד' בערך	363 05.45–19.30 11 יציאות ביום	דרך באר־שבע או צומת מלאכי
באר־שבע	דרך חיפה או דרך תל־אביב	995 *06.30–17.30 כל שעתיים בערך	371, 369, 370 *05.30–22.30 כל 30–45 ד' בערך	446, 445, 443, 440 *06.15–20.00 כל 30–45 ד' בערך		394, 393, 392 07.30–18.30 כל שעה+01.15
אילת	דרך תל־אביב	991 08.30–23.30	394 05.30–17.00 כל שעה+חצות	444 07.00, 10.30, 14.00 17.00	394, 393, 392 *05.00–17.00 כל שעה+חצות	

* הטבלה נכונה לימים א'-ה', המידע הינו בסיסי ואינו מקיף את כל קוי "אגד".
לקבלת מידע נוסף ולוחות זמנים מדויקים — פנה ללשכות המודיעין בכל תחנות אגד ולמרכזי הידע.

מרכזי מידע לציבור

תל־אביב — טל' 03-432777 בימים א'-ה' מ־6.30–20.30, בימי שישי/ערבי חג מ־6.30–15.00, במוצ"ש/חג מ־16.00–22.00.
ירושלים — טל' 523456, 02-528231 בימים א'-ה' מ־7.00–19.00, בימי שישי/ערבי חג מ־7.00–16.00, במוצ"ש — ממוצאי שבת עד 22.00.
חיפה — טל' 04-549121 בימים א'-ה' מ־7.00–19.00, בימי שישי/ערבי חג מ־7.00–14.00.
באר־שבע — טל' 057-74341 בימים א'-ה' מ־9.00–16.00, בימי שישי/ערבי חג מ־9.00–14.00.

הערות:
לוחות הזמנים משתנים לפי עונות השנה. ■ לוח הזמנים בקוי מעבר — משוער. ■ בימי א' תחילת שרות מוקדם יותר (מסומן ב־* בטבלה). ■ בימי א' השרות מתוגבר. ■ מידע לימי שישי/שבת/חג וחול המועד — במרכזי מידע. ■ דפי לוחות זמנים מפורטים ועדכניים ניתן לקבל בלשכות מודיעין בתחנות אגד. ■ להבטחת מקום שמור בקו אילת עליך לקנות כרטיס מראש. ■ המספרים המודגשים — קוים ישירים. ■ המידע מעודכן למרץ 1987

הטבלה מתפרסמת גם בספר הקיבוצים של דפי־זהב.

גזור ושמור

מכתבים למערכת "הארץ"

שרון ממשיך להתערב

שכח שר התעשייה והמסחר, אריק שרון, שהוא אינו כבר שר הביטחון והוא ממשיך להתערב במינויים של קציני צה"ל ("מוקד" 29.4).

מזלנו שיש לעם ישראל קצינים אמיצים כמו מצנע, שאינו חושש לקום, בפורום המתאים, ולבקר את שר הביטחון על מהלכיו בניהול מלחמה.

נתאר לעצמנו מה היה קורה אילו אנשי הצבא היו חוששים לעתידם והיו הופכים להיות "יס־מנים" של הממונים עליהם.

ראוי לציין שתי נקודות עיקריות במעשיו של אלוף מצנע: האחת, שהביקורת היתה על מהלכי המלחמה בלבנון (ולא על שר הביטחון כדרג מדיני), והשנייה, שמצנע עשה זאת בפורום מתאים, כלומר בנוכחות הסגל הגבוה של הצבא.

המוזר הוא שאותו שר ביטחון לשעבר חולק על שיקול דעתה של צמרת צה"ל, שמינתה את מצנע לאלוף פיקוד המרכז, בעוד הוא עצמו אינו מהסס למנות את אנשי שלומו לכל תפקיד ציבורי וברוב המקרים אין להם הכישורים למלא את תפקידיהם.

מתי עצמון
ירושלים

שלושה מקרים שהם אחד

עודנו זוכרים את החלטתו של אלוף בר־כוכבא להחזיר לקצינת צה"ל שהורשעה בגניבת כספים מחיילת, את דרגת הקצונה ששלל ממנה בית הדין הצבאי.

עכשיו אנו קוראים ("הארץ", 19.4) שמפקד חיל ההנדסה העיד במשפטו של קצין שהורשע בגניבת 18 קיטבגים שהכילו ציוד אישי לטירונים, ואמר: "המעשה הוא בב־ חינת התחלקות... לא נקט צעדים בעקבות המקרה... וצריך להבין שלמפקדים בגיל 22 אין מחשבה מעמיקה".

ולא מכבר ראינו על המסך הקטן את אלוף ברק מגיב, בין היתר, לטענת ראש מועצת אלפי מנשה כי "הוא אישית הזהיר שבועיים קודם לכן את אלוף ברק בפני פיגוע ההולך ומתקרב".

המשותף לשלושה אירועים אלה הוא כמה תכונות שהיינו רוצים למצוא אותן בכל לובש מדים בכלל ובקצונה הבכירה בפרט: יושר, אומץ אינטלקטואלי, לקיחת אחריות, מו־ סר אישי גבוה.

לעומת זאת אנו למדים כי גנב שהורשע יכול להיות קצין צבא, ושמפקד בכיר אינו מוכן לקחת אחריות ולהגיב: "נכון, טעיתי שלא טיפלתי במקרה".

נתן שי
נצרת־עילית

מועמדים מצוינים

חבל להתנגד לוועידה בינלאו־ מית. יש לנו מועמדים מצוינים לעמוד בראש ועדות המשנה שלה: ח"כ עמי יוכל לעמוד בראש ועדת הסודי הביטחון. הוא רכש ניסיון עשיר בכך כבר בעת שירות המי־ לואים שלו. עזר וייצמן יוכל לעמוד בראש ועדת האתיקה. הוא צבר ני־ סיון מעשי טוב בייצוג של בחורים בתוך מפלגה אחרת.

שמעון פרס יוכל לעמוד בראש הוועדה המתאמת לוחות זמנים. הוא יודע להבדיל בין שעון טוב לשעון בינוני.

משה שחל יוכל לכהן כדובר הוועידה.

ישראל ציגלמן
חיפה

אובייקטיוויות וחוסר־בושה

לא ציפיתי, ואף איני מתכוון לצ־ פות, בהצגת "הפלישתינאית". ולאו דווקא מפני שאין לי עניין או דעה על הבעיות הקיומיות של חיינו בארץ זו.

אולם כמי שנולד ברומניה ונמלט בעוד מועד מצפורני הנאצים הגר־ מנים לארץ־ישראל — קראתי בתד־ המה את הראיון של ידה של עם יו"ר הקהילה היהודית בדיסלדורף ("הא־ רץ", 26.4).

"אחרי רצח ששה מליון אנחנו לא יכולים להיות אובייקטיוויים" זועק היו"ר, הר היינריך שטיינמן, יהודי הנושא דרכון ישראלי וחי על האדמה הרוויה בדם אותם ששת המיליונים ובקרב אותו עם שבניו הם שרצחום.

עד כה חשבתי שאני יודע אוביי־ קטיוויות מהי. עכשיו איני בטוח עוד. אבל אין לי ספק שעתה יודע אני בדיוק חוסר־בושה מהו.

איני יודע אם הצגת "הפלש־ תינאית" בדיסלדורף תרבה אנטישי־ מיות, אך חוששני כי יהודים מסוגו של אותו נושא דרכון ישראלי החי בגרמניה — בוודאי שאינם מרבים פילושמיות בסביבתם.

ד"ר חיים תיבון
חיפה

האם אלה השיטות שלהם?

בימים אלה של פרשיות המתפו־ צצות בזו אחר זו, קשה מנשוא לשמוע את קולות החושים של אלה הבגינים על השב"כ בפרשת נאפסו. האם אותם שומעת את שפיהם מדבר כאשר הם מצטדקים בטענה ש"שיטות החקירה שננקטו בפרשת נאפסו נוהגות כל השנים והופעלו גם במקרים רבים אחרים?"

אם אכן אלה השיטות ש"הופעלו גם במקרים רבים אחרים", ואם אכן, כטענת אנשי השב"כ, "פרשת נאפסו אינה שונה ממקרים אחרים", מחריד לחשוב כמה אומללים נוספים יושבים אולי ברגע זה בבתי הכלא על לא עוול בכפם לאור "חקירות" מסוג זה. אם יש כאלה, מן הסתם איפול דומה מונע מאיתנו לשמוע את זעקותיהם.

ירון מאור
ירושלים